

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

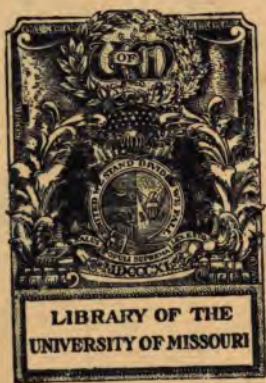
- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

540

DIESES BUCH GEHÖRT

M. S. U. Duplicate.

Verlag von B. G. Teubner in Leipzig.

Bonseler-Kaegi: griech. Schulwörterbuch

(2. Aufl. [XII u. 881 S.] Lex. 8. Ganzheit in Buchdruck geb. Mk. 7

Das griechische Wörterbuch von Bonseler-Kaegi wußte in der zweiten Auflage erneut am besten zu ersuchen, das vollständigste und Bestverkaufteste der Sprache am besten entsprechende Wörterbuch zu sein. — Die Bearbeitbarkeit ist viel größer als die anderer Schulwörterbücher; die Aussprache wird in der neuesten Auflage das Wörtchenbuch griechische Lexikone vollständig und die griechischen Erklärer in Auswahl berücksichtigt. — Dieses Wörterbuch ist das Beste durch Übersetzung systematische Bearbeitung der Originale und durch vollständige Inanspruchnahme des Formmaterials und der Orthographie aus. — In der Etymologie gibt besonders der wissenschaftlich Begründete, Zugleich für den Lesenden Verständlichkeit und Nützlichkeit auch enthält auch viele Citate und alle Abkürzungen paläographischer Wörter, wie es andere Wörterbücher thun.

Heinichen-Wagener: lateln. Schulwörterb.

(2. Aufl. [XXVI u. 871 S.] Lex. 8. Ganzheit in Buchdruck geb. Mk. 7.50

Die „Aufgabenstellung“ erfüllt: „Wie werden die Fremd-„Wörter“ lateinische Sekundärbuch sollen wir unsere Schüler verpflichten?“ — „Gleich nachher: „Zurückführung“ und „die“ von „Schulwörterbuch“, welches soll diese Übersetzung Buchst. gründlich aufbauend, selbst sich mit der nötigen Verbindlichkeit auch die in dieser Anwendung von einer Darstellung hinaus, welche dem Benutzer die genaue Hilfe auch werden an die Hand gibt und die „ganz“ Thesen.“ — „Gleich die von Wagner-„Savarys“ Nachbearbeitung der Heinschen Lexikone erschienen ist, mag ich kein Bedenken, doch auch zu empfehlen.“ — Die Verlagsbuchhandlung hat die hoch auch vollständig zurückgeführt, so wird es also nicht der gegebenen Maßstab für die weitere „ganz“ sein.“

Bonseler: deutsch-griechisches Wörterbuch geb. Mk. 10.50

Heinichen: deutsch-lateinisches Wörterbuch geb. Mk. 7.50

Sonder-Wörterbücher zu

Cäsar. Von H. Klotz, 6. Aufl., von J. Lauer, 2. Aufl. 1.50

Nepos. Von H. Klotz, 11. Aufl., 2. Aufl. 1.50, 3. Aufl. 1.50

Texte der Nepos-„Griechen“ 2. Aufl. 2.50

Homer. Von A. Klotz, 10. Aufl., von A. Klotz, 10. Aufl. 2.50

Ovids. Von A. Klotz, 10. Aufl., von A. Klotz, 10. Aufl. 2.50

— — — — — Kleine Ausgabe, 10. Aufl., von A. Klotz, 10. Aufl. 2.50

Phädrus. Von A. Klotz, 10. Aufl., von A. Klotz, 10. Aufl. 2.50

Xenophons. Von A. Klotz, 10. Aufl., von A. Klotz, 10. Aufl. 2.50

Xenophons. Von A. Klotz, 10. Aufl., von A. Klotz, 10. Aufl. 2.50

Siebell's. Von A. Klotz, 10. Aufl., von A. Klotz, 10. Aufl. 2.50

— — — — — Kleine Ausgabe, 10. Aufl., von A. Klotz, 10. Aufl. 2.50

— — — — — Kleine Ausgabe, 10. Aufl., von A. Klotz, 10. Aufl. 2.50

ANTHOLOGIA LATINA

SIVE

POESIS LATINAE SUPPLEMENTVM

EDIDERVNT

FRANCISCVS BVECHELER ET ALEXANDER RIESE

PARS PRIOR:

CARMINA IN CODICIBVS SCRIPTA

RECENSUIT

ALEXANDER RIESE, ed.

FASCICVLVS II:

RELIQVORVM LIBRORVM CARMINA

EDITIO ALTERA DENVO RECOGNITA

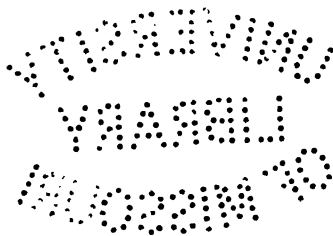
BG

MCMVI

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

M. S. U. Duplicate.

LIPSIÆ : TYPIS B. G. TEVBNERI

PRAEFATIO

In hoc altero Anthologiae fasciculo permulti codices in usum vocandi erant. Quorum multos ipse iam cum priorem editionem curarem, contuli, Parisinos dico plerosque et Valentianos et Bambergensem (c. 483) et Turicensem 78 et Vossianos q. 33 et q. 69, quosdam postea adhibui: Parisinos nonnullos, Lipsiensem I 74, Phillippicum nunc Berolinensem 167 (1825), Vaticanos et Florentinos nonnullos. Aliorum librorum collationes virorum doctorum benevolentiae debeo: Alfredus Holder ex Leidensibus quosdam (inprimis Vossianum fol. 111), Valentianos 389 et 396, Carolinuhenses 36 F et 167, mihi contulit et quae Noltius ex codicibus Bruxellensibus 1828/30 et 5657 enotaverat, meo usui concessit. Hermannus Hagen ex codicibus Bernensibus, Einsidlensibus, Sangallensibus permulta et ante editionem priorem et postea mihi curavit. Porro Martinus Hertz codicem Rehdigeranum S. I. 6. 17 et Guilelmus de Hartel Vindobonensem 2521 a me rogati inspexere Conradusque Bursian quae ex Parisinis 7533 et 8093 enotaverat mecum communicavit. Gasto Boissier denique c. 718 cum codice Parisino 13026 et Augustus Thorbecke c. 483 cum codice Bambergensi contulit. His accedunt alii viri docti, qui humaniter in editione altera instituenda me adiuverunt. Georgius enim Goetz Gustavi Loewe amici collationes librorum Hispanorum aliorumque in c. 483, 484, 485^a, 486, 488, 495—636, 639—641, 644—647, 658, 660, 664, 667—669, 674^a, 679, 719^d, 720^b, 730, 736—737, 740sq., 784—786, 800, 806, 842, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000, mihi praesto

M. S. 44 Duplicate. a*

180126

9 2/3

10/11

S. 6

esse voluit, ex quibus eas quae ad recentiores codices pertinent omisi, ex aliis autem uberrimos fructus percepi. Maximilianus Bonnet amicus in c. 485^a, 658—660, 664, 683, 716, 720, 794—797, R. Ehwald Gothanus in c. 484, Ad. Fueh Sangallensis in c. 665, H. Lebègue Parisinus in c. 791sq., H. Magnus in c. 488 et 680^a, H. Schoene in carmine medico 719^c, Sinker bibliothecarius Cantabrigiensis in c. 786^b, Ant. Spagnolo Veronensis bibliothecae praefectus in c. 723^a, Scato de Vries Leidensis in cod. Gothano 1047, Jul. Ziehen in c. 639 suis me collationibus et E. Duemmler et Wilhelmus Meyer Gottingensis adnotationibus benigne adiuverunt.

Porro ut prioris editionis singulas schedas Franciscus Buecheler inspexit coniecturisque multis eisque ex parte palmaribus exornavit, ita in hac editione altera Julius Ziehen (quem mihi non contigit exorare ut editoris munus in se reciperet) multis carminibus studiose operam utilem navavit plagulasque prelo impressas mecum perlegit.

His viris omnibus gratias maximas laeto animo testatas esse volo.

Omnium denique collationum quae in 'Poetis latinis minoribus' Baehrensii aliisque libris impressis mihi praesto erant, rationem ut par erat habui.

Terminum carminibus eligendis me sexti p. Chr. saeculi exitum constituisse, in Hispaniae tamen carminibus paulo latius evagatum esse iam in praefatione fasciculi I p. VI dixi. Quaedam in ed. pr. edita, postea autem ad medium recensve aevum non solum sensu quodam sed certis rationibus detrusa (c. 687, 727, 741, 897) nunc repetere nolui; quae autem antiquitatis dubiae suspectaeque in syllogam recepi, ea hic illic (doleo quod non ubique) litteris obliquis impressa sunt. Non facile autem est, in omnibus carminibus, praesertim si quae Ausonii quandam similitudinem habent, aetatem discernere. Bedam ut par erat omisi; tamen

c. 676 sqq. retinui, quippe quae, licet ei hic illic ascripta, tamen Columbano ex parte nota iam fuerint. Omnino vide et reputa omnia ea quae R. Peiper in Ausonio suo p. 406—436 conguessit.

In editione priore II, p. XXXIV sqq. fusius exposui, quae carmina Burmannianae Meyerianaeque syllogae ideo, quod medii recentisve aevi sint, aliasve ob causas non receperim. Quod hic repetere, cum editiones illae dudum oblitteratae sint, supervacaneum esse mihi videtur; ad priorem igitur editionem id cognoscendi studiosos revoco. Hoc unum addo, carmina inscriptionum ad Buecheleri partem operis pertinere¹⁾, rhythmica autem carmina (non 481) me nunc omnino removisse.

Carminum seriem secundum codices cuiusque vetustissimos ex saeculorum ordine institutam retinebo (cf. I p. VII). Quorum igitur carminum codices inde ab a. 1871 vetustiores innotuerunt, eos secundum horum aetatem transposui, eo tamen loco, quo olim inserta erant, ad eum relegans quo nunc leguntur. — Coniecturas nisi aut errorem scribendi tollant aut rectam tollendi viam monstrent, commemorare nolui: vereor tamen ne in commemorando hic illic nimius fuerim.

Quaedam carmina addidi sive quae post a. 1871 demum innotuerunt (c. 484^{a, b}, 493^b, 664^a, 672^a, 719^{a, b, c, f}, 763^a, 772^b, 785^a, 786^a, 798^a, 19—28, 801, 802, 804, 805, 807—811, 855^{a-d}, 859^{add.}, 863^a, 873^{a-c}), sive quae in hanc syllogam quadrare mihi visae sunt (c. 485^b, 493^a, 674^b, 689^{b, c}, 716^{add.}, 723^a, 764^a, 785^{b, c}, 790^a, 873^d, 874^{a, b}, 943, 944 sqq.):

1) Itaque c. 888 et 903 (Buech. 871 et 1522 = CIL XIII 581 et XII 1122) nunc omisi; debui omittere etiam c. 659 et 660 (B. 902, et 427 = CIL III 3676). Retinui c. 661, 662, 722 (CIL XIII 2402, 2414, 128), quippe quae Buechelerus omiserit. Inter carmina pro inscriptionibus habita in CIL VI 5, 2*, g—l sunt c. 509, 787, 221, 877, 414. Quae non ex ipsis inscriptionibus sed ex syllogis codicum fluxere ut 203, 210, 437, 683, 684, sine dubio retinenda mihi erant.

plura num addere debuerim, in incerto mihi est. Atque cum non ad unam certam normam constitui possit, quid huc quadret quid non, hunc locum aptum puto, quo haec quoque commemorem:

Carmen de senectute a Baehrensi PLM V 313 editum, quod ut multum habet delectationis, ita Germanum poetam Carolingicae ni fallor aetatis aperte prodit, omisi. — Versus cuiusdam Scotti *de alphabeto* (ib. V 375) huc propter aetatem non pertinent; quod non commemorarem, nisi arte et dictione prope abessent ab aenigmatis c. 481 etiam vitiosius compositis, quae omittenda non erant quod antiquitatis vergentis (ad quam „Tullius“ auctor ea revocat) versus esse possunt. — Licentii carmen satis diffusum ex Augustini epistula 26, in qua in C. Script. Eccl. Vindob. 34, 89 sqq. extat, excerpere non debui, neque *versus* Sibyllae (Iudicii signum . .) ab eodem De civitate Dei 18, 23 aut tres versus De doctrina christ. III 7, 11 ab eo adlatos. Nam versus vel carmina a scriptoribus adlata in universum non afferam.

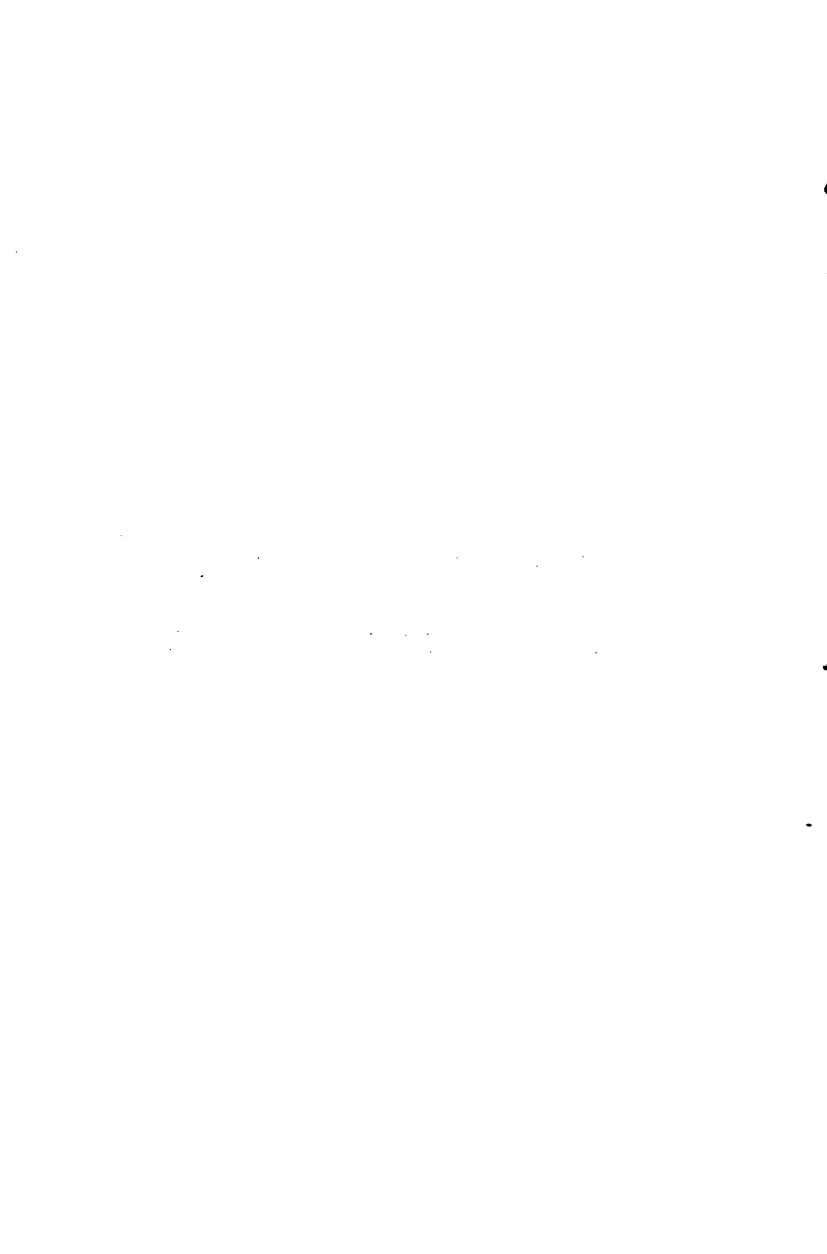
Iam in apparatu qui dicitur critico codices mihi notos enumeravi (ita tamen ut eorum qui saeculo XI recentiores sunt permultos utpote levioris momenti et passim interpolatos omitterem). Quorum collationes plenas attulerim, adnotavi vel in Addendis adnotabo. Nam ut orthographica et falsam verborum separationem in plerisque, ita lectionem codicum deteriorum saepe (vellem saepius etiam)*omisi. Cur enim nube lectionum ad verum inveniendum inutilium apparatus obrui sinerem?

Quod in priore parte libri modo nomine meo modo persona prima me induxi, eam inaequabilitatem aliasque ne mali consulat lector quaeso.

DABAM FRANCOEVRTI AD MOENVM

Mense Augusto anni MCMVI.

CARMINA
CODICVM QVORVNDAM
SAECVLO NONO ANTIQVIORVM

Vide nunc fasc. I n. 1.

SISEBVTI

regis Gothorum epistula missa ad Isidorum de libro
rotarum

B. V 46. M. 388.
B. V p. 357.

Tu forte in lucis lentus vaga carmina gignis
Argutosque inter latices et musica flabra
Pierio liquidam perfundis nectare mentem.
At nos congeries obnubit turbida rerum
5 Ferrataeque premunt milleno milite curae,
Legicrepaē tundunt, latrant fora, classica turbant;
Et trans Oceanum ferimur porro usque nivosus
Cum teneat Vasco nec parcat Cantaber horrens.

483. O = Ovetensis nunc Escorialensis R II 18 saec. VII—VIII longe optimus (Loewii conlationem ed. Goetz Ind. schol. hib. Ienens. 1887—88), e quo vel minima afferam. Pauca addam ex C(oloniensi 83 II anni 798) quem contuli Mus. rhen. 30, 133 et B(ambergensi 787 s. VIII) quem contuli; 5 (Bern. 219 s. X. Paris 7533 s. X. Regin. 255 et 1260 s. X. Sangall. 855 s. IX. alios) non afferam. — Titulo carent O fol. 23^v, B. Incipit epistolae Sisebuti regis Gotorum missa ad Isidorum de libro rotarum C. — Isidoro Aldhelmus p. 232 G., sed regi [a. 612—620] Sisebuti auctor de computo et Clemens Scotus et ('in prologo sesebuti ad ysidorū') glossa in Vatic. 1469 s. X tribuunt. 1 lucu B5 lucu ex lucu C 2 musica flabra = c. 658, 12 3 Pyerio OC 5 Ferrateque O -tique C Feratumque B 6 Legicrepe (-crepi B) tundunt OB5 Legifereq; crepunt C 'Legiscrepa: νομοδίφας' Corp. Gloss. II 122, 2 7 niuossus C 8 orrens OCB

En quibus indicas, ut crinem frondea Foebi
 Succingant hederave comas augustius umbrent! 10
 En quos flammantem iubeas volitare per aethram!
 Quin mage pernices aquilas vis pigra elephantum
 Praecurret volucremque pigens testudo molossum,
 Quam nos rorifluam sectemur carmine lunam.
 His tamen, incurvus per pondera terrea nitens, 15
 Dicam, cur fesso livescat circulus orbe
 Purpureumque iubar nivei cur tabeat oris.
 Non illam (ut populi credunt) nigrantibus antris
 Infernas ululans mulier praedira sub umbras
 Detrahit altivago e speculo, nec carmine victa 20
 Vel rore Stygis aut herbis terrae aericrepantem
 Vincibilemque petit clangorem (quippe per aethram,
 Qua citimus limes dispescit turbida puris,
 Inviolata meat); sed vasto corpore tellus
 (Quae medium tenet ima polum) dum lumina fratris 25
 Detinet umbriferis metis, tum sidere casso
 Pallescit, teres umbra rotae dum transeat himen
 Aggeri velox cumuli speculoque rotanti
 Fraternas reparat per caelum libera flammis.

9 Est *B* In, *corr. m.* 2 (?), *O* crimen *O*¹*B* 10 ede-
 raue *O* edere ue *B* umbrant *B* 11 In *B* ethram *O*
 12 sic (Quin ex Quid) *O* magne pernices aquilas vis pigre
 leuantum *B* magis perniciosus aquilam sus pigra uolantem
C 13 Praecurret *O* 15 His *O* Sed *C* Es *B* 16. 17 quor *O*
 16 libescat *OC* liuera *B* 18 illa *B* 19 Infernans,
corr., *O* predira *OC* subumbrans *B* 20 Detrahit *O*
 e *O*, *om.* *BC* altivaga e specula *Dousa* ne *B* 21 Vel
OC Neg *B* stygis *O* stigas *rell.* aut here terra matricre-
 pantem *O*, *em.* *Goetz*; *om.* *B* 5; mortalis transit in un-
 das *C* 22 atram *O* aetram *C* 23 dispicit *O*; *corr.*
Scaliger (dispexit *C* dispicit *B*) 25 Que *O* immo *C* cul-
 mina libri: lumina *Scaliger* 26 Desinet *OB*, *corr.* *Scaliger*
 (Disserit *C* Deserit *5*) moetis *O* tum *O*: dum *CB*
 27 teres *O*: terrae *C*, *om.* *B* rotam *Goetz* himen *O*: ex-
 humor *B* axem *C* imae *Riese* 28 sic *CB*, Aggeret *O*
 rosanti *O*; similia *rell.* rotanti *vulgo*, *cod. Leid.* 29 re-
 ex preparat *O m.* 2 reparat *C*

- 30 Sed quia mira putas, cur, cum vis maxima solis
 Bis novies maior clueat quam terreus orbis,
 Non circumcingat terrestres lumine metas,
 Sume ratum rationis opus. Namque aspice Foebum,
 Quam sublimis eat convexa per aurea mundi
 35 Quamque humilem terram conlustret cursibus altis:
 Hic ingens, utcumque libet, cum desuper ignes
 Sparserit, obliquo vel cum radiaverit axe,
 In terram radii franguntur. cetera solis
 Lumina, qua maior iaculis radiantibus exit,
 40 Nil obstante globo tendunt per inania vasta,
 Donec pyramidis peragat victa umbra cacumen.
 Per quam cum Foebe gelidos agit uda iugales,
 Infima vicinis nonnumquam decolor umbris
 Fratre caret vacuoque exsanguis deficit ore.
 45 Cur autem sola spoliatur lumine luna,
 Nil vero mirum est. quippe illam lucis egentem
 Lux aliena fovet; quam cum pars proxima metae
 Invidet, expectat radios male caerulea fratris.
 At chorus astrorum reliquus non tangitur umbris,
 50 Et proprium cunctis iubar est, nec sole rubescunt.
 Sed sudus radiis astralibus inpete celso
 Porro ultra solem rapitur cum vertice caeli.
 Iam cur semenstri non semper palleat orbe,
 Inflexi praestant elico tramite cursus.
 55 Namque vagans errore rato cum devia tortos

30 circum C 31 nobies O M. b. n. C 32 terrestris
 CB moetas O 33 febum O 34 conuexsa O 35 curri-
 bus OB cursibus C 36 cum O: ut B, om. C ignes O
 ignis rel. 37 oblico C axse O 40 o/// ante B potente,
 corr. in patiente, C 41 puramidis O 42 febe O aget O
 agit Scaliger 44 exanguis O 45 spoliatur B -atus C
 47 fobet O moetae O 48 cerula O 49 corus O
 51 Sed sudum O Sed suum B; om. C adies atralibus in-
 pete celso O solus; corr. Goetz; cm. rell. 52 uertice ex
 -cae O 53 saemenstri O 54 prestant O oblico C
 eloco B elico (in mg. m. 1: quod greci flexuosum dicunt
 id est elicon) O 55 cum libri ceu Buecheler tortus C

Conligit anfractus, metam sol eminus exit
Intorquetque peplum noctis radiatque sororem.

Haec eadem ratio est, subitis ubi frangitur umbris
Augusti solis rutilum iubar, indiga lucis
Quando inter terram et solem rota corporis almi
Luna meat, fratrem rectis obiectibus arcens.

60

484

B. V 114. M. 1056.
B. V 383.

De ventis

Quattuor a quadro consurgunt limite venti.
Hos circum gemini dextra laevaue iugantur

56 Dum legit *OB* Cum legit *C* Colligit *Scaliger* De-
ligit olim *Riese* moctam *O* 58 Hec *O* 59 Augusti *O*
(Angusti *BC*) indega, corr., m. 2, *O* 60 almi *O*, *Pithoeus*
almae *B* alti *C* albi *Computus* 61 met *O* argens *O*
(algens m. 2) *B* Reg 1260 arguens *C*, *Computus*: urgens
Reg 255 arcens *Scaliger*. — *Sisebuti hoc quoque carmen*
extat (ap. Migne vol. 80, 372) in Toletano:

(= *Dracon-*
fius De laud.
dei I 130.)

'Clarus ubique deus, nunquam mutabilis auctor.'

Chare mihi in aevum valeas tu, Teudila, semper

Atque animo grato nomen amantis ama.

Qui tibi divinum iussit concedere votum,

Ipse tibi tribuat Sundrimer alma via (*lege, alme, viam*).

Te dominus verax veraci gratia servet,

Vt nomen meritis vindices ipse tuis.

Sit leo de tribu Iuda tibi fautor ubique,

Sit tibi vitae lux Christus ubique pius!

484. *Spectat ad Isidorum de natura rerum c. 37. —*
Codicum familiae: I. *D(urlacensis nunc Caroliruh. 36 s.*
IX—X; cont. Holder), cui similes sunt R(eginensis 1260
s. IX), Paris. 5543 s. IX, g (Gothanus I 75 s. XI, contulit
R. Ehwald), Valentiani 164 et 393 s. IX; fortasse Mellicensis
s. XI, Bern. 212 s. IX—X, Voss. L. q. 33 s. X, Codex
Librii 229 (Cheltenham 16278) s. IX, Matrit. s e 40 anni
1026, alii. II. O(vetensis, fol. 34^v cf. ad 483. Loewii colla-
tionem a Goetzio habui). B(ernensis 611 saec. VIII—IX;
contul. Hagen et Riese). Mediceus 16, 39 s. IX in. (v. 1—8).
— *Adnotabo (orthographicis plerisque omissis) DRg et OB.*
Illi paullo meliores sunt; varia corruptelae genera vide v. 23.
Item versi de supra nominatis uentis O Versus de duo-
decim uentis R. Om. BDg rell. 2 Hos circum OB] Hi

- Atque ita bis seno circumdant flamine mundum.
 Primus Aparctias Arctoo spirat ab axe:
 5 Huic nostra nomen lingua est Septentrio fictum.
 Circius hinc dextro gelidus circumtonat antro;
 Thrascian Graeci propria dixere loquella.
 Huic laevus Boreas glaciali turbine mugit;
 Frigidus hic Aquilo nostris vocitatur in oris.
 10 At Subsolanus medio flat rectus ab ortu;
 Graecus Aphelioten apto quem nomine signat.
 Huic Vulturinus adest, dextra qui parte levatur;
 Attica Caecian Graes quem littera signat.
 Nubifero flatu laevum latus inrigat Eurus,
 15 Dorica quem simili designat nomine lingua.
 At Notus e medio solis dat flamina cursu:
 Austrum rite vocant, quia nubila flatibus haurit.
 Euronotus cui dexter adest, quem nomine mixto
 Euroaustum Latia dixerunt voce Latini.
 20 Libonotus laevam calidis attaminat auris;
 Aestibus immensis ardens Austroafricanus hic est.
 Abscessum solis Zephyri tuba florea servat,

quoque sex *DRg* iungantur *Dg*]giranter *B* iunguntur *OR*
 3 Adque *O* flamina *B* flumine *g* 4 aparthias *DR*
 aparctias *OB* -ctias *g* arctoo *R* arto o *D* alto *O* arcto
 os *B* arctoo *g* ispirat (insp. m. 2) *O* 5 nostris nomine
O est om. *OB* finctum *Dg*, recte *R* finxit *B* finxit *O*
 6 huic *O* hunc *B* hinc . . in *R* dextra *O* circumtona
 (t supra scr. m. 2) bātro *O* 7 om. *B* Tracian *R* Trasciā
 grai *O* 8 leuus *O* 9 hinc *DRg* hic *OB* uocatur *B*
 10 Ad *O* med. fl. r.] fl. r. solis *O* 11 Gregas *O*
 Gregus *g* apollo ten *O* oflioten *B* apto nunc quem *O*
 12 vulturinus ad extra q̄ (i. e. que) *O* leuatus *Dg* 13 Ad-
 tica *O* calciā *OB* grai *O* signant *O* 14 ero m. 2 *O*
 l. l.] leuigatus *O* irrigat *g* 15 Do rida *Dg* simile
 signat *O* 16 Ad *O* e om. *OB* cursum *O* 17 rite]
 fecte *R* quam flatibus nubila aurit *O* 18 Euronotos *g*
 quem] cui *B* 19 Euraustum *D* Eur////istrum *g* Euro-
 austrum *ORB* uoci *O* 20 adtaminat *O* 21 Aestius
R auster africanus *g* hic *DR*] ipse *B* in *O* 22 Ab-
 scessu (ces m. 2) *O* zip turba *O* tubida *D*

Italia nomen cui fixum est voce Favoni.
 Huic dextram tangit dictus Lips Atthide lingua;
 Africus hinc propria veniens regione vocatur.
 At tu, Core, fremis Zephyri de parte sinistra;
 Argesten Grai vocitant cognomine prisco.

26

484^a

Versus sc̄i AVGVSTINI episcopi

Donatistarum crudeli caede peremptum
 Infossum hic corpus pia est cum laude Nabori.
 Ante aliquod tempus cum Donatista fuisset,
 Conversus pacem, pro qua moreretur, amavit.
 Optima purpureo vestitur sanguine causa.
 Non errore perit, non se ipse furore peremit,
 Verum martirium vera est pietate probatum.
 Suspice litterulas primas: ibi nomen honoris.

5

23 Italica *puto* Italia *DR* Ex italia (*sic*) *O*, Bern. 212
 Ex itala *Bg* nomen *OB*]ueniens *DRg* fixum *OB*] 24 lyps *B* attide libri (attice
 dictum *DRg* faboni *O* 25 hinc *DRg* huic *O* hic *B*
O, attica *m. 2*), recte? 26 chore *DRg* fremens *Rg* zepheri *O*
 27 Agrestē *R*
 Argestenquē *D* Argesten^mque *g* Agrestamque grai uocant
 ore camena Explicit *O* Argestem quem graia suo uocat
 ore ecamena *B* prisco] tantum *g* (*sed corr. m. 2*). dictum
Matrit., *D* ex corr. — Hinc fluxerunt hexametri 63 leonini
 qui inscripti sunt Versus de XII ventis Tranquilli physici,
 editi *Mus. rhen. I* 130, cf. *Annal. phil.* 117, 768; *Suetonius*
ed. Reifferscheid p. 304.

C = Sessorianus 55 nunc bibliothecae Vittorio Emanuele Romanae 2099 fol. 168. Ed. pr. Ign. Giorgi 1886, deinde De Rossi, *Inscr. christ. urbis Romae II* 1, 461, ex quo sumpsit; qui ex anthologia aliqua Africana sumpta putat. De codice cf. Knoell in *C S Eccl. L Vindob.* 33, 1: is saec. VII—VIII, De Rossi saec. VI—VII tribuit.

484^a. 3 aliquot *C* 4 q̄ 5 uestitus *C*, em. Ziehen
 7 probat *C* 8 sc. diaconus.

484^b

Versus CITHERI rhetoris

Quisque gravas lacrimis Hilarini flebile marmor,
 Fleto aviam potius duram vivacibus annis.
 Ille deo meruit, tenero praelectus in aevo
 Vivere tiro brevis, sed iam sub milite Christi . . .

485

B. M. —
B. III 272.

De figuris vel schematibus

Collibitum est nobis, in lexi schemata quae sunt,
 Trino ad te, Messi, perscribere singula versu,
 Et prosa et versu pariter praeclare virorum!

Κόμμα

- Particulae membra efficiunt, haec circuitum omnem.
 5 Particula est comma. ut versu tria commata in illo:
 'Arcadium petis, immensum petis, haud tribuam istud.'

Κῶλον

Membra ea sunt, quae cola vocant; ea circuitum explent.
 'Nam qui eadem vult ac non vult', colon facit unum.
 Huic adiunge sequens: 'is demum est firmus amicus.'

Περίοδος

- 10 Circuitus, peri-quam dicunt-odos, orta duobus

484^b. rethoris 3 dō 4 ᾄξι C

485. Carmen circiter a. 400 ad Arusianum Messium scriptum (Haupt Herm. VIII 181) inscripsi ut Parisinus (P) 7530 saec. VIII, quo solo servatur. Primus ed. Quicherat, qui pleraque emendavit. scem. P V. 1—3 praeter illa 'Collibitū est nob in lexi scem' et 'pariter placare uirorum,' deinde u. 33 et 93, in P nunc abscissi, ex Sirmondi solum apographo noti sunt. 3 Et prosam v. Ritschl placare P praeclare Buecheler spectate Ziehen; de genetivo cf. 485^a, 161 'felix volucrum.' planare Halm. 4 et membra, e. h. Quicherat 5 coma P 6 inmetum, corr., P 7 Membrea sunt P circuitu P 8 unū hac P 9 his P 10 adrees P corr. Schneidewin ora P orsa Ahrens orta Sauppe

Membris, ut praedicta, venit tetracolon adusque.
Nam si plura itidem iungas, oratio fiet.

Ἀνάκλασις

Est reflexio, cum contra reflectimu' dicta.

'Non expecto tuam mortem, pater', inquit. at ille
'Immo', ait, 'expectes oro neve interimas me.'

15

Ἀντιμεταβολή

Permutatio fit, vice cum convertimu' verba.

'Sumere iam cretos, non sumptos cernere amicos.'

'Quom queo, tempus abest; [quom tempus adest] 'nequeo'
inquit.

Ἀλλοίωσις

Differitas fit, differre hoc ubi dicimus illi.

'Excitat hunc cantus galli, te bucina torva.

20

Te ciet armatus victus, huic otia cordi.'

Ἀντίθετον

Oppositum dico, contra cum opponimu' quaedam.

'Doctor tute, ego discipulus.' 'Tu scriba, ego censor.'

'Histrio tu, spectator ego; adque ego sibilo, tu exis.'

Ἀιτιολογία

Redditio causae porro est, cum, cur ita, dico.

25

'Audi, etsi durum est; nam verum quod grave primo
Consilium acciderit, fit iucundum utilitate.'

Ἀνθυποφορά

At si adversa mihi referam, relatio fiet.

11 tetracolon P 13 reflectio P reflectimus et sic s
ubique P 14 pariter inquit P 15 ait expectis P
17 suppto P 18 Quod q. t. abest n. inquit P, corr. et
supplevit Haupt Herm. VI 263 Αμοισις P, corr. Sauppe
19 sit differe P dicimu illo P, corr. Sauppe 20 buccina
torba P 21 cordis P 22 Appositum P 25 Αιτιολογία
P 26 Aud. P uero P, corr. Sauppe 27 iogundum P
28 Ανειποφορά P relatio Schneidewin recte?

“Sed moveas te, lucifugus, sis in medio audax!”
 30 † ‘Landes inductus cui pes malus optige ambos.’†

Ἀπόκρισις

Fit responsio ad haec, quae contra fingimu’ dici.
 ‘Irascetur: sperne. dabit damnum: reparabis.
 Caedet: ne toleres. at sum minor: emorere, inquam.’

Ἐπαναφορά

Est repetitio, cum verbo saepe incipio [uno].
 35 ‘Ipse epulans, ipse exproscens laeta omnia nuptae,
 Ipse patrem prolemque canens, idem ipse peremit.’

Ἐπιφορά

Desitio contra, cum verbo desino in uno.
 ‘Vt possem, fecit fatum; dedit haec mihi fatum:
 Si perdam, abstulerit fatum: regit omnia fatum.’

Κοινότης

40 Haec duo coniunctim faciunt, communio uti sit.
 ‘Vis callere aliquid: discas. vis nobilitari
 Ingenio: discas. vis famam temnere: discas.’

Ἀναδιπλωσις

Fit replicatio, si gemines iteramine quaedam.
 ‘Ibo in eum, sit vel pollens ut fulmine dextra,
 45 Pollens fulmine dextra, fero bis praedita ferro.’

Βραχυλογία

Est brevitās, raptim paucis cum dicimu’ multa.

30 Clandestina decet . . umbra Haupt Ludo est, indoc-
 tus c. p., m. optigit umbo? Ahrens 33 Cedet me tolerere
 ne si minor emorere Sirmondi apogr. (solum inquam P).
 corr. Sauppe Caedet me: tolera. nex imminet Ritschl neci
 mittor: morere Baehrens nec si minor? Ziehen
 34—42 post 63 transpos. Dzialis Ἐπαναφορά P 34 uno
 add. Quicherat 35 exproscens Baehrens exponens P
 37 Desisto P, em. Sauppe 40 ut sit P 42 dicas. vis
 P 43 Ἀνδιπλωσις P 44 ut i. e. licet 45 vis Ahrens
 46 partim P, corr. Sauppe

'Mentem contempla; nam consilio valuit: fors
Decepit.' 'Si peccat, homo est. concede; fatetur.'

Διαφορά

Si verbum diverse iteres, distinctio fiet.

'Cuius hoc homini dones: homo si modo, nolit.'

50

'O mulier, vere mulier! scelera omnia in hoc sunt.'

Πολυσύνδετον

Multiugum dico, articulis quod pluribus iungo.

'Ille hunc fallit, at hic gaudet, nos vero timemus

Praesertim in peregrini ne fas abrumpere tentet.'

Διαλελυμένον

Abiunctum contra est, si nullis singula necto.

55

'Cognoscas, qui sis, cures te, vir sapiens sis,

†Et prius verbis time illum quaelibet unum.†

Διηρημένον

†Disparsum reddo, quod passum non ordine reddo†

'Ambo Iovis merito proles, verum ille equitando

Insignis Castor, catus hic pugilamine Pollux.'

60

Διέξοδος

Fit percursio, percurro cum singula raptim.

'Vim maiorem haud inveniet, parilem similemve

Vincemus, non audebit certare minore.'

47 voluit *P* 48 si peccat *Froehlich* sepe ad *P* *Duo*
exempla secrevit Riese 49 *Διαφορά*. *P* diuersae *P*
50 homoδο si modo *P* 51 O muli *P*, em. *Sauppe*
52 *Πολυσύνδετον* *P* Multiugum *P* 53 at] et *Sauppe*
54 praesertim *P* tentet *Quicherat*] t et iret *P*
55 *Διαλελυμένων* *P* nullis sc. nexibus 57 sic *P*. Et peius
serpente time illum qualibet unum *Ahrens*: quod non est
'abiunctum.' Est drilus, verpus, timet illum quaelibet una
Haupt! 58 *Διηρημένον* *P*, em. *Quich*. *Διηρημένον*
Schneidewin quod del. *Riese* q. sparsum *Sauppe* non] uno
Quicherat 60 castus hic pugill. pullux *P* *Διέξοδος* *P*
61 percussio *P* 62 Maiorem vim non *P* Vim maiorem
Christ haud *Ahrens* simili in re *P*, corr. *Haupt* 63 cer-
teare minorem *P*, em. *Ahrens*

'Επιπλοκή

Fit conexio, posterius si necto priori.

- 65 'Cum sensi, dixi; cum dixissem, inde suasi;
Cum suasissem, abii; simul atque abii, indupetravi.'

'Επανάληψις

Illa resumptio fit, quaedam cum dicta resumo.

'Cognitus est nobis, iam cognitus, ac bene novi.'

'Tu vero sapiens †cunctis, immo ipsa Minerva.'

'Επιτροπή

- 70 Fit concessio, cum quidvis concedimus optet.

'Nescivit vel non potuit vel noluit: ut vis,

Pone, tibi permitto; tamen non debuit uti.'

'Επιφωνούμενον

Intersertio, cum inseritur sententia quaedam.

'Pollet enim forma, quod regnum aetatis habendum est,

- 75 Fortuna, quae sola potest quemcunque beare.'

'Επίξευξις

Fit geminatio, cum sensus geminamus eosdem.

'Thebae autem, Thebae, vicina urbs inclytique olim.'

'Mi nate, o mi nate, meae spes sola senectae.'

'Επεκφώνησις

Exclamatio ea est, quam ut motus reddo repente.

- 80 'A, postquam victum video me, tu improba et amens,
Fortuna, es, quos sublimas mox ipsa premento.'

64 connexio P 65 dixisse P, em. Riese dixi Baehrens dixem Sauppe deinde P, corr. Riese 66 Cum suasi ipse Baehrens indupetraui P 67 Επαναληψις P Tres versus et 'Επανόρθωσις titulum deesse putat Rich. Schmidt (a. 1874) 68 ac Schneidewin at P est Sauppe 69 cunctis P]; sapiens? Haupt imo P 'Επιτροπην P 70 apte Baehrens et Ziehen opte P 71 Hisce uti Froehlich 72 Ponet ibi P Επιφωνουμένων P 78 meae] meme ae P 79 ea] mea P 80 At P Ah Halm per quam Baehrens amans P 81 premento P

Ἴσόκωλον

Fit parimembre, ubi membra †aequa et circuitus sunt.
 'Cui nec finis adest cupiendi nec modus extat
 Vtendi, citus in dando est, celer in repetendo.'

Μερισμός

Cum privis propria attribuas, fit distribuenda. 85
 'Huic furta in manibus, fuga plantis, ventre sagina.'
 'Tu sumptu pauper, dando dis, ingenio rex.'

Μετάβασις

At remeatio fit, cum rursus me redigo ad rem. 90
 'Verum longius excessi nec tempore in ipso
 Fortasse indulgens animis: ergo redeo illuc.'

Μετάφρασις

Fit variatio, cum simili re nomina muto.
 'Regnavit Libyco generi, regnavit et Argis
 Inachiis, dominatus item est apud Oebaliam arcem.'

Μετάκλισις

Declinatio, cum verbo declino parumper. 95
 'A primo puerum rectum est condiscere recte.'
 'Dignos digna manent, plerumque bonis bene vortit.'

Ὅρισμός

Definitio fit, cum rem definitio pro me.
 'Diligere, hoc prorsum est velle id, [quod] prosiet illi:
 Nam qui ad se revocat quod vult, mihi sese amat ipse.'

Ἴσοκωλον P 82 parimembre P aequa et P aequalia
Sauppe aequali circuitu *Baehrens* recte? 84 citius P
 inr.] ir. P 85 priuuis ex primis P m. pr. privis *Quiche-*
rat distribuenda P 86 faga P 88 rematio P 89 tem-
 pore iusto *Riese* 91 in re *Sauppe* 92 lybyco gene P
 93 am arcem P, cetera in *Sirmondi apographo* *επικα-*
λισις P, em. *Sauppe* 94 uerbum *Ahrens* *ωρισμός* P
 96 cf. *Mus. rhen.* 46, 243. 51, 327 98 Dilige P velle id
 quod *Sauppe* [uert id P prosit et P, em. *Emperius*
 99 vult mihi, sese *Sauppe* mihi] hic *Riese* olim magi'
Buecheler

Ὅμοιοτέλετον

- 100 Confine est, simili fini cum claudimu' quaedam.
 'Quom minus indignatur, ibi magis insidiatur,
 Vt metuas noxam, si non ostenderit iram.'

Ὅμοιόπτωτον

- Aequaeclinatum est, quod casu promimus uno.
 'Auxilium, non consilium, rata, non cata verba,
 105 Rem, non spem, factum, non dictum quaerit amicus.'

Πολύπτωτον

- Multiclinatum contra, variantibu' quod fit.
 'Tu solus sapiens, tibi cuncti cedere debent,
 A te consilium petere et tua dicta probare.'

Παρονομασία

- Supparile est, alia aequisono si nomine dicas.
 110 'Mobilitas, non nobilitas.' 'bona gens, mala mens est.'
 'Dividiae, non divitiae.' 'tibi villa favilla est.'

Προσαπόδοσις

- Est subnexio, propositis subnectere quaeque.
 'At nos non ut tu: nos simplicitate, tu arte.'
 'Hoc das, hoc adimis nobis: das spes, adimis res.'

Παραδιαστολή

- 115 Subdistinctio fit, cum rem distinguimus ab re.
 'Dum fortem, quia sit vaecors, comemque vocat se,
 Quod sit prodigus, et clarum, qui infamis habetur.'

ομοιοπτελετον P 100 Confinies simili P 101 Quom
 Halm Com P Quo . . eo Schneidewin 102 Vt noxam
 metuas P non] n. P ομοιοπτοτον 103 Aequaeclinatum
 P Aequicl. Ahrens. pr. i/// uno P πολυπτοτον P
 106 contraria variantius (em. Halm) quod sit P 107 dere
 om. P παρονομασια P 109 alia Sauppe tale P
 alid Ahrens 110 mouilitas non uilitas P 112 sub-
 nectio P 113 tuare P, em. Sauppe 114 adimes bis P
 παραδιαστολε P 116 forte P quia P qui Schneide-
 win vaecor P 117 Quod P Qui Baehrens si P sit
 Quicherat

Παρένθεσις

Interiectio, cum quaedam medio ordine famur.

'Huc ut venimus, interea — nam tempus erat ver,
Et sacrum Florae et Cereri nemus — imus ad aras.' 130

Παρομολογία

Est suffessio, cum sensim pro parte fatemur.

'Verum Academicus est.' 'Esto: tamen omnia nulli
In dubium revocant.' 'At quaedam; at pleraque, si vis.'

Πρόληψις

Anticipatio fit, contraria cum occupo verba.

'Credo, ille et flebit multum et iurabit, amicos 125
Producet testes: sed vos rem quaerere par est.'

Παρόμοιον

† Adsimula, momento cum simile hoc facio illi.

'Nam plebeius homo, ut ferme fit libera in urbe,
Reg[nat] ibi, et puncto regnat suffragioloque.'

Παρησία

Inreticentia, cum verum reticere negamus. 130

'Dicere, quod res est, cogor; vos ista, Quirites,
Vos facitis, dum non dignis donatis honores.'

Πρότασις

Propositum, cum proponas, quod deinde repellas.

'Est ornanda domus spoliis: hic ornat amicam
Exuviis. leges descendum est: discit amores.' 135

Παρενθεσις P 118 *Interfectio P* 120 *Cereris Sauppe*
121 *suffasio P* *sensi P, corr. Baehrens* 122 *Academi-*
cus Haupt academia P 123 *Ad P* *at Baehrens et P*
sibi P, corr. Quich. quivis Baehrens Πρόληψις P
125 *illae fleuit mltū et iuravit amico P, em. Quich. et*
Sauppe 126 *Producit P* *pars est P* 127 *Adsimula*
momento cum s. P *Adsimile a m. Quicherat* *Adsimulatio,*
cum nomen Buecheler *Adsimile est, cum agnomento Froeh-*
lich *Adsimilamen erit tum, cum Ziehen* 128 *Nan P*
129 *Reg P* *Legibus et Buecheler que| qui P* 131 *ista*
Quicherat ita P 133 *Propositio P -itum Quich.*

Πάντα πρὸς πάντα

Cuncta ad cuncta, ut: 'Gens Graia, Afra, Hispanica servit;
Nam partim meritost ultus, partim insidiantes
Praevenit, partim victor virtute subegit.'

Συναθροισμός

Est conductio conquegregatio, cum adcumulo res.
140 'Multa hortantur me: res, aetas, tempus, amici,
Concilium tantae plebis, praenuntia vatum.'

Συνοικείωσις

Conciliatio, diversum si conciliamus.
'Prodigus [est] et parcus idem: [nam] nescit uterque
Vti opibus, peccant ambo; res deterit ambos.

Τρίκωλον

145 Teriuga sunt, quae respondent secum ordine trino.
'Si neque divitiis polles neque corpore praestas
Nec corde exuperas, cur te dicam esse beatum?'

Χαρακτηρισμός

Fit depictio, cum verbis ut imagine pingo.
'Pocula,serta tenens flexa cervice iacebat,
150 Limodes, gravis optutu, madido ore renidens.'

Ἐπιτιμησις

Est correctio, cum in quodam me corrigo dictu.
'Nam tarde tandem — tarde dico? immo hodie, inquam.'
Vel sic: 'non amor est, verum ardor vel furor iste.'

136—138 *damnat H. Kropp* 137 *meritostultos P, em. Sauppe*
138 *p̄ueni P invictos Ahrens uirtutem P*
Συναθροισμος P 141 *Concilia P denuntia P praenuntia*
Halm natum P Συνοικείωσις P 143 *Prodigiis P est et nam add. Quicherat*
144 *deterit G. Loewe dederet P dedecet Quicherat*
Τρίκωλον P 145 *trina Sauppe, sed cf. v. 2*
Χαρακτηρισμος P 148 *depinctio P uerb. P*
149 *serta Quicherat* 150 *Limonides P, em. Haase*
Επιτιμησις P 153 *uerbum P*

Προπάντησις

Fit praeoccursio, si reddas priu' posteriori.

Vt: 'pluvias cernas nolle istos ac cupere illos:

155

Lirantes cupiunt imbrem noluntque viantes.'

Ἀναστροφή

Esse reversio et in prosa solet, ut fit in istis:

'Pauxillam ob culpam.' 'male quod vult.' 'praecipiti
in re.'

Troianos facit ire ut divus Homerus 'aves ut.'

Ἵπερβατόν

Transcensus porro est, cum intersita pendula claudo. 160

'Atque ego, quod negat hic vivis, ius eripit omne,'

Fas abolet, laedit leges, haec omnia mitto.'

Ἀντεναντίωσις

Exadversio fit, minimis si maxima monstres.

'Non parva est res, qua de agitur' pro 'maxima res est,'

Vt dictust Ajax 'non infortissimu' Graium.'

165

Ζεῦγμα

Nexum est, si varias res uno nectimu' verbo.

'Oebalon ense ferit, Lycon hasta, Pedason arcu.'

Nam mediost 'ferit' et fini pote principioque.

154 redas prius *P* 155 ac cupere *Sauppe* (at c. *Baehrens*) accipere *P* 156 Lirantes *G. Loewe* Arantes *P*
Artrantes *Froehlich* 158 Pausillam occultam *P, em.*
Ahrens praecipit *P, em. Schneidewin* 159 ut duuius *P*
Troianos facit ire viros *H. Riese* 'aves ut' separat *Baehrens. Il. II 459 spectat ad Danaos* 160 interposita *P*
161 uiuis *P* quidvis *Sauppe* necat hic civis *Baehrens*
recte? 162 laedet *P* 164 pro maxima *Ahrens* sed
proxima *P* 167 cf. c. 392, 3; 2 Lycon ferit *Christ, recte?*
asta pidason arci *P* 168 Nam *Baehrens* Nunc *P* me-
diost *scripsi* medius *P* medium(st) alii fuerit *P, em.*
Schneidewin sini *P*

Μεταβολή

Si verbum varie mutes, variatio fiet.

- 170 'Quis nos propter te dilexit? quando aliquem tu Iuvisti? quas res gessisti? cur ita abundas?'

Ἀλλοίωσις aut *Ἰπαλλαγή*

Fit mutatio multimodis. 'Bello Africa flagrat,' Afros cum dicas bellare. et tempora quando Et casus numerosque figurando variamus.

Ἐλλειψις

- 175 Fit defectio, cum verbum, quod subtraho grate, Defit. 'Curat enim nemo nec corrigit hanc rem, Sed culpatur.' quippe hic 'quisquam' subtraximu' grate.

Πλεονασμός

- Exuperatio fit, cum causa appono decoris, Quod vacat, ut: 'quarta vix demum exponimur hora;' 180 'Saucius ille leo' — quia 'vix' pote tollere et 'ille'.

Περίφρασις

Est autem circum illa locutio: 'bucera saecula'

· · · · ·
'Fac discas' pro 'disce', et pro 'dic' 'dice loquendo.'

Προσδιασάφησις

Si plenum cumules, adsignificatio fiet.

- 185 Vt: 'mihi non placet hoc animo.' quippe ['hoc] animo' aufer,

Et nihilo minus est plenum; verum auxerit illud.

169 variae P 170 nos *Quicherat* non P 171 Iuvisti
Sauppe Iussisti P *Ἰπαλλαγή* P 172 multis modis P
Ἐλλειψις P 177 subtrax, P, corr. *Quicherat* 178 cum
Christ: quod P 179 quod *Christ*: cum P. *Horat. serm.*
I 5, 23. 180 uim P *Προσδιασάφησις* P, em. *Sauppe*
184 cumules adsignificatio P 185 hoc *addit G. Loewe*,
hinc *Halm* tu quippe *Sauppe* 186 Enihilo P illum P,
corr. *Quich.* Expt *subscr.* P

485^a (*olim* 731)

LACTANTII

B. M. —
B. III 253.

De ave phoenice

Est locus in primo felix oriente remotus,
 Qua patet aeterni maxima porta poli,
 Nec tamen aestivos hiemisve propinquus ad ortus,
 Sed qua sol verno fundit ab axe diem.
 Illic planities tractus diffundit apertos, 5
 Nec tumulus crescit nec cava vallis hiat;
 Sed nostros montes, quorum iuga celsa putantur,
 Per bis sex ulnas imminet ille locus.
 Hic Solis nemus est et consitus arbore multa
 Lucus, perpetuae frondis honore virens. 10
 Cum Phaethonteis flagrasset ab ignibus axis,
 Ille locus flammis inviolatus erat,
 Et cum diluvium mersisset fluctibus orbem,
 Deucalionas exsuperavit aquas.

485^a. Cf. quae disputavi in *Claudiano Ieepii II* 190 sqq.
 P = Parisinus 13048 saec. VIII fol. 47 (v. 1—110). contulit
 M. Bonnet. V = Veronensis 163 saec. IX init., fol. 14 r.
 L = Leidensis Vossianus, Q. 33 saec. X. It̄ Lactatii de eadem
 ave (post *Phoenicem Claudiani*) V. Versus Lactantii de ave
 phoenice L. Inscr. om. P. — *Apud gramm. de dubiis nomini-*
bus ut Lactantii laudantur v. 7 (sed trimontes), 16 (adhesit),
 23 (tendet), 24 (Necavit), 50, 96, 127, 137 (oculos). — *Li-*
brorum longe optimus est P, in quo, si ab orthographicis
discesseris, perpauca vitia insunt taliaque quae a scriptura
archetypi paene evanida originem trahunt; contra in V et
magis in L emendandi conatus non pauci sed plerique in-
felices deprehenduntur. L non nisi a v. 110 plene exhibebo.
 — v. 1—16 in *Einsidlensi* 266 s. X sunt. Recentiores s̄
 sunt multi (*Cantabrig. G g* 5, 35 s. XI; *Parisin.* 8091 s. XII;
Toletanus 13, 6 s. XII—XIII; *Bodleianus F* 2, 14 s. XII;
alii) 1 sqq. cf. *Lactantius Instit. divin. II* 12, 15. *Epi-*
tome 23. 2 patit P poli] PV caeli L 3 hiemesue
 V hortus P 4 uerbo P 5 defundit V 6 Nec P
 8 imminet PV, constructum ut despicit v. 40 eminet
 L illę P 9 solus nemos P 11 faetontaeis P phae-
 tonteis V 14 Deo- P Dio- V -lilio- V exup. P

- 15 Non huc exsanguis morbi, non aegra senectus,
 Nec mors crudelis nec metus asper adest;
 Nec scelus infandum nec opum vesana cupido
 Cernitur aut ardens caedis amore furor;
 Luctus acerbus abest et egestas obsita pannis
 20 Et curae insomnes et violenta fames.
 Non ibi tempestas nec vis furit horrida venti
 Nec gelido terram rore pruina tegit,
 Nulla super campos tendit sua vellera nubes,
 Nec cadit ex alto turbidus umor aquae.
 25 Sed fons in medio [est], quem 'vivum' nomine dicunt,
 Perspicuus, lenis, dulcibus uber aquis,
 Qui semel erumpens per singula tempora mensum
 Duodecies undis inrigat omne nemus.
 Hic genus arboreum procero stipite surgens
 30 Non lapsura solo mitia poma gerit.
 Hoc nemus, hos lucos avis incolit unica Phoenix:
 Vnica sed vivit morte refecta sua.
 Paret et obsequitur Phoebō memoranda satelles:
 Hoc Natura parens munus habere dedit.
 35 Lutea cum primum surgens Aurora rubescit,
 Cum primum rosea sidera luce fugat,
 Ter quater illa pias inmergit corpus in undas,
 Ter quater e vivo gurgite libat aquam.
 Tollitur ac summo considit in arboris altae

15 sq. cf. Verg. Aen. VI 275 sqq. exsanguis PL morbus L 16 adest PV adit L 17 uaesana PV
 18 Aut metus P Aut metus VL Cernitur scripsi dubitanter Aut vis de Winterfeld Aut Pavor Goetz cedis P
 cedit V 19 aceruus PV aegestas PV 20 insomnis nec P 21 tempes P 22 gelida P proina V
 23 uellerè P 24 umur V¹ humor PL 25 est s, om. VPL alii. Colorem observa christianum, cf. Apocalypsis Joh. 22, 1—2 27 s. t. m. VL] singulis nubes P 29 arborem P de (m. 2) stipite V 31 locus V¹ fenix PL
 foenix V 32 sed] quae Francius 33 Parit PL foebō PL satellis V¹ 36 s//dera V (i m. 2) 37 pia P
 38 surgite V¹ 39 considit s consedit PVL arboreꝝ P

Vertice, quae totum despicit una nemus, 40
 Et conversa novos Phoebi nascentis ad ortus
 Expectat radios et iubar exoriens.
 Atque ubi Sol pepulit fulgentis limina portae
 Et primi emicuit luminis aura levis,
 Incipit illa sacri modulamina fundere cantus 45
 Et mira lucem voce ciere novam,
 Quam nec aëdoniae voces nec tibia possit
 Musica Cirrhaeis adsimulare modis,
 Sed neque olor moriens imitari posse putatur
 Nec Cylleneae fila canora lyrae. 50
 Postquam Phoebus equos in aperta effudit Olympi
 Atque orbem totum protulit usque means,
 Illa ter alarum repetito verbere plaudit
 Igniferumque caput ter venerata silet.
 Atque eadem celeres etiam discriminat horas 55
 Innarrabilibus nocte dieque sonis,
 Antistes luci nemorumque verenda sacerdos
 Et sola arcanis conscia, Phoebe, tuis.
 Quae postquam vitae iam mille peregerit annos
 Ac si reddiderint tempora longa gravem, 60
 Vt repararet lapsum spatiis vergentibus aevum,
 Adsuetum nemoris dulce cubile fugit.
 Cumque renascendi studio loca sancta reliquit,

40 dispicit *P* 42 Ex pectus *P* 43 At quae *P*
 ibi, *sed corr.*, *L* pepullit *P* 44 laeuis *P* 45 sagri *V*
 modulamina *PV* 46 ciere *P* uerere *V* referre *L* luce ..
 noua *L* 47 Aed-] *ed-* *P* idu- *V* aid- *L* -eae *libri*
 uocis *P* 48 cirrhaeis *V* cirreus *L* cerreis *P* adsimulare
P assimilare *VL* 49 holor *P* imitare *///* se *P* puta-
 tur *V* putetur *PL* 50 cillineae *P* cilleneae *V* luere *P*
 51 phoeus *P* foebus *L* eff. *P* diffudit *V* diffundit *L*
 52 usque *P* medos *V* osque micans *Goetz* 54 Igneferum-
 que *V* 55 celeris *P* 56 Innarr. *V* 57 antistis *P*
 que *om.* *s* uerenda *P* ueneranda *VL* 58 foebus *L*
 59 mile *P* pergerit *V* 60 si *P*, *scripsi* (*temporale est, ut*
Lactant. opif. dei 9, 3) se *VL* alii. reddiderent *P* -runt
V -rit *L* 61 repararet *V* fatis *L* 62 cubicle *L*
 63 sc̄a *libri* reliquid *PV* relinquit *L*

Tunc petit hunc orbem, mors ubi regna tenet.

- 65 Dirigit in Syriam celeres longaeva volatus,
 Phoenices nomen cui dedit ipsa vetus,
 Secretosque petit deserta per avia lucos,
 Sicubi per saltus silva remota latet.
 Tum legit aërio sublimem vertice palmam,
 70 Quae Graium phoenix ex ave nomen habet,
 In quam nulla nocens animans prorepere possit,
 Lubricus aut serpens aut avis ulla rapax.
 Tum ventos claudit pendentibus Aeolus antris,
 Ne violent flabris aëra purpureum
 75 Neu concreta noto nubes per inania caeli
 Submoveat radios solis et obsit avi.
 Construit inde sibi seu nidum sive sepulchrum;
 Nam perit, ut vivat: se tamen ipsa creat.
 Colligit hinc sucos et odores divite silva,
 80 Quos legit Assyrius, quos opulentus Araps,
 Quos aut Pygmaeae gentes aut India carpit
 Aut molli generat terra Sabaea sinu.
 Cinnamon hic auramque procul spirantis amomi
 Congerit et mixto balsama cum folio:
 85 Non casiae mites nec olentis vimen acanthi

64 tum *L* mox *libri*: mors ϵ *edd.* 66 'Fortunati'
apud Miconem v. 164. Phoenicis *P* foenice *V* fenicis
Mico, L uetus *P* vetustas *VL* 67 lucus *V* 68 sas-
 tus *sed corr. V*¹ 69 Cum *P* aëreo *V* uerticē *V*
 70 graium *P*, *Heinsius* gratum *VL* foenix *V* fenix *L*
 habuit *P* 71 Id *P* It *V* qua *V* Et qua ϵ , *Goetz*
 prorepere *P* proripere *V* prorumpere *L* 73 uentus
P claudent *V* pendentib; *V* eulos *P* 74 fabris *V*
 puporeum *P* purpureum *V* 75 concreta *V* noto *P*
 not(h)us *VL* 76 redios *P* radius *L* obsit ϵ bosit *P*
 ussit *VL* 77 sepulchum *P* 78 sed tamen *VL*
 79 odoris *P* 80 opolentus *V* *Arabs edd.* 81 pigmeę *P*
 pigmaee *V* pign^eae *L* 82 mollit *P* s ab ea *P*
 83 *sic P* Cinnamomū *V* Cynnamoum *L* hinc ϵ
 spumantis *L* 85 caseae *P* mites *P* -tis *VL* ach^{ti} *V*
 achanti *L*

Nec turis lacrimae guttaque pinguis abest.

His addit teneras nardi pubentis aristas

Et sociat myrrae vim, panacea, tuam.

Protinus instructo corpus mutabile nido

Vitalique toro membra vieta locat.

90

Ore dehinc sucos membris circumque supraque

Inicit, exequiis inmoritura suis.

Tunc inter varios animam commendat odores,

Depositi tanti nec timet illa fidem.

Interea corpus genitali morte peremptum

Aestuat, et flammam parturit ipse calor,

Aetherioque procul de lumine concipit ignem:

Flagrat, et ambustum solvitur in cineres.

Quos velut in massam, generans in morte, coactos

Conflat, et effectum seminis instar habet.

100

Hinc animal primum sine membris fertur oriri,

Sed fertur vermi lacteus esse color.

86 lagrimae V 88 sociat P socia L sociam V
 panaceę P -chea VL tuę P turis V ture L 89 in-
 structos P, corr. Heinsius instructis L His protinus struc-
 tis V mobile L 90 Nidaliq; L quieta L, corr. Hein-
 sius quiete PV 91 sucus P que] quae P bis circũ quaq;
 supra L Post 92 lacunam constituit Birt; cf. ex Gregorio
 Turonensi de phoenice haec: „ore odoramenta adtrahit seque
 ex his tegit (v. 91). Tunc diversis modulis incipit cantus
 effundere suaves ac de nido exsiliens aquarum se undis in-
 mergit, quod cum ter quaterque repetierit, ascendit ite-
 rum adtrahitque denuo super se odoramenta quae detulit.
 Emicante autem sole primum ei iubar inferit igneum (v. 97)
 sqq.“ Haec Lactantium ait referre. vide infra. 93 inter
 VL] in P animam commendat est ex ev. Lucae 23, 46.
 odoris PV 94 depositam PL tibet P 95 Interimit
 P 97 conceptit P 98 soluitus P cinerem libri, corr.
 Ritschl 99 generans Ziehen] cineres PL -ris V in morte
 codd. recc. in more PVL natura umore Ritschl cineres
 natura Buecheler. alia alii coactus PL 100 affectu P
 102 uerni P uermi V -mis L lactibus P

- Crescit, et emenso sopitur tempore certo,
 Seque ovi teretis colligit in speciem.
 107 Ac velut agrestes, cum filo ad saxa tenentur,
 Mutari tineae papilione solent,
 108 Inde reformatur qualis fuit ante figura,
 Et Phoenix ruptis pullulat exuviis.
 109 Non illi cibus est nostro concessus in orbe,
 110 Nec cuiquam implumem pascere cura subest.
 Ambrosios libat caelesti nectare rores,
 Stellifero tenues qui cecidere polo.
 Hos legit, his alitur mediis in odoribus ales,
 Donec maturam proferat effigiem.
 115 Ast ubi primaeva coepit florere iuventa,
 Evolat, ad patrias iam reditura domus.
 Ante tamen, proprio quidquid de corpore restat,
 Ossaque vel cineres exuviasque suas
 Vngvine balsameo myrraque et ture Sabaeo
 120 Condit et in formam conglobat ore pio.
 Quam pedibus gestans contendit Solis ad ortus
 Inque ara residens ponit in aede sacra.
 Mirandam sese praestat praebetque verendam:
 Tantus avi decor est, tantus abundat honor.

103 Creuerit *PVL* Crescit in ς et *scripsi* emenso
Brandt: inmensum libri sopitur *Klapp*: subitus *P* -to *L*
 -tur *V* 104 o ui *P* colligit *V* 107. 8. 5. 6: sic
transposuit Leyserus, 107 sq. post 102 *Baehrens* 108 Mu-
 tare *P* -ri *V* Motare *L* tineae *Didacus Covaruvias apud*
Thomasium pinnae *PV* pennae *L* papiliones *PV* -nis
L 106 f(o)enix *VL* pululat *V* exuviis *PL* exuuis *V*
 109 est *om. L* 110 cuique *V* subest: hic *desinit P*
 111 ambrosius *V*¹ 113 in dolorib; *V* 115 Ast]
 Has *L* coeperit *L* iuventus *L* 116 domos *L*
 117 quicquid *L* 118 Ossa quae *L* 119 myrr. *V*
 murr. *L* sabeo *V* m. 2] soluto *L* solo *V*¹ 121 genstans
L ortus] urbem (*Heliopolim*) *Gryphiander recte?* hortos
Ziehen 122 arma *L* promit *VL*, corr. ed. *Veneta* 1509
 sagra *V* 123 Mirandum *L* uerendam *Baehrens*
 uehentes *V* uehementes *L* videnti *edd.* videndam ς
 124 sui *Heinsius* ubi *V* ibi *L* habundat *VL*

Primo qui color est malis sub sidere Cancri,	125
Cortice quae croceo Punica grana tegunt;	
Qualis inest foliis, quae fert agreste papaver,	
Cum pandit vestes Flora rubente solo:	
Hoc humeri pectusque decens velamine fulget;	
Hoc caput, hoc cervix summaque terga nitent.	130
Caudaque porrigitur fulvo distincta metallo,	
In cuius maculis purpura mixta rubet.	
Alarum pennas insignit desuper iris,	
Pingere ceu nubem desuper aura solet.	
Albicat insignis mixto viridante zmaragdo	135
Et puro cornu gemmea cuspis hiat.	
Ingentes oculi: credas geminos hyacinthos,	
Quorum de medio lucida flamma micat.	
Arquatur cuncto capiti radiata corona,	
Phoebei referens verticis alta decus.	140
Crura tegunt squamae fulvo distincta metallo;	
Ast ungues roseo tinguit honore color.	
Effigies inter pavonis mixta figuram	
Cernitur et pictam Phasidis inter avem.	
Magnitiem terris Arabum quae gignitur ales	145

125 Primo qui *scripsi*: Principio *libri malis scripsi*: qualis *libri caeli VL*: Cancri *Klapp* (1875) (*cf Verg. ecl.* 10, 68) 126 Cortice *scripsi* Mitia quae *V* Mittia qui *L* cruceo *V*¹ corio *Goetz* pumica *L* legunt *VL, corr. Heinsius* 128 flore *VL* Flora *Heinsius* caelo *VL* polo *V*² solo *Heinsius* ruente solo *Knappitsch* 131 porregitur *V* distenta *VL, corr. s* 132 Alarum *Ritschl* Harum pinnae (pennas *L*) insigne desuperiris (superaris *L*) *VL* alis *add. V* insignit *Schoell* 134 Pinguere *V* aura *VL* (*i. e. splendor ut v. 44*), quod *retinui* (*acta Heinsius*) alta *s* 135 insigne *V* mixtis *L* smaragdo *V* 137 oculos *s* iyachintos *V* hiacinthos *L* 138 lucidā *L* migat *V* 139 Arquatur *Klapp* Aequataque noto (notho *L*) capiti *VL* Aptatur *Oudendorp* cuncto *scripsi* 140 Foebei *V* Foebe⁸. *q* *L* 141 Crura *V* flauo *V* distinctā *L* f. d. m. *delet Ritschl* 142 roseus *V* 143 pavones *V* mixtaque *V* figura *VL* 144 fasidis *VL* 145 Magnitudē *Bodleyanus F* 2, 14 s. *XII* Magna itidem *Bachrens* alis *V*

- Vix aequare potest, seu fera seu sit avis.
 Non tamen est tarda ut volucres, quae corpore magno
 Incessus pigros per grave pondus habent,
 Sed levis ac velox, regali plena decore:
 150 Talis in aspectu se tenet usque hominum.
 Huc venit Aegyptus tanti ad miracula visus
 Et raram volucrem turba salutat ovans.
 Protinus exculpunt sacrato in marmore formam
 Et titulo signant remque diemque novo.
 155 Contrahit in coetum sese genus omne volantum,
 Nec praedae memor est ulla nec ulla metus.
 Alituum stipata choro volat illa per altum
 Turbaque prosequitur munere laeta pio.
 Sed postquam puri pervenit ad aetheris auras,
 160 Mox redit: illa suis conditur inde locis.
 O fortunatae sortis felixque volucrum,
 Cui de se nasci praestitit ipse deus!
 Femina seu [sexu seu] masculus est seu neutrum:
 Felix, quae Veneris foedera nulla colit!
 165 Mors illi Venus est, sola est in morte voluptas:
 Vt possit nasci, appetit ante mori.
 Ipsa sibi proles, suus est pater et suus heres,
 Nutrix ipsa sui, semper alumna sibi.

146 potes *L* auis sit *V* 147 parua *VL* tarda ζ
 uolucres *V* 148 decora *L* 150 aspectus *L* 151 Hic
VL 152 uolucrum *V*¹ resultat *L* 153 sculpunt sa-
 grato *V*¹ *post in erasum cori L* 155 coetus *L* omnē
L, cf. Claudian. Laud. Stilich. II 414 sqq. 156 nec ullus
L 157 Alitū *L* 158 murmure *Heinsius* 160 *ante*
illa interpuncti unde V 161 Ad *V* At *L* O *Gallaecus*
-te V filisque uolucrum *VL* filique *Heinsius* felixque ζ
 163 Femina seu masculus est seu neutrum (felix *add. V*)
VL F. seu sexu seu *Brandt* mas *Heinsius. Versus est*
spondiacus qualis Prudentii apoth. 266 (... egerit aut quo
 pacto). F. seu, felix, seu masculus est seu n. *Winterfeld*
Herm. 33, 163! 'Ipsa (*phoenix*) est sibi uterque sexus, . . ipsa
 genus' *Zeno Veronensis* († 380) *I* 16, 9 166 'mors nata-
 licius dies' *id.* 167 prolis *L*

Ipsa quidem, sed non [eadem est], eademque nec ipsa est,
Aeternam vitam mortis adepta bono.

B. M. —
B. III 169.

485^b

Iustius invidia nihil est, quae protinus ipsum
Auctorem rodit excruciatque animum.

169 eadem est *add. Bachrens, om. VL* eadēque V
'Phoenix non alia, sed quamvis melior alia, tamen prior
ipsa' Zeno l. c. 170 ad^mpta L. — *Ad hoc carmen illus-*
trandum pertinent quae Gregorius Turonensis De cursu
stellarum c. 12 refert haec: 'Tertium est quod de phoenice
Lactantius refert. magna est, ait, corpore et decora plumis
unguibusque et oculis. quae alterius avis non est iuncta
consortio nec iuncta coniugio. nam et nescire homines
manifestum est cuius sit generis, masculus an femina sive
neutrum (u. 163). haec postquam mille transierit annos,
petit locum omnibus locis mundanis praeminentem (8), in
quo habetur lucus viridi coma verno hibernoque perdurans,
in cuius medio fons est magnus et ubertate profuus et
lenitate praeclarus (25). huius in litore [est] arbor nobi-
lis reliquas luci arbores proceritate praecellens. in huius
arboris vertice haec avis de diversis pigmentorum generibus
construit sibi seu nidum sive sepulchrum (77) insedensque
in medio eius ore odoramenta adtrahit seque ex his tegit.
tunc diversis modulis incipit cantus effundere suaves ac de
nido exiliens aquarum se undis inmergit. quod cum ter
quaterque repetierit, ascendit iterum adtrahitque denuo
super se odoramenta, quae detulit. emicante autem sole
primum ei iubar inferit igneum, adprehensoque nido tota
integre concrematur. tunc pulvis exustus ad se colligitur et
in unam massam quasi in ovi speciem conglobatur ac ex-
inde iterum surgens resumpta vita nutritur, nec cuiquam
homini, dum implumis est, pascere cura est (110), tantum
caelesti rore nutrita ad pristinam speciem revocatur, et
ipsius figurae eisdem plumis eodemque colore reparata pro-
greditur ut prius fuerat ante mortem. quod miraculum
resurrectionem humanam valde figurat et ostendit, qualiter
homo luteus redactus in pulverem sit iterum de ipsis favil-
lis tuba canente resuscitandus.'

485^b. *Vaticanus* 3321 *saec. VIII fol. 207 Isidori diffe-*
rentiarum (2 rodet excruci; adq.), *qui hausit ex Hieronymo*
VII 586 ed. Vall.: Pulchre quidam de neotericis, Graeco-

485°

Epitafium Lucani poetae

B. M. B. —

Corduba me genuit, rapuit Nero, praelia dixi.

486

REMI FAVINI**De ponderibus**B. M. —
B. V 71.

Pondera Paeoniis veterum memorata libellis

rum verum transferens . . Iustus sqq. *Einsidlensis* 326 saec. X fol. 90: 2 Corrodit auctorem e. animam. — Cf. *Damasus ed. Ihm p. 7; XXII. Anthol. Palatina XI 193:*

Ὁ φθόνος ἐστὶ κάκιστος, ἔχει δὲ τι καλὸν ἐν αὐτῷ.

Τῆκει γὰρ φθονερῶν ὄμματα καὶ κραδίην.

485°. Sic *Bernensis* 363 s. VIII. cf. c. 668. 1 Corduba B

486. *Codicum familiae: I. A (Vindobonensis* 16 olim *Bobiensis saec. VIII—IX fol. 48 v. 1—155; fol. 70 manu tertia v. 156—208. Contul. Endlicher a. 1828 et Baehrensio Huemer). II. B = Parisinus* 7496 s. IX, *Parisinus* 7498 s. IX, *Guelferbytanis Gud.* 132 s. X et *Gud.* 64 s. X, *libri A manus 2 et 3, Vossian. oct. 12 s. IX—X, Cantabrig. Trinity B 15, 14 s. X in., Bernensis* 357 s. X, *Vossianus q. 33 s. X, Monacensis* 18375 s. X, *Paris* 8069 s. XI, *Regin.* 1709, *Sangall.* 817 et *Laurent. S. Marci* 554 et *Urbinas* 290 et *Paris.* 12117 et *Puyensis (Mus. Rhen. 47 suppl. 112 in quo 'Remus Faunus' poeta audit): omnes s. XI; alii. I. A¹ (m. pr.) tantopere genuinitate praestat, ut huius lectiones m. pr. plene adnotare sufficiat, ita ut ex silentio quoque meo eas certo agnoscas. Ubi e re videbitur, A m. 2 et 3, graviora ex B, Vossiani 33 m. alteram (u) cum A¹ conspirantem afferam. Accuratiore sed inutilia pleraque vide in ed. mea priore et in Baehrensiana. De ponderibus A. Inscriptione carent Par. 7496 Gud. 132 alii. Remi Fauini epistola de ponderibus ex sensu eiusdem clari oratoris (Rufini qui praecedit) ad Symmachum metrico iure missa incipit Par. 7498 et fere Voss. oct. 15. Remi Fauini de ponderibus et mensuris Gud. 64, Monac., alii. Itē Prisciani lib. de ponderibus et mensuris ex opere Rufini ut Fauiani: I. de ponderibus et mensuris Voss. q. 33 et fere Regin. 1709. Versus Prisciani grammatici de figuris numerorum et ponderum Sangall. 817. Incipiunt versus Prisciani de ponderibus Par. 8069. 1 peonis A*

Nosse iuvat. pondus rebus natura locavit
 Corporeis: elementa suum regit omnia pondus.
 Pondere terra manet: vacuus quoque ponderis aether
 Indefessa rapit volventis sidera mundi. 5

Ordinar a minimis, post haec maiora sequentur.
 Nam maius nihil est aliud quam multa minora.
 Semioboli duplum est obolus, quem pondere duplo
 Gramma vocant, scriplum nostri dixere priores.
 Semina sex alii siliquis latitantia curvis 10
 Attribuunt scriplo, lentis vel grana bis octo,
 Aut totidem speltas numerant tristesve lupinus
 Bis duo; sed si par generatim his pondus inesset,
 Servarent eadem diversae pondera gentes.
 Nunc variant: etenim cuncta haec non foedere certo 15
 Naturae, sed lege valent hominumque repertis.
 Scripla tria dragmam vocitant, quo pondere doctis
 Argenti facilis signatur nummus Athenis;
 Olceque a dragma non re sed nomine differt.
 Dragmam si gemines, erit is quem dicier audis 20
 Sicilicum: dragmae scriplum si adiecero, fiet
 Sextula quae fertur; nam sex his uncia constat.
 Sextula cum dupla est, veteres dixere duellam.
 Vncia fit dragmis bis quattuor; unde putandum
 Grammata dicta, quod haec viginti et quattuor in se 25
 Vncia habet: tot enim formis vox nostra notatur,
 Horis quot mundus peragit noctemque diemque.
 Vnciaque in libra pars est quae mensis in anno.
 Haec magno Latio libra est gentique togatae:

2 rerum natura A rebus A²B locabit A 4 uacua A¹

7 ñ A¹ minuta B 9 Dragma A, corr. m. 3 scri-
 pulum ubique B 11 Attribuo A, corr. m. 2 15 etenim
 A m. 2 B et cum A m. pr. 17 tria: t m. 3 A drach-
 mam vulgo, et sic infra 18 facile A 19 que] quae
 AB ab, sed corr., A erit is A] aderit B 21 Sicilicum
 A, teste Baehrensio 24 bis IIII A 25 Dragmata, corr.,
 A et om. B 27. 26 A m. pr. 27 In se horis quod
 m. peraget A¹

30 Attica nam minor est: ter quinque hanc denique dragmis
Et ter vicenis tradunt explerier unam.

Accipe praeterea, parvo quam nomine Grai
Mnam vocitant nostrique minam dixere priores.
Centum hae sunt dragmae; quod si decerpseris illis

35 Quattuor, efficies hanc nostram denique libram;
Attica quae fiet, si quartam dempseris unam.

Cecropium superest post haec vocitare talentum
Sexaginta minas, seu vis, sex milia dragmas,
Quod summum doctis perhibetur pondus Athenis;

40 Nam nihil his obolove minus maiusve talento.

Nunc dicam, solidae quae sit divisio librae
Sive assis (nam sic legum dixere periti),

Ex quo quod soli capimus perhibemur habere,
Dicimur aut partis domini pro partibus huius.

45 Vncia si librae desit, dixere deuncem,

Ac si sextantem retrahas, erit ille decuncis.

Sed nullum reliquo nomen semuncia certum
Dempta dabit, neque [quae] est huius. sescuncia triplex.

Dodrantem reliquum vocitant quadrante retracto;

50 Cumque triens desit, bessem dixere priores.

Idem septuncem dempto quincunce vocarunt.

Post haec semmissis solidi pars maxima fertur;

Nam quae dimidium superat, pars esse negatur,

Vt docuit tenui scribens in pulvere Musa.

30 quinques ad ^tA quinis A² hanc vel haec B, om. A
32 patrio *Vinetus* 33 Nam A¹B mnam A²B nostrique
minam et priores om. A¹, qui quā dixere duellā ex v. 23.
Recte A²B 34 quae si A 36 emnam libri unam *Vinetus*.
37 docuisse libri, nisi quod uocare A¹, dixisse A²,
uocitare u memorare *Hultschius* novisse *Thewreuk*
38 minis A¹ mnas *Vinetus* bis libri dragmis A¹, dragmas
A² 42 Seu AB 43 cepimus peribemur A 46 Ac
xi A detrahas A¹u deuncis A¹ 47 relinquo A¹
48 quae add. *Wernsdorf* huius om. A sescuncia A²
sexuncia A¹ 50 uesen A¹ besen A²B 51 septun-
ciem A¹ q̄cmq. A¹ 53 que dimedium A 54 te-
nui A¹

Cetera dicta prius, quibus est semuncia maior. 55
 Haec de ponderibus: superest pars altera nobis
 Vmida metiri, seu frugum semina malis.
 Cuius principio nobis pandetur origo.
 Pes longo in spatio latoque altoque notetur,
 Angulus ut par sit quem claudit linea triplex, 60
 Quattuor et medium quadris cingatur inane:
 Amphora fit cybus hic, quam ne violare liceret,
 Sacravere Iovi Tarpeio in monte Quirites.
 Huius dimidium fert urna, ut [et] ipsa medimni
 Amphora, terque capit modium; sextarius istum 65
 Sedecies haurit, quot solvitur in digitos pes.
 At cotylas, quas si placeat dixisse licebit
 Eminas, recipit geminas sextarius unus,
 Quis quater adsumptis fit Graio nomine choenix.
 Adde duos, chus fit, vulgo qui est congius idem, 70
 E quo sextari nomen fecisse priores
 Crediderim, quod eos recipit sex congius unus.
 At cotyle cyathos bis ternos una recepat.
 Sed cyatho nobis pondus quoque saepe notatur.
 Bis quinae hunc faciunt dragmae, si adpendere malis: 75
 Oxybaphon fiet, si quinque addantur ad istas.
 At mystrum cyathi quarta est; sed tertia mystri
 Quam vocitant chemen, capit haec coclearia bina.

55 eșeșt uncia (t ex corr., suprascr. ē sem) A
 57 mauis B 59 long(o ex corr.) in spati/// A 60 An-
 gelus A¹ 62 Anphora A 64 dimedium A fertur nam
 ipsā A¹. urna A² fertur nam ut ipsa B edemni A¹
 66 aurit A¹ quod s. indirit oспes A¹ 67 Ad A colittas
 A¹ (cotilas A²B) V. 68 cum nota 'Flavianus', 73 cum
 nota 'Favinus' laudantur a Micone in Poetis aevi Caroling.
 III 285 et 282 v. 141 et 58. 68 Emina A 69 Qui A B,
 em. Endlicher graia A cenis A cenix A² 70 chus A²B]
 huius A¹ 71 Aequo A sextarii A 73 cotilem A
 cyatos A uix A¹, corr. A² 74 chyato A 76 Hosci-
 bafon A¹ oxybafon A, ex corr. 77 om. A¹, add. A² in
 mg. Ad B ciati A²B sed A² at B 78 ///emen A,
 ch in ras. gam u coclearia A

- Quod si mensurae pondus componere fas est,
 80 Sextari cyathus pars est quae est uncia librae;
 Nec non oxybaphi similis sescuncia fiet,
 Sicilicumque tibi mystro simulare licebit.
 Coclear extremum est scripuli que imitabitur instar.
 Attica praeterea discenda est amphora nobis
 85 Seu cadus: hanc facies, nostrae si adieceris urnam.
 Est et bis decies quem conficit amphora nostra
 Culleus: hac maior nulla est mensura liquoris.
 Est etiam terris quas aduena Nilus inundat
 Artaba, cui superest modii pars tertia post tres,
 90 Namque decem modiis explebitur artaba triplex.
 Illud praeterea veteres perhibere memento,
 Finitum pondus varios servare liquores.
 Nam librae, ut memorant, bessem sextarius addit,
 Seu puros pendas latices seu dona Lyaei.
 95 Addunt semissem librae labentis olivae
 Selibramque ferunt mellis superesse bilibri.
 Haec tamen adsensu facili sunt credita nobis:
 Namque nec errantes undis labentibus amnes
 Nec mersi puteis latices aut fonte perenni
 100 Manantes par pondus habent, non denique vina
 Quae campi et colles nuperve aut ante tulere.
 Quod tibi mechanica promptum est deprendere Musa.
 Ducitur argento tenuive ex aere cylindrus,
 Quantum inter nodos fragilis producit harundo,
 105 Cui cono interius modico pars ima gravatur,

80 Si sextarius *A*, *em. Hultsch.* chyatus *A* est *om.*
libri praeter u 81 hoxxebaphi *A* oxybaphi *A* *ex*
corr. uncia *A*, sexcuncia *A* *ex corr.* 82 mistro *A*
 83 cloclare *A* 84 anphora *A* 85 facies *B*, *in ras.*
add. A² 87 hac *A²B*: hanc *A* maioris *A* 89 Arta
 ua *A*, *em. A²* 90 modiis *B* *u* modios *in ras. A²* ex-
 plebit *A*, *em. A²* 91 ueteris *A*, *om. B* 93 besen *A*
 94 plendas *A*, *corr. A²* 95 oliui *A²B* 98 errantis *A*,
recte? 99 forte *A* 100 Manantes *A²B* Manentes *A*
 101 et sic *A* 102 mecanica *A*, *em. A²* 103 Dicitur *A¹B*
 Ducitur *A²B* tenuesue *A* cilindrus *A* ubique

Ne totus sedeat totusve supernatet undis.
 Lineaque a summo tenuis descendit ad imam
 Ducta superficiem, totidemque in frusta secatur,
 Quot scriplis gravis est argenti aerisve cylindrus. 110
 Hoc cuiusque potes pondus spectare liquoris.
 Nam si tenuis erit, maior pars mergitur unda;
 Sin gravior, plures modulatos superesse notabis.
 Quod si tantundem laticis sumatur utrimque,
 Pondere praestabit gravior; si pondera secum
 Convenient, tum maior erit quae tenuior unda est; 115
 Ac si ter septem numeros texisse cylindri
 Hos videas latices, illos cepisse ter octo,
 His dragma gravius fatearis pondus inesse.
 Sed refert aequi tantum conferre liquoris,
 Vt gravior superet dragma, quantum expulit undae 120
 Illius aut huius teretis pars mersa cylindri.
 Haec de mensuris. quarum si signa requires,
 Ex ipsis veterum poteris cognoscere chartis.
 Nunc aliud partum ingenio trademus eodem. 125
 Argentum fulvo si quis permisceat auro,
 Quantum id sit quove hoc possis deprendere pacto,
 Prima Syracosii mens prodidit alta magistri.
 Regem namque ferunt Siculum quam voverat olim
 Caelicolum regi ex auro statuuisse coronam,
 Conpertoque dehinc furto — nam parte retenta 130
 Argenti tantundem opifex inmiscuit auro —
 Orasse ingenium civis, qui mente sagaci,
 Quis modus argenti fulvo latitaret in auro,
 Repperit inlaeso quod dis erat ante dicatum.

106 Ne *u B* Neç *A* Nec *B* 107 descendat *A*
 descendit *B* ima *B* 109 Quod *A* 111 si *om. A* per-
 gitur *A* 112 Si grauior plures modulatus suo peresse *A*,
*em. A*² 114 Pondera *A u* -re *B* 116 septies *A*
 120 *dedi ex B*. Vt dragma superet sua q. *A* dragma superet
 grauior *A*² undas *A*² 126 reprehendere *sed corr. A*
 127 syracusi *A* -cusii *u B* alta prodidit *A*¹ 130 forto *A*
 retentã *A* 131 *sic vulgo*. Tantundem argenti *libri*
 133 modus *A*² minor *A*¹ 134 Repperit inlaesco (co *in ras.*) *A*

- 135 Quod te, quale siet, paucis (adverte) docebo.
 Lancibus aequatis quibus haec perpendere mos est
 Argenti atque auri quod edax purgaverit ignis
 Impones libras, neutra ut praeponderet, hasque
 Summittes in aquam: quas pura ut ceperit unda,
 140 Protinus inclinat pars haec, quae sustinet aurum;
 Densius hoc namque est, simul aëre crassior unda.
 At tu siste iugum mediique a cardine centri
 Intervalla nota, quantum discesserit illinc
 Quotque notis distet suspenso pondere filum.
 145 Fac dragmis distare tribus. cognoscimus ergo
 Argenti atque auri discrimina; denique libram
 Libra tribus dragmis superat, cum mergitur unda.
 Sume dehinc aurum cui pars argentea mixta est
 Argentique meri par pondus, itemque sub unda
 150 Lancibus impositum specta: propensior auri
 Materies sub aquis fiet furtumque docebit.
 Nam si ter senis superabitur altera dragmis,
 Sex solas auri libras dicemus inesse,
 Argenti reliquum, quia nil in pondere differt
 155 Argentum argento, liquidis cum mergitur undis.
 Haec eadem puro deprendere possumus auro,
 Si par corrupti pondus pars altera gestet.
 Nam quotiens ternis pars inlibata gravarit
 Corruptam dragmis sub aqua, tot inesse notabis
 160 Argenti libras, quas fraus permiscuit auro.
 Pars etiam quaevis librae, si forte supersit,
 Haec quoque dragmarum simili tibi parte notetur.
 Nec non et sine aquis eadem deprendere furtum

136 haec] et *A* u 138 neutra *A*¹ 140 pars *A*²*B*,
 om. *A*¹ 141 grassior *A*¹ 144 Quodque *A* Quotue *Christ*
 filo *A* 148 mixtast *A* 149 pars *A* idemq. *A* 150 in-
 positum *B* imposuit ispetua *A* expecta *B* 151 doce-
 bis *A* 152 superabit ut *A* 154 imp. *A* 156 sqq: cf.
 p. 29 157 pars om. et in *mg.* add. *A* 158 inlibato *A*
 163 sequentia quoque ab *Archimede inventa esse dicit KB Hof-*
mann, progr. Vindob. 1885. aquis] hic desinit familia B

Ars docuit, quam tu mecum experiare licebit.
 Ex auro finges librili pondere formam, 165
 Parque ex argento moles siet; ergo duobus
 Dispar erit pondus paribus, quod densius aurum est.
 Post haec ad lancem rediges pondusque requires
 Argenti, nam iam notum est quod diximus auri,
 Idque fac argento gravius sextante repertum. 170
 Tunc auro, cuius vitium furtumque requiris,
 Finge parem argenti formam pondusque notato:
 Altera quo praestat leviorque est altera moles,
 Sit semissis onus: potes ex hoc dicere, quantum
 Argenti fulvo mixtum celetur in auro. 175
 Nam quia semissem triplum sextantis habemus,
 Tres inerunt auri librae, quodque amplius hoc est,
 Quantumcumque siet, fraus id permiscuit auro.
 Causa[que] cur ita sit, prompta est, si discere verum
 Non pigeat veterumque animos intendere chartis. 180
 Nam si disparibus numeris accesserit idem,
 Servat inaequales itidem, tantumque manebit
 Discrimen quantum fuerat prius, idque notabis,
 Sive in temporibus quaeras, seu pondera rerum
 Seu moles spectare velis spatiumque locorum. 185
 Quare diversis argenti aurique metallis,
 Quis forma ac moles eadem est, par addito pondus:
 Argento solum id crescit, nihil additur auro.
 Sextantes igitur quot tum superesse videbis,
 In totidem dices aurum consistere libris, 190
 Parsque itidem librae sextantis parte notetur.
 Quod si forte parem corrupto fingere formam
 Argento nequeas, at mollem sumito ceram.
 Atque brevis facilisque tibi formetur imago

164 q tum *A* 165 fingis *A* 167 densior auro *A*,
em. Christ 169 auro *A* 170 Facq; id *A*, *corr. Baehrens*
 171 requires, *sed corr., A* 174 honus *A* 177 quo-
 que *A* 179 que *Hultsch, om. A* 189 quos *A, em.*
Denisius tu *A, em. Buecheler* 194 Aeque *A, corr. End-*
licher

- 195 Sive cybi seu semiglobi teretisve cylindri,
 Parque ex argento simuletur forma nitenti,
 Quarum pondus item nosces. fac denique dragmas
 Bis sex argenti, cerae tres esse repertas:
 Ergo in ponderibus cerae argenticque liquebit,
 200 Si par forma siet, quadrupli discrimen inesse.
 Tum par effigies cera simuletur eadem
 Corruptae, cuius fraudem cognoscere curas.
 Sic iustum pondus, quod lance inveneris aequa,
 In quadruplum duces; quadrupli nam ponderis esset,
 205 Si foret argenti moles quae cerea nunc sit.
 Cetera iam puto nota tibi — nam diximus ante —
 Quo pacto furtum sine aquis deprendere possis.
 Haec eadem in reliquis poteris spectare metallis.

487

HILARII ARELATENSIS

B. M. — B. fragm.
p. L. 420.

Si vere exurunt ignes, cur vivitis, undae?
 Si vere extinguunt undae, cur vivitis, ignes?
 Lympharum in gremiis inimicos condidit ignes:
 Communes ortus imperat alta manus.

.

195 cubi *Endlicher*. *Finem deesse puto*.

487. A = *Vindobonensis* 16 saec. VIII—IX, fol. 56.
 2 extinguunt A 3 Lymph. A Cf. *Gregorius Turonensis*
De cursu stellarum 14: 'Quintum (*miraculum*) est de fontibus
 Gratianopolitanis, de quibus simul et latex manat et ignis . .
 Hinc Hilarius quidam ait: Si . . manus, et reliqua.'
Hilarius Arelatensis scripsit 'Versus fontis ardentis'
Honoratus Massiliensis Vita Hil. 11

487^a (*olim* 683)

B. IV 20. M. 1173.
B. III 245.

Epitaphium Vitalis mimi

Quid tibi, Mors, faciam, quae nulli parcere nosti?
 Nescis laetitiam, nescis amare iocos.
 His ego praevalui toto notissimus orbi,
 Hinc mihi larga domus, hinc mihi census erat.
 Gaudebam semper. quid enim, si gaudia desint, 5
 Hic vagus ac fallax utile mundus habet?
 Me viso rabidi subito cecidere furores;
 Ridebat summus, me veniente, dolor.
 Non licuit quemquam mordacibus urere curis
 Nec rerum incerta mobilitate trahi. 10
 Vincebat cunctos praesentia nostra timores
 Et mecum felix quaelibet hora fuit.
 Motibus ac dictis, tragica quoque voce placebam
 Exhilarans variis tristia corda modis.
 Fingebam vultus, habitus ac verba loquentum, 15
 Vt plures uno crederes ore loqui.

487^a. C = *Corbeiensis nunc Petropolitanus* F 14, 1 saec. VIII—IX apud de Rossi, *Inscr. christ. Urbis Romae* II 1, 283; cf. *Studia Vindob.* 8, 166. T = *Turicensis* 78 s. IX fol. 95. *Hos adnotabo; rarius hosce*: B = *Reginensis* 2078 s. IX—X fol. 121; *Sangall.* 877 s. X; *Parisin.* 2772 s. X—XI (P) fol. 96; *Parisin.* 8319 s. XI (Q); *Reginenses* 1414 s. XI (D) et 1578 s. XI. *Inscr. deest CT.* Epitaphium Vitalis mimi Q. Epitaphium filii Cat(h)onis BP alii (in nonnullis est prope Catonis disticha). Epitaphiū Vitalis mimi filii Catonis (!) D. Epitaphium ioculatoris Paris. 8761 s. XIII. 1 cf. *Poet. Carol.* III 201. nosti] nescis C. V. 1—2 est 'In epitaphio filii Catonis Censorini' Ermenricus († 874) in ep. ad Grimoldum 2 amarae C -re ceteri amara Burmann iocum Erm. 3 urbi C BP not, supra scr. nitid, T 4 c(a)esus BP 6 uagis BP 7 rapidi C 8 Ridebam C 10 nobilitate Q; B? t.] tibi C 12 ora TBP 13 tragica C uoce C, Pithoeus uerba ceteri veste Buecheler 14 Exilarans T QB 15 Angebam PD habitu C loquentum Q ex corr. -tis C -t T -tur ceteri 16 crederes T ex corr. m. pr. crederis (T) ceteri

Ipse etiam, quem nostra oculis geminabat imago,
 Horruit in vultus se † magis isse meos.
 O quotiens imitata meo se femina gestu
 20 Vidit et erubuit totaque mata fuit!
 Ergo quot in nostro vidēbantur corpore formae,
 Tot mecum raptas abstulit atra dies.
 Quo vos iam tristi turbatus deprecor ore,
 Qui titulum legitis cum pietate meum:
 25 'O quam laetus eras, Vitalis' dicite maesti,
 'Sint tibi, Vitalis, sint tibi laeta modo.'

487^b (*olim* 659)

Romae in imagine Constantini

B. M. B. —

Credite victuras anima remeante favillas
 Rursus ad amissum posse redire diem.
 Nam vaga bis quinos iam luna resumpserat orbis,
 Nutabat dubia cum mihi morte salus.
 5 Irrita letiferos auxit medicina dolores,
 Crevit et humana morbus ab arte meus.
 O quantum Petro donavit Christus honorem:
 Me dedit vitam, reddidit iste mihi.

17 I. e. q.] Speciem que C imagoꝝ C 18 magice
 Ziehen ///isse ex ///nse T ense BPD esse C ///esse Q
 19 quotiens CQ -ies cett. meos es semina BPD femine
 T. R, (i. e. require) in mg. T 20 mata i. e. stupefacta,
 cf. Petronius 41, 12. que(m) mata PD que compta CT
 que/// m̄ata Q quem nata B 21 Ego B nostra C quot
 ex qui T quod B uideantur Q vivebant Goetz ridebant
 Hauthal corpora, sed corr., T 22 raptus C rapitor Q
 raptor ceteri; em. Pithoeus adra B 23 Quod PD
 24 tumulum libri titulum Burmann mē^cū T, B 25 ui-
 tales C 26 uitales C -lis ceteri, -les ex -lis T

487^b. C = Corbeiensis, vide ad 487^a; cf. de Rossi,
Inscr. christ. II 79 et 144. Plene adnotabo. V = Valen-
 tianus 393 saec. IX fol. 88. *Inscr. V*; om. C. In fronte
 super portico ipsius sancti Petri Palat. 591 s. XV.
 2 Cursus C Rursū V 3 orbis V 4 dubior V 7 Pro
 C largus XPC—onorem C 8 reddidit C

B. II 220.
M. 845
B. V 385.

487^c (*olim* 734)**Epitafium Terentii**

Natus in excelsis tectis Karthaginis altae
Romanis ducibus bellica praeda fui.
Descripseri mores hominum, iuvenumque senumque.
<Qualiter et servi decipiant dominos,
Quid meretrix, quid leno dolis confingat avarus>
Haec quicumque leget, hic puto cautus erit.

5

B. III 144.
M. 375. B. —

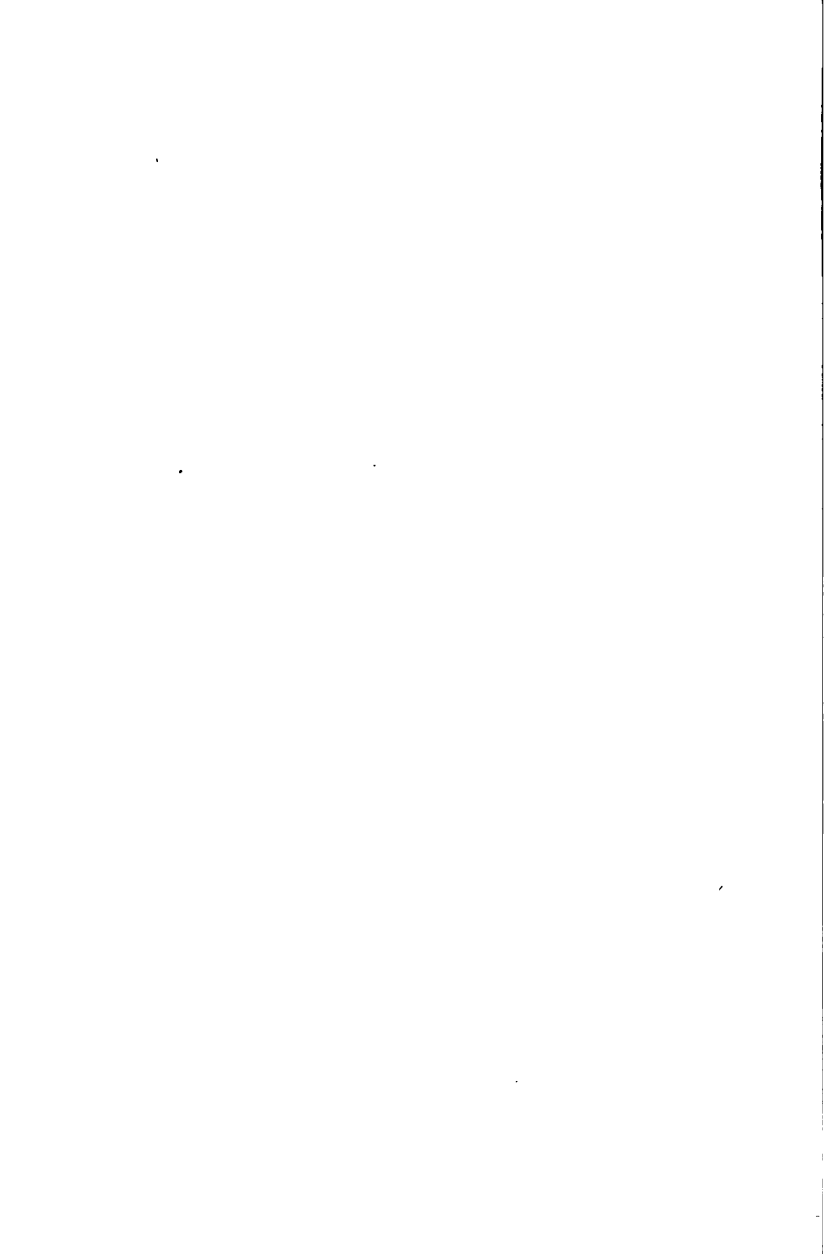
487^d (*olim* 769)**Versus in mensa sancti Augustini**

Quisquis amat dictis absentum rodere vitam,
Hac mensa indignam noverit esse suam.

487^c. B = *Bernensis* 363 s. VIII—IX fol. 27^r. E = *Einsidlensis* 362 s. IX. P = *Paris.* 7895 *Terentii* s. X. *Hos adnotabo. Est et in Lipsiensi* I 4, 37 s. X, *Harleiano* 2750 s. X—XI, *Escorialensi* S III 23 s. XI, *Paris.* 3761 s. XIII. C. *Sulpicii Apollinaris esse Opitz censuit Stud. Lips.* 6, 200. *Inscripsi ut B; om. EP.* Versus Terentii *Esc.* 1 excelsis P -sae BE *Kartag. BP altis Lips.* 4—5 om. P: et melius aberunt. meretrix B meretris E confrungat B confingat *Harl., om. E* 6 H. q. legat B, om. E leget *Escor.* Que quisquis tentat P hic scripsi sic libri puta P

487^d. 'Contra pestilentiam humanae consuetudinis in ea [mensa] scriptum habebat „Quisquis . . sibi“; et . . illius scripturae oblitus . . aspere aliquando reprehendit, commotus ut diceret, aut delendos esse illos de mensa versus, aut se de media refectioe ad suum cubiculum recessurum' *Possidius vita Augustini (Migne 47, 23 et 32, 1 sq.) c. 22.* B = *Philippicus nunc Berolinensis* 128 saec. VIII—IX fol. 143 al. manu. R = *Regin.* 421 s. XI. *Beda (Migne 91, 1010). Inscripsi ut B beati R* 1 Hanc mensam BR *Poss.* Hac mensa s suam BR (*sc. vitam*) sui *Remensis* 1043 s. XIII. vetitam n. e. sibi *Possidius*

CARMINA
CODICVM SÆCVLI NONI

Nomina feriarum

B. V 88.
M. 1054.
B. V 353.

Prima dies Phoebi sacrato nomine fulget.
Vindicat et lucens feriam sibi Luna secundam.
Inde dies rutilat iam tertia Martis honore.
Mercurius quartam splendidem possidet altus.
5 Iuppiter ecce sequens quintam sibi iure dicavit.
Concordat Veneris magnae cum nomine sexta.
Emicat alma dies Saturno septima summo.

AVGVSTINI

De anima

B. M. B. —

Omnia sunt bona: sunt, quia tu, bonus, omnia condis.
Nil nostrum est in eis, nisi quod peccamus, amantes

488. R = *Reginensis* 215 s. IX. *Contulit Riese*.
P = *Phillippicus Berol.* 128 cf. ad 487^a. *Contulit Magnus*.
Est etiam in Sangall. 251 s. IX, 450 s. IX, 397 s. IX,
459 s. X, *Vaticano* 644 et *Urbinate* 290 et *Ambrosiano D*
48 *inf.* s. X, *Cheltenham.* 8462 s. X, *Sangall.* 184 s. X—XI,
Oxonienſi coll. S. Johannis 18 s. XI, *Parisino* 4883 A s. XI
(in quo c. 488—490^a ex R sunt descripta), *Einsidl.* 319 s. XI,
Sangall. 878 s. XI—XII, *Regin.* 123 et 421 s. XI aliis.
Notabo R.P. Inſcripsi ut R. Versus septem dierum P
1 sacratus P 4 splendens percurrit quantem R altum
P, recte Oxon. 5 Iuppiter R q. sibi vindicat alte R
7 almus P summo P] *compta R* Quos tenet antiquus
gentili pectore ritus add. Einsidl. 319.

489. *Primus edidi in ed. pr. ex Parisino* 4883 A, cf.
ad 488. — *Augustinus de civitate dei* XV 22: 'Ita se habet

Ordine neglecto pro te, quod conditur abs te.
 Omnia nam, quae sunt, a te sunt, te sine nil [est].
 His sine tu, simul es pro cunctis his et in illis. 5
 His sine [tu], quod es, es; non hi sunt te sine, quod sunt.
 Ac nec id hi quod tu, nec tu quod hi, sed in illis
 Totus ades: in te totus, totus et in ipsis.
 Hi nam nec sibi nec tibi toti, sed sibi sunt hoc
 Quod sunt, in quantum sunt, in tantum sibi toti. 10
 Vt natura docet ratio perceptaque monstrat,
 Totus homo est anima (siquidem hic sibi totus habetur).
 Quicquid abest, extra se nec in se sibi sentit.
 Deficit in toto, cum totus †se sibi constat.
 Dum stat corporeus, homo semper et hic et ubique 15
 Non habet in sese aeternos et tempus et actum;
 Sic habet hoc nec habet, est et non est etiamque
 Tempus habet; vivit, cum corporealis et ipse est;
 Tunc habet, est cum tempore et hoc ipso sine non est.
 Cum non corporealis erit, ipsum neque tempus 20
 Tunc habet et non est nec esse habet hoc, quod amisit:
 En homo finit et est non iam homo; sic quoque tempus.
 Non ita, vis animae ut careat semper, sed ubique
 Cum nova nempe novo descendit corpore tota.
 Semper habet et ubique, neque est et habet ubicumque. 25

omnis creatura. Cum enim bona sit, et bene amari potest et male . . . Quod in laude quadam cerei breviter versibus dixi: Haec tua sunt, bona sunt, quia tu bonus ista creasti. Nil . . . abs te (v. 2. 3)². *Attamen medio aevo factos dixit Baehrens PLM III 263. — Augustinus ib. XVIII 23 ut versus latinos de Graeco utcumque translatos adfert hos 27 versus: Iudicii signum: tellus sudore madescet sqq. — Est in R (cf. ad 488) et in Sangallensi 64 s. IX fol. 268.*
 Versus. *Œ. Agustini de anima R, quem adnotabo. v. 1 affertur a Beda art. metr. = Gramm. lat. Keilii VII 245. Haec tua . . . ista creasti Aug. l. c. 4 nichil R est addidi*
 6 His sine es qđ es non R; *correxi* 9 toti tibi R, *transposui* 11 percautaque R, *correxi* 14 se: *fortasse* re 15 stat i. e. extat; *cf. stare Italicae linguae* 16 aeterno sed R, *correxi* 17 nec ego et non R 19 hoc ipsum R, *correxi* 20 corporeus erit ac ipsum R, *correxi*

- Ex quo constat ut est, naturam sumsit ut esset.
 Semper habet, quoniam esse quod est non desinet esse.
 Sunt eique modi, qui cuncta secuntur, adhaesi:
 Sensus et ingenium, ratio, mens, perspicua quae
 30 Et diffusa manet, cum sit in corpore toto;
 Emigrat, ubicumque aciem porrexerit extra
 Subtilique oculo, quoquo se verterit, adstat
 Intuitu mentisque doletque cupit metuitque,
 Gaudet, et ista gerit gestu sine corporis ullo,
 35 Vt deus immortalis et intrectabile lumen.
 Permanet ipsa, deus minime, similis sed in istis,
 Nonque dei pars sed similis per talia vivit.
 Hoc vero esse quod est numquam desistit adesse.
 Illius igneus est vigor, ex quo corporealem
 40 Inspirando calet massam diffusa per artus.
 Corporeis licet officia gestis varientur,
 Auditu visu olfactu tactu quoque motu,
 Illa tamen spirando calet animatque replendo
 Omnia nec †quidam †habet aut nec sumit ab ipsa.
 45 Namque loco non corporeo concluditur ullo:
 Est incorporea informis substantia quaedam.
 At deus 'esse' habet, et fuit, et est semper in illo,
 Dispar in hoc, quod cuncta tenet perlustrat et implet,
 Totus ubique manetque patetque et regnat ubique.
 50 Haec aut lapsa chaos aut ad [caelum] alta volabit;
 Haec loca sorte capit, sed dispar vivit in illis:
 Si felix fuerit, hic tunc felicior extat,
 Si infelix, etiam multo infelicioer illic.

28 fol. 128 r. R eique cf. L. Mueller. de re metr.
 p. 272. 29 que R 33 fort. cupit metuitque dolet-
 que? 39 sic R 44 nec quidquam valet aut desumit
 puto 48 cuncta R 49 manet et ubique patet et regnat
 ubique R, em. Buecheler. 50 caelum add. idem
 52 fueris R, correxi

490

B. M. — B. III 267.

TIBERIANI

Versus Platonis de Graeco in Latinum
translati

Omnipotens, annosa poli quem suspicit aetas,
 Quem sub millenis semper virtutibus unum
 Nec numero quisquam poterit pensare nec aevo,
 Nunc esto affatus, si quo te nomine dignum est,
 Quo sacer ignoto gaudes, quo maxima tellus 5
 Intremuit et sistunt rapidos vaga sidera cursus.
 Tu solus, tu multus item, tu primus et idem
 Postremus mediusque simul mundique superstes.
 Nam sine fine tui labentia tempora †finis.
 Altus ab aeterno spectas fera turbine certo 10
 Rerum fata rapi vitasque involvier aevo
 Atque iterum reduces supera in convexa referri,
 Scilicet ut mundo redeat, quod partibus †austrum
 Perdiderit refluxumque iterum per tempora fiat.
 Tu, siquidem fas est in temet tendere sensum 15
 Et speciem temptare sacram, qua sidera cingis
 Inmensus longamque simul complecteris aethram,
 Fulmineis forsán rapida sub imagine membris,

490. *Est in R, in Parisino (P) 2772 s. X—XI, quem contuli, Paris. 4883 A ex R descripto (cf. ad 488), Paris. 17160 s. XII, Vindobonensi 143 s. XIII, ex quo primus ed. M. Haupt 1838. Adnotabo R et P. Versus Platonis de dō R, Par. 4883 A. Versus Platonis a quodam Tiberiano de greco in latinum translatis P; similiter Vind. 1 suscipit P 2 mellenis P semper om. R 4 effectu R 5 quod maxima libri, em. Quicherat. 6 Intremuit R 8 superestas P 10 spectans libri. 11 facta R 12 referre, sed corr., R 13 partibus libri /// austrum R abstrum P partibus aethra G. Hermann aevum i. e. aeternitas, conieci 14 tempora R corpora P 15 Te R 16 saram P 17 a&ram P; interpunct Ziehen 18 fulmencis P fulmineus R imaginē P fulgentis .. Phoebis Baehrens*

- Flammifluum quoddam iubar es, quo cuncta coruscans
 20 Ipse vides nostrumque premis solemque diemque.
 Tu genus omne deum, tu rerum causa vigorque,
 Tu natura omnis, deus innumerabilis unus,
 Tu sexu plenus toto, tibi nascitur olim
 Hic deus, hic mundus, domus haec hominumque deumque,
 25 Lucens, Augusto stellatus flore iuventae.
 Quem (precor, aspices), qua sit ratione creatus,
 Quo genitus factusve modo, da nosse volenti.
 Da, pater, Augustas ut possim noscere causas,
 Mundanas olim moles quo foedere rerum
 30 Sustuleris animamque levi quo maximus olim
 Texueris numero, quo congrege dissimilique,
 Quidque id sit vegetum, quod per cita corpora vivit.

490* (olim 763)

Officia duodecim mensium

B. M. —
B. V 354.

- Artatur niveus bruma Ianuarius †arva.
 Piscibus exultare solet Februarius altis.
 Martius in vites curas extendit amicas.
 Dat sucum pecori gratanter Aprilis et escam.
 5 Maius hinc gliscens herbis generat †nigra bella.
 Iunius auratis foliis iam pascua miscet.

19 coruscas *P* coruscant *R* 20 cf. *Ilias* 3, 277 'Hέλιος, ὁς πάντ' ἐφορᾷς sqq. aperis *G. Hermann* 21 dei *R*
 24 Hic cunctus mundus *Baehrens* haec scripsi] hic *PR*
 ominumq; *R* 25 angusto *RP* stellatur *P* -tus *R* iubente
Par. 17160 iuventae *Quicherat* iuventus *RP* 26: fol. 129
R. 26 aspirass *P* si *R* 27 modo] mo *R* 28 angustas
R u. 30 om. *R* maximi *P* 31 qua *R* 32 Quidquid id
 est libri, em. *Baehrens* quod om. *P* p concita *P.* *Finem*
deesse olim statui; nunc prooemium maioris carminis esse puto.

490*. *R* (cf. ad 488), *H(arleianus* 3091 s. *X Baehrensii)*.
Hos notabo. Carmen nescio an in Gallia Germaniave ortum
sit. 1 atra conieci 2 febroarius *H* 4 aprilis *R*
 5 vela (i. e. arborum umbras) *Buecheler* 6 pascua *H* po-
 cula *R*

Iulius educit falces per grata virecta.
 Augustus Cererem pronus secat agmine longo.
 Maturas munit September ab hostibus uvas.
 Elicit October pedibus dulcissima vina. 10
 Baccha November ovans condit sub clave fideli.
 More sues proprio mactat December adultas.

491

B. M. B. —
 Sedulius ed.
 Huemer p. 307.

TVRCII RVFI ASTERII

Sume, sacer meritis, veracis dicta poetae,
 Quae sine figmenti condita sunt vitio.
 Quo caret alma fides, quo sancti gratia Christi,
 Per quam iustus ait talia Sedulius.
 Asteriique tui semper meminisse iubeto, 5
 Cuius ope et cura edita sunt populis.
 Quem quamvis summi celebrent per saecula fastus,
 Plus tamen ad meritum est, si viget ore tuo.

7 fauces *H* prata *RH* 8 primus *vulgo* 9 minuit
H 9—12 . . imber *RH* (11 *solus R*) 11 Bacha *R*
 12 adultus *H*

491—498 *accurate et copiose ed. Huemer in Sedulio C S E Lat. X 307 sq. apud quem videsis plura. Equidem sequar et adnotabo G = Parisinum 14143 s. IX et (in solo c. 492) Gothanum I 75 s. VIII (Γ). Hic illic afferam Parisinum 8094 s. XI (P), olim a me collatum; Reginensem 333 s. X ut coniecturis temptatum (cf. 493, 5) et reliquos multos Sedulii codd. omittam (est et in Philippico Berol. 171 s. IX; Antverpiensi 126 s. X). — 491. Taurinensis Univ. E 4, 42 Sedulii saec. VII—VIII fol. 27: 'Incipet atrum (l. alterum) opus id est ex vester (l. vetere) testamenti liber primus et ex novo quattuor qu/// Sedulius inter cartolas suas sparsas reliquid, et recolliti adunatique sunt a Tuscio Rufo Asterio. v̄c ex console (494) ord, patricio, suprascriptorum editore librorum.' Haec paulum immutata posteriores libri praemittunt carmini 491, ut P. Versus eiusdem (sc. Asterii) G Asterii versus Par. 8319 s. XI. 1 veracia *Sirmond* 5 iubetor *Ziehen* 6 tradita *Huemer* 7 fasti *Cellarius**

492

Versus BELLESARII scolastici

B. M. B. —
Huemer p. 308

Sedulius Christi miracula versibus edenS
 Emicat, invitans parvae ad solemnia mensaE
 Dignum convivam: non hunc, † qui carperet illud,
 Vix quod nobilium triplici fert aula paratV,
 5 Laetum quod ponit sub aurea tecta tribunaL,
 In quo gemmiferi (totque aurea vasa) canistrI
 Vivida pro modico portant sibi prandia victV,
 Sed quod holus vile producit pauperis hortuS.
 At post delicias properant qui sumere magna,
 10 Nituntur parvum miserorum spernere germeN,
 Tutum quod nihil est, dum nil cum ventre tumesciT
 Insidias membrisque movens animaeque ludentI:
 Si tamen his dapibus vesci dignatur egeniS,
 Temnat divitias animus paucisque quiescaT,
 15 Exemplo adsumptus Domini, qui milia quinquE
 Semotis cunctis modicis saturavit ab esciS.

493

Versus LIBERATI scolastici

B. M. B. —
Huemer p. 309.

Sedulius Domini per culta novalia pergenS
 En loca prospexit multo radiantia florE:

492. Sic inscr. Γ P, Cheltenham. 21162 s. X, alii;
 inscr. erasa in G, om. Reg. 333 alii (Bellaesarii Glasgow. I
 2, 15 s. XI ex. Imitatur Sedulii I 1—16) 3 sic Γ. car-
 piset G m. 1 carpescat P carpserit Arevalus carpeat Sittl
 cui cura(e) erit propono 4 Vix ad G profert triplici Γ
 5 ponet G 6 que om. Γ 8 ortus Γ, G m. 1 9 di-
 litias Γ (G m. 2) 11 sic Γ. dum cum nil GP tutum
 nil Huemer 12 prius que om. libri movent Huemer. —
 animae laudenti Γ a. que luenti G sequor P. 13 dignan-
 tur Γ dignatur GP -atus ε ægenis Γ 15 ass. G quo G

493. GP. Sic inscr. Regius mus. Brit. 15 B 19 s. IX;
 Edinburgensis 18, 7, 7 s. X in. Versus anacrostici de Se-
 dulio Liberti scolastici Antverp. 126. Inscr. om. GP, pleri-
 que. 2 perspexit Reg. 333 radiantia GP

Discurrit per prata libens, quo gramine David
 Vidit divino modulantem carmina cantV.
 Laudabili psallente viro refluunt citharae mel. 5
 Ille ubi grandisoni captus dulcedine plectri
 Vritur et celeri graditur per lilia passV
 Sacratosque iterum late conspexit amoenoS,
 Aeterna Christi fluvius quos abluit undA,
 Nec passus torpere diu doctoris acumeN 10
 Tunc sua Daviticus delectus plectra poposciT.
 Irrita polluti contemnens numina mundi
 Signa crucis fronti ponit, breviterque triumphoS
 Tangit, Christe, tuos numerosaque praemia libaT.
 Ergo dum vario decorat sua rura colorE, 15
 Stabunt hi garrula dicti testudine versuS.

B. M. B. —

493^a

Haec Augustini ex sacris epigrammata dictis
 Dulcisono rhetor componens carmine Prosper
 Versibus hexametris depinxit pentametrisque,
 Floribus ex variis ceu fulget nexa corona. 5
 Vnde ego te, lector, relegis qui haec sedulus, oro,
 Intentas adhibere sonis caelestibus aures.
 Istic nam invenies, animum si cura subintrat,

3 quod GP 5 sic GP, alii. Laudis ceu p. viri
 Reg. 333 prosodiae emendandae causa (Laudis et Regius).
 Laudato Fabricius refluit Reg. 333 cytherae an cithara
 incertum P cytharę G 6 plectri P 8 prospexit
 Reg. 333 9 fluvio G -ius P -ios alii habuit G
 10 Nam G m. 1, P Nec pauci 12 contempsit Reg. 333
 13 triumphus G m. 1 15 uera GP sura Reg. 333
 16 Stabant GP -bunt Reg. 333, alii garrula noli mu-
 tare. — *Similis argumenti carmina hic subiungam.*

493^a. Est in Antverpiensi 126 s. X, A = Ambrosiano
 M 32 sup. s. X, Reginensi 230 s. X, Harleiano 110 s. IX—X,
 Casinensi 226 s. XI, Paris. 8094 s. XI, Angelicano V 3, 22
 s. XI, recentioribus. — A (cf. Nuntii acad. Vindob. 67, 546):
 2 rethor conpones 3 exametris 5 horo 6 adibere

Maximè quid doceant sacrae modulamina legis
 Observare homines, vel quid sibi maximè vitent,
 10 Sidereum caeli cupiunt qui scandere regnum.

493^b

B. M. B. —

Augustine, tonans divino fulmine linguae
 Impia daemonicae refutas ludibria sectae
 Atque loquellosi confundens dogmata ritus
 Pandis iter verum, quo cives tendere monstras
 5 Urbis innociduae, qua vita perennis habetur.

494

B. M. B. —
 B. V 363.

Discipulis cunctis domini praelatus amore,
 Dignus apostolico primus honore coli,
 Sancte, tuis, Petre, meritis hae munera supplex
 Chintila rex offert. Pande salutis opem!

494^a (olim 880)

B. M. B. —
 Claudianus
 ed. Birt p. 399.

In Sirenas

Dulce malum pelago Siren volucresque puellae
 Scyllaeos inter fremitus avidamque Charybdin

9 netent 10 capiunt

493^b. est in *Regio Mus. Brit.* 15 B 19 s. IX—X, cf. *Mus. rh.* 31, 94, his verbis additis: In fine XI libri Augustini de civitate dei isti versus habentur scripti. 1 tonas cod.

494. *Carmen Chintilae, Visigothorum a. 636—640 regis. V = Vossianus q. 69 saec. IX, quem afferam. — Est in Valentiano 387 s. IX, Montecassinensi 320 s. X—XI, al. — Cf. de Rossi, Inscr. christ. II 1, 254. — Alia regum Germanorum carmina vide c. 483; (Chilperici) Mus. rhen. 44, 547.*
 4 chintilla V

494^a b. V = *Veronensis* 163 saec. IX, cf. ad c. 485^a. — 494^a. Eiusdem (i. e. Claudiani) in Sirenas V. 1 sirenae V siren cod. Cuiacii v. 1 delet Ieep uolocres V

Musica saxa fretis habitabant, dulcia monstra,
 Blanda pericla maris, terror quoque gratus in undis.
 Delatis licet huc incumberet aura carinis
 Implessentque sinus venti de puppe ferentes,
 Figebat vox una ratem. nec tendere certum
 Delectabat iter reditus, otiumque iuvabat,
 Nec dolor ullus erat; mortem dabat ipsa voluptas.

494^b (*olim* 881)

B. M. B. —
 Birt p. 399.

Laus Herculis

Pieridum columen, cuius Parnasia magno
 Numine templa sonant, Phoebe, precor, huc age, laeto,
 Tecum †cuncta choro; penetralia sancta sororum
 Et nova Castalios latices per rura petentem
 Hippocrenaeon victorem sistere fontum
 Me fac. namque tuam non nunc novus advena turbam
 Ingredior, laurusque gerens et florea sertis
 Tempora vincta tuis, doctorum munera vatum,
 Testor adhuc veteres quamvis desuetus honores.
 Alcides mihi carmen erit, non vana Tonantis
 Progenies, dignus credi post viscera numen,
 Cuique per immensos invicti roboris aestus
 Nec nasci potuisse vacat. nam lucis in ipsis,
 Inclite, primitiis tardo vix editus ortu
 Fecisti de patre fidem. sed cur mihi lentis
 Ludis adhuc, Cirrhaee, modis tenerumque resultans

6 furentes *cod.* Cuiacii faventes *Jeep* 8 odium
Claverius 9 color *V*, *corr.* *Camers*.

494^b. Eiusdem (*i. e.* *Claudiani*) Laus Herculis *V*
 2 Nominem *V* laeto p. h. a. phoebe *Camers* 3 iunge ch.
Claverius penetralibus *V* 5 Hippocreneon *V* sistere] *i. e.*
existere fontem *V*, *corr.* *Buecheler* siste refotum me famae-
 que *Birt* 6 Me fameque tuam *V*, *corr.* *Claverius* 7 lau-
 ros *vulgo* 8 post vatum *punctum* *delevi ed. pr.* 10 non
vana Scaliger romana *V* 11 nomen *V* 12 Cuique per
Birt super *Livineius* Cui semper *V* 14 Inclite *V*
 principiis *Camers* 15 fecesti *V* 16 chirrhaee *V*

Luxuriante leves impellis pollice chordas?
 Pone habitum, quo molle canis, et frondis amatae
 Linque nemus, mollique exutus tempora lauro

30 *Populea* mecum carmen luctare sub umbra.

Iam grave plus etiam, quam ventris tempora vellent,
 Alcmenam tendebat onus. sed regia Iuno
 Impedit et partus prohibet nascique vetabat,
 Vt metus ipse deum monstret. nec vivida caeli

25 *Semina* mortales norunt sentire latebras,
 Nec possunt sufferre moras. datur inde novercae
 Materies, gravibusque odiis augmenta ministrat,
 Quod vinci coepisse pudet. — Mox improba binos
 In tua membra iubet, dum nasceris, ire dracones.

30 *Incumbunt* celeres illi, squamosaque iussus
 Armat colla furor, nec, quamvis maxima tractu,
 Tardata spiris sequitur pars cetera pectus.
 Tristis Tartarea vibratur sibilus aura.

Morte rubent oculi trifidisque horrentia linguis

35 *Ora* sonant nigrumque fremens levat ira venenum.

Quid nunc invictis fraudes innectere fatis,
 Caelicolum regina, iuvat? cur obicis angues?
 Cur parvo geminos? anne unum posse necari
 Iam strato Pythone times? licet omnia mundi

40 *Monstra* voces ipsamque armes serpentibus hydram,
 Defendet natura deum patremque probabit
 (Quod non vis constare) Iovem. — Iamque inrita taetri
 Iussa parant implere angues, miseroque furore
 In sua fata tument. cernit tua membra petentes

45 *Horrescit*que parens numenque ignara creasse
 Mortali pietate timet. nil, sancta, superbae
 Paelicis insidias, caelo modo freta, tremescas,

19 solitaque *Heinsius* 21 ferrent *Heinsius* 28 coe-
 pisse *V*] se posse *Heinsius* 32 Tardata *Riese*, Tardatam
V Tardantur *Camers* Tardatum *Ziehen* Tarda tamen *Birt*
 35 levat] fluit *Birt* 41 Defendit *V* 43 miserorumq;
 forore *V* 44 In tua *Scaliger* 45 nomenque *V* quae
Koch creasset *V* 46 nihil *V* 47 tremescas *Claverius*

Neve haec monstra tibi faciant, Alcmena, pavorem!
 Sic mater potes esse dei. iam tolle serenum
 Laeta animum tantoque libens haec aspice vultu, 50
 Vt deceat genuisse Iovem. depone pavorem
 Indignum partu, natumque exemplar habeto.
 Cui metuis, nihil ipse timet. nam numine recto
 Ridebas tu, dive, truces, animosque superbos
 De genitore tenes, votisque aptissimus orbis 55
 Gaudebas tantum iam tum meruisse novercam.
 Corripis exiguis mox grandia guttura palmis,
 Et manibus teneris cogens in brachia pondus
 Constringis pressos, relevans tellure, dracones.
 Efferat aetherium, quantum volet, orbis in axem 60
 Latoidas verosque probet sua fabula divos,
 Quod Delo iam stare licet: non aequa laborum
 Gloria, nec parili serpentes sorte necarunt:
 Illi unum ferro, geminos et inermis et unus!
 His coeptis non ulla parat cunabula partus, 65
 Dive, tibi; sed cum totis iam bruma rigeret
 Imbribus et solidis haerent flumina lymphis,
 Nudum praegelidis durando firmat in undis.
 Vtque rudes primo temptasti robore gressus,
 Frondosae deserta vagus penetralia silvae 70
 Secura iam matre petis telisque tremendis
 Ludis et aërias adducto deicis arcu

50 tutoque *Riese olim.* vultu *i. e. despectu Birt*
 51 Iovi *Heinsius* tenuisse *Cuiacius* 52 habeto *Claverius*
 habebat *V* quae e. habebas *Camers* 53 nomine *V*
 lumine *Livineius* 55 tenes *V* tenens *Heinsius* 56 tan-
 tum *V* tantam *Camers* 57 guttura *V* 58 Et] Ex *V*
 manibus *Riese* teneris *Camers* quamvis teneri *V* 59 *sic*
Riese (cf. v. 136) Corripis (ex 57) impressos licens t. d. *V*
 illidens pressos *Camers* licuens *Aldina* relevans *Birt* liquas
Ziehen (coll. fluens 12, 16) 60 uoluit *V* 61 Laetoidas
V fauola *V* 62 quo *V* 63 parilis s. sortete *V*
 64 g. inermis *V* (et add. *Aldina*) 66 Diva *Camers*
 bruna *V* 67 lymphis *V* 70 vagus deserta *V* 71 tre-
 mendas *V* -ndis *Camers* 72 Laus *V*

- Aut funda violentus aves noctemque sub astris
 Exigis et puram fractis bibis amnibus undam.
- 75 Immanem interea Nemeae per lustra leonem
 Ipsa Chimaeraea cretum de gente noverca
 In tua depastis armabat vota iuvenis
 Augebatque fero vires rabiemque iuvabat,
 Naturam minus esse putans. [Heu] quanta virorum
- 80 Funera! quam multos stravit cum gentibus agros!
 Non illum magnae viduatis moenibus urbes
 Armorum fregere minis, Martique domando
 Adsuetas morsu fudit graviore catervas.
 Hunc gravis Eurystheus — nam te, quo cuncta lebares,
- 85 Imperium duri voluit sufferre tyranni
 Sic mundo Fortuna favens — hunc sternere leto
 Imperat. at nullum virtus reticenda per aevum
 Dignaque sidereos post membra intrare recessus
 Posse mori quam vile putat! namque impiger ultro
- 90 Vadis [et] immensae scrutatus devia silvae
 In nova sanguineos armantem vulnera-rietus

 Admonita feritate †iubas visuque cruentus
 Excussis movet arma toris dubiumque residens
 Infremit. invadis trepidum solisque lacertis
- 95 Grandia corripuens eluso guttura morsu
 Inbellem fractis prosternis faucibus hostem.

73 violentus V -nter vulgo Ante 75: II V 75 Nemeae — Chymeraea Camers, om. V 77 tua ex sua V 79 Natura V heu add. Camers quantaque V 80 dentibus apros V, corr. Riese; i. e. gentibus stratis agros vacuefecit. cf. v. 99. Vocula 'cum' aliam non admittit lectionem constrarunt messibus agros Heinsius F. constrarunt candentibus (debut albertibus) ossibus agros Haupt 81 urbis V 85 tyranni V 87 at Camers] tum V 89 sic Cta-verius putas V 90 et Camers, om. V invia V devia Camers 91 armante V -ntem Camers. Post 91 versum deesse puto, fortasse ab Invenis incipientem. Parenthesin admonita . . infremit statuit Buecheler 92 iuba Camers 94 Infremuit V solidisque Heinsius 95 mursu V 96 prosterni V

Quin et flavicomis radiantia tergora villis
 Ceu spolium fuso victor rapis. emicat omnis
 In laudes mox turba tuas longoque relictā
 Currit in arva metu. iuvat ire et libera rura 100
 Defensosque videre locos silvamque iuvenis .
 Iam facilem et nullis resonantes fletibus agros.

Maenaliū petis inde nemus fletamque colonis
 Arcadiam et raro steriles iam robore silvas.
 Namque hic immensa membrorum mole cruentus 105
 Indomitus regnabat aper soloque tremendus
 Corpore lunatis fundebat dentibus ornos
 Sternebatque suis lugentia rura colonis.
 Horrebant rigidis nigrantia corpora saetis
 Duratosque armos scopulis totosque per artus 110
 Difficilis potuisse mori. non spicula in illum
 Nodosumve rapis gravato pondere robur:
 Armati viduatur honos; nec vulnera virtus
 Exemplo tibi facta timet. iamque arripis ultro
 Spumantem, cogisque diem sufferre tuendo, 115
 Atque supinando mirantem lumina vinci
 Argolici victor portas sub tecta tyranni.

Fama celer toto victorem sparserat orbe,
 Auxiliumque dei poscebat Creta cruento
 Victa malo. Taurus medio nam sidere lunae 120
 Progenitus Dictaea Iovis possederat arva.
 Fulmen ab ore venit, flammisque furentibus ardet
 Spiritus; et terram non caeli flamma perurit,
 Sed flatus monstri. dextro iam Siria cessent

101 desertosque *Baehrens* iouencis *V* 102 nulli *V*
 nullis *Camers Ante* 103: III *V* 104 sterelis *V* 106 soli-
 doque *Heinsius* 107 dentibus *V* 108 ingentia *olim*
Riese 110 scapulis *Heinsius* 112 gravato *V* (*cf. Aen.*
 8, 220) clavato *Livineius* 114 Exemplo *V* Extemplo *Ca-*
mers 116 supinato *Claverius* inopinato *Baehrens* limina
V lumina *Camers* vinctum *Birt recte?* 117 tyrranni *V*
 118 urbe *V Ante* 119: III *V* 119 creata crudeli *V*
 cumento *vulgo* 124 dextro *V, i. e. favente* retro *Riese*
 dempto *Birt* tectō *Ieep*

- 125 Sidere, solque licet, glaciali frigore victus,
 Abstrusum mundo claudat iubar, aurea condens
 Lumina, et ignifluo stupefactus in orbe tepescat:
 Aestus habet Cretam, pereunt silvaeque lacusque
 Graminaque et fontes sacri, montesque perurit
- 130 Flamma ferox; Idam superis spectantibus ignis
 Dissipat et magno cunabula grata Tonanti
 Igne suo monstrum, si fas est dicere, vincit.
 Tandem fama celer Dictaea ad litora magnum
 Duxerat Alciden, cum taurum dira minantem
- 135 Accipit et saevum cornu flammasque vomentem
 Corripit atque artus constringens fortibus ulnis
 Ignifluos flatus animamque in pectore clausit.
-

494^c (olim 766)

ANDREAE oratoris

B. M. B. —

- Virgo parens hac luce deumque virumque creavit
 Gnara puerperii, nescia coniugii.
 Obtulit haec iussis uterum docuitque futuros,
 Sola capax Christi quod queat esse fides.
- 5 Credidit et tumuit: verbum pro semine sumsit.
 Clauserunt magnum parvula membra deum.

125 Sidere V -ra Scaliger victor V victus Camers
 126 iuba V 127 Limina V ignifluus V tepescet V tre-
 mescat Baehrens 128 silvaeque V 129 sagri V
 135 Excipit Scailiger. — Desunt multa.

494^c. P = Palatinus 833 s. IX in. inter inscriptiones Romanas Italicisque (cont. De Rossi, Inscr. christ. urbis Romae II 1, 109) A = Antverpiensis Sedulii 126 olim 105 s. X (cf. mus. rhen. 56, 265). b = Barthius advers. 56, 16 ex codice ignoto, cum A faciens. PA notabo. Andreas orator A, Aldhelmus p. 232 (v. 10); om. P. Andreae oratoris de Maria virgine ad Rusticianam carmen b (Romae vixit a. 523—536. cf. De Rossi p. XLI) 6 Saepserunt P Clauserunt A b

Conditor extat opus, servi rex induit artus
 Mortalemque domum vivificator habet.
 Ipse sator semenque sui matrisque creator,
 Filius ipse hominis, qui deus est hominum. 10
 Adfulsit partus, lucem lux nostra petivit,
 Hospitii linquens ostia clausa sui.
 Virginis et matris servatur gloria consors:
 Mater das hominem noscere, virgo deum.
 Vnius colitur duplex substantia nati: 15
 Vir, deus, haec duo sunt; unus utrumque tamen.
 Spiritus huic genitorque suus sine fine cohaerent,
 Triplicitas simplex simplicitasque triplex.
 Bis genitus, sine matre opifex, sine patre redemptor,
 Celsus utroque modo, celsior unde minor. 20
 Sic voluit nasci, domuit qui crimina mundi,
 Et mortem iussit mortuus ipse mori.
 Nostras ille suo tueatur numine vitas;
 Protegat ille tuum, Rusticiana, genus.

7 Fit fabricator opus *P* 8 domus *A* 9 Pie sator *A*
 10 qui pater *P* est hominis *A* *Aldhelmus b* 11 Aff. *P*
 12 hostia, *sed corr.*, *P* 13 seruator, *corr.*, *A* 14 dans
P 20 Amplus utrisque modis, amplior *P* 21 qui *ex*
 que *A* 23 nomine *P* 22—23 *sunt in Palat. 487 fol. 36^v*
(s. IX) sic: Vit̄ (i. e. Vitalis) Nostras . . Rusticiana genus
*m. 2 (sed antiqua) ante c. 555 inserta. — rusticana *A* -iana*
*m. rec. in *A, b, Pal. 487* Gregori presulē *P* (Versus beati*
pape Gregorii Cantabrig. Tr. O. 2. 24 s. XII).

495—638

Carmina duodecim sapientum

I Monosticha de ratione tabulae
senis verbis et litteris

495

PALLADI

B. III 75.
B. 445—456.
B. IV 119.

Sperne lucrum: versat mentes insana cupido.

495—638. *Similia sunt Ausonianis. Librorum familiae:*
I. C = Parisinus 8069 olim Thuani (cf. praef. I p. XLI) saec. X—XI fol. 121 sqq. qui omnia haec carmina et iusto ordine et poetarum nominibus paene ubique additis optime transcripta continet. Parisinum 8093 saec. X init. (c. 495—561. 615—627. 630—632) et Petavianum Heinsii non attuli. C plene adnotavi praeter orthographica medii aevi. — **IIa.** T = Turicensis 78 olim 451 saec. IX fol. 148 qui c. 495—590 habet. Raro attuli G = Sangallensen 273 saec. IX (c. 495—550), nunquam Vindobonensem 113 s. X (c. 507—518). — **IIb.** V = Vossianus q. 86 saec. IX fol. 108 sq. 111 sqq. (c. 495—627. 630—631. 633—634. 637—638). Raro attuli Valentianum 389 (X) saec. IX ex. (qui dimidiam fere partem continet); saepius adnotavi B = Bruxellensem 5657 saec. X—XI, cum T sed propius cum V coniunctum, a Baehrensio nimis magni aestimatum, perpauca bona de suo afferentem. — **IIc.** P = Palatinus 487 saec. IX, inter T et V medius, sed coniecturis modo emendatus (505) modo depravatus (567, 4). Hunc ubique adnotavi. Habet c. 495—590; 615—619. — Non adnotavi Paris. 13026 s. IX (similem V, in quo c. 507—518; 555—557); Bern. 184 s. IX—X; Regium mus. Brit. 15 B 19 s. IX—X (605—608; 617); Paris. 2772 s. X—XI; Mettensem s. XI in. (567—578; 591—602, contulit Loewe); Mellicensem s. XI (cf. *Studia Vindob.* I 65); Bodleianum s. XII; recentiores. — CTP contuli ipse, G Schenkl, V Holder contulit; insperi et Baehrensiana. Orthographica praeter C pauca afferam. — Monosticha quae scripta sunt a duodecis sapientib'. id est Palladii Asclepiadii Fustenii Pompeliani Maximini Vitalis Basilii Asmenii Vomanii Euforbii Iuliani Hylasii de diuersis rebus C. Incipiunt uersus sapientium (-tum XB) hoc est

496

ASCLEPIADII

Fraude carete graves, ignari cedite doctis.

497

EVSTHENII

Lusuri nummos animos quoque ponere debent.

498

POMPILIANI

Irasci victos minime placet, optime frater.

499

MAXIMINI

Ludite securi, quibus aese est semper inarca!

500

VITALIS

Siquis habens nummos venies, exhibis inanis.

(id est X) Basili Asmeni Vomani Euforbi Iuliani Hilasi (Iasi G) Palladi Asclepiadi Eust(h)eni (Euthemi X) Pompeiani (Pompeani V m. 1 Pompeiani X) Maximini (Maximi V m. 1 B) Vitalis TGVBX (et fere Vaticanus 1575 s. XI, in quo sunt c. 495—518). Basilius Asmenius Vomanius Euforbius Iuliañs Hylasius Palladius Asclepiades Eustedius Pompeianus Maximinus Vitalis P. Virgilio *tribuunt recentes*. 'De diuersis causis' post sapientum B, post Vitalis TG. I: CTGVBP. I Inprimis singuli versus senis verbis et litteris (sic) De ratione tabulae CTGB (-la C). *Inscr. om. VP. Nomina om. C*

495. est in Vatic. 4493 s. X cupidus: rubro colore
E: PIDO: supra scr. C

497. nummus, corr., T

498. irosi C

499. inarca (non tamen aese est) B cf. c. 82, 10

500. Siquis T habet P exhibit, corr. m. 2, P

501

BASILII

Lusori cupido semper gravis exitus instat.

502

ASMENII

Sancta probis paxest: irasci desine victus.

503

VOMANII

Nullus ubique potest felici ludere dextra.

504

EVPHORBII

Inicio Furias: egosum tribus addita quarta.

505

IVLIANI

Flecte truces animos, utvere ludere possis.

506

HILASII

Ponite mature bellum, precor, iraque cesset.

502. pb V pax est (et sic 499, 504 sq.) libri

504. Inito V Initio B Incio P

505. Flecte solus P: Plecte TVB Plecto C

II Epitaphia P. Vergilii Maronis disticha

Mantua me genuit, Calabri rapuere: tenet nunc
Parthenope. Cecini pascua, rura, duces.

B. II 198.
M. 433—444.
B. IV 120.

507

ASCLEPIADII

Tityron ac segetes cecini Maro et 'arma virumque.'
Mantua me genuit, Parthenope sepelit.

508

EVSTHENII

Vergilius iacet hic, qui pascua versibus edit
Et ruris cultus et Phrygis arma viri.

509

POMPILIANI

Qui pecudes, qui rura canit, qui proelia vates,
In Calabris moriens hac requiescit humo.

510

MAXIMINI

Carminibus pecudes et rus et bella canendo
Nomen inextinctum Vergilius merui.

II *Eidem et X (etiam Vindobonensis 113 s. X)*. Disticha
C. Inscr. om. TP Item idem ipse (*sc. Vergilius*) de titulo
eiusdem hoc ÷ epitaphio binis uersibus *V* Distichium
Epitaphia Virgilii *B* *Notissimum illud* Mantua me genuit
... duces *praescriptum in VP solis*. Carmina Vergilii sunt
bucolica, arva ducesque, Mantua cui mater, Parthinope re-
quies: *haec add. P*

507. 1 Titiron hac *C* a *V* segites *V m. 1 2* genuit
CB generat *TVXP* parthinope *P* *ubique*
508 *sqq.* Vergilius *ubique VGP*, Virgilius *CTXB*. (*Sic*
et c. 555 sqq.) edidit *V 2 Vt C* ruri *CTG* Phr. *C*
fr. *ceteri (frugis V)*

509. 2 hic *T* requieuit *V*

510. 2 inextinctus *C*

511

VITALIS

Mantua mi patria est, nomen Maro, carmina silvae
Ruraque cum bellis, Parthenope tumulus.

512

BASILII

Qui silvas et agros et proelia versibus ornat,
Mole sub hac situs est: ecce poeta Maro.

513

ASMENII

Pastorum vates ego sum, cui rura ducesque
Carmina sunt. hic me pressit acerba quies.

514

VOMANII

A silvis ad agros, ab agris ad proelia venit
Musa Maroneo nobilis ingenio.

515

EVPHORBII

Bucolica expressi et ruris praecepta colendi,
Mox cecini pugnas. mortuus hic habito.

516

IVLIANI

Hic data Vergilio requies, qui carmine dulci
Et Pana et segetes et fera bella canit.

511. 1 est *om.* *P*512. 1 praelia *CB saepius* 2 ac *V*513. 2 acerua *Tm. pr. VP*514. 1 ueni *C*515. Bucolica *P* Bucolicã *B* expressit et *T*516. 1 uergit *V* carmina *T*

517

HILASII

Pastores cecini; docui, qui cultus in agris;
Proelia descripsi. contegor hoc tumulo.

518

PALLADII

Conditus hic ego sum, cuius modo rustica Musa
Per silvas, per rus venit ad 'arma virum.'

III Disticha de unda et speculo

B. V 101—112.
M. 517—528.
B. IV 122.

519

EVSTHENII

Redditur effigies liquida visentis in unda,
Qualis in adverso speculorum cernitur orbe.

520

POMPILIANI

Formas pura refert oculis spectantibus unda,
Quales obiecto speculi fulgore videntur.

521

MAXIMINI

Fontis aquae reddunt simulacra imitantia verum,
Qualia leve refert speculi, cum cernimus, aequor.

517. 2 hoc *VB*] hic *T* en *C*

518. 1 mus(a m. 2) *V*

III *Eidem.* Item disticha de *etc. C*; *om. TP* De duobus heroicis uersib; *V*

519. Eusthenii *om. V* Eustedius *P* 1 uisentis *VP* currentis *CTB* cernentis *g*

520. Pen̄ *V* 2 obiectu *CTB* -cti *V* -cto *vulgo*
Qualis in obiectu *P* sp.] laterum *C* obiectu . . fulgere
Baehrens

521. 1 Fontes, *corr.*, *T* 2 leue *B* leui *P*

522

VITALIS

Exprimit oppositas immobilis unda figuras,
Levati quales speculi nitor ipse remittit.

523

BASILII

Apparet mendax inlimi fonte figura,
Qualem reiectat speculi nitidissimus orbis.

524

ASMENII

Vnda quieta refert alto de gurgite formas
Ac veluti speculum nitido splendore coruscat.

525

VOMANII

Spectantis faciem nitidissimus adsimulat fons,
Sicut in opposito speculi solet aequore cerni.

526

EVPHORBII

Forma repercussus liquidarum fingit aquarum,
Qualis purifico speculorum ex orbe relucet.

522. 1 obp. *V* oppositas *P* inm. *BP* 2 Leciati *V*
Levati *C*

523. inlimi in *VP* fronte *P* 2 reiectati *P*

524. *Aστ V* 2 uelutas *V* spec.]nitidum *C* co-
ruscans libri

525. 1 Spectaris *V m. pr.* assimilat *C* 2 oposito
V solet] debet *C*

526. 1 repercussu . . fertur *scripsi* 2 lucet *V m. pr.*

527

IVLIANI

Fontibus in liquidis simplex geminatur imago,
Vt solet a speculo facies splendente referri.

528

HILASII

Effigies liquido resplendet ab aequore fontis,
Qualis et a speculo simulatrix umbra resultat.

529

PALLADII

Effingit species purissimus umor aquarum,
Plana velut speculi vivas imitantia formas.

530

ASCLEPIADII

Fonte repulsatur depicta tuentis imago,
Ceui levi in speculo solet apparere figura.

IV Disticha de glaciali aqua

531

POMPILIANI

Qua ratis egit iter, iuncto bove plaustra trahuntur,
Postquam tristis hiems frigore iunxit aquas.

527. 'Tullii' *Sangall.* 397 s. IX p. 121 2 facie G
referre P

528. 1 Pal̄ hic et ad 529 V. Effugies T respondit
P respondet ceteri resplendet *Scriverius* 2 Qualis C
umbra VP unda CTB

529. 1 humor T m. pr., C 2 Plana VP Plena CTB
uelud V imitantia uerum C (ex 521, 1)

530. 2 Cu V

IV *Eidem.* Itē disticha de sqq. C De glacie pentame-
tris uersib; V. *Inscr. om. TBP.* Cf. *Vergilius Georg. III*

B. V 89—100.

M. 505—516.

B. IV 124.

532

MAXIMINI

Sustinet unda rotam patulae modo pervia puppi
Et concreta gelu marmoris instar habet.

533

VITALIS

Quas modo plastra premunt undas, ratis ante secabat,
Postquam brumali deriguere gelu.

534

BASILII

Vnda rotam patitur celerem nunc passa carinam,
In glaciem solidam versus ut amnis abit.

535

ASMENII

Quae solita est ferre unda rates, fit pervia plaustis,
Vt stetit in glaciem marmore versa novo.

536

VOMANII

Semita fit plaustro, qua puppis adunca cucurrit,
Postquam frigoribus bruma coegit aquas.

362: Puppibus illa prius, patulis nunc pervia plaustis (*quod hic adfert P, qui hospita plaustis*), et *Ovidius Trist. III* 10, 81: Quaque rates ierant, pedibus nunc itur et undas Frigore concretas ungula pulsat equi.⁷

531. 1 Quadratis C cogit C 2 hiemps CVB iungit
C uinxit TVB fixit P 532, 1; 533, 2; 1; 532, 2 C

532. 1 patulando pervia pupim C patuli P 2 Et
C Ut TVBP

533. 1 unda C 2 diriguere libri, sed deriguere P

534. 1 nunc] ñ (i. e. non) V passam C

535. 1 fit om. B per (om. via) P 2 Et C

536. 1 quia pupis C 2 om. C

537

EVPHORBII

Orbita signat iter, modo qua cavus alveus ibat,
Strinxit aquas tenues ut glacialis hiems.

538

IVLIANI

Qua puppes ibant, hac ducunt plaustra iuveni,
Pigrior ut cano constitit unda gelu.

539

HILASII

Amnis iter plastro qui dat, dedit ante carinis.
Duruit ut ventis unda, fit apta rotis.

540

PALLADII

Plaustra boves ducunt, qua remis acta carina est,
Postquam deriguit crassus in amne liquor.

541

ASCLEPIADII

Vnda capax rarium plaustris iter algida praebet,
Frigoribus saevis ut stetit amnis iners.

537. Eūs V 1 caus aluas V 2 Stringit C hiemps
libri, ut alibi saepius

538. om. C; post 542 ponitur vulgo. 1 ac V 2 con-
stitit T, V m. 1 Prigrior ut canu P

539. Iūl C 1 dat om. V carinis C, -n(a)e ceteri
539, 2 et 540, 1 om. P 2 Diruit ut uentus C

540. nomen om. V Hiī C 1 carine (om. est) V
2 deriguit P 5 dir. ceteri

541. Pal C 1 it. allida P m. 1 2 inhers V

542

EVSTHENII

Plaustra viam carpunt, qua puppes ire solebant,
Cum rigidus Boreas obstupefecit aquas.

V *Tristicha de arcu caeli*

543

MAXIMINI

B. V 17—28.
M. 469—480.
B. IV 126.

Thaumantis proles varianti veste refulgens
Multicolor picto per nubila devolat arcu
Iris et insigni decorat curvamine caelum.

544

VITALIS

Cum sol ardentis radios in nubila iecit
Cumque colorifico nimbos fulgore replevit,
Apparet variis distincta coloribus Iris.

545

BASILII

Clara sub aetheriis fulget Thaumantia proles
Nubibus, ut radiis pluvium sol attingit imbrem,
Et picturato caelum velamine cingit.

542. Eūf *C* 1 pupes *C* solebat *P* 2 rigidus *VP*
frigus *CTB*

V *CTVBP*. *Tristicha de arcu celi C, om. BP* De
arcu *T* De arcu caelestiae triplicis uersiculis *V* Cf. *Ald-*
helmi Tetrasticha 5, 1. *Op. met.* 6, 63.

543. 2 -tolor *B* pictu *BV* 3 aruamine *V*

544. Iūt *V* 1 foliꝯ *P* fecit libri 3 uariis *VP*
radiis *ceteri* distantia, *corr.*, *V*

545. 1 āmantia *V* 3 picturato *P*

546

ASMENII

Discolor aetheriis apparet nubibus Iris,
Postquam flammiferi rapuerunt lumina solis,
Et caelum variis miranda coloribus ornat.

547

VOMANII

Imbriferas nubes radiis ubi contigerit sol,
Luce sub adversa varios iacit unda colores.
Dicitur haec Iris, picto spectabilis arcu.

548

EVPHORBII

Cum tetigit nubes radiis fulgentibus atras
Phoebus et adverso lumen respenderit imbri,
Tunc Iris vario circumdat nubila cinctu.

549

IVLIANI

Mirifico nubes ambit Thaumante creata,
Quas cum ex adverso tetigit rota fulgida solis,
Tum iacit insignis per nubila densa colores.

546. Añt V 1 aethereis CB, V m. 2 atris sed corr.
C 2 Postque C radiarunt Riese 3 uariis VP radiis
ceteri

547. 1 Imbriferas V 2 iacet PX 3 Dicitur BP
Ducitur CT Dñ V spectabilis P spectaculis ceteri

548. 3 et 549, 3 in libris commutati sunt; transposuit
Scaliger. 548, 2 Phebus C Foebus ceteri, ut plerumque,
quod non afferam 3 n.] cingula C

549. 1 Mirifice libri 'quos contulit Is. Vossius' tau-
mante C nte m. 2 in ras. V thāmante P 2 ex om. CP
solis om. C rota fulgida solis c. 642, 15. 3 Tunc iacet C

550

HILASII

Nuntia Iunonis vario decorata colore
 Aethera nubiferum complectitur orbe decoro,
 Cum Phoebus radios in nubem iecit aquosam.

551

PALLADII

Nubila cum Phoebus perfudit lumine claro,
 Tum fit ut umor aquae subfulgeat atque colores
 Sub varia specie iaciat mirabilis arcus.

552

ASCLEPIADII

Cum radiis imbres et aquarum pendulus umor
 Tangitur, existit, quam Graecia nominat, Iris,
 Multorum insignis vario splendore colorum.

553

EVSTHENII

Iris habet varios subiecta luce colores,
 Quam sol imbrifera fulgens de nube creavit,
 Cum pepulit radiis obstantia nubila claris.

550. 1 uaria C 2 Aetherea C Eethera T ore C.
 Desinit G. 3 phebus C aqu///sam V

551. 1 Pheb; C perfundit P l.] nubila V 2 Tunc
 T m. 1, C humor CVP suff. P 3 iaciat CPB iaceat
 TV

552. 1 radius P humor CP 2 q C gretia T

553. 2 sub nube P 3 lumina C charis V

554

POMPILIANI

Luce repentina cum sol implevit aquosas
Adversus nubes, effulget protinus Iris,
Picta veste decens et multicoloribus alis.

VI Tetrasticha de Vergilio

555

B. II 197.
M. 421—432.
B. IV 128.

VITALIS

Prima mihi Musa est sub fagi Tityrus umbra.
Ad mea navus humum iussa colonus arat.
Proeliaque expertos cecini Troiana Latinos,
Fertque meos cineres inclita Parthenope.

556

BASILII

Hoc iacet in tumulo vates imitator Homeri,
Qui canit Ausonio carmine primus oves,
Ad cultos hinc transit agros, Aeneidis autem
Non emendatum morte reliquit opus.

554. $V\tilde{om} TVP$ 1 implevat X aquosus V 3 *om.*
 $P m.$ 1 uestae $T d.$] lucens C *Post* 554: c. 494^c, 23—24
(-rusticiana genus) $P m.$ 2, quasi Vit (*Vitalis*).

VI *Eidem*. Tetrastica de uirgilio C Item epitaphium uerq̄ quattuor uersibus V *Inscr. om. TBP.*

555. 1 tytyrus B tityris V 2 gnauus BX nauis C
nauus TV , $P m.$ 2 (*ex niuus*) 3 que] qui C 4 Fertque CT Fertque . . inclyta BVP

556. 1 honeri C 2 primum P 3 hic CTV
Aeneidos *edd.* auctor X 4 reliquid CVP

557

ASMENII

Bucolica Ausonio primus qui carmine feci,
 Mox praecepta dedi versibus agricolae,
 Idem cum Phrygibus Rutulorum bella peregi:
 Hunc mihi defuncto fata dedere locum.

558

VOMANII

Tityre, te Latio cecinit mea fistula versu
 Praeceptisque meis rusticus arva colit.
 At ne Musa carens vitiiis Aeneidos esset,
 Invida me celeri fata tulere nece.

559

EVPHORBII

Romuleum Sicula qui fingit carmen avena
 Ruricolasque docet, qua ratione serant,
 Quique Latinorum memorat fera bella Phrygumque,
 Hic cubat, hic meruit perpetuam requiem.

560

IVLIANI

Qui pastorali peragravit Maenala Musa
 Ruraque et Aeneae concinit arma Maro,

557. 1 Bo- C -cul- T -cā B (recte VP) ausonia C
 fecit T feci// B 2 agricule P 3 phri. C] fri. ceteri

558. 1 Tityre T 3 Ac ne libri, em. Burmann
 anaeidis V 4 Invida P (ni fallor), recentes Infida ceteri
 neci CTB -ce VP

559. 2 Ruriculasq; P sant V m. 1, serent P secant
 ceteri 3 Quiue libri memorauerat bella P frigum P]
 phriga C friga TV frigū ex frigat B 4 christianum
 esse Manitiuus putat

560. 1 musam C 2 cecinnit V

Ille decem lustris geminos postquam addidit annos,
Concessit fatis et situs hoc tumulo est.

561

HILASII

Haec tibi, Vergili, domus est aeterna sepulto,
Qui mortis tenebras effugis ingenio,
Maenaliū carmen qui profers ore Latino
Et cultus segetum bellaque saeva ducum.

562

PALLADII

Primus ego Ausonio pastorum carmina versu
Conposui et quo sint rura colenda modo;
Post, quibus Aeneas Rutulos superaverit armis:
Vatis relliquias hic pia terra fovet.

563

ASCLEPIADII

Sicanius vates silvis, Ascraeus in arvis,
Maeonius bellis ipse poeta fui.
Mantua se vita praeclari iactat alumni,
Parthenope famam morte Maronis habet.

564

EVSTHENII

Quisquis es, extremi titulum lege carminis, hospes.
Hac ego Vergilius sum tumulatus humo,

3 postque *C* addit *T m. pr.* *Hic desinit P m. 1;*
pergit m. 2, quam rarius notabo

561. 1 uergilii *P uirgili* /// *B uirgili CT uergili V*
Virgilio *Francius, recte?*

562. 2 que sint *C m.] humo C 4 om. P reliquias*
TV hic C haec ceteri

563. 1 arcraeus *V 4 Partenope V*

564. 1 ospes *C*

Qui pecudum pastus, qui cultum fertilis agri,
Mox Anchisiadae bella ducis cecini.

565

POMPILIANI

Vergilius mihi nomen erat, quem Mantua felix
Edidit. hic cineres vatis et ossa iacent.
Cuius in aeternum pastoria fistula vivet,
Rustica mox, eadem Martia Calliope.

566

MAXIMINI

Carmine bucolico nitui, cultoribus agri
Iura dedi, cecini bella Latina simul.
Iamque ad lustra decem Titan accesserat alter,
Cum tibi me rapuit, Mantua, Parthenope.

VII Tetrasticha de quattuor temporibus anni

'Ovidius:

B. V 52—63.
M. 493—504.
B. IV 131.

Verque novum stabat cinctum florente corona,
Stabat nuda Aestas et spicea sarta gerebat,

3 pecodum *T m. pr.* partus *V* cultus *vulgo* 4 cae-
cini *V* cecini/// *B*

565. *Nomen om. P* 1 Virgilis *C* -ius *TB* Vergilio
VP, vulgo 2 hinc *T* 3 uiuit *sed corr. V* manet *C*

566. 1 Carmina buc(boc)olica *CT P* (*qui Carminā*).
C-ne b-co B C-na b-co V 3 decim *C*

VII *Eidem.* Tetrasticha *C* de quattuor temporibus
CV anni *add. V, Mettensis Inscr. om. TBP* Ovidi *P*
Ovidii *V* Bās *C* Eūs *T, om. B.* Sunt versus Ovidii *Me-*
tam. II 27 sqq. 1 circum *C* cinctum florentē ^{OR} cōponā (*or.*
m. 2) V 2 aestas *om. T*

Stabat et Autumnus, calcatis sordidus uvis,
Et glacialis Hiems, canos hirsuta capillos.'

567

BASILII

Vere sinum tellus aperit floresque ministrat.
Tempore solis ager messes fert pinguis opimas.
Fecundos, autumnus, lacus de vitibus implet.
Vis hiemis glacie currentes alligat undas.

568

ASMENII

Frigoribus pulsus nitidum ver aethera mulcet.
Scindit agros aestas Phoebis ignibus ardens.
Autumno dat hiems mixtum vicina teporem.
Labentes haec durat aquas et flumina nectit.

569

VOMANII

Ver pingit vario gemmantia prata colore.
Ignea vestit agros culmis Cerealibus aestas.
Vitibus autumnus turgentes detrahit uvas.
Frigidus hiberno est gravibus nive nubibus aether.

3 aupt. *C* (ut saepius) auçt. *T* (ut plerumque) calcat'
V sordibus *CTP* 4 glat. *B* hiemps libri fere ubique
capillis *V*

567. Basiliij] Ašm *C*, qui ad 568 Voim, et sic deinceps
solito ordine; ad 578 iterum Bās *C*. 2 messis *CT*
3 Fecundis *P* -dos *B*, *V* m. 2 -dus *CTV* cutibus *V*
4 gemis *V* glacies *VP* algidat *P*

568. 1 nitidus *C* 2 aestas es phoebos^u *V* -3 mix-
tus *C* tepore *T*

569. 1 pinget, corr., *C* calore *V* 3 -ntis *T*
4 Frigib; *T* hiberno (pro hieme) libri (hib non *C* hiber-
nos *P*) hiberna vulgo nive ex igneve *B*

570

EVPHORBII

Vere Venus gaudet florentibus aurea sertis.
 Flava Ceres aestatis habet sua tempore regna.
 Uvifero autumnno summa est tibi, Bacche, potestas;
 Imperium saevis hiberno frigore ventis.

571

IVLIANI

Vere gravis fundit tellus cum floribus herbas.
 Frugiferas arvis fert aestas torrida messes.
 Pomifer autumnus tenero dat palmitē fructus.
 Mox humus hibernis albescit operata pruinis.

572

HILASII

Vere novis laeto decorantur floribus arva,
 Et riget aestivis hirsutus campus aristis.
 Labra per autumnum musto spumantia fervent,
 Et ponunt frondes hiemali frigore silvae.

573

PALLADII

Ver placidum vario nectit de flore coronas.
 Spiceaserta ligat calidissima solibus aestas,
 Temporaque autumnus cingit tua, Bacche, racemis.
 Tristis hiems montes niveo velamine vestit.

570. 1 s.] terris *V*, recte? 2 Flava *VP* cerer *V*
 tempora *P* 3 et 573, 3 bacce *C* bache *V* 4 hibero *C*
 571. 3 Pomiferas *C* fructus *C* frutū *V* fructum *TB*
 572. 1 novus *C* nob *V* lecto *C* laeta *T* laeto iacto
V 2 friget *B* campis *V* 3 spumantis *V*
 573. 1 placidus *C* comas *V* 3 Temporeq; *C* au-
 tumno *codd.*, corr. *Lindenbrog* cingit *V* -no cingis *Baeh-*
rens 4 montis *CTV* -es *B* moueo *V m.* 1 uertit *C*

574

ASCLEPIADII

Ver agros nitidum gemmis stellantibus ornat
 Et fervens aestas pinguissima frugibus arva.
 Mox autumnali redolet vindemia fetu.
 Fronde nemus male nudat hiems amnesque rigescunt.

575

EVSTHENII

Purpureos flores humus effert vere comanti,
 Et Cereris donis horrescunt arva per aestum.
 Bacche, tuo tempus fluit autumnale liquore.
 Obtegitur tellus per frigora veste nivali.

576

POMPILIANI

Vere tepet picto Zephyris spirantibus aer.
 Decrescunt celeres aestivis ignibus amnes.
 Temperies, autumnne, fluit tua nectare dulci,
 Perque hiemem lentus caelo nivis advolat imber.

577

MAXIMINI

Veris honos tepidi flores, vere omnia rident.
 Arva sub aestivis undant horrentia flabris.

574. 1 geminis *CB* stillantibus *libri* 2 frigib; *V*
 3 vindimia *Tm.1* foetu *CPTm.2* foeta *Tm.1* 4 hiemps *V*

575. Eūf *T* 1 Purpureas *C* Purporeos *V* affert (adf.)
libri, corr. *edd. vett.* comante *B* 2 ceteris *CTV*
 3 bache *C* autumnnoq; *C* -nali *V*

576. 1 tenet *P* zephyrus *T* 2 cereres *C* 4 ad-
 volet *B*

577. 1 honus *V* tepidi *VBP* flores *Tollius* florent
 2 flagris *T* flabris *V*

Vite coronatas autumnus degravat ulmos.
Decutit ipse rigor silvis hiemalis honorem.

578

VITALIS

Flore solum vario depingit odoriferum ver,
Falciferamque deam messes remorantur in aestu.
Dat musto gravidas autumnus pomifer uvas.
Sithonia glacialis hiems nive cana senescit.

VIII [Tetrasticha] de aurora et sole

579

ASMENII

B. V 2—13.
M. 457—468.
B. IV 134.

Aurora oceanum croceo velamine fulgens
Liquerat et biugis vecta rubebat equis.
Luce polum nitida perfudit candidus orbis
Et clarum emicuit sole oriente iubar.

580

VOMANII

Roscida puniceo Pallantias exit amictu,
Astrigerum inficiens luce rubente polum.
Sol insigne caput radiorum ardente corona
Promit, ab aequoreis Tethyos ortus aquis.

3 Vitae VP coronatus P autumnos P ulm' os V
4 honores C

578. Vit om. V 1 solus C -ferus C 2 menses P
3 auct. V umbras VP 4 Sithonias C Scithonia P
causa C senescat V m. pr.

VIII CTVBP. — De a. et s. C De ortu solis III
heroicis uersibus V. Inscr. om. TBP.

579. Nomen om. V 1 oceanus C crocea, corr., T
2 rubebat V rudebat P 3 polus C populum nitido
fundit P perfudit C 4 clarus . . sol C micuit P

580. Vit P 1 pallantius libri 2 Astrigerus C
4 thetio fortis C thetyos artus T thitios B thethios P

581

EVPHORBII

Extulit oceano caput aureus igniferum Sol:
 Fugerunt toto protinus astra polo.
 Concessere deo tenebrae, rebusque colores
 Lux iterum cunctis reddidit alma suos.

582

IVLIANI

Tithoni coniunx roseo sublime rubore
 Infecit caelum lutea sidereum,
 Cum Sol igniferos currus e gurgite magno
 Sustulit et claris astra fugavit equis.

583

HILASII

Nox abit astrifero velamine cincta micanti
 Et redigit stellas, exoriturque dies.
 Emicat oceano Phoebi rota clara relicto
 Inlustratque nitens lumine cuncta suo.

584

PALLADII

Lutea fulgebat roseis Aurora capillis
 Et matutino rore madebat humus.

581. Eūs *TVB* 1 aureos *V m.* 1 2 protenus *B*
 3 deo *om.* *V dō P* 4 Luī (*i. e. Luxit*) *V*

582. 1 iubare *CB* rubare, *corr.*, *T* 3 Tum *Riese*
 Quum *B* et *g.* magna *P* 4 aequis *CT*

583. 1 Mox *TP* abit *ex* habet *corr.* *B* habet *ceteri*
 hastr. *V* cuncta *C* 2 reddidit *T* 3 phoebus *V*
 claro *T* 4 Inlustratq; nitentis *V*

584. *om. P.* 1 *cf. Verg. Aen.* 7, 26. roreis *V*
 2 hiemps *C*

Tethyos undivagae tum prosilit aequore Titan,
Flammiferos vultus ore micante gerens.

585

ASCLEPIADII

Exoritur Phoebus perfundens luce nitente
Et maria et terras stelliferumque polum;
Astraque cesserunt fulgentia crinibus aureis
Et nox sidereas occulit atra faces.

586

EVSTHENII

Sol oriens currusque suos e gurgite tollens
Oceani claro reddidit orbe diem
Flammiferumque iubar terraeque poloque reduxit
Et pepulit radiis astra repente suis.

587

POMPILIANI

Memnonis ut genetrix infecerat humida caelum
Et roseis manibus sidera dispulerat,
Phoebus Atlanteis e fluctibus aureus orbem
Sustulit igniferum, luxque diesque redit.

3 Tethios *C* (Theth. *T* Thyt. *B*) undiuagos *C* -ga
TB undifuga *V* 4 gerens *V* ferens *CTB*

585. 1 pheb' *C* foebus *ceteri* nitenti *P* 2 mari
aeternas *P* 4 syd- *TB* -ias *V*

586. (*cod. Bern.* 184 s. IX—X) Eūf *T* 2 Oceano
libri, corr. Tollius clarum *P*

587. 1 ut *om.* *P* genetrix *C* umida *BP* 3 et athl.
C e *edd.*] et *codd.*

588

MAXIMINI

Praevia flammiferi currus Aurora rubebat
 Extuleratque alto gurgite Phoebus equos
 Noctivagosque simul radiis flagrantibus ignes
 Depulerat caelo reddideratque diem.

589

VITALIS

Vix Aurora suo rubefecerat aethera curru
 Summaque canebat roribus herba novis:
 Prosilit e mediis candens rota Tethyos undis
 Et vaga cesserunt sidera Solis equis.

590

BASILII

Surgit ab oceano Tithoni fulgida coniunx
 Et veste ab rosea subrubet ipse polus,
 Cum Phoebus radiis rutilum cingentibus orbem
 Depellit tenebras noxque peracta fugit.

588. 1 Praemia *CP* rudebat *VP*; cf. *Aen.* 12, 77.
 2 Extolerat *V m. pr.* foeb/// *V* equis *P* 3 Noctivagosq;
P -vagoxq; *B*

589. 1 Aurora uix *C* suo *VB* sub *CT* athera *V*
 2 canebant *C* 3 rotha *V* thetio *C* thethyos *T* tythius
B tethios *P* thor *V* fundis *C*

590. 1 titonis *C* ti(y)thonis *ceteri* (thit. *T*) coniunx
C -iux T m. 1, V 2 subrubet *P, Scaliger* subruit *ceteri*
 3 foeb; *VT* rutulum *P* orbem: *hic desinit T*
 4 fuit *VB*

IX Pentasticha de duodecim libris Aeneidos

591

B. II 195.
M. 402—420.
B. IV 186.

VOMANII

Liber I

Aeolus inmittit ventum Iunone precante
Troianis, Libycasque vagos expellit in oras.
Solatur Venerem dictis pater ipse dolentem.
Aenean recipit pulchra Carthagine Dido,
Cui Venus Ascanii sub imagine mittit Amorem.

592

EVPHORBII

Lib. II

Cogitur Aeneas bellorum exponere casus
Graiorumque dolos et equum fraudemque Sinonis
Excisamque urbem Priamique miserrima fata,
Utque patrem impositum forti cervice per ignes
Extulerit caramque amiserit ipse Creusam.

593

IVLIANI

Lib. III

Post casum Troiae fabricata classe superstes
Vela dat Aeneas urbemque in litore Thraces,
Mox aliam pulsus Cretaeis condidit oris.
Cedit et hinc Helenumque videt praeceptaque sumit
Et caecum Cyclopa fugit sepeliturque parentem.

IX *CVB*; *om. TP*. Pentasticha de XII libris aeneid *C*
De XII lib uergilii *V om. B*

591. uentos *V* 2 Troiani *V* -nos *CB*, *corr. Buecheler*
3 uentrem *C* 4 Aenean *VB* -am *C* cart. *C* charth. *V*

592. Eūs *V* 1 aneas *V* causas *C* 2 iunonis *ex*
sinonis *V* syn. *B* 3 facta *B* 5 claram *B* clarū *V*

593. 1 fabrica *V m. pr.* 2 tracis *C* 3 cretis *V*
4 Credit *V* elenum *CV m. pr.* 5 caecum *V* Aetnaeum
edd. vet. fuit *C* potentem *C*

594

HILASII

Lib. IV

Ardet amore gravi Dido. soror Anna suadet
Nubere. iunguntur nimbo cogente sub antro.
Incusat precibus patrem contemptus Iarbas.
Navigat Aeneas iussu Iovis; illa dolore
Inpatiens et amore necem sibi protinus infert.

595

PALLADII

Lib. V

In Siculas iterum terras fortuna reducit
Aenean, tumuloque patris persolvit honorem.
Tum cogit naves incendere Troadas Iris.
Troes ibi relinquunt socios. Venus anxia placat
Neptunum. somnus Palinurum mergit in undas.

596

ASCLEPIADII

Lib. VI

Sacratam Phoebus Cumarum fertur in urbem
Rex Phrygius vatisque petit responsa Sibyllae.
Misenum sepelit. post haec adit infera regna
Congressusque patri discit genus omne suorum,
Quoque modo casus valeat superare futuros.

597

EVSTHENII

Lib. VII

Tandem deveniunt Laurentia Troes in arva
Et pace accepta laeti nova moenia condunt.

594. 1 Annaque *vulgo* 2 antro *B* atro *V* astra *C*
3 Instigat *coniecero* contentus *CV* -mptus *B* hiarbas *C*
5 amorē *V* protenus *B*

595. 2 aenean *VB* -am *C* 3 Tunc *C* 4 sibi *C*
5 sumtus *B*

596. 2 frigiis *VB* uates *B* quae *V* sybillę *C*
4 Congressu *Baelrens* patris *libri* 5 Quoue *libri* caseus *C*

597. 1 arma *V, B m. pr.*

Nocte satam Iuno Furiam evocat: illa Latinos
 Inter et Aeneadas bellum serit et ciet arma.
 Protinus auxiliis terra instruit Itala Turnum.

598

POMPILIANI .

Lib. VIII

Vidit ut Aeneas summa vi bella parari,
 Arcadas Euandrumque senem sibi foedere iungit
 Dardanioque duci sociatur Etruria tota.
 Arma petit genetrix, dat Mulciber, in clipeoque
 Res fingit Latias et fortia facta nepotum.

599

MAXIMINI

Lib. IX

Ad Turnum propere Iunoni mittitur Iris
 Instigatque animos. aciem movet ille Phrygasque
 Obsidet. in nymphas versa est Aeneia classis.
 Euryalus Nisusque luunt nece proelia noctis.
 Vi Turnus potitur castris, vi pellitur inde.

600

VITALIS

Lib. X

Placat et uxoris dictis et iurgia natae
 Iuppiter. auxiliis instructus Troius heros
 Advenit. occurrunt Rutuli atque in litore pugnant.
 Occidit a Turno Pallas victorque superbus
 Aeneae eripitur. Mezentius interit acer.

3 satum V

598. Poim V, om. C 2 archades C que om. B
 4 mulcifer CVB clipeoq; V in de pioq; M 5 pingit
 libri, em. Heinsius

599. 1 Iunonis M(ettensis) Iunonia edd. 2 Instatque
 C acies edd. monetur M frig. VB phrig. C 3 conuersa
 M gneida C aenea V 5 c. impellitur C

600. 1 d. et] dictantis M et i.] saturnia C 3 ru-
 tili sic ubique M litora M 4 superbos V 5 mezentis C

601

Lib. XI

BASILII

Occisis proprium pars utraque reddit honorem.
 Supplicibus Calydone satus negat arma Latinis.
 Cum Drance alterno iurgat certamine Turnus.
 Aeneas equitem praemittit, et obvia virgo
 Excipit. extincta Rutuli dant terga Camilla.

602

Lib. XII

ASMENII

Troianis Rutulisque placet coniungere foedus.
 Id Rutuli rumpunt. nato Venus alma medetur
 Dictamno Rutulique luunt periuria victi.
 Cogitur Aeneae Dauni concurrere proles.
 Pallantea necem misero dant cingula Turno.

X [Hexasticha] de titulo Ciceronis

603

B. II 158—169.
 M. 397—408.
 B. IV 139.

EVPHORBII

Hic iacet Arpinas manibus tumulatus amici,
 Qui fuit orator summus et eximius,

601. Bās V, om. C 5 Excepit V extinctam . .
 camillam libri

602. Alm V 3 Dictamni B 4 aenea C plis V
 5 cingulo V

X CVB. — Hexasticha *addidi*. De Cicero post mor-
 tem millius C De titulo Ciceronis senis versib; V; om. B
Argumentum fortasse ex Velleio II 66: Nihil tamen egisti,
 M. Antoni . . Omnis posteritas illius in te scripta mirabi-
 tur, tuum in eum factum execrabitur. Cf. *Cornelius Seve-
 rus apud Senecam Suasor.* 6, 26. *Beda Element. philos. I*
p. 1090 sic: 'Epitaphium M. T. Ciceronis quod statua eius
 perplexum est in templo magni Iovis apud Tullorum monu-
 mentum.' cum c. 603, 604, 613.

603. 1 amicis V 2 et om. B eximis C

Quem nece crudeli mactavit civis et hostis.

Nil agis, Antoni: scripta diserta manent.

Vulnere nempe uno Ciceronem conficis, at te

Tullius aeternis vulneribus lacerat.

604

IVLIANI

Corpus in hoc tumulo magni Ciceronis humatum

Contegitur, claro qui fuit ingenio,

Quique malis gravis hostis erat tutorque honorum,

Quo paene indigne consule Roma perit.

Sed vigili cura deiectis hostibus urbe

Supplicioque datis, praestitit incolumem.

605

HILASII

Vnicus orator, lumenque decusque senatus,

Servator patriae, conditor eloquii,

Cuius ab ingenio laude illustrata perenni

Lumine praeclaro lingua latina viget,

Occidit. indigne manibus laceratus iniquis

Tullius ac tumulo subditus exiguo est.

3 cives *VB*¹ hortis *V m.* 1 4 s ripta *C* diserta
*VB*¹ 5 confocis *V* (cumf. *v*) a te *C* 6 Tullis *C*
 aeternus, *corr.*, *B*

604. 2 clarus *Klotz* 5 deiectis *C* detectis *VB*
 deuctis *ε* urbem *VX* urbe *CB* 6 incolomem *VB*

605—608 et 617 sunt in cod. musei Brit. Regio 15
B 19 s. IX—X.

605. Hyl *C* 2 aeloquii *V* 3 laude *Jacobs*: tandem
 libri perenne *Buecheler* 4 uocetur *V* nitet *Jacobs*
 5 inique *C*

606

PALLADII

Quicumque in libris nomen Ciceronis adoras,
 Aspice, quo iaceat conditus ille loco.
 Ille vel orator vel civis maximus; idem
 Clarus erat factis, clarior eloquio;
 Ac, ne quid Fortuna viro nocuisse putetur,
 Vivus in aeternum docta per ora volat.

607

ASCLEPIADII

Marcus eram Cicero toto notissimus orbe,
 Cuius reliquias occulit urna brevis.
 Dextera me patriae nuper civilis ademit,
 Eripui patriam qui prius^o exitio.
 Si quis in hoc saxo Tulli legis, advena, nomen,
 Non dedigneris dicere: Marce, vale!

608

EVSTHENII

Tullius Arpinas ex ordiŕe natus equestri,
 Sed virtute sua consul in urbe fuit.
 Quem Catilina malus coniuratique nocentes
 Senserunt vigilem civibus esse suis.
 Hunc tamen (o pietas!) tres occidere tyranni;
 At Lamia ille pio subposuit tumulo.

606. 2 qđ V 3 ciues VB, ut saepius in inscriptio-
 nibus et c. 611 et 614. 4 eloquiis C

607. Añ C 1 erat libri, em. Fabricius 2 reli-
 quias V 3 ademitur V 4 exitia V

608. 1 natúr V 3 catilina V 6 Ad V

609

POMPILIANI

Qui tenet eloquii fastigia summa Latini,
 Qui consul patriam caedibus eripuit,
 Quique trium saevo vitam dedit ense virorum,
 Tullius en hac est ipse sepultus humo.
 Sed vitae brevitatis pensatur laude perenni;
 Quod mors eripuit, gloria restituit.

610

MAXIMINI

Tullius hic situs est, venerabile nomen in aevum,
 Clarus honore simul, clarus et ingenio,
 Quem scelerata neci crudeliter arma dederunt,
 Quod patriae vindex ille fidelis erat.
 Sed nihil infanda profecit caede tyrannus:
 Ingenium vivit; corpus inane perit.

611

VITALIS

Romani princeps populi, decus ordinis ampli,
 Maximus orator, civis et egregius,
 Coniuratorum vindex hostisque malorum
 Proscriptus periit a tribus ille viris.
 Qui caesus graviter, qui detruncatus acerbe
 Hoc Lamiae debet, quod iacet in tumulo.

609. 3 sequum C 4 en C in B n V hac em V
 homo, corr., V 5 psatur C 6 Quo CV Quod B
 Quam Oudendorp

610. 1 hñ aevum V 3 dedertus V 5 nil V in-
 fandus B, -dos C, -da V proficit V tyrannos C

611. 1 princeps C decus V 2 ciues VB 3 hostis-
 que] hostipi V 4 p̄scriptus V 5 caessus V 6 timulo
 m. pr V

612

BASILII

Doctrinae antistes, rerum mirabilis auctor,
 Tullius existens nobilis ex humili,
 Cui dedit excellens ars oratoria nomen,
 Virtute ingenii venit in astra sui.
 Sed Fortuna nocens miserando funere raptum
 Carpsit et hoc voluit membra iacere loco.

613

ASMENII

Eloquio princeps, magnis memorabilis actis,
 Tullius indigna caede peremptus obit.
 Sed terras omnes implevit nomine claro;
 Ingenium caeso corpore morte caret.
 Vivit et ingenti pollet cum laude per orbem,
 Cuius in hoc tumulo membra sepulta iacent.

614

VOMANII

Inclitus hic Cicero est Lamiae pietate sepultus,
 Quem Fortuna neci tradidit immeritae.
 Maximus eloquio, civis bonus, urbis amator,
 Perniciesque malis perfugiumque bonis.
 Qui sexaginta completis ac tribus annis
 Servitio pressam destituit patriam.

612. Bū V 1 antistes *ex* -tis V 2 Tullius V
 4 ingenui V *m. pr.* 5 funerè V 6 oc V solo B

613. Arm V 1 Eloquii V princeps C 2 indigne
 B peremp///tus (p *ex corr.*) V o///bis C obid V
 3 terras omnes] terrā om̄ipotens C 4 mort// C 5 et
 V: en CB ingenii C ingentio V -nti B

614. Völ V Basilii *Petavianus* 2 inm. VB
 3 eloquio VB ingenio C ciues VB] cuius C 4 pfu-
 giumq; (= profug.) V 6 oppressam *Heinsius* destituit V

XI [Hexasticha] de duodecim signis

615

IVLIANI

B. V 29—39.
M. 481—492.
B. IV 143.

Primus adest Aries Taurusque insignibus auro
Cornibus et fratres et Cancer, aquatile signum,
Tum Leo terribilis Nemeaeus et innuba Virgo,
Libra subit, caudaque animal quod dirigit ictum,
Armatusque arcu Chiron et corniger hircus,
Fusor aquae simul et fulgenti lumine Pisces.

616

HILASII

Proditor est Helles et proditor Europaeus
Et Gemini iuvenes et pressus ab Hercule Cancer,
Horrendusque Leo sequitur cum Virgine sancta
Libraque lance pari et violentus acumine caudae,
Inde sagittiferi facies senis et Capricornus,
Et qui portat aquam puer urniger, et duo Pisces.

617

PALLADII

Signorum princeps Aries et Taurus et una
Tyndaridae iuvenes et fervida brachia Cancri

XI *CVB. Vaticanus* 1448 s. IX—X, *Urbinas* 290 s. XI.
— c. 615—619: *P.* De XII signis *CV* caeli heroicis versibus *add. V. Inscr. om. B.* Hexasticha *addidi*

615. *Est etiam in cod. Exeterano* 3507 s. X—XI,
et Matrit. A 16 s. XII *in.* 1 que *om. C* 2 fr̄s *CV*
et om. B 3 nemeus et *CVB* nemeaeus et *P* Nemees
atque *Aldina* 4 derigit *Baehrens* 5 chyron . . hircus
CV (*sic plerumque*) 6 Furor *V*

616. 1 elles *C* thelles *B* et (h supra t) *V* eurupaeus
P 3 sanctam *V* 4 uiolento *C* -tis *V* -tus *P*, *Mellicensis*
5 sag^{ti}iferi *V* faties *C* 6 E q̄ *C* portant *V*

617. 1 princeps *C*

Herculeusque Leo, Nemeae pavor, almaque Virgo,
 Libra iugo aequali pendens et Scorpius acer
 Centaurusque senex Chiron et cornua Capri
 Et iuvenis gestator aquae Piscesque supremi.

618

ASCLEPIADII

Laniger astrorum ductor, Taurusque secundus,
 Tum sidus geminum et Cancri fulgentis imago,
 Truxque Leo et Virgo, quae spicea munera gestat,
 Et Libram qui Caesar habet, chelaeque minaces
 Atque arcu pollens et salsi gurgitis hircus
 Vrnaque nimbiferi Piscesque, novissima forma.

619

EVSTHENII

Dux Aries et frons Tauri metuenda minacis
 Et Ladae soboles et Cancri torridus ignis
 Terribilisque Leo, species quoque Virginis almae,
 Momentumque sequens, caudaque timendus obunca,
 Hinc tendens arcum, liquidi Caper aequoris inde,
 Troiadesque puer geminique sub aethere Pisces.

3 *om. B* 4 Libraque *C* scorpis *C* -pios *V* 5 Capri]
 cancri *P* 6 iuuenes *P* suppmi *P*

618. 1 Corniger *edd. vet.* 2 et *om. P* immago *C*
 3 spiceam munere *V* gestant *C* 4 qui ex quae *P* quam
edd. vet. *C.*] sacer *B* chalaeq; *P* 5 falsi *CP* 6 nim-
 briferi *C* et piscis *P*

619. Eusto *V* Vit *C* 1 arienſ *V* minacis: ci ex u
m. pr. V 2 suboles *V m. pr. sed corr.* 3 leo: dō *V*
 4 sequens: tenens *conieci* timendis ex -ntus *V* timend *C*
 abunca *CBP* abrunca *V* ob- *Heinsius* ad- *vulgo*
 5 Hic *CVP* indē *V* 6 Tr. (*i. e. Ganymedes*) Troia-
 dasq; *C. Desinit P.*

620
POMPILIANI

621
MAXIMINI

Nubigenae iuvenis vector Taurique trucidis frons
Et proles duplex Iovis et nepa torrida flammis,
Aestifer inde Leo iusta cum Virgine fulgens,
Quam sequitur Libra et violenta cuspidis saevus,
Semifer Arcitenens subit et Capricornus aquosus
Et cui nomen aquae faciunt, Piscesque gemelli.

622
VITALIS

Corniger in primis Aries et corniger alter
Taurus, item Gemini, sequitur quos Cancer adustus,
Terribilisque ferae species et iusta puella,
Libra simul nigrumque gerens in acumine virus,
Centaurusque biformis adest pelagique capella
Atque annem fundens et Pisces, sidus aquosum.

623
BASILII

Lanigeri ductor gregis, Europae quoque vector
Et duo Tyndaridae, tum Cancer sole perustus

ERSVS. POMPELIANI DESVNT *rubris litteris et ordine inverso C in mg. Nil notatum in ceteris.*

621. 1 iuuenis *V* fons *CV*; frons *B ex corr.*
2 thorida *V* torridam *C* 4 uiolencia *C* cuspidis eius
V 5 Semifer est Centaurus Semivir *Burmamn* arquite-
nens *C* aquosis *V* 6 fatiunt *C*

622. Vit iterum *C* 1 ari es (ri *m. sec. in ras.*) *V*
3 speties *C* 4 gerens *VB* ferens *C* in *VB*, om. *C*
uiris *V* 5 uelagi *V m. pr.* capella *VB* puella *C* 6 si-
dus] id *C*

623. Cornigeri *edd.* 1 queq; *C* 2 phustus *C*

Herculeaque manu pressus Leo et optima Virgo,
Hinc trutinæ species venit armatusque veneno
Scorpius atque sagittifer aequoreique Capri frons,
Quique urnam gerit et Pisces, duo signa sub uno.

624

ASMENII

Principium signis ovium pater, inde iuventus,
Progenies duplex, et aquarum Cancer alumnus,
Pressa sub Herculeis manibus fera, iustaque Virgo.
Libra subest, caudaque gerens letale venenum.
Tum geminus Chiron et corniger aequoris alti
Dilectusque Iovi puer et (duo sidera) Pisces.

625

VOMANII

Dux gregis et placidum pandens subit aethera Taurus
Germanique pares et Cancro iam comes aestas
Atque Leo, primus labor Herculis, et pia Virgo.
Libra comes sequitur minitans et Scorpius ictu
Et qui tela gerit Centaurus et aequoris hircus,
Deucalionis aquae et Pisces, postrema figura.

626

EVPHORBII

Velleris aurati fulget pecus aureaque Io,

3 Herculaeq; V optima C 4 sp&ies C 5 Scorpius B Scorpius C Scorpis V fronsⁿ V frons ex frons corr. C

624. 1 pater libri sator edd. vett. 2 et om. V
3 fero V m. pr. 4 laetale CB 6 cf. 619, 6

625. 1 greġ C. num candens? cf. Verg. Georg. I
217 subit V sub C athera thaurus V 2 corona V
m. sec., olim cancro erat. aestus edd. vett. 3 herculi V
4 scorpis C scorpiictus V 6 priscis C teste Baehrens, B

626. 1 Velleris V m. pr. ion (n eras.) V

Zethus et Amphion Cancricque figura calentis.
 Insequitur Leo saevus et almae Virginis astra,
 Hinc aequale iugum caudaque venenifer unca,
 Centaurusque minax arcu et Neptunia capra
 Quique refundit aquas, et Pisces, ultimus ordo.

XII [Polysticha]

627

HILASII

B. IV 146 sqq.
 B. I 48.
 M. 598.

Dodecasticha de Hercule

- Oppressit Nemeae primum virtute leonem.
 Extincta est anguis, quae pullulat, Hydra secundo.
 Tertius enectus sus est Erymanthius ingens.
 Cornibus auratis cervum necat ordine quarto.
 5 Deicit horrisono quinto Stymphalidas arcu.
 Abstulit Hippolytae sexto sua cingula victae.
 Septimus Augei stabulum labor egerit undis.
 Octavo domuit magno luctamine taurum.
 Tum Diomedis equos nono cum rege peremit.
 10 Geryonem decimo triplici cum corpore vicit.

2 Zetus *CB* amphion *C* arion (orion *m. sec.*) *V*
 3 septis et *C* alma *V* astrum *vulgo* 5 Neptunia proles
edd. vet. 6 refundit *CVB*

XII Polysticha *addidi*. Sunt in *C* (*praeter* 634),
V (*praeter* 628—29—32—35—36), *B* (*praeter* 634), *aliis*
velut F (*Monacensi* 6911, *saec. XIII—XIV*, in quo *praeter*
 638). *CV plene, ex BF selecta afferam.*

627. Duodecasticha. de Hercule. Hyl *C* De XII labor
 Herculis Hyl *V* Hilasii *B* 1 Compressit *edd. vet.* ni-
 miae *B* pr. nem. *C* 2 populat ydra *C* 3 Teratius *V*
 erimantis *C* heri(y)mant(i)us *VB* 4 negat *C*
 5 Deicit *B* aerisonas *Heinsius* stimfall. *C* 6 cingula
Heinsius uincula *libri* 7 sic *C*. augeis tab. *B* anguis
 tabulū *V* aegi stab. *F!* undas, *corr.*, *C* 9 domidis
V nonu, *corr.*, *V* pempto *C* 10 Gereonem *C* -ionē *B*
 -iorem *V* decimum *V*

Vndecimo extractus vidit nova Cerberus astra.
Postremo Hesperidum victor tulit aurea mala.

628

B. I 136.
M. 263.

PALLADII

De Orpheo

Threicius quondam vates fide creditur canora
Movisse sensus acrium ferarum
Atque amnes tenuisse vagos, sed et alites volantes,
Et surda cantu concitasse saxa,
Suavisonaeque modos testudinis arbores secutae 5
Vmbram feruntur praebuisse vati.
Scilicet haud potuit, quae sunt sine, permovere, sensu
(Finxere doctam fabulam poetae),
Sed placidis hominum dictis fera corda mitigavit 10
Doctaque vitam voce temperavit;
Iustitiam docuit, coetu quoque congregavit uno
Moresque agrestes expolivit Orpheus.

629

B. III 104.
M. 540.

ASCLEPIADII

De Fortuna

O Fortuna potens et nimium levis,
Tantum iuris atrox quae tibi vindicas,

11 abstractus *vulgo* 12 Post tremo *C*

628. *CBF*. De orpheo Pāl *C*, in quo versus recte ordinati sunt. Palladii *B* De orpheo *F*. 2 atrium *Peta-viamus* trium *ceteri* acrium *vulgo* 3 uago *CB* alite uolantis *B* 5 Suaue s. *B* 6 Ūmbra *C* -am *B* 8 doctam *C* docti *BF* 9 mitigant *C* 12 expoliauit libri

629. *CBF*. De fortuna Ascī *C*, om. *F*. Descriptio fortune *B*. Celii Firminiani Simphosii. De fortuna *Vaticanus* 4493 s. X p. 42. cf. *B ph Woch* 1895, 510 1 ac *F* letus *C* 2 tibi *Vat.* 4493, om. *ceteri*

Evertisque bonos, erigis improbos,
 Nec servare potes muneribus fidem! —
 5 Fortuna immeritos auget honoribus,
 Fortuna innocuos cladibus afficit.
 Iustos illa viros pauperie gravat,
 Indignos eadem divitiis beat.
 Haec aufert iuvenes ac retinet senes,
 10 Iniusto arbitrio tempora dividens.
 Quod dignis adimit, transit ad impios.
 Nec discrimen habet rectaque iudicat,
 Inconstans fragilis perfida lubrica.
 Nec quos clarificat, perpetuo fovet,
 15 Nec quos deseruit, perpetuo premit.

630

EVSTHENI

B. I 98.
M. 1614.

De Achille

Pelides ego sum, Thetidis notissima proles,
 Cui virtus clarum nomen habere dedit,
 Qui stravi totiens armis victricibus hostes
 Inque fugam solus milia multa dedi.
 5 Hectore sed magno summa est mihi gloria caeso,
 Qui saepe Argolicas debilitavit opes.
 Ille Menoetiadae solvit me vindice poenas;

3 erigis *Vat.* eligis *ceteri.* 7 illos *C* 11 tradit
scripsi transit *Cannegieter.* 11 delet *Buecheler,* ut *strophae*
sint binorum versuum 12 recte *C* -que *libri,* -ve *edd.*
rectane iudicet Heinsius 13 *punctum delet Baehrens.*

630. *CVB(Fε).* De achyl *C* (sed ad c. 632, 10!)

Eūs *C.* Eūs (hoc om. *V*) Epitaphium (-iōm *B*) achillis *VB*
 Super achillem *F* Pentadii *Scaliger* 1 tethidis no-
 uissima *C* 3 statui *C* uictoribus *libri* ^hortes, *corr. m. 2,*
V 5 Hectore *V* su.] magna *Bern. 184 s. IX-X*
 6 deb. ex dev. *V* 7 illae *V* menoeta /// de, sed *corr., V*
recte B manu *escidę C*

Pergama tunc ferro procubuere meo.
 Laudibus inmensis victor super astra ferebar,
 Cum pressi hostilem fraude peremptus humum. 10

631

POMPILIANI

De Hectore

B. I 102.
 M. 241.

Defensor patriae, iuvenum fortissimus, Hector,
 Qui murus miseris civibus alter erat,
 Occubuit telo violenti victus Achillis:
 Occubuere simul spesque salusque Phrygum.
 Hunc ferus Aeacides circum sua moenia traxit, 5
 Quae iuvenis manibus texerat ante suis.
 O quantos Priamo lux attulit ista dolores!
 Quos fletus Hecubae, quos dedit Andromachae!
 Sed raptum pater infelix auroque repensum
 Condidit et maerens hac tumulavit humo. 10

632

MAXIMINI

De Y littera

B. V 140.
 M. 1076.

Littera Pythagorae, discrimine secta bicorni,
 Humanae vitae speciem praeferre videtur,

10 *Compressi C hostili Bern.*

631. *CVB(Fs)*. De nectore Poim *C Māx (hoc om. V)*

Epitaphiū (-iōm *B*) H(a)ectoris *VB Pentadii Scaliger*. Super
 Hectorem *F* 2 ater *C* 3 uiolent̄ hictus *V* uiolentis
 ictus *ceteri* uictus *Gothanus* 1047 s. *XV* fictus (!) *Baehrens*
 4 phr. *C* fr. *ceteri* 5 caeides *C* iacides, *corr.*, *V*
 6 traxerat *BF* 7 ista *C* illa *ceteri* 8 hecubē *C* hae-
 cubē *V*; *om. B* -mache *codd.* 10 Condi///dit *V* ac *BF*
 cumulauit *B*

632. *CB(F)*. In *Parisino* 2773 saec. *XI* *tredecim*
versibus insulse auctum legitur (cf. Mus. Rhen. 31, 468).
Māx (titulo omissio) C. In B nomen evanuit, titulus deest.
 De y y littera *F*. 'Vergilii' *edd. antiquissimae.*

Nam via virtutis dextrum petit ardua callem
 Difficilemque aditum primo spectantibus offert,
 5 Sed requiem praebet fessis in vertice summo.
 Molle ostentat iter via laeva, sed ultima meta
 Praecipitat captos volvitque per aspera saxa.
 Quisquis enim duros casus virtutis amore
 Vicerit, ille sibi laudemque decusque parabit.
 10 At qui desidiam luxumque sequetur inertem,
 Dum fugit oppositos incauta mente labores,
 Turpis inopsque simul miserabile transiget aevum.

633

VITALIS

B. III 85.
M. 535.

De libidine et vino

Nec Veneris nec tu vini tenearis amore;
 Vno namque modo vina Venusque nocent.
 Vt Venus enervat vires, sic copia Bacchi
 Et temptat gressus debilitatque pedes.
 5 Multos caecus amor cogit secreta fateri:
 Arcanum demens detegit ebrietas.
 Bellum saepe ciet ferus exitiale Cupido:
 Saepe manus itidem Bacchus ad arma vocat.
 Perdidit horrendo Troiam Venus improba bello:
 10 At Lapithas bello perdis, Iacche, gravi.

3 uia B] una C collem Paris. 4 quae Ziehen
 6 uia lata B uiolata CF Mell. laeva scripsi sed om. C
 7 lapsos Ziehen recte? raptos Baehrens 10 cf. ad
 c. 630 tit. C 11 figit C laborem C 12 aevum om. C
 633. CVB, Mutinensis bibl. capit. o. I 17 saec. IX (in
 quo. v. 9—14; 1—4; 7—8) (F5). Versus de libidine ac tem-
 lentia Vatic. 4493 s. X (cf. ad 629). Vi de libri dine et
 pino C Bās De libidine et uino B De aebrietate et libi-
 din V Versus de cauenda uenere et uino M(utin.)
 1 uini CM ba(c)chi VBF 2 Vno eodemque M 4 Att.
 Baehrens Attenuat Loewe 6 Archanum libri 7 Sepe
 ciet bellum M 8 tadem C v.] mouet M 9. 10 om. V
 10 Mico (in Poetis aevi Caroling. 3, 279 sqq.) v. 227:
 "Ovid et Vir' laphi(vel y)t(vel d)as libri iache C

Denique cum mentes hominum furiauit uterque,
 Et pudor et probitas et metus omnis abest.
 Conpedibus Venerem, vinclis constringe Lyaeum,
 Ne te muneribus laedat uterque suis.
 Vina sitim sedent, natis Venus alma creandis
 Serviat: hos fines transiluisse nocet.

15

634

BASILII

B. II 190.
 M. 532.

De XII libris Aeneidos

Primus habet, Libycam veniant ut Troes in urbem.
 Edocet excidium Troiae clademque secundus.
 Tertius a Troia vectos canit aequore Teucros.
 Quartus item miserae duo vulnera narrat Elissae.
 Manibus Anchisae quinto celebrantur honores.
 Aenean memorat visentem Tartara sextus.
 In Phrygas Italiam bello iam septimus armat.
 Dat simul Aeneae socios octavus et arma.
 Daunius expugnat nono nova moenia Troiae.

5

11 furiauit *M* furauit *CV* 13 habest *V* 13 li-
 nenū *V* 14 om. *V m. pr.* Nec te *C* 15. 16 om. *V*
 sedant *C* 16 Seruat *C* transsil. *C*

634. *VA* (*Bernensis* 167 saec. IX—X) *Be* (*Bern.* 172 s. X) *O* (*Bern.* 184 s. IX—X) *D* (*Bern.* 255 + 239 s. IX). — *Deest in CB, est in F, multis s.* Prim' habet De XII libris aeneid. *Baſ.* libicam require in principio eneid *C*; *requisivi nec tamen inveni.* Versus Basilii *D* Versiculi Asmenii super XII *Īb* eneidos inciĭp *O* (*et fere Paris.* 7927 s. X) De singulis libris uergilii aeneidos *V* Versus super XII libros *A* Incipiunt uersiculi Ouidii Nasonis super XII libros Aeneidorum *m.* 2 saec. X *Be.* Saec. XI iam Ouidio Nasoni tribuitur. 4 Elissae *D* helise *V* elyse *A* et fere *Be* *O* 5 sic *V* Anchisae ad (at *D*) tumulum *Bernenses* quinte *V* 6 aeneam, *corr., Be* 7 frigas libri *i///italiam* *A* italam *O* italia bellum *V* 8 heneae *V* 9 oppugnat *V* exp. *Bernenses*

- 10 Exponit decimus Tuscorum in litore pugnas.
 Vndecimo Rutuli superantur morte Camillae.
 Vltimus imponit bello Turni nece finem.

635

ASMENII

B. III 51.
M. 533

De laude horti

- Adeste Musae, maximi proles Iovis,
 Laudes feracis praedicemus hortuli.
 Hortus salubres corpori praebet cibos
 Variosque fructus saepe cultori refert:
 5 Holus suave, multiplex herbae genus,
 Uvas nitentes atque fetus arborum.
 Non deficit hortis et voluptas maxima
 Multisque mixta commodis iocunditas.
 10 Aquae strepentis vitreus lambit liquor
 Sulcoque ductus irrigat rivus sata.
 Flores nitescunt discolore germine
 Pinguntque terram gemmeis honoribus.
 Apes susurro murmurant gratae levi,
 Cum summa florum vel novos rores legunt.
 15 Fecunda vitis coniuges ulmos gravat
 Textasve inumbrat pampinis harundines.
 Opaca praebent arbores umbracula
 Prohibentque densis fervidum solem comis.
 Aves canorae garrulos fundunt sonos
 20 Et semper aures cantibus mulcent suis.

11 rutili O mortae V 12 necae (om. finem) V

635. CB(F). De laude horti Asm̄ C Laus orti
 BF 2 Laudem BF 3 pr. corp. C corpore B
 4 fructus Heinsius cultus libri saepe i. e. variis anni tem-
 poribus 5 Olus C 6 foetus C 7 desit C 8 cō-
 mixta modis C 9 Atque C lambit Aldina ambi codd.
 10 inr. B. 12 gemeis C 16 inumbra B pampinus
 CB, recte? -nis Monac. 18895 s. XV 19 canores C sono-
 rae B canoros garrulae Baehrens 20 auras C aures B

Oblectat hortus, avocatur pascitur tenet
 Animoque maesto demittit angore graves.
 Membris vigorem reddit et visus capit.
 Refert labori plenior gratiam,
 Tribuit colenti multiforme gaudium.

25

636

VOMANII

De interno livore

Livor, tabificum malis venenum,
 Intactis vorat ossibus medullas
 Et totum bibit artubus cruorem.
 Quo quisquis furit invidetque sorti,
 Vt debet, sibi poena semper ipse est. 5
 Testatur gemitu graves dolores,
 Suspirat fremitu incutitque dentes;
 Sudat frigidus, intuens quod odit.
 Effundit mala lingua virus atrum,
 Pallor terribilis genas colorat, 10
 Infelix macies renudat ossa.
 Non lux, non cibus est suavis illi;
 Non potus iuvat aut sapor Lyaei,
 Nec si pocula Iuppiter propinet
 Atque haec porrigat et ministret Hebe 15
 Aut tradat Catamitus ipse nectar.

22 anguores *B* 23 visum *vulgo*. *Delete v. 23 strophae binorum versuum restituentur ubique.*

636. *CB(F)*. De interno labore *Voim C* Descriptio invidiae *B*. De liuore *F M(onac. 18895 s. XV)* Euphorbii *Petavianus* Caelii Firminiani Symphosii *cod. apud Scaliger. ed. pr.* 1 malus *Heinsius* 2 Infectis *Oudendorp*
 3 bibit libri -it *M* 4 Quod . . fuerit libri (furit *M*) forti libri sorti *Pithoeus* 5 ipsi *Francius* 7 gemit *C*
 9 aratrum *C* 12 i. s. *B* 13 Nec *vulgo* sopor *C*
 14 iupiter propinet *B* (-nat *F*) porrigat iuppiter *C*
 15 Aut *vulgo* ministrat, e *supra a, C* 16 radat *C*

Non somnum capit aut quiescit umquam:
 Torquet viscera carnifex cruentus.
 Vesanos tacite movet furores
 20 Intentans animo faces Erinys;
 Est ales Tityi usque vultur intus,
 Qui semper lacerat comestque mentem.
 Vivit pectore sub dolente vulnus,
 Quod Chironia nec manus levarit
 25 Nec Phoebus sobolesve clara Phoebi.

637

EVPHORBII

De Sirenis

R. I 169. M. 277.
 B. IV 154.
 Avienus ed.
 Holder p. 171.

Sirenes varios cantus, Acheloia proles,
 Et solitae miros ore ciere modos
 (Illarum voces, illarum Musa movebat
 Omnia quae thymele carmina dulcis habet:
 5 Quod tuba, quod litui, quod cornua rauca queruntur,
 Quodque foraminibus tibia mille sonat,
 Quod leves calami, quod suavis cantat aëdon,
 Quod lyra, quod citharae, quod moribundus olor)
 Inlectos nautas dulci modulamine vocum

17 Nons C 19 futuros C 20 Intentas animo face
 ferinus C et (serinus) B erinis M 21 titiq; C titur
 quae B. ticii M usque scripsi 22 sic B cumest mente
 C 23 uultinus B 24 Quo libri (Quod M) chiroma . .
 lauerit C 25 sob. C (sub. B)

637. CVB; F, Mon. 18895 g. — De sirenis Euf C
 De sirenis VF, om. B. Iuliani Petav. Festi Avieni Pi-
 thoeus. Vergili Gothanus 151 s. XV ex. 1 Syrenas CBF
 Sirenos ac V; recte Goth. aclel. V achil. CBF 2 mi-
 seros CF 3—8 *parenthesin puto* An 9—10 ante 3 po-
 nendi sunt? 4 thimile C thymile BF et (-le) V
 5 queruntur Pithoeus fuerunt libri 7 Quodque Mon.
 leues et C. (Est levis calamus) a edon B et edon C edon
 V 8 olor om. V 9 Ill. CF modul. V, B (sed corr.),
 Mellicensis uocem C uocã V, recte B

Mergebant avidae fluctibus Ioniis.
 Sanguine Sisyphio generatus venit Vlixes
 Et tutos solita praestitit arte suos.
 Inleuit cera sociorum callidus aures
 Atque suas vinclis praebuit ipse manus.
 Transiluit scopulos et inhospita litora classis:
 Illae praecipites desiluere freto.
 Sic blandas voces nocituraque carmina vicit,
 Sic tandem exitio monstra canora dedit.

10

15

638

B. V 132.
 M. 531.

IVLIANI

De die natali

Clarus inoffenso procedat lumine Titan
 Laetificusque dies eat omnibus aethere puro,
 Vosque simul, iuvenes, animis ac voce faventes
 Concelebrate diem votis felicibus alnum,
 Prosperus ut semper redeat vatique quotannis
 Asmenidae referant alacres sua munera nati.

5

10 M////cebant V (Marc. m. 2) ionis V 11 sisifio
 CVB 13 Inleui cera C 15 Transiit ut Heinsius, sed
 cf. Hor. carm. I 3, 24. scupulos, corr., V et om. C
 unospita littora C 16 Ille CV dissil. C 18 Sit V
 m. pr.

638. CVB. De sole. Iul C De vi diebus V Inscr.
 om. B De die natali Hilasii Petav. 3 animis bis, corr.
 m. 2, V facentes C 4 Concelebrare V -brata B
 5 Expliciunt uersus. XII. sapienciū (sequuntur Versus sy-
 bille) C. Sequitur De pedibus lib. III (c. 480) nulla sub-
 scriptione interposita V.

639

[AVSONII]

B. V 86 M. 1052.
 B. — Ausonius
 ed. Peiper p. 98
 ed. Schenkl p. 10.

E fol. 3 r.

Monosticha de mensibus

Primus Romanas ordiris, Iane, kalendas.
 Februa vicino mense Nama instituit.

639—657. *Ausoniana quaedam aliis intermixta ex E afferam sive Vossiano fol. 111 saec. IX, libro longe praestantissimo, qui Ausonium continet; quem unum plene adnotabo (cf. ad c. 646). — Ex ceterorum multitudine orthographica nulla, lectiones nullas nisi graviores addam. Universos compluresve significo ε, ex singulis sunt hi: B = Philippicus Berolin. 128 olim 1831 saec. VIII—IX (c. 639. 640); saeculi IX: P = ibid. 181 olim 1869 (639. 640), C = Caroliruhensis Augia 167 (639. 640. 644—646), Parisinus 5548 (639. 640), Sangallenses 251 (639. 640), 397 (639. 640. 644—646), Vaticanus 645 (639), V = Vossianus q. 86 (639. 641. 645), Bernensis 417 (640), D = Durlacensis 36 F anni 850 (639. 640. 645), Coloniensis 211 (640 v. 6), Sangall. 250 (640) et 450 (640), Valentianus 393 (645. 647); B = Vaticanus 3252 sive Bembinus (644—646); — saeculi IX—X: Coloniensis 186 (639), Einsidlenses 326 et 302 (641), Parisinus 7886 (639) et 8093 (644—646) et 13026 (641. 645), Regius musei Brit. 15 B 19 (639—641), Sangallenses 899 (641. 644—647), 251, 397, Palat. 1448 (639); saeculi X: Bernensis 250 (641), Bodleianus Auct. F I 16 (641), Einsidl. 319 (639—640), Harleianus 3091 (639), X = Parisinus 7927 (644—646), Reginensis 438 (640), Sangallensis 459 (639. 640), Valentianus 330 bis (639. 640), Vaticanus 644 (639. 640), Vossianus q. 33 (645); — saeculi X—XI: Basilicanus H 36 (645), Parisini 2772 (640) et 8069 = C (644—646), Sangall. 184 (640), Urbinas 290 (639. 640); — saeculi XI: A = Trevericus 998 (644—646), Escorialensis & I 3 (anni 1047) (640), Matritenses E e 40 (645) et acad. real. 17 (640), Reginenses 123 (639) et 1723 (640), Vallicellanus B 41 (647), Meermannianus (639); Mellicensis (641), Oxoniensis (639); — saeculi XII: Ambrosianus M 79 s. (639. 640), Matrit. A 16 (639. 640), Parisinus 4887 (641. 644. 645. 647), Valentianus 145 (647). — Ex recentioribus affero Tillianum s. XV (641) et Monacensem 18895 s. XV (647). — Cf. adn. 653 et 655.*

639. *E; BCVP, permulti ε. — EB afferam, E sequar. Monosticha de mensibus E inter Ausoniana; Ausonii hic et in seqq. nomen propterea addidi. Versus de singulis mensibus BR (om. CV) Arati que videntur Par. 7886*

Martius antiqui primordia protulit anni.

Fetiferum Aprilem vindicat alma Venus.

Maiorum dictus patrum de nomine Maius. 5

Iunius aetatis proximus est titulo.

Nomine Caesareo Quintilem Iulius auget.

Augustus nomen Caesareum sequitur.

Autumnum, Pomona, tuum September opimat.

Triticeo October fenore ditat agros. 10

Sidera praecipitas pelago, intempeste November.

Tu genialem hiemem, feste December, agis.

640

B. V 85. M. 1051.

B. — P. p. 102.

Sch. p. 13.

[AVSONII]

In quo mense quod signum sit ad

E fol. 4 r.

cursum solis

Principium Iani sancit tropicus Capricornus.

Mense Numae <in> medio solidi stat sidus Aquari.

Procedunt duplices in Martia tempora Pisces.

3 antiqui /// *E* 4 Foet. *B* ferum *in ras E m. 2*
 6 etatis *EB* (aestatis *P*) 7 Nomin^e *E* 9 sic *E* po-
 mana *B* (nam poma *V*5) tū *E*, corr. *m. 2* septembre *B*
 op.] uegitat *B(CV)* 10 octuber *E* octimber *B*, *similia*
rell. 11 intempeste (*sed corr.*) *E* intempestæ *B* (-esta
CV P) nobemuer (-ber *m. 2*) *E* 12 iemem *E m. pr.*
Pro v. 12: Imbrifer (Ymbr. B) ast mensis tumque December
adest B(CV 5)

640. *E; BPD 5. — EB afferam, E sequar. In ...*
solis E Versus de duodecim mensibus signis (signis
dubium an eadem manu) B Alterutrum (mens. aut sig.)
reliqui; om. D. 'Quidam veterum' Beda de temporum
ratione c. 16; ex eo Hrabanus de computo c. 39. Hoc c.
opere musivo descriptum est in crypta ecclesiae S. Savino
Placentiae: E. ausm Weerth, Mosaikboden in S. Gereon zu
Köln (1873) p. 18. V. 1—3 post 12: B, Beda, Bern. 417
s. IX, pauci 5. 1 -cornius B 2 in delet Buecheler
(sole distat D sol distat 5) 3 duplices E tempora,
corr., B

- Respicis Apriles, Aries Phrixee, kalendas.
 5 Maius Agenorei miratur cornua Tauri.
 Iunius aequatos caelo videt ire Laconas.
 Solstitio ardentis Cancri fert Iulius astrum.
 Augustum mensem Leo fervidus igne perurit.
 Sidere, Virgo, tuo Bacchum September opimat.
 10 Aequat et October sementis tempore Libram.
 Scorpius hibernum praeceps iubet ire Novembrem.
 Terminat Arqutenens medio sua signa Decembri.

641

[AVSONII]

B. I 43. M. 583.
 B. — Peiper 106.
 Schenkl 153.

E fol. 4 v. **Monosticha de aerumnis Herculis**

Prima Cleonaei tolerata aerumna leonis.
 Proxima Lernaeam ferro et face contudit hydram.

4 phrixee, *sed rhi m. 2 in ras.* *E* frixee *B* 6 uide
B Unde poeta: Iunius—laconas *Colon. 211 s. IX.* 7 So-
 listitio *E* aŷtrum *B* 8 p(=per)urit *E* 9 Sidera *B*
 baccū *E* 10 octuber *E* octimber *B* *rell.* 11 *sic B(D)*
 nobēber *E* 12 arcitenens *B* decembre *B*

641. *E*; *V(oss. 86) s.* Monostica de erumnis erculis
E inter Ausoniana, s; om. V Επνθαφνον ipsius (*Herculis*)
dicit cod. R. Cf. Anthologia Planudea IV 92:

Ἄθλον. Ἡρακλέους ἄθλοι.

- Πρῶτα μὲν ἐν Νεμέῃ βριαρὸν κατέπεφνε λέοντα.
 Δεύτερον ἐν Λέρῃ πολυάχηνον ὤλεσεν ὕδρα.
 Τὸ τρίτον αὐτ' ἐπὶ τοῖς Ἐρυμάνθιον ἔτανε κόπρον.
 Χρυσοκέρων ἔλαφον μετὰ ταῦτ' ἤγαγεν τέταρτον.
 5 Πέμπτον δ' ὄρνιθας Στυμφάλιδας ἐξεδίωξεν.
 Ἐκτον Ἀμαζονίδος κόμισε ζωστήρα φαεινόν.
 Ἑβδομον Ἀγέλιον πολλὴν κόπρον ἐξεκάθηρεν.
 Ὀγδοὸν ἐκ Κρήτης κυρίπνοον ἤλασε ταῦρον.
 Ἐνάτον ἐκ Θρήκης Διομήδεος ἤγαγεν ἵππον.
 10 Γηρύνον δέκατον βόας ἤγαγεν ἐξ Ἐρυθσίας.
 Κέρβερον ἐνδέκατον κύν' ἀνήγαγεν ἐξ Αἰδαο.
 Δωδέκατον ἐκόμισεν ἐς Ἑλλάδα χρύσεια μῆλα.

1 erumna *ex ep. E* 2 leraneam *E* lerneae *V*
 (h)ydram) *s* idra *V* iram *E*

Mox Erymantheum vis tertia perculit aprum.
 Aripedis quarto tulit aurea cornua cervi.
 Stymphalidas pepulit volucres discrimine quinto. 5
 Threiciam sexto spoliavit Amazona balteo.
 Septima in Augei stabulis inpensa laboris.
 Octava expulso numeratur adoria tauro.
 In Diomedeis victoria nona quadrigis.
 Geryone extincto decimam dat Hiberia palmam. 10
 Undecimo mala Hesperidum dextra triumpho.
 Cerberus extremi suprema est meta laboris.

B. V. 41. M. 64.
 B. fragm. p. L. 315.
 P. p. 107.
 Sch. p. 16.

642

QVINTI CICERONIS

Hi versus eo pertinent, ut, quod signum quo tempore
 illustre sit, noverimus; quod superius quoque nostris
E fol. 4 v. versibus expeditur.

Flumina verna cient obscuro lumine Pisces
 Curriculumque Aries aequat noctisque dieique,
 Cornua quem condunt, florum praenuntia, Tauri.
 Aridaque aestatis Gemini primordia pandunt
 Longaque iam minuit praeclarus lumina Cancer 5
 Languifcosque Leo proflat ferus ore calores.
 Post modium quatiens Virgo fugat orta vaporem.
 Autumni reserat portas aequatque diurna
 Tempora nocturnis dispenso sidere Libra.

3 erimanteū *E* 4 Aerasp. *V* 5 Stymph. *E*
 6 Thereiciā *E* Treiciam *V* expol. *V* 7 augeis *EV* (-gei
Regius) stabula *E m. pr. teste Peipero* 8 Octa^{ba} *E* adorea
pauci 9 diomediis *V* non^b *E* 10 Gerione *E*
 11 esperidum *E* spidū *V* trihumfo *E* 12 extractus
Huemer subpma E. —

642. *E. Ausonius recepit ut cum suo (640) comparatur.* 1 *Flamina Wakefield* 2. 8 *aequat E* 3 *comunt E, em. Scaliger* 5 *minuit: nam solstitium aestivum iam praeteriit.* 6 *Lāguific^vsq; E* 7 *modicum E m. 2*

- 10 Effetos ramos denudat flamma Nepai.
 Pigra Sagittipotens iaculatur frigora terris.
 Bruma gelu glacians iubar est spirans Capricorui,
 Quam sequitur nebulas rorans liquor altus Aquari.
 Tanta supra circaque vigent cum lumina mundi,
 15 A dextra laevaue ciet rota fulgida Solis
 Mobile curriculum, et Lunae simulacra feruntur.

 Squama sub aeterno conspectu torta Draconis.
 Eminent; hunc infra fulgentes Arcera septem
 Magna quatit stellas, quam servans serus in alta
 20 Conditur Oceani ripa cum luce Bootes.

643

Hic versus sine auctore est.

B. M. B. —
 P. 108. Sch. 17.

E fol. 4 v. Quo die quid demi de corpore oporteat
 Ungues Mercurio, barbam Iove, Cypride crines.

10 Et fetus r. dinudat *E* Effoetos *Pithoeus* 11 Pigra ///
E 12 est spirans *V* exspirat *Ianus Helvetius* iubar
 spirat vulgo capricornii *E* 13 Quem *Heinsius* licor *E*
 14 cum scripsi (positum ut *Aen.* 12, 473): umi *E* ubi
Scaliger cui *Heinsius* flumina *E* urgentur lumina *Bue-*
cheler videntur *Roscher* 15 Ad *E* At vulgo A scripsi
 dextera *E* 16 Mouile *E* Post 16 lacunam statuit *Bue-*
cheler; separat ut alienum a c. 642 *Schenkl*, fortasse recte.
 17 aeterno noli mutare: nam *Draco* pariter ac *Septemtriones*
 nunquam occidit. 18 hanc *Klotz* infra *Buecheler* inter
E 19 stellās *E*, em. *Canterus* serbās *E* 20 Conditor
 .. ripas .. bootis *E*, em *Canterus*

643. Sic *E*. 1 iobe *E* cripride *E*, corr. m. 2.
 Sequitur *Ausonii* hoc: 'Hoc sic refellendum. Mercurius furtis
 probat ungues semper acutos | Articulisque aciem non sinit
 imminui. | Barba Jovi, crines Veneri decor: ergo necesse
 est, | Ut nolint demi, quo sibi uterque placent. | Mavors,
 imberbos et calvos, Luna, adamasti: | Non prohibent promi
 tum caput atque genas. | Sol et Saturnus nil obstant un-
 guibus. ergo | Non placitum divis tolle monostichium.'

644

[AVSONII]

De viro bono

B. V 141.
M. 111. B. —
P. 90. Sch. 149.

E fol. 15 v.

Πυθαγορικὴ ἀπόφασις

Vir bonus et sapiens, qualem vix repperit unum
Milibus e cunctis hominum consultus Apollo,
Iudex ipse sui totum se explorat ad unguem.
Quid proceres vanique levis quid opinio volgi

Securus, mundi instar habens, teres atque rotundus, 5
Externae ne quid labis per levia sidat.

Ille diem, quam longus erit sub sidere Cancri

Quantaque nox tropico se porrigit in Capricorno,

Cogitat et iusto trutinæ se examine pendit,

Ne quid hiet, ne quid protuberet, angulus aequis. 10

Partibus ut coeat, nil ut deliret amussis;

Sit solidum quodcumque subest, nec inania subter

Indicet admotus digitis pellentibus ictus;

Non prius in dulcem declinans lumina somnum,

Omnia quam longi reputaverit acta diei: 15

644. *E*; *B*; ς multi. De uiro bono ΠΥΤΑΓΟΡΙΚΕ
ΔΤΙΟΔΙΚ *E* post *Ausoniana*. ἀπόφασις Peiper ἀπόφασις
vulgo. Publii Virgillii Maronis versiculi de Est et Non
finiunt. Versiculi eiusdem Publii de institutione viri boni
B; similia ς . *Horatium serm. I 4, 184 sqq. libere imitatur.*
— *Aliam 'Pythagoricam apophasim' vide in Ausonio Pei-*
peri p. 89. 1 a *Paschasio Radberto affertur (mus. rh. 41,*
638) 3 *ἀγυῆ E, corr. m.* 2 4 *uariique Par. 7936 s. XIV.*
lues E leuis B] ferat Bembus epinio E uolgi E m.
pr. nulgi ς E³ Lacunam statuit Ribbeck 5 *abens E*
adq¹ E rotundas B 6 *lauis E(?) labiis B¹ fidat B*
7 *quem B eat conieci* 8 *capricornu B ς* 9 *cogitat*
(tig m. 2) E trutinæ E 10 *proturberet B ς* 11 *quoat*
E deleret B amussis E 12 *subtus B ς* 13 *om. B ς*
hictus *E* 14 *declinatis B ς -nat ς* 15 *hacta E*

- 'Qua praetergressus, quid gestum in tempore, quid non?
 Cur isti facto decus a fuit aut ratio illi?
 Quid mihi praeteritum? cur haec sententia sedit,
 Quam melius mutare fuit? miseratus egentem
 30 Cur aliquem fracta persensi mente dolorem?
 Quid volui quod nolle bonum foret? utile honesto
 Cur malus antetuli? num dicto aut denique voltu
 Perstrictus quisquam? cur me natura magis quam
 Disciplina trahit?' sic dicta et facta per omnia
 35 Ingrediens ortoque a vespere cuncta revolvens
 Offensus pravis dat palmam et praemia rectis.

645

[AVSONII]

B. V 139.
 M. 285. B. —
 P. 91. Sch. 150.

E fol. 16 r. *Ναὶ καὶ Οὐ. Πυθαγορικόν.*

Est et Non cuncti monosyllaba nota frequentant.
 His demptis nil est, hominum quod sermo volutet.
 Omnia in his et ab his sunt omnia, sive negoti
 Sive otii quicquam est, seu turbida sive quieta.
 5 Alterutro pariter non numquam, saepe seorsis

16 Qua *apud Vinetum* Quo libri (Πῆ πατέβην; *carm.*
aureum 42) Quae *E*² 17 sti *E* asit *B* 20 psensi
E quod *E*] quid *B*ς 21 feret (e *pr. ex o?*) *E* furet
*B*ς onesto *E* 22 uultu *B*ς 23 -ctis *B*ς 24 trait
E 25 Ingrediensque, *corr.*, *B* hort. *B* ^Venc *E* 26 det
*E B*ς dat *Sangall.* 899.

645. *E*; *B, VD*; multi ς . NAY. KAY OY PITAGO-
 RICON *E* post 644; *codex Mariangeli Accursii.* Om. *VD*ς.
 Versiculi eiusdem Maronis (post *Copam*) de Est et Non
 incip̄ *B*, fere ς De Pythagoricis diffinitionibus NAIKE OY
Sangall. 899 ς . Versus Prisciani eloquentissimi *Basilica-*
nus H 36 fol. 63 s. X—XI, *Voss. q.* 33 s. X, *Voss. n.* 15;
scilicet in D est post *Prisciani periegesin.* 1 y] i *E*
 u. 3. 4. 2. *Ribbeck* 2 dētis *E* nihil ς quo libri, *corr.*
codd. saec. XV 3 negotii *E* 4 otii *E* turbae *codd.*
recc. quietis libri, em. Ribbeck 5 numquam *E m.* 2, ς
 unquam *E*ς seorsum *E m.* 2, ς post 5: Alter in alterius
 decertat uoce notandis libri *recc.*, *E m.* 2

Obsistunt studiis, ut mores ingeniumque,
 Et facilis vel difficilis contentio nata est.
 Si consentitur, mora nulla; intervenit 'Est, est';
 Sin controversum, dissensio subiciet 'Non'.
 Hinc fora dissultant clamoribus, hinc furiosi 10
 Iurgia sunt circi, cuneati hinc †laeta theatri
 Seditio, et tales agitat quoque curia lites.
 Coniugia et nati cum patribus ista quietis
 Verba serunt studiis salva pietate loquentes.
 Hinc etiam placitis schola consona disciplinis 15
 Dogmaticas agitat †placido certamine lites.
 Hinc omnis certat dialectica turba sophorum:
 'Si lux est, est ergo dies? non convenit istic.
 Nam facibus multis aut fulguribus quotiens lux
 Est nocturna homini, non est lux ista diei.' 20
 Est et Non igitur, quotiens lucem 'esse' fatendum est,
 Sed 'non esse' diem. mille hinc certamina surgunt;
 Hinc pauci, multi quoque, talia commeditantes
 Murmure concluso rabiosa silentia rodunt.
 Qualis vita hominum, duo quam monosyllaba versant! 25

6 studiis studiosiores *D* 7 Et libri Vt *Bondamius*
 faciles et difficiles et nacta *B*, *Par.* 7927, *Treuer.* 998, *Par.*
 8069, alii pauci. 8 Sic *E* Si ζ 9 In *EDV* dissensio
E (dissentio *B*; diss. *Par.* 8093; recte ζ) u. 13. 14. 10—12
Buecheler 11 tanta *Ribbeck* lata *Sedlmayer* 13 sta *E*
 15 placitis *Petav.*, *Voss.* 96, alii placidis *E* ζ 16 plu-
 cido (ex 15) *EV* ζ placito *B*, (d. ex t) *D* *Par.* 7927, alii ζ
 laeto *Gothanus A* 869 s. XV multo conieci. Vocem grae-
 cissantem vult *Zieken* rabido *Baehrens* lento *Ribbeck*
 18 Si lux est scripsi] Estne dies libri (Est lux: estne dies
 ergo? *cod. Basil.* s. XV, alii *rec.*) istic ζ stic *E* istud
Voss. 96 s. XV. 19 fulgeribus *E*, sic vel fulgoribus ζ
 20 sta *E* 21 est om. ζ 22 Set *E* 23 Hic vel Hinc ζ
 Hic *E* rauci *Ribbeck* Pauci sunt homines docti, multi
 plebs indocta. commeditantes *E*, corr. m. 2 24 rauiosa *E*
cf. Persius 3, 81. 25 -sillaua *E* (-ba m. 2)

646

B. III 292.
M. 1028. B. —
P. 409. Sch. 243.

De rosis nascentibus

- Ver erat et blando mordentia frigora sensu
Spirabat croceo mane revecta dies.
Strictior Eeos praecesserat aura iugales,
Aestiferum suadens anticipare diem.
5 Errabam riguis per quadrua compita in hortis,
Mature cupiens me vegetare die.
Vidi concretas per gramina flexa pruinas
Pendere aut olerum stare cacuminibus,
Caulibus et patulis teretes concludere guttas
10
Vidi Paestano gaudere rosaria cultu
Exoriente novo roscida Lucifero.
Rara pruinosis canebat gemma fructectis
Ad primi radios interitura die.
15 Ambigeres, raperetne rosis Aurora ruborem
An daret et flores tingeret orta dies.
Ros unus, color unus, et unum mane duorum:
Sideris et floris nam domina una Venus.
Forsan et unus odor: sed celsior ille per auras
20 Diffilatur, spirat proximus iste magis.

646. Om. E, tamen hic recepi, quia una cum 644—645 traditum est. Ex 'vetusto codice' Accursius Ausonio tribuit. B = Vatic. 3252 s. IX. A = Aug. Trevericus 998 s. XI. C = Parisinus 8069 s. X—XI. X = Paris. 7927 s. X. AB plene, CX hic illic afferam. Orthographica omittam pleraque. Publii Virgilii Egloga finit. Eiusdem Virgilii Egloga De rosis nascentibus feliciter inchoat B et fere ACX. 1 mordenda A frigore (-rae C) libri 5 competa libri hortis A herbis B (hertis C ertis X) dei (Solis) Ziehen 6 uegitare B 8 hol. BC 9 teretes patulis A concludere CX 10 deest. Et caelestis aquae pondere tunc gravidas saeculo XV, Nox assueta diu fecerat illud idem (!) saec. XIII suppletum est. 11 candere Scriverius 15 aura ABX 17 Ros unus A 20 Diffilatur Basil. F III 3 et Voss. 849 s. XV Difflo A Duffle BCX Diffluit et alii s. XV. Diffluit: expirat Tollius

Communis Paphie dea sideris et dea floris
 Praecipit, unius muricis esse habitum.
 Momentum intererat, quo se nascentia florum
 Germina comparibus dividerent spatiis.
 Haec viret angusto foliorum tecta galero, 35
 Hanc tenui folio purpura rubra notat,
 Haec aperit primi fastigia celsa obelisci,
 Mucronem absolvens purpurei capitis.
 Vertice collectos illa exsinuabat amictus,
 Iam meditans foliis se numerare suis. 30
 Nec mora: ridentis calathi patefecit honorem
 Prodens inclusi semina densa croci.
 Haec, modo quae toto rutilaverat igne comarum,
 Pallida conlapsis deseritur foliis.
 Mirabar celerem fugitiva aetate rapinam, 35
 Et, dum nascuntur, consenuisse rosas.
 Ecce et defluxit rutili coma punica floris,
 Dum loquor, et tellus tecta rubore micat.
 Tot species tantosque ortus variosque novatus
 Vna dies aperit, conficit una dies. 40
 Conquerimur, Natura, brevis quod gratia [talís]:
 Ostentata oculis ilico dona rapis.
 Quam longa una dies, aetas tam longa rosarum:
 Cum pubescenti iuncta senecta brevis.
 Quam modo nascentem rutilus conspexit Eous, 45
 Hanc rediens sero vespere vidit anum.

21 paphiae libri 23 nascenda A 24 spadis A
 26 Hac BCX Ac A Hanc tenui pauci s. XV tenuis
 in BCX tenuis et A 27 prima libri (corr. in B)
 primae florens praeludia formae ludunt recentes
 28 absolveris A exsolvens Schenkl capidis A 29 co-
 lectos A exinuabat B alii 31 patefacit A 33 Ac
 modo Scriverius 37 Quam cito recentes deflavit rutili A
 38 micae A 39 uariusq; A 41 florum est B m. 2, recentes
 pauci ; talis A ; om. B m. pr. CX alii. 42 Ostenta
 o. illico A 44 sic s Cum pubescenti A (sc. aetate) Quas
 pubescentes BCX s brevis libri] premit 3 recc., vulgo
 45 rutilis ex -lus B conspexit edus A 46 unum A

Sed bene quod, paucis licet interitura diebus,

Succedens aevum prorogat ipsa suum.

Collige, virgo, rosas, dum flos novus et nova pubes,

50 Et memor esto, aevum sic properare tuum.

647

[AVSONII]

B. V. 142. M. 1078.

B. — P. p. 98.

Sch. p. 152.

E fol. 14 v. De aetatibus. Hesiodion.

Ter binos deciesque novem super exit in annos

Iusta senescentum quos implet vita virorum.

Hos novies superat vivendo garrula cornix

Et quater egreditur cornicis saecula cervus.

5 Alipedem cervum ter vincit corvus, et illum

Multiplicat novies Phoenix, reparabilis ales.

Quem nos perpetuo decies praevertimus aevo

Nymphae Hamadryades, quarum longissima vita est.

Haec cohibet finis vivacia fata animantum.

10 Cetera secreti novit deus arbiter aevi:

48 Succedens *A* 49 uiro *B* (*g add. m. rec.*) Publii Virgilii Maronis egloga de rosis finit. Eiusdem Moretum incipit *fere libri*.

647. *E*. De aetatibus. Hesiodion *E inter Ausoniana post 645*. Incipit de etatibus animantium Hesiodion *Sangall. 899 s. IX—X et Valent. 393 s. IX, ubi Hesiod.* — *Cf. Hesiodus fg. 163 F apud Plutarchum de oraculorum defectu c. 11:*

Ἐννέα τοι ζῶει γενεὰς λακέρουζα κορώνη

Ἄνδρῶν ἡβῶντων· ἔλαφος δέ τε τετρακόρωνος·

Τρεῖς δ' ἐλάφους ὁ κόραξ γηράσκειται· αὐτὰρ ὁ φοῖνιξ

Ἐννέα τοὺς κόρακας· δέκα δ' ἡμεῖς τοὺς φοῖνικας

Νύμφαι ἐϋπλόκαμοι, κοῦραι Διὸς αἰγιόχοιο.

Plin. NH 7, 163. 1 nobem *E* 3 nobies *E* uidendo

E, corr. m. pr. 4 cerbus *E m. pr.* 5 Aeripedem *Beda,*

qui v. 1—8 et 1—10 affert (opera ed. Giles I 517; 104)

uinxit *E* 6 nobies *E* 7 Quam vos . . praevertitis *Sangall. m. 2, Barberinianus VIII 26 s. XIII.* 8 nīphe

amadriades *E* 9 coibet *E* Hi cohibent *vulgo fines Sangall., Val.*

10 Caetera *E* nobit *E*

Tempora quae Stilbon volvat, quae saecula Phaenon,
 Quos Pyrois habeat, quos Iuppiter igne benigno
 Circuitus, quali properet Venus alma recursu,
 Qui Phoeben, quanti maneant Titana labores,
 Donec consumpto, magnus qui dicitur, anno
 Rursus in anticum veniant vaga sidera cursum,
 Quali dispositi steterant ab origine mundi.

15

B. III 97. M. 542.
 B. IV 107.

648

SVLPICII LVPERCI SERVASII IVNIORIS

E fol. 37 v.

Omne quod Natura parens creavit,
 Quamlibet firmum videas, labascit,
 Tempore ac longo fragile et caducum
 Solvitur usu.

Amnis insueta solet ire valle
 Mutat et rectos via certa cursus,
 Rupta cum cedit male pertinaci
 Ripa fluento.

5

Decidens scabrum cavat unda tofum,
 Ferreus vomis tenuatur agris,
 Splendet adtrito digitos honorans
 Anulus auro.

10

11—17 in solo *E* sunt (*Accursii quoque codex Ausonio tribuebat*). *Iam ad maiores maximasque aetates poeta transit.*

11 q' stilo inuoluat *E* phaenon *E* (phaeton m. 2)
 12 pirois *E* quod *E*, corr. *Accursius* quot *Heinsius*
 13 arma *E* (corr. m. 2) 15 consuto *E* 16 beniant *E*
 17 Quali *Pithoeus* Qualia *E* dispositu vel -ta *Buecheler*
 steterunt *Baehrens*.

648. It̄ uersus Sulpicii Luperci Serbasti Iunioris *E*
 Sebastii *Scriverius* Servasii *conieci* de vetustate *add. Scalliger*
 2 Quāliuēt *E* 5 calle *Baehrens* 6 certos via
 recta *Baehrens* 7 caedit *E* 9—12 cf. *Ovidius ex Ponto*
epp. IV 10, 5 sq.

649

EIVSDEM

E fol. 37 v.

De cupiditate

B. III 74. M. 543.
B. IV 107.

Heu misera in nimios hominum petulantia census!

Caecus inutilium quo ruit ardor opum,

Auri dira fames et non expleta libido,

Ferali pretio vendat ut omne nefas!

5 Sic latebras Eriphyla viri patefecit, ubi aurum

Acceptit, turpis materiam sceleris;

Sic quondam Acrisiae in gremium per claustra puellae

Corruptore auro fluxit adulterium.

O quam mendose votum insaturabile habendi

10 Inbuit infami pectora nostra malo!

Quamlibet inmenso dives vigil incubet auro,

Aestuat augendae dira cupido rei.

Heu mala paupertas nunquam locupletis avari:

Dum struere inmodice quod tenet optat, eget.

15 Quis metus hic legum quaeve est reverentia veri,

Crescenti nummo si mage cura subest?

Cognatorum animas promptum est fratrumque cruorem

Fundier: affectus vincit avara fames.

Divitis est, semper fragiles male quaerere gazas:

20 Nulla huic in lucro cura pudoris erit.

Istud templorum damno excidioque requirit;

Hoc caelo iubeas ut petat: inde petet.

Mirum ni pulcras artes Romana iuventus

649. It eiusdem de cupiditate *E* cf. *Horat. c. III* 16.

1 *H add. m.* 2 *E* 2 caecus *E* (*ubi aë saepius pro aë*)
corruit *E*, corr. *m. sec.* 4 precio *E* venditat *Heinsius*

5 erifla *E. cf. et Statii Theb. IV* 211 ut aurum *Tollius*

7 condã crisiãe *E* 9 mendosãe *E* 14 t eget *add.*
E m. sec. 16 crescente *E* cf. *Hor. l. c. v.* 17 culpa

Buecheler olim 17 patrumque *edd.* 18 fol. 38 r. Fundere

et *Pith.* 21 *I*stut (*m. pr.*) *E* exitioque *edd.* 23 pulcras
(*h m. pr.*) *E*

Discat et egregio sudet in eloquio,
 Vt post iurisonae famosa stipendia linguae 25
 Barbaricae ingenii anteferantur opes?
 At qui sunt, quos propter honestum rumpere foedus
 Audeat illicite pallida avaritia?
 Romani sermonis egent ridendaque verba
 Frangit ad horribitos turbida lingua sonos. 30
 Sed tamen ex cultu adpetitur spes grata nepotum?
 Saltem istud nostri forsitan honoris habent?
 Ambusti torris species exesaque saeclo
 †Abtantur priscis corpora de tumultis!
 Perplexi crines, frons improba, tempora pressa, 35
 Extantes malae deficiente gena,
 Simataeque iacent pando sinuamine nares,
 Territat os nudum caesaque labra tument.
 Defossum in ventrem propulso pondere tergum
 Frangitur et vacuo crure tument genua. 40
 Discolor in manibus species, ac turpius illud,
 Quod cutis obscure pallet in invidiam.

25 stipendia] p fortasse in ras. E 27 Atqui vulgo
 Atque hi Heins. 28 avaritia E, corr. m. sec. 29 egens
 vulgo 30 Fundit Klotz et h. Heinsius orrificos E
 31 Set, corr. m. pr. E ultu E, corr. Oudendorp vultu
 Scaliger petitur Francius 32 Saltim stud (i m. sec.)
 nisi E 33 exesaq; E 34 Abtantur E Raptantur
 Heinsius Aptantur Vinetus Abduntur edd. 36 Extates
 malae E m. pr. mala et genae Scaliger. 37 Simanturq;
 E, corr. Scaliger uncae Buecheler patent puto 40 varo
 Burmann 41 Decolor Heinsius inmanis Schrader in
 malis Baehrens hac E ac m. sec. at Buecheler hoc Baeh-
 rens 42 obscure E ab invidia Buecheler in invidia
 Baehrens V. 33—42 uersui 30 statim subiungendos puto
 et 31—32 post 26 collocandos. Buecheler cl. Ammiano
 XXXI 2, 2 sqq. 11 de Hunnis cogitat. Finem deesse putat
 Baehrens.

650

PETRONII

*E fol. 38 r.*B. III 131.
M. 180. B. IV 109.
Petron. ed. Bue-
cheler fg. 29.

Fallunt nos oculi vagique sensus
 Oppressa ratione mentiuntur.
 Nam turris, prope quae quadrata surgit,
 Detritis procul angulis rotatur.
 5 Hyblaeum refugit satur liquorem
 Et naris casiam frequenter odit.
 Hoc illo magis aut minus placere
 Non posset, nisi lite destinata
 Pugnant dubio tenore sensus.

651

EIVSDEM

E fol. 38 r.

De somniis

B. VI 90.
M. 170. B. IV 110.
Petron. ed. B. fg. 34

Somnia, quae mentes ludunt volitantibus umbris,
 Non delubra deum nec ab aethere numina mittunt,
 Sed sibi quisque facit. nam cum prostrata sopore
 Vrguet membra quies et mens sine pondere ludit,
 5 Quidquid luce fuit, tenebris agit. oppida bello
 Qui quatit et flammis miserandas eruit urbes,
 Tela videt versasque acies et funera regum
 Atque exundantes profuso sanguine campos.

Sequuntur 'Versus Petronii' (*Petr. satir. c. 14 p. 15*
Buecheler nr. 159 Meyer), 'Item eiusdem' (*Petr. c. 83 p. 99*
B. nr. 162 M.), 650 'It eiusdem': metro falecio endeca-
 sillabo *add. in mg. E* 4 Adtritis *Scaliger* 5 Hibleū *E*
 licorem *E* 6 maris *E, corr. Pithoeus* marcens *Duebner.*

8 posv̄t *E* (v̄ *m. sec. in ras.*)

651. It̄ ei'dem (*i. e. eiusdem*) de somniis *E cf. Lucre-*
tius IV 962 sqq. 2 hab *E, h erasa* ethere *E* 3 quū
E prostata *E, corr. supra lin.* 4 Mulcet *Francius*
 5 facit *Barth.* uello, *sed corr., E* 6 sic *E* 'in' *E m.*
pr. supra urbes, sed deletum. saevit in u. *vulgo* 8 p̄fuso
 (*i. e. perfuso*) *E, sic L. Mueller*

Qui causas orare solent, legesque forumque
 Et pavida cernunt inclusum chorte tribunal. 10
 Condit avarus opes defossumque invenit aurum.
 Venator saltus canibus quatit. eripit undis
 Aut premit eversam periturus navita puppem.
 Scribit amatori meretrix. dat adultera munus.
 Et canis in somnis leporis vestigia lustrat. 15
 In noctis spatium miserorum vulnera durant.

B. ad VI 90.
 M. B. — Clau-
 dian. ed. Birt.
 234.

652

CLAVDIANI

De eadem re

E fol. 38 v.

Omnia quae sensu volvuntur vota diurno,
 Pectore sopito reddit amica quies.
 Venator defessa toro cum membra reponit,
 Mens tamen ad silvas et sua lustra redit.
 Iudicibus lites, aurigae somnia currus, 5
 Vanaque nocturnis meta cavetur equis.
 Furto gaudet amans, permutat navita merces,
 Et vigil elapsas quaerit avarus opes.
 Blandaue largitur frustra sitientibus aegris
 Inriguus gelido pocula fonte sopor. 10

10 pauidi et corde *E*, corr. Mommsen pauido Scaliger
 11 intremit Baehrens cl. Verg. Georg. II 507 13 pre-
 mite uersam *E* puppim edd. u. 15 Buecheler, u. 16 Bar-
 thius delent 15 Utraque et in somnis Baehrens! latrat
E, corr. Burmann 16 En L. Mueller spatio Scaliger

652. Claudiani panegyrici de sexto consulatu Honorii
Aug. praef. v. 1—10. — *E*: It Claudiani de eadem re
 2 quiaes 3 quū 5 cursus 6 moeta et aequis (sed
 corr.) 8 abarus 9 egris. — 5 currus libri Claudiani
 8 vigili Gesner lapsas Buecheler. 1—2 sunt in Monac.
 14516 s. XI

653

SVLPICII CARTHAGINIENSIS *E fol 39v.*

Hexasticha in Aeneidis libris.

Praefatio

B. II 175. M. 286.

B. IV 169.

Carmina Vergilius Phrygium prodentia Martem
Secum fatali iusserat igne mori.

Tucca negat, Varius prohibet, superaddite Caesar
Nomen in Aenea non sinis esse nefas.

5 O quam paene iterum geminasti funere funus,
Troia, bis interitus causa futura tui.

I

B. II 194. M. 223.

Arma virumque can]it vates Iunonis ob iram
Et totum Aeoliis turbatum flatibus aequor,
Disiectas classes submersaque corpora ponto,

Sequitur 'Epigrammatū Obidii Nasonis in libris eneida-
rum Vergili///', quae dedi fascic. I p. 7 sqq.; deinde:

653. It exastica Sulpicii cartaginiēsis in eisdem libris *E*.
*Propter similitudinem addere libet hosce versus, quos Pro-
bus et Donatus in commentariis Vergilianis afferunt, ille*
v. 1—4 Servii Vari, hic v. 1—6 Sulpicii Carthaginiensis esse
dicens:

Iusserat haec rapidis aboleri carmina flammis

Vergilius, Phrygium quae cecinere ducem.

Tucca vetat Variusque; simul tu, maxime Caesar,

Non sinis et Latiae consulis historiae.

5 Infelix gemino cecidit prope Pergamon igni,

Et paene est alio Troia cremata rogo.

De Sulpicio cf. Gellius 2, 16, 8 sqq. 19, 13, 1. Exastica
Sulpitii de eisdem libris erant in codice catalogi de St. Oyan
s. XI (Mus. rhen. 48, 284). V. 1—6 'Focae' schedae Scoli-
geri 1 frigiū E 3 proibet E 4 Aeneae Buecheler,
recte? isse Ziehen 6 futuri E, corr. m. 2 Liber primus.
I E; in seq. numeros tantum habet in marg. 7 can] hucus-
que Vergilianum est. Iunonis ob iram ad turbatum refert
Opitz (Studia Lipsiensia VI 291 sqq.) 8 tubatum E
9 summ. *E*

Hospitium Didus, casus cogentis et annos 10
 Aenean Troiae fatumque et bella referre.
 Quorum pars terra, pelago pars addita famae est.

II

Conticuere omnes intentique or]e loquentis
 Ora tenent. ac tum dolus introducitur hostis
 Et fallacis equi damnosum munus, inermis 15
 Perfidia notusque Sinon, amissaque coniunx,
 Per medios ignes ablatas saevaue tela
 Anchises umero facilis pietate ferentis.

III

Postquam res Asiae] disiectaque moenia Troiae,
 Dant pelago classes. Polydori funera discunt 20
 Atque Heleni praecepta, fidem cui fecerat usus,
 Quae non accessu via sit temptanda: Cyclopes
 Et Scyllae rabies et ineluctabilis unda
 Erroresque maris; labor in contraria versus.

IV

At regina gravi] pectus succensa dolore 25
 Ardet amore viri. clausum †veneratur amorem
 Dumque capit, capitur: sentit, quos praebuit, ignes.
 Aeneas altum sociis et classe petivit.

10 cassus, *sed corr.*, *E* cogentis *Ribbeck* quo gen-
 tis *E* 11 uella *E*, *corr. m.* 2 vela *Baehrens* referre
 sic *E* 12 terrae *E*, terra *Francius* 13 ingentiq; *E*
cf. ad v. 7 15 aequi *E* inermis *Opitz ex Aen. II* 67
 in armis *E* coniunx *E* 17 alatus *E*, *em. Tollius*
 18 umero *scripsi*: honor *E* oneri *Scaliger* pietate *E*
 20 y]i *E* 21 husus, *corr. E* 22 accessus *E*, -ssu
L. Mueller 22 ciclopas *E* 23 y]i *E* 24 Errorisque
E 25 successa *E*, *corr. m.* 2 26 ueneratur *E* venatur
Burmann clauso venatur amore *Ribbeck*, *reete?*

Extracta regina pyra penetralibus instat
 30 Morte fugam †praestare morae nec defuit hora.

V

Interea medium Aeneas] tendebat in aequor,
 Moenia respiciens causa flagrantia amoris.
 Mox Siculae tenet arva domus manesque parentis
 Ludorum exequiis celebrat. quibus additur Iris
 35 In faciem Beroes classem flammare iubentis
 Iunonis mutata dolo: namque illa monebat.

VI

Sic fatur lacrimans.] Cumarum adlabitur oris,
 Descensusque parans adiit praecepta Sibyllae,
 Qua duce non fastum mortali limen aditur.
 40 Hic primum maestos videt inter cetera Troas.
 Tum patrem agnoscit, discit reditura sub ortus
 Corpora Romanosque duces seriemque nepotum.

VII

Tu quoque litoribus nostris,] Caieta, manebis.
 Servat honos nomen: pietas testatur honorem.
 45 Causam opus insequitur; bellum namque incipit esse,
 Tyrrhidae iuvenum quod tunc conflaverat ira.

29. 88 y]i E 30 Mortem E, corr. pensare; *Bachrens* more E (-re m. 2) lego ; mori vel viri; conieci
 38 sicula E, corr. *Oudendorp* 35 beroes, sed corr., E
 In facie . . Iunone immittente; dolos . . movebat *Bachrens*
 36 Iunonem mentita E Iunonis *edd.* mutata *Heyne*
 37 oris (horis m. 2) E 38 obiit *Schrader* 39 faustum
Burmam 40 mestos E 41 sub] ub E 43 n̄sis ca-
 teta E 44 Serbat E amorem L. *Mueller* 45 Causa
 E, corr. *Heyne* (cf. *Aen.* VII 482 laborum causa sqq.) *Pau-*
sam Opitz uellū E 46 Tirride Iuuenum E. *Falso in-*
telligit Aen. VII 484, quasi 'Tyrrhidae pueri' filii sint cuius-
 dam Tyrrhidae nomine Tyrrhi natorum *Opitz*

fol. Turnus adest, monet, arma sibi contraria sumat.
40r. Tum gentes socia arma ferunt, fremit arma iuventus. *

VIII

Vt belli signum] cecinit, sociosque vocavit
Turnus et in varias turbatus pectora mentes 50
Aeneas Euandron adit; facit hospitis usum
Atque operum causas, urbis cognoscit honores.
Arma virum Cytherea rogat, mox accipit heros.
†Tuque opere ars piget, facti labor efficit artem.†

IX

Atque ea diversa penitus dum parte geruntur, 55
Iri]s adest, monet, arma sibi contraria sumat.
Caeduntur vigiles et mutua corpora fratrum.
Nisus et Euryalus morte et pietate fideles.
Dumque petunt laudem, vincunt contraria fata.
Audacem Remulum leto dat pulcher Iulus. 60

X

Panditur interea] caelum sedesque Tonantis;
Alternos questus Venus ac Saturnia promunt.

47 cf. versus 56. sumant Heyne 48 cf. c. 1, VII 10
49 post cecinit interpunxit Ziehen 50 et in E (que .. et
correlativa sunt) tum olim scripsi it in Opitz mentes E
partes Baehrens, recte? 53 virum L. Mueller] rogat E
deum Heyne cithera E 54 sic E Tumque opera ista
stupet Burmann. Cumque opera aspiceret coniecti. Utque
opera aspexit Baehrens Inque opere aspicitur fatū Opitz
efficit acrem vel factis labor addidit artem Burmann fati
favor Baehrens 56 Ins E cf. versus 47. 57 ex Aen.
IX 314 sqq. 57 post 60 transpos. Baehrens, defendit Opitz
58 y]i E Marte Opitz 59 petit E, corr. Meyer
vincunt fata i. e. gloriam immortalem assequuntur
60 laeto E pulcer E 61 seditque E, em. Burmann
62 questus E

Illa dolos, haec bella movet, sed vincitur ira.

†Mater at Aeneas bello non signior instat.

65 Vulnere Mezenti Lauso nam fecerat iram.

Quem tetigit virtus, superat per fata periculum.

XI

Oceanum interea] Phoebus superaverat ortu.

Extruit Aeneas dextra quaesita tropaea.

Condit humi socios, fatum quos condidit ante.

70 Legati responsa ferunt, veniamque petitam

Non negat. et contra pugnat segura Camilla,

Femina caede potens, casu temeraria tanto.

XII

Turnus ut infractos] vidit cessisse Latinos,
Instat atrox pugnae[que] vices sibi percipit hostis.

75 Pectore secreto violatur vulnere teli

Aeneas. causa est illi Iuturna; nec ante

†Adfuit obsequio, quam mors finiverat iram.

Sed sua fata virum traxerunt quaerere mortem.

654

Tetrasticha in libris Vergilii

B. II 198, 5 sqq.

M. 863, 5 sqq.

B. IV 178.

E fol. 40 r.

In Georgicis

Sidera deinde canit, segetes et dona Lyaei

Et pecorum cultus, Hyblaei mella saporis.

64 Mater at *E* At pater *puto* 65 lādaem *E* Lauso
Oudendorp nam: qui *puto* 67 hortu *E* 68 q' sita

tropea *E* 69 humo *L. Mueller* 71 Et] num At?

72 casu *E* usu (*sc. caedis*) *Opitz* 74 que vices *Ouden-*
dorp neces *E* pcipit *E* (*cf.* 640, 8) hos *E* (*tes m. sec.*)

75 Foedera: *sec. Heyne*. Foedere decreto *Baehrens* P. sed
recto. *Oudendorp* 76 nec ante *L. Mueller* negātē *E*.

77 obsequium *Baehrens* quā *E* iam Mars *Heyne* iram *sc.*
Iunonis 78 post 74 *transpos. Baehrens*

Sequitur in E c. 2, 1—8 (*Tetrastica*), *deinde:*

654. Gēōr *E* 1. 2 y]i *E*

Principio breviter ventura volumina dixit.
Intercidit opus coepitque referre secunda.

In Aeneide.

I

Arma virumque can]it mira virtute potentem, 5
Iunonis[que] odio disiectas aequore puppes,
Hospitium Didus, classem sociosque receptos,
Vtque epulas inter casus regina requirat.

II

Conticuere omnes. In]fandos ille labores
Deceptamque dolis Troiam patriaeque ruinas 10
Et casus Priami docet et flagrantia regna,
Ignibus e mediis raptum deque hoste parentem.

III

Postquam res Asiae] deceptaque Pergama dixit,
Tum, Polydore, tuos tumulos, tum Gnosia regna,
Andromachen Helenumque et vasta mole Cyclopas 15
Amissumque patrem Siculis narravit in oris.

IIII

At regina gravi Veneris iam carpitur igni]
Venatusque petit. capitur venatibus ipsa
Et taedas, Hymenaeae, tuas ad funera vertit,
Postquam Anchisiades fatorum est iussa secutus. 20

3 ureuiter *E* secundum (*sc. volumen*) *Opitz* I AËN *E*
I in *mq. om.* *E* 6 que *add. Baehrens* studio *Buecheler*
8 appulas *E* 11 primai *E, corr.* 12 remediis *E r del.*
m. sec. 14. 15 y]i *E* 17 *ex Aen. IV 1—2 (ubi venis)*
18 ipsa *Burmann* ipsis *E* 19 himenae *E* 20 hāchi-
siades *E* h *del. m. sec.* sequutus *E*

V

Interea Aeneas pelagus iam classe tenebat]
 Ludorumque patris tumulum celebrabat honore.
 Puppibus ambustis fundavit moenia Acestae
 Destituitque ratem media Palinurus in unda.

VI

25 Sic lacrimans tandem Cumarum adlabitur oris]
 Descenditque domus Ditis comitante Sibylla.
 Agnoscit Troas caesos, agnoscit Achivos,
 Et docet Anchises venturam ad sidera prolem.

fol.
40 v.

VII

Tu quoque litoribus famam, Caieta, dedisti.]
 30 Impetrat Aeneas Latium regnumque Latini,
 Foedus agens. saevit Iuno bellumque lacessit
 Finitimosque viros Turnumque in proelia mittit.

VIII

Vt belli signum Turnus] Mezentiaque arma
 Concivitque duces, tum moenia Pallantea
 35 Aeneas adit Euandri socia agmina quaerens.
 Arma Venus portat proprio Vulcania nato.

VIII

Atque ea diversa dum parte.] hic diva Cybebe
 Puppes esse suas Nympharum numina iussit.

21 plagas (e *supra* pl) *E* 23 aceste *E* 25 ex *Aen.*
VI 1—2 26 domum *Buecheler* y]i *E* 27 trohas
E achivos *E* 29 ex *Aen. VII* 1—2 30 Impereat *E*
 Intrat et *Opitz* regumque *E* latinis *E* Latini *scripsi*
 Latinum *Baehrens* 31 fedus *E* uellūq; *E, corr.*
 34 consciuitque *E, corr. Heyne* 37 inepte dictum huic
Burmam cibebe *E* 38 esse] es *E* nipharū *E*

Euryali et Nisi caedes et fata canuntur,
Fecerit inclusus castris quae funera Turnus.

40

X

Panditur interea] caelum coetusque deorum.
Iam redit Aeneas et Pallas sternitur acer.
Eripuit Iuno Turnum, Lausoque parentem
Adiecit comitem mortis Cythereia proles.

XI

Oceano interea surgens Aurora] videbat
Mezenti ducis exuvias caesosque sodales
Et Latium proceres Diomedis dicta referre,
Tum qualis pugnae succedat Etrusca Camilla.

45

XII

Turnus ut infractos] [hos] vidit et undique caesos,
Vltro Anchisiaden bello per foedera poscit;
Quae Iuturna parat convellere; set tamen armis
Occidit et pactum liquit cum coniuge regnum.

50

655

Epigramma

AVGVSTI CAESARIS

B. II 185.

M. 289.

cf. B. IV 179.

Nescio quid fugiente anima, non sponte sed altis sqq.

39. 44 yji *E* 43 Lausique *E* Lausoque *Heyne*
45 Oceanum *E*, fortasse genuinum, quamquam tam ineptum
quam v. 37: cf. *Aen.* XI 1 48 Volsca *L. Mueller*
49 hos *add. Buecheler* uidisset und. cesos *E* 50 p phe-
dera *E* 51 diuturna *E*²; recte m. pr. 60 liquid *E*

It̄ monostica in libris aeneidos *E*, quae vide in *carm.* 1
Deinde:

655. Vide in c. 672, 25 sqq.

Aenigmata.

B. M. B. —

656

Si me retro legis, potui quae vivere numquam,
Continuo vivam, sumens de nomine vitam.

657

Si me retro legis, faciam de nomine verbum.
Femina cum fuerim, imperativus ero.

657^a

Si me retro legis, dicam tibi semper id ipsum;
Vna mihi facies ante retroque manet.

657^b

Mollior in tactu, sed durior omnibus actu
Ille ego qui rabiem possum superare ferinam.

657^c

Si me retro legis, facere qui vulnera novi,
Ex me confestim noscis adesse deum.

656—657°. *E fol. 40 m. sec.* Enigmata *E.* *Alia manu in mg. adscriptum:* 656 EVA. 657 ARRA. 657^a AVE. 657^b ARA. — *Froehner Philologi suppl. V 7 rectius* 656 *statuit* 'Lamina—Animal'; 657^a 'Ama' *vel* 'ede'; 'eme'; 657^b (*medii aevi, versus leoninus*) 'Serpens' *coll. Plin. H. N. 29, 101;* 657^c 'Sica—Acis' ('Mucro—Orcum' *L. Mueller*). — 657 *est* 'Eva—Ave'.

B. V 149. M. 39.
B. V 368. MGH
Auct. antiquiss.
XIV 258.

658

De filomela

Distichon filomelaicum

Sum noctis socia, sum cantus dulcis amica:
Nomen ab ambiguo sic filomela gero.

Item

Insomnem filomela trahit dum carmine noctem,
Nos dormire facit, se vigilare docet.

Item dialogon tetrastichon

Dic, filomela, velis cur noctem vincere cantu? 5
'Ne noceat ovis vis inimica meis.'
Dic age, num cantu poteris depellere pestem?
'Aut possim aut nequeam, me vigilare iuvat.'

Item carmen filomelaicum

Vox, filomela, tua cantus edicere cogit,
Inde tui laudem rustica lingua canit. 10
Vox, filomela, tua citharas in carmine vincit
Et superat miris musica flabra modis.

658. *Librorum classes: I. T = Toletanus nunc Matri-*
tensis 14, 22 s. X, fol. 55 v. Contulit Loewe. Parisini 8440
(p) s. X et 5577 s. IX; 5. II. M = Montepessulanus 306
s. IX in. Vossianus q. 33 s. X. Turicensis C 78 fol. 103
s. IX. Angelicanus V 3, 22 et Bruxellanus 1828 s. XI;
5. Adnotabo TM. — Disticon filomelaicum T] Versus
de filomela M. Eugenio Toletano (qui est in T) a non-
nullis ascribitur. Iulium Speratum poetam Goldast emen-
tatus est. 'Catonis' Reginensis 1578 s. XI. 2 amiguo
T (filomelae nomen et a μέλας et a μέλος ducit poeta).
Item om. classis II 3 trait T t. d.] transducit M
4 se v. iubet p I. d. t. om. cl. II tetrasticon T 5 quur
T 6 Ovis ne noceat Bruxellanus 7 nunc M 8 iubat
T Item c. f. T, om. M Carmen p 9 seducere M
10 cui M 11 cytharas M 12 cf. c. 483, 2.

- Vox, filomela, tua curarum semina pellit,
 Recreat et blandis anxia corda sonis.
 15 Florea rura colis, herboso cespite gaudes,
 Frondibus arboreis pignera parva foves.
 Cantibus ecce tuis recrepant arbusta canoris,
 Consonat ipsa suis frondea silva comis.
 Iudice me cynus et garrula cedat hirundo,
 20 Cedat et inlustri psittacus ore tibi.
 Nulla tuos umquam cantus imitabitur ales,
 Murmure namque tuo dulcia mella fluunt.
 Dic ergo tremulos lingua vibrante susurros
 Et suavi liquidum gutture pange melos.
 25 Porrige dulcisonas adtentis auribus escas;
 Nolo tacere velis, nolo tacere velis!
 Gloria summa tibi, laus et benedictio, Christe,
 Qui praestas famulis haec bona grata tuis.

16 pignora *M* parva *T*: multa *M* 17 e. t.] et coetus
M 19 Iudicet me *M* 5 (Iudicio 5): recte *T* cignus et
 garula *M* irundo *T* 20 Cedit et inlustris psittacus *M*
 21 a Iuliano Toletano laudatur (Anecd. Helvet. Hagani
 p. 229) tuis *M* imitatur *T* 23 susurrus *M* 24 suavi
T suave *M* pangere *M* 25 dulcisonas *T* 26 Euge-
 nius Tol. saepius sic iteravit 27 tibi summa *M* XPE *M*
 28 f.] seruulis (sic) *T* Explicit *M*

Ad hoc carmen spectant versus cod. Paris. 2773
 saec. XI fol. 83':

Ipsae libenter avem filomellam nomine dictam
 Lique pennigera carperet alta fuga
 Quam iterum laqueis vellem si prendere possem
 I quaediu doleo quod malefecit avis.
 Vox filomella tui resonabat dulciter ovans:
 'Nolo tacere velis' (cf. v. 26) te filomella nimis.
 Istos qui fixit valeat per saecula rethor;
 Ore suo cecinit modicus de more . . .

Etiamsi Paulus Albarus Cordubensis saec. IX monachus imi-
 tatus est; vide in Poetis aevi Carolingici III 126 sq.

659

Vide nunc c. 487^b

B. II 118. M. 209 B.—
AL epigr. 427.

660

In memoria cuiusdam militis

Ille ego Pannoniis quondam notissimus oris,
 Inter mille viros primus fortisque Batavos,
 Hadriano potui qui iudice vasta profundi
 Aequora Danuvii cunctis transnare sub armis, 5
 Emissumque arcu dum pendet in aëre telum
 Ac redit, ex alia fixi fregique sagitta;
 Quem neque Romanus potuit nec barbarus unquam,
 Non iaculo miles, non arcu vincere Parthus,
 Hic situs hoc memori saxo mea facta sacraui.
 Viderit, anne aliquis post me mea gesta sequatur! 10
 Exemplo mihi sum, primus qui talia gessi.

B. M. —

661

Lugduni in memoria geminorum

Hic gemini fratres iuncti dant membra sepulchris,
 Quos iunxit meritum, consociavit humus.
 Germine barbarico nati, sed fonte renati
 Dant animas caelo, dant sua membra solo.

659—664. V = *Valentianus* 393 s. IX (cf. ad c. 487^b)
 fol. 88 v.

660. Sic V. Item uersus eiusdem (*Hadriani, cui tributa c. 392—393 praecedunt*) de quodā milite Sorano P (*Parisinus* 6630 s. XIII fol. 1) Epytaphium Sorani M (*Montepessulanus* 280 s. XII). — VP *adnotabo*. — Cf. *Corpus Inscr. Lat.* III 3676. 3 adriano VPM 4 sic V (danubii PM) transnare V 6 sagittas V 7 Que V *sec. de Rossi Inscr. christ. urbis Romae* II 260 9 mori V (memori P) 10 nunc, corr., V mea] me V sequetur VP

661. V B (*Bruxellanus* 9803 *apud de Rossi*) cf. *Corpus IL* XIII 2402 3 fonte B forte V

- 5 Advenit Sagilae patri cum coniuge luctus,
 Defungi haud dubie qui voluere prius.
 Sed dolor est nimius Christo moderante ferendus.
 Orbati non sunt: dona dedere deo.

662

B. M. —

In tumulo cuiusdam medici.

- Praeteriens hominum sortem miserere, viator,
 Deque meis, restent quae tibi fata, vide.
 En mihi terra domum praebet † cinisque sepulchrum,
 Vermis et exiguis membra caduca vorat.
 5 Conditor omnipotens paradysi cum esse colonum
 Iusserat, hanc tribuit culpa nefanda vicem.
 Nomine Felicem me olim dixere parentes,
 Vita dicata mihi hic, ars medicina fuit.
 Aegros multorum potui relevare dolores,
 10 Morbum non potui vincere ab arte meum.

663

B. II 265. M. 858.
B. IV 161.

Littera rem gestam loquitur; res ipsa medullam
 Verbi, quam vivax mens videt, intus habet.

5 sagile V fragile pari B sacer ille Ziehen. Nomen
 germanicum agnovit Haupt, Herm. 7, 188; goticumne est an
 burgundicum? 7 nimus, corr., V

662. VB. cf. Corpus IL XIII 2414. 2 denique V
 3 cinis VB columen vel tectum notioni subest (in terra
 est quasi in domo, sic sub sepulcro quasi sub tecto) 4 in
 mg. add. V assiduus B 5 cum V (quē m sec.) 6 di-
 cere, corr., V 9 potuit, corr., V 10 cf. 487^b, 6.

Sequuntur in V: Senecae Ludus, alia, c. 645, 484, 677,
 distichon a Suetonio Dom. 23 traditum; tum fol. 139:

663. Est etiam in Mellicensi s. XI et ut 'Vergilii
 disticon' in Rehdigerano I 6, 17 s. XIV—XV.

CATONIS

Nomina Musarum

(B. I 74.)
M. 618 (617. 619).
B III 243. Anson.
ed. Peiper p. 412.

[Clio historias, Euterpe tibias, Thalia comoedias, Melpomene tragoedias, Terpsichore psalterium, Erato geometricam, Polymnia rhetoricam, Vrania astrologiam, Calliope litteras.]

Clio gesta canens transactis tempora reddit.

Dulciloquis calamos Euterpe flatibus urget.

Comica lascivo gaudet sermone Thalia.

Melpomene tragico proclamat maesta boatu.

Terpsichore affectus citharis movet imperat auget. 5

Plectra gerens Erato saltat pede carmine vultu.

Signat cuncta manu loquiturque Polymnia gestu.

Urania poli motus scrutatur et astra.

Carmina Calliope libris heroica mandat.

Mentis Apollinae vis has movet undique Musas. 10

In medio residens complectitur omnia Phoebus.

664. V. *T(uricensis 451 s. IX fol. 118)*. *S(angall. 397 s. IX)*. *C(aroliruhensis 36 f. s. IX—X)*. *S(angallensis 899 s. IX—X)*. *L (Vossianus q. 33 s. X)*. *Val(entianus 394 s. X)*. *Laudunensis s. X ex. Ca(ntabrig. Trin. O 4, 11 s. X—XI)*. *Pa(risinus 7930 s. XI)*. *Recentiores. cf. Augustinus de doctrina christ. II 17, 27. Adnotabo VTCL Ca Pa, sed orthographica ex solo T. Catoni tribuunt CL (Versus Catonis de Musis uel nominibus philorum C Incipiunt uersus Catonis philosophi de nouem Musis L). Nomina Musarum T. Inscr. om. V. Nomina nouem Musarum et uersus earumdē Ca, similia Pa. Clio . . litteras in marg. T. spalterium C geometriacā C reth. T astrologiam, corr., T 1 Incipiunt uersus C 2 urguet T 3 Comicolas ciuo T 4 Melpone T m. 1 tragico Ca Pa tragica ceteri (traicā V) 5 cyth. TLPa Ca 6 carmine T 7 post 9 VTCL, non Ca Pa que om. Pa 8. 7 sunt in Bern. 83 s. X 8 Urania poli libri. Vitia prosodiaca ipsius poetae esse puto. cf. 88, 8. 664*, 8. poli; C ipsa (s), que (Pa, s), arce (Baehrens) post Urania supplementatur. Uranie caeli vulgo 9 caliope T 10 apolloneq T Aut 10 aut 11 spurius est. — Divus Apollo nouem Mu-*

664^a

B. M. B. —

Incipiunt versus earundem Musarum

Historias primo rerum canit ordine Clio.
 Dulce melos calamis Euterpe datque secunda.
 Tertia Melpomene traicos fert flendo boatus.
 Quartaque comedis dat lusum fando Thalia.
 5 Rhetoricos profert at quinta Polimnia sensus.
 Sexta canens Erato geometras carmine pangit.
 Organa Terpsicore *o o* dat septima cunctis.
 Urania polos octavo limine scandit.
 Poemate Calliope perlustrat nona libellos.

665

B. M. —
B. I 210.**Monosticha de mensibus**

Primus, Iane, tibi sacratur nomine mensis,
 Vndique cui semper cuncta videre licet.
 Vmbrarum est alter, quo mense putatur honore
 Pervia terra dato Manibus esse vagis.
 5 Condita Mavortis magno sub numine Roma
 Non habet errorem: Romulus auctor erit.
 Caesareae est Veneris mensis, quo floribus arva
 Compta virent, avibus quo sonat omne nemus.

sarum nomina signat *post 10 et Cerne superficiem, lector, pariterque medullam (medelam Ca) post 11: Ca Pa (cf. c. 663).*

664^a. *Addere libet similes versus ex Toletano 15, 8 s. VIII—IX; quos ed. W. Hartel Stud. Vindobon. 10, 174. Nil mutavi.*

665. *B = Bernensis 108 s. IX, in quo v. 24. S = Sangallensis 878 s. XI—XII p. 302. P = Vatic. 9135 et Barberianus 81, 89 sive apographum Peirescianum, unde ed. Mommsen CIL I p. 411. 1 nomine Buecheler et omnia S Ianus adest bifrons primusque ingreditur annum P 5 nomine SP, corr. Mommsen 6—13 om. P 6 errore S 7 Caesarem ut ueneris mensi S, corr. Schenkl 8 Compta scripsi Prompta S quod S*

Hos sequitur laetus toto iam corpore Maius,
 Mercurio et Maiaie quem tribuisse iuvat. 10
 Iunius ipse sui causam tibi nominis edit,
 Praegravida attollens fertilitate sata.
 Quam bene, Quintilis, mutasti nomen: honori
 Caesareo, Iuli, te pia causa dedit.
 Tu quoque, Sextilis, venerabilis omnibus annis 15
 Numinis Augusti nomine notus eris.
 Tempora maturis, September, vincta racemis
 Vela tegant: numero nosceris ipse tuo.
 Octobri laetus portat vindemitor uvas:
 Omnis ager Bacchi munera voce sonat. 20
 Frondibus amissis repetunt sua frigora mensem,
 Cum iuga Centaurus celsa retorquet eques.
 Argumenta tuis festis concludo, December,
 Quis quemvis annum claudere [iure] potes.

9 laicus *S*, laetus *scripsi* largus . . germine *Baehrens*
 10 maia quem trib. ioue *S*, *corr.* *Schenkl* 13 Quam *scripsi*
 Nam *S* mutati, *sed corr.*, *S* honore *SP* 14 Caesari (-re
P) qui iulio *SP* Caesareo *scripsi* Iuli *Buecheler*
 16 nomen in anno uenis *SP* nomine notus (*vel* gratus,
 magnus, clarus) eris *scripsi*: futurum propter omn. annis
necessarium est 17 Temporis autumnii *S* Temporibus
 autumnis *P* Tempora maturis *Haupt* septimber *S* uineta
P 18 Vela (*sc. licet*) tegant *scripsi* Velate iam *SP*
 20 munere *SP*, *correx* coll. *Auson. Mosella* 162 *sqq.*
 22 torquet *S* t eques *om. P* 23 A. tibi mensis concedo
SP tuis festis *Baehrens* concludo *scripsi* 24 Quis (*Qui-*
bus festis) *scripsi* Quae *S* Quae sis *P* Quae uis *B.* —
 quamuis *BSP*, *correx* iure addidi et potes *scripsi*, quia
 nil melius adhuc inventum est. possis libri

666

Rescriptum HONORII scholastici

Contra epistolas Senecae

B. M. B. —

Ad Iordanem episcopum

Si fontis brevis unda latens demersa tenetur,
 Ignotae et viles esse putantur aquae.

Quas cum docta manus produxerit arte magistra,
 Pura fit exiliens lympha vocata manu:

5 Tunc praegnantis humi laxantur viscera partu
 Et subito sterilis flumina terra creat.

Non aliter validum genuino robore lignum
 Imbutis digitis dextra domare solet,

Arboris et speciem humanis non usibus aptam

10 Cogit in externum crescere factor opus.

Sed cum te potior, Seneca meliore magistro
 Quique monens lucem cordis habere facis,

Non dubitare queam, Lucillo clarius illo
 Aeternas Christi sumere dantis opes.

15 Cedat opus priscum vera nec luce coruscans

Nec de catholici dogmatis ore fluens.

Ille mihi commenta dedit te vera docente;

Nec dedit infida quae sibi mente tulit.

666. Rescriptum Honorii scolastici contra illas epistolas exhortatorias Senecae *V* (*Valentianus* 88 s. IX) fol. 96 r.; *deser. Mabillon anal. I p. 364; contuli* In $\overline{\text{XPI}}$ nomine incipiunt uersus Honorii scolastici ad Iordanem episcopum *P* (*Parisinus* 4860 s. X) fol. 59 r.; *contuli* 1 dimersa *P* 2 et uiles *VP* et *del. Buecheler* 3 artae *P* 4 lymfa *P* nymfa *V* 8 inbutis *V* *ex corr., i. e. doctis* (*cf. v. 20*) donare *P* 9 aptum *P* 10 in aeternum *Buecheler* fator (*sed corr.*) opis *V* 11 Sic olim scripsi 12 Quique vel Meque monens *coniecti* Quem ut moneas *VP, ego olim* 13. 20. 25 Lucillo (-um) *VP pro Lucilio* 14 $\overline{\text{XPI}}$ *VP* 17 monumenta *V* monimenta *P, em. Buecheler* 18 *i. e. Nec in suum usum convertit* (sibi tulit), quae infida mente dedit: *Ziehen Herm.* 32, 492. tulit *i. e. abstulit: Plasberg; i. e. attulit: Thomas; mus. rhen.* 54, 144 et 313.

Nam cum de pretio mortis regnante perenni
 Lucillum inbueret, hac sine morte perit. 20
 At tu cum doceas homines superesse beatos
 Ex obitu Christum morte sequendo pia,
 Erigis et Senecam dominus verusque magister
 Ingeniis fidei me superare facis.
 Vnde precor: Lucillum alium nec pectore talem, 25
 Quae me nosse cupis, scire precando iube;
 Discipulumque tuum, prius isto nomine ditans,
 Conforta, revoca, corripe, duce, mone!

B. II 228. M. 838.
 B. V 386.

667

Epitaphium Senecae

Cura labor, meritum, sumpti pro munere honores,
 Ite, alias posthac sollicitate animas!
 Me procul a vobis deus evocat. ilicet actis
 Rebus terrenis, hospita terra, vale.
 Corpus, avara, tamen sollemnibus accipe saxis: 5
 Namque animam caelo reddimus, ossa tibi.

19 *i. e. de morte philosopho digna ad immortalitatem ducente.* de pretio *i. e. contemptu Plasberg ib.* 20 mente *Buecheler* 21 beato *VP, corr. Quicherat* 22 obito *V* aliam *V* 26 precando iube: *nam precibus Iordanis commotus Deus poetam scientem efficiet.* 28 duce *Buecheler* disce *VP* Explicunt uersus Honorii scolastici. ad Iordanem episcopum ad rescripta Senecae ad Lucillum. quam (quae *P*) ei scripserat. ex(h)ortatoria (*transponendum* exhort., quam ei scripserat) saeculum relinquere et ueram amplectere philosophiam (philosophiam amplecti. feliciter *P*) *VP.* In utroque 'Iordanis' chronica sequuntur.

667—668. *V = Valentinus 373 saec. IX fol. ult., manu eiusdem saec.*

667. *F = Florentinus Senecae trag. 37, 13 s. XI fol. 1 s.*
Sic inscr. V Epitaphyū M. L. A. Senecę F 2 hec V
3 auocat Par. 6630 s. XIII 4 Terrenis rebus F
5 excipe F

668

Epitaphium Lucani

B. II 229. M. 889
 B. V 386.
 Lucanus ed. Ho-
 sius p. 338.

Corduba me genuit, rapuit Nero, praelia dixi,
 Quae gessere pares hinc socer, inde gener. —
 Continuo numquam direxi carmina ductu,
 Quae tractim serpant: plus mihi comma placet. —
 Fulminis in morem, quae sint miranda, citentur:
 Haec vere sapiet dictio, quae feriet!

669

DOMNI EVANTII

B. M. B. —
 MGh Auct. anti-
 quiss. XIV 252.

Nobilis et magno virtutum culmine celsE,
 Ingens consiliis et dextrae belliger actV,
 Care mihi genitor et vita carior ipsA!
 Hoc nati pietas offert post funera carmenN,
 Offerre incolumi quod mors infanda vetaviT.
 Lux tibi summa Dei nec non et gratia Christi
 Adsit perpetuo nec desit temporis usV,
 Omnipotensque tuis non reddat debita culpaS.

668. *Amplificatio est versus 485°.* — *B = Bernensis 45 s. X. G = Bruxellensis 5330 s. X; nonnulli s. — Sic inscr. V; E. eiusdem G Idē Lucan' B 1 cf. 485°. Aldhelmus p. 240 G.: Quem Lucanus emulans his verbis imitabatur dicens: Cord.—dixi. — Cordoba B hinc gener inde socer V 4 serpat B coma B 5—6 om. V, G m. pr. s Fluminis Voss. q. 63 s. X 6 sapiat B fieret B feriet Voss. q. 51 s. X*

669. *Inter Eugenii Toletani carmina servatum.* 'Nicholao Euantius' acrostichon et telestichon: erat is archidiaconus Toleti a. 586. Est in Parisinis 2832 et 8093 s. IX, 8071 s. IX—X fol. 24 r (B), Toletano 14, 22 s. IX—X fol. 55 r. (T), Reginensi 2078 s. IX—X, aliis. B ego, T Loewe contulimus: hos notabo. Sic inscr. B Item T 1 uirtute T 2 uelliger (sic) T 4 munera carnē B 5 sic Reg. s columi T columni B notabit T 7 temp̄ris (i ex e) B 8 deuita T. — Propter acrostichon hos Domnini (episcopi Viennensis c. a. 527) versus ex Alcimi Aviti ed. Peiperi

670

BASSI

B. M. B. —

In tumulo Monicæ

Hic posuit cineres genetrix castissima prolis,
 Augustine, tui altera lux meriti,
 Qui servans pacis caelestia iura sacerdos
 Commissos populos moribus instituis.
 Gloria vos maior gestorum laude coronat
 Virtutum mater felicior subolis.

p. 186 subiungo: Dominus papa in nomine Christi pauper
 episcopus

Dominus, rem spemque Deo qui mente devota
 Omnigenam Christo dignis virtutibus offert,
 Mente catus, set lege pius, facundia dives,
 Nescius iniusti doctusque rescindere culpas,
 5 Intemerata fide divina in sede locandus;
 Nil proprium cupiens redemit, quos possidet hostis;
 Vestitum, pastum, potum tectumque ministrat.
 Solus eris iussu Domini data morte superstes.

670. *P* = Parisinus 8093 s. IX fol. 32 v. post *Damasi carmina*. *V* = Vossianus q. 69 s. IX fol. 19. *Q* = Parisinus 8094 s. XI fol. 57. Versus inlustrissime memorie Bassi excōsul. e. scripti in tumulo scē memorie Mūnice matris scī Agustini *P*. Ephytaphū beat Monnice genetricis scī Agustini *V*. Epytaphium beatæ Monicæ genetricis beati Augustini *Q* 1 genetricis *P* 2 agustine *PV* 3 serbans *P*, in quo b et v saepe commutantur, quod non ubique adnotavi pupulos *Q* instituens *P* 5 iestorum *P* 6 sobolis *V*. In *P* Theodulfus, deinde c. 671, in *Q* Persii satt. 5, 52 sq. et versus 'Dissimilis cunctis vox vultus vita voluntas' sequitur.

671
PHOCAE
grammatici urbis Romae
Vita Vergilii.
Praefatio

B. II 186. M. 288.
B. V 85.

O vetustatis memoranda custos,
Regios actus simul et fugaces
Temporum cursus docilis referre,
Aurea Clio,

5 Tu nihil magnum sinis interire,
Nil mori clarum pateris, reservans
Posteris prisci monumenta saeculi
Condita libris.

Sola fucatis variare dictis
10 Paginas nescis, set aperta quicquid
Veritas prodit, recinis per aevum
Simplice lingua.

Tu senescentes titulos avorum
Flore durantis reparas iuventae.
15 Militat virtus tibi; te notante
Crimina pallent.

Tu fori turbas strepitusque litis
Effugis dulci moderata cantu,
Nec retardari pateris loquellas
20 Compede metri.

His fave dictis! retegenda vita est
Vatis Etrusci modo, qui perenne
Romulae voci decus adrogavit
Carmine sacro:

671. P = *Parisinus* 8093, in quo solo extat fol. 37.

Vita Vergilii inc̄pt a Foca grammatico urbis Romae uersibus edita Praefatio P 1 veneranda L. Mueller 3 docili P 10 sed m. sec. P quicquid P, corr. p 13 laborum P, corr. Baehrens 14 reparās iubentē P 18 modulata Tollius 21 Hic fabe P, corr. Tollius 23 adrogabit P; et cf. adn. ad c. 670, 3.

Vita Vergilii

Maeonii specimen vatis veneranda Maronem Mantua, Romuleae generavit flumina linguae. Quis, facunda, tuos toleraret, Graecia, fastus, Quis tantum eloquii potuisset ferre tumorem, Aemula Vergilium tellus nisi Tusca dedisset?	26
Huic genitor figulus Maro nomine, cultor agelli, Vt referunt alii, tenui mercede locatus, Sed plures figulum. quis non miracula rerum Haec stupeat? dives partus de paupere vena Enituit, figuli suboles nova carmina finxit!	30
Mater Polla fuit, Magii non infuma proles, Quem socerum probitas fecit laudata Maroni. Haec cum maturo premeretur pondere ventris, Vt solet in somnis animus ventura repingens Anxius e vigili praesumere gaudia cura, Phoebei nemoris ramum fudisse putavit.	36
O sopor indicium veri! nil certius umquam Cornea porta tulit. facta est interprete lauro Certa parens onerisque sui cognoverat artem.	40
Consule Pompeio vitalibus editus auris Et Crasso tetigit terras, quo tempore Chelas Iam mitis Phaethon post Virginis ora receptat. Infantem vagisse negant; nam fronte serena Conspexit mundum, cui commoda tanta ferebat. Ipse puerperiis adrisit laetior orbis; Terra ministravit flores et munere verno Herbida supposuit puero fulmenta virescens. Praeterea si vera fides (set vera probatur), Lata cohors apium subito per rura iacentis Labra favis textit dulces fusura loquellas.	50

uirgilii *P* 26 fulmina *L. Mueller* 31 locati *Hein-*
sius 33 stupet dibes (*corr. m. 2*) parcus *P* 34 noba *P*
 36 laudata *Baehrens* iam data *P* 38 refingens *Burmann*
 39 e *Burm. et P* 42 es *P* lauro *i. e. gloria*
 51 heruida *P* 52 et *Baehrens* 54 tinxit *Baehrens*

- 55 Hoc quondam in sacro tantum mirata Platone
Indicium linguae memorat famosa vetustas.
Set Natura parens properans extollere Romam
Et Latio dedit hoc, ne quid concederet uni.
Iusuper his genitor, nati dum fata requirit,
- 60 Populeam sterili virgam mandavit harenae,
Tempore quae nutrita brevi, dum crescit in omen,
Altior emicuit cunctis, quas auxerat aetas.
Haec propter placuit puerum committere Musis
Et monstrare viam victurae in saecula famae.
- 65 Tum Ballista rudem lingua titubante receptum
Instituit primus, quem nox armabat in umbris
Grassari solitum. crimen doctrina tegebat;
Mox patefacta viri pressa est audacia saxis.
Incidit titulum iuvenis, quo pignera vatis
- 70 Edidit. auspiciis suffecit poena magistri.
[‘Monte sub hoc lapidum tegitur Ballista sepultus;
Nocte die tutum carpe viator iter.’]
Nos tamen hoc brevius, si fas simulare Maronem:
‘Ballistam sua poena tegit; via tuta per oras.’
- 75 [‘Hic Ballista iacet: certo pede perge viator.’]
[‘Carcere montoso clausus Ballista tenetur:
Securi fraudis pergite nocte, viri.’]
[‘Quid trepidas tandem gressu pavitante, viator?
Nocturnum furem saxeus imber habet.’]
- 80 [‘Ballistae vitam rapuit lapis, †ipse sepulcrum
Intulit; umbra nocens pendula saxa tremit.’]
[‘Crimina latronis dignissima poena coercet:
Duritiam mentis damnat ubique lapis.’]
Hinc Culicis tenui praelusit funera versu.

55 *condam P* 61 *omnē P, corr. Tollius* 65 *uallista P m. pr.* 69 *Incidi P* 70 *auspicio Heinsius* *pēna P*
71 *sq. Cf. c. 261 et Donatus in Suetonio ed. Reifferscheidi*
p. 58. 71—83, 85, 86 delet Reifferscheid conamina variorum
73 *simulare est imitari* 74 *oras Scaliger* *auras P*
arva Baehrens 78 *tantum Oudendorp* 82 *quoercet P*
83 *clamat conieci* 84 *prolusit Heinsius*

'Parve culex, pecudum custos tibi tale merenti 85
 Funeris officium vitae pro munere reddit.'
 Tum tibi Sironem, Maro, contulit ipsa magistrum
 Roma potens proceresque suos tibi iunxit amicos.
 Pollio Maecenas Varus Cornelius ardent;
 Te sibi quisque rapit, per te victurus in aevum. 90
 Musa refer: quae causa fuit componere libros?
 Sumpserat Augustus rerum moderamina princeps.
 Iam necis ultor erat patriae, iam caede priorum
 Perfusos acies legitur visura Philippos.
 Cassius hic Magni vindex et Brutus in armis 95
 Intereunt. victor nondum contentus, opimis
 Emeritas belli spoliis ditasse cohortes,
 Proscripsit miserae florentia rura Cremonae,
 Totaque militibus pretium concessa laborum
 Praeda fuit. violenta manus bacchata per agros. 100
 Non flatus, non tela Iovis, non spumeus amnis,
 Non imbres rapidi, quantum manus impia, vastant.
 Mantua, tu coniuncta loco, sociata periclis;
 Non tamen ob meritum misera [es]: vicinia fecit.
 Iam Maro pulsus erat, set viribus obvius ibat 105
 Fretus amicorum clipeo, cum paene nefando
 Ense perit. quid, dextra, furis? quid viscera Romae
 Sacrilego mucrone petis? tua bella tacebit
 Posteritas ipsumque ducem, nisi Mantua dicat!
 Non tulit hanc rabiem doctissima turba potentum. 110
 Itur ad auctorem rerum: quid Martius horror
 Egerit, ostendunt. qui tam miseranda tulisset,
 Caesaris huic placido nutu repetuntur agelli.

85 sq. *Culex* 413 sq., *Donatus* l. c. 85 pecodum cu-
 stus *P* 89 Varus *Weichert* uarius *P* 90 Te *Klotz* Et
P 94 filippos *P* 96 contemptus *P* 97 choortes *P*
 100 uaccata (b *supra* u) *P* 101 iobis *P* 1102 rabidi
L. Mueller, uastat (u m. 2 ex b) *P*, corr. *Heinsius*
 103 periclo es *Buecheler* 104 es *addidi* miseram *edd.*
 107 viscera cf. *Aen.* 6, 834. 111 rerum sc. *publicarum*
 marcius orror *P* 112 quid *P* qui *Tollius* 113 hic *P*,
 corr. *Tollius*

His auctus meritis cum digna rependere vellet,
 115 Invenit carmen, quo munera vincere posset.
 Praedia dat Caesar, quorum brevis usus habendi:
 Obtulit hic laudes, quas saecula nulla silebunt.
 Pastores cecinit primos. hoc carmine consul
 Pollio laudatur ter se revocantibus aunis
 120 Conposito. post haec ruris praecepta colendi
 Quattuor exposuit libris et commoda terrae
 Edocuit geminis anno minus omnia lustris.
 Inde cothurnato Teucrorum praelia versu
 Et Rutulum tonuit. bis sena volumina sacro
 125 Formavit donanda duci trieteride quarta.
 Sed loca, quae vulgi memoravit tradita fama,
 Aequoris et terrae statuit percurrere vates,
 Certius ut libris oculo dictante notaret.
 Pergitur. ut Calabros tetigit, livore nocenti
 130 Parcarum vehemens laxavit corpora morbus.
 Hic ubi languores et fata minacia sensit,

672

Caesari Augusto tributum

B. II 184.
 M. 858.
 B. IV 179.

Ergone supremis potuit vox improba verbis
 Tam dirum mandare nefas? ergo ibit in ignes

672. Recensio β: (Pal.) 2 ad

116 brebis—abendi *P*, corr. *p* habenti *Ziehen* 117 si-
 lescunt *P* silebunt *Francius* 123 coturnato *P* 124 sa-
 crum *P* 125 donata *P* donanda *Francius* 130 laxa-
 vit *P* lassavit *L. Mueller* vexavit *Heinsius* 131 lan-
 guores *P*. In hoc versu fol. 37 desinit.

672. Cf. quae disputavi *Mus. rhenan.* 32, 320 sqq.
Codicum familiae: I. *P* = *Parisinus* 8093 s. IX fol. 75 v.
B = *Vatic.* 3252 olim *Bembinus* s. IX. — Ad *B* vergunt
Bernenses 165 s. IX, 167 et 172 s. X, *Parisini* 8069 (*C*) et
 2772 s. X—XI et 7927 s. X, quos *Hagen* vel editor contu-
 lerunt. II. *V* = *Vaticanus* 1575 s. XI (contuli); pauci

Magnaque doctiloqui morietur Musa Maronis?
 A scelus indignum! solvetur littera dives
 Et poterunt spectare oculi, nec parcere honori 5
 Flamma suo? † ductumque operi servabit amorem?
 Pulcher Apollo, veta! Musae prohibete Latinae!
 Liber et alma Ceres, succurrite! vester in armis
 Miles erat, vester docilis per rura colonus.
 Nam docuit, quid ver ageret, quid cogeret aestas, 10
 Quid pater autumnus, quid bruma novissima ferret.
 Munera telluris larga ratione notavit,
 Arbuta formavit, sociavit vitibus ulmos,
 Curavit pecudes, apibus sua castra dicavit.
 Illum, illum Aenean nesciret fama perennis, 15
 Docta Maroneo caneret nisi pagina versu!
 Haec dedit, ut pereant, ipsum si dicere fas est!

Recensio β: 5 Nec . . parcat hiatu 6 pio 6 honore
 12 novavit 15 Illum ipsum Aenean nescisset Roma p.

recentes (ς). *Classis II*, nisi quod versus quosdam sola servavit, et vitis et virtutibus priori par est. *III. Recensio* β: *E* = *Vossianus* fol. 111 (cf. ad 655) inde a v. 25; et *Pal* = *Palatinus* 487 s. IX qui satis libere mutavit (cf. ad 495). — Est et in *Monacensi* 305 s. XI, *Vindobon.* 113 s. X, catalogo *St. Oyan.* s. XI, recentioribus. Totos adnotabo *PB*, *V*, *E Pal*. *Dracontii* putat *Rosberg ann. phil.* 133, 726. *Inscr. om. P* et plerique. Octavianus cesaris augusti versus de laudanda ac adfirmanda arte Virgilii post mortem illius incipiunt *B* (et fere *Mellicensis* s. XI) Item versus O. c. a. de l. et confirmanda arte librorum Publii Maronis post m. illius *V Similia alii*. Epigramma Aūg. Caesaris quod Aeneidos Vergil cremare vetuit *Pal* 4 *A P Pal* *At B Ha V* indignum *P Pal* hoc dignum *BV* 5 poterint *V* 6 Roma suo *Klotz* doctum puto ductum libri (tantum *P* dignum ς) dudum quae *Opitz* luctusque *Ziehen* operis *V* servavit *PB Pal* -bit *V*, *P ex corr.* 8 in arvis *Baehrens* 9 v. d.] docilis etiam *Pal* 12 hic est in *Pal*, post 27 in *V*; deest in ceteris *M.*] Totaque *V* Donaque *Baehrens* large r. nouabit *Pal* 13 nota arbuta pro arbusta positum f.] plantavit *V* 14 dicavit *PB* locavit *V Pal* 15. 16 in *V. Pal* post 17, desunt in *PB*

'Sed legum est servanda fides; suprema voluntas
Quod mandat fierique iubet, parere necesse est.'

- 30 Frangatur potius legum reverenda potestas,
Quam tot congestos noctesque diesque labores
Auferat una dies, supremaque verba parentis
Amittant vigilasse suum. si forte supremum
Erravit iam morte piger, si lingua locuta est
35 Nescio quid titubante animo, non sponte sed altis
Expugnata malis odio languoris iniqui,
Si mens caeca fuit: iterum sentire ruinas
Troia suas, iterum cogetur reddere † voces?
Ardebit miserae <narratrix fama Creusae?
30 Sentiet appositos Cumana Sibylla vapores?

Recensio β: 20 Rumpatur 22 supr.—24 piger] cruciataque pectora frustra In cinerem ferat hora nocens
25—42 (*Pal.*, et inde a v. 25 E):

Nescio quid fugiente anima, non sponte sed altis (35)
Expugnata malis odio languoris iniqui:
Vretur Tyriae post vulnere vulnus Elissae?
Sentiet applicitos turbata Sibylla vapores
Et iurata mori — nec cingula reddet — Amazon?
Di, meliora date ac sensum revocate nocentem (30)

18 et suprema B s. v.] reuerenda potestas V (ex 20)
19 Quo B Pal parare Pal 21 totum gestos Pal tot
post congestos B noctuque dieque V noctisque Pal
laboris B 22 Auferat V Pal Hauserat P Hauserit B,
P ex corr. pec///a Pal 23 Amittant V -it P -at B, P
ex corr. uigisse, corr. m. 2, V supremum Heinsius super-
bum PBV (soporos Buecheler) Id cin. ferut ora Pal
24 iam Oudendorp: in libri (sub V) 26 langoris V
28 voces libri (poenas V recc. Heyne): an lucem vel luces?
Hic cf. v. 12 29—32 sic V ; pro his nil nisi Ard. mis.
post vulnere vulnus elissae PB (alissae B), cf. Rec. β.
29 forma ε

(25) It̄ Epigramma . Ā . Caesaris in confirmatione eorun-
dem libroĒ E (cf. c. 655) sed] et Pal (26) iniquis Pal
(27) Unitur Pal Infertur tiriae E funus Wakefield helis-
sae E (28) applicator . . uapore Pal y]i E (29) sin-
gula E reddat Pal E mazon, corr. m. 2, E (30) Dii E,
om. Pal sensu reuocate parentem Pal

Vretur Tyriae> post funera vulnus Elissae
 <Et iurata mori, ne cingula reddat, Amazon?>
 Tam sacrum solvetur opus? tot bella, tot enses
 In cineres dabit hora nocens et perfidus error?
 Huc huc, Pierides, date flumina cuncta, sorores; 35
 Exspirent ignes, vivat Maro ductus ubique
 Ingratusque sui studiorumque invidus orbi
 Et factus post fata nocens. quod iusserat ille
 Si vetuisse meum satis est post tempora vitae,

 Immo sit aeternum tota resonante Camena 40
 Carmen, et in populo divi sub numine nomen
 Laudetur vigeat placeat relegatur ametur!

Recensio β:

(Pace viri liceat tanti), nec commoda linguae
 Divitis intereant, per quam Romana iuventus
 Aeternum florere potest; <verum> quod iusserat ille,
 Sit vetuisse meum. Nam post sua tempora vitae
 Non taceat, immo aeterna resonante Camena (35)
 Laudetur, placeat, vivat, relegatur, ametur!

31 Oretur . . elise V (Uretur C) 33 opus *mg.* P
 enses *supra* ignes *corr.* V 34 ora PB ira V hora C *alii*
 35 cuncta PB uestra V 36 Et spirent PB Exp. V
 ductus PB doctus V num cultus? 37 Ignarusque V
 orbis V 38 fractus P 39 *sic libri, quos interpunctio-*
nunc demum emendata sequor (vetuisse meum est *substanti-*
vum); *lacunam statui in hanc sententiam* 'Non taceat'
 40 *sic P* eternus B *rell.* Non taceat mecum eterna V
 41 nomine V nostri *Buecheler* 42 placeat vigeat V. —
 35—42 Huc huc Pierides nemorum per lustra loquaces |
 tendite et ardentes ignes fluvialibus undis | mergite, ne
 pereat tam clari Musa poetae | flammaque (famaque *Schra-*
der) vanescat. vivat Maro clarus in orbe | ingratusque sibi,
 sed quod male iusserat ipse, | sit vetuisse meum. sacer est
 post tempora vitae. | Sicque erit aeternum tota resonante
 Camena | carmen et imperii divi sub nomine vivat, | laude-
 tur vigeat placeat relegatur ametur ε.

(32) Diuites *Pal* iuuenta *Pal* (33) Aeternam *Pal*
 forere *E* uerum *add. E Pal* (34) Sit *E* Si uetuissem
 ista *P* (35) resonantae *Pal* resonate *E*

672^a*Ovidio tributum*

De XII libris Aeneidarum

B. M. —
B. IV 178.

Primus habet pelagi[que] minas, terraeque secundus,
 Tertius errores, et amores quartus Elissae.
 Quintus habet ludos, sextus deducit ad umbras.
 Septimus Ausonios, Aenean proximus armat.
 5 Nonus Hyrtaciden, decimus Pallanta peremit.
 Vndecimus Drancem damnat, pars ultima Turnum.

673

*Vergilio tributum*B. M. —
B. IV 117.

De quodam cum cruribus obliquis nato

En dat aperturam crurum flexura recurvam
 Et patet oblicus inter utrumque locus,
 Quo praegnantis equae calcaribus urgeat alvum
 Curvato et tutum crure sit intus onus.

674

Vergilio uel Ovidio tributum

De imagine et somno

B. M. —
B. IV 118.

Pulchra comis annisque decens et candida vultu

672^a. S = Sangallensis 397 s. IX p. 145 (Schenkl, *Studia Vindobon.* II 73). P = Parisinus 9344 s. XI. Item Eiusdem (sc. Ovidii, post c. 1, 1—10) De exulib[us] enedarum S, *correxi* Versus Ovidii Nasonis P Versus Asmenii super XII Virg. libros Vatic. 1574 s. XII. 1 prius que om. SP
 4 aneam octauus et P 6 drancem S] tarchon P

673—674^b. C = cod. Regius mus. Brit. 15 B XIX saec. IX, de quo cf. mus. rhen. I 133 et XXXI 93.

673. C, fol. 90 v. Virg[il] C in mg. 1 fluxura et 4 fit C, corr. Th. Oehler. — C fol. 99 v.: Virgilius de sua nutrice (s. e. Martial. I 19), tum

674. Item idem. de imagine et somno C. L = Lipsiensis

Dulce quiescenti basia blanda dabas.
 Si te iam vigilans non unquam cernere possum,
 Somne, precor, iugiter lumina nostra tene!

674* (olim 788)

B. II 173. M. 254.
 B. IV 188.

Virgilius:

Maeonium quisquis Romanus nescit Homerum,
 Me legat, et lectum credat utrumque sibi.
 Illius immensos miratur Graecia campos;
 At minor est nobis, sed bene cultus ager.
 Hic tibi nec pastor nec curvus deerit arator.
 Haec Grais constant singula, trina mihi.

I 74 saec. IX—X. Ad puellam quam in somnis uiderat L
 2 Dulcis L. *Aldhelmus de metris* p. 293 *Gil.*: 'bassias
 bassiant, ut Ovidius 'dulce ... bassia ... dabas'. 4 Somne
 C] Me L. *Sequitur in C* (cf. et *Nov. Archiv.* 4, 122)

B. M. B. — De calvo a culice obviato

Stridula musca volans calvum conspexit euntem.
 'Calve viator', ait 'quo tendis? cede parumper,
 Perque tuos iuro qui restant retro capillos,
 Me gratam liceat rostro decerpere sedem.'
 Sic ait et trepidum circumvolat inproba calvum,
 At contra ille timens solito caput armat amictu. —
 [Quid valet en calvus muscae lassatus ab ictu?]

u. 7 om. C, sed extat pro 6 in cod. bibl. publ. Cantabrig.
 1552 saec. X fol. 367 r., ubi sequitur 'Incipit responsio Hug-
 baldi de laude calvorum.' Extat carmen et in Parisino
 2773 saec. XI, sine titulo; ubi 4 rostro liceat, 5 Hoc ait,
 6 armat (ornat C), 7 deest

674*. C post fol. 99, quem sequor. — Est et in Pala-
 tino 487 s. IX—X, Parisino 16286 s. X, Hauniensi olim
 Hamburgensi 2007 q et Laurentiano 39, 23 s. XII—XIII,
 et recentibus (€) Virgilius Par €; om. ceteri. Alcimi vel
 Alcinoi cod. Barthii 1 romanum Haun 2 cf. Ovidii
 Art. am. I 2. 3 miretur Haun 4 bene] mage cod.
 Barthii, Ascensius 5 curvus] eques nec Bachrens; similia
 iam Itali. At soli pastor et arator apud Homerum „de-
 sunt“; trina v. 6 ad hos et bellatores (v. 3) spectat

674^bB. — M. 239.
B. III 169.

Nereides freta sic verrentes caerulea tranant,
 Flamine confidens ut notus Icarium.
 Icarium notus ut confidens flamine tranant
 Caerulea verrentes sic frata Nereides.

675

*Hic addere libet versiculos ab Aldhelmo de metris
 p. 232 (cf. p. 284) Gil. Vergilio adscriptos:*

VIRGILII

B. M. —
B. IV 161.

‘Virgilius item libro, quem Paedagogum praetitulavit,
 cuius principium est

Carmina si fuerint te iudice digna favore,
 Reddatur titulus purpureusque nitor.

Sin minus, aestivas poteris convolvere sardas

Aut piper aut calvas hinc operire nuces,
 syllabam elisit dicens:

Durum iter et vitae magnus labor.’

676

B. V 43. M. 1030.
B. V 349.

Me legat, annales cupiat qui noscere menses
 Tempora dinumerans aevi vitaeque caducae.

674^b. C fol. 101 (2. 3 nothus 4 Coerulea) ex *Dio-
 mede* p. 517 K: Reciprocum neoterici novum protulerunt ut:
 Nereides . . .

675. A = *Ambrosianus* C 74 sup. s. X. M = *Mona-
 censis* 14505 s. XI fol. 131. Hos sequor. 1 indice A

2 Reddatur *Aldh.* 3 sard^{as} A 4 au c. h. cooperire A.
 Cf. *Venantius* ed. Leo p. VII. *Virgilium istum Scottum
 Anglumve fuisse suspicatur Huemer.*

676—680. Codices saec. IX: C = *Caroliruhensis* Aug.
 167 fol. 13, *Bedam continens, optimus, sed titulis carens;*

Omnia tempus agit, cum tempore cuncta trahuntur.
 Alternant elementa vices et tempora mutant.
 Accipiunt augmenta dies noctesque vicissim. 5
 Tempora sunt florum, retinet sua tempora messis,
 Sic iterum spisso vestitur gramine campus.
 Tempora gaudendi, sunt tempora certa dolendi.
 Tempora sunt vitae, sunt tristia tempora mortis.
 Tempus et hora volat. momentis labitur aetas. 10

quem solum ubique afferam, de quo cf. ad c. 639. V = Vat Reginensis 215, S = Sangallensis 248, Va = Valentianus 393, P = Parisinus 7886 (mus. rhen. 1866, 136). Dr = Dresdensis Dc 183 (ann. phil. 1888, 695), Vo = Vossianus q. 75 r = Regin. 2078. — saec. X: A = Ambrosianus D 48 inf., Re = Regin. 1260, R = Regin. 438, G = Gudianus 132, v = Vaticanus 438, Vat = Vaticanus 644 (contuli), Sa = Sangall. 459, Val = Valentianus 330 bis. — saec. XI: O = Oxoniensis S. Joh. 18, N = Parisinus 12117, Reg = Reginensis 123. — saec. XI—XII: M = Monacensis 14693. — s. XII: Ca = Cantabrig. O 2, 24. — s = recentiores, D = Codex Cuiacii a Scaligero Leid. lat. q. 61 transcriptus.

676. CReS AR v Vat Sa EO Reg D. Cf. Stud. Vin-dob. 6, 324. Testimonia: 1. Hieronymus comment. in Ezechielem I 7: 'quattuor temporum circulum . . de quibus pulchre uno versiculo dictum est: Ver aestas autumnus hiems (v. 12), et mensis et annus.' 2. Dracontius in Satisfactione c. ann. 490 scripta v. 219 sqq. habet c. 676, 3; 4—6; 12; 8 dispersos et 220 'Tempora eunt vitae, tempora mortis eunt' (cf. v. 9); idem Medae v. 132 'Alt. elem. vices.' 3. Columbanus († 615) nostrum sic exscripsit in Versibus ad Sethum 61—70: Pulchre veridici cecinit vox talia vatis: v. 2—12 (exc. v. 4) et ib. v. 7 (= v. 10) et ad Hunaldum 3 (item = v. 10); cf. Gundlach, Nov. Archiv. 15, 499 sqq. — Vides, Hieronymum iam versiculum nostri etsi memoria fallente attulisse, tum Dracontium plura, Columbanum plurima inde hausisse. Postea Beda totum carmen inter sua recepit; quare eius esse putabatur:

Hos claros versus venerabilis edidit auctor

Beda sacer, multum nitido sermone coruscus O

Ū(ersus) Bedę Vat. De compoto D; om. C. — v. 1 num a Beda de suo et v. 2 ab eodem ex Columbaniano additi?

1 uult qui cognoscere Re 2 (Verg. Aen. 6, 691) denumerans C 4 alimenta C elimenta A Vat.

Omnia dat tollit minuitque volatile tempus.
 Ver aestas autumnus hiems: redit annus in annum.
 Omnia cum redeant, homini sua non redit aetas.

677

B. V 44. M. 1031
 B. V 350.

Exsurgens Chelas Aries demergit in ima.
 Scorpion aurati submergunt cornua Tauri.
 Tum subit Arcitenens, Geminis surgentibus, aequor.
 Dum surgit Cancer, Capricornus mergitur undis.
 5 Portitor urceoli formidat signa Leonis.
 Virgo fugat Pisces. redit et victoria victis.

678

B. V 45. M. 1032.
 B. V 350.

Bis sex signiferae numerantur sidera sphaerae,
 Per quae planetae dicuntur currere septem.
 Pollucis proles ter denis volvitur annis.
 Fulmina dispergens duodenis lustrat aristis.
 5 Bellipotens genitor
 † mensum pensare bilibri.
 In medio mundi fertur Phaëthontia flamma

12 Vera *Vat.* 13 *addit Columb. v. 71 et habet Dra-*
cont. Satisf. v. 255; quare ut genuinum addidi. Deest in libris.

677. *MD; om. C* 1 chela et dim. *M* 2 Scorpion
M . . submergit M 3 Tum *Scaliger* Dum *D* Hinc *M*
 4 Cum c. s. *M* 5 terga *D* signa *M* 6 redit at *puto*
 — *Simile est in Vindobonensi 2521 s. XII:*

Tristicon de oppositis signis.

Mergitur Hammonis Libra, Tauri Scorpion ortu,
 At Geminos fugit Arcitenens, Cancrum Capricornus,
 Hinc Leo pellit aquas fundentem Virgoque Pisces.

678. *C S Dr R v Ca Vat OD* 5 *Petavianus.* Ve(r)sus
 de septem planetis *R Vat., om. C* Versus de annis plane-
 tarum hoc est de septem sideribus *O* 1 sphaerae *C*
 3 Polluris prolis *C Vat (Saturnum dicit)* 4 -nas . . aristas
Scaliger 5 *Lacunam indicavi.* pensatque *Burmman*
 bilibre *Scaliger* 6 phoetontia *C*

Ter centum soles, sex denos, quinque, quadrantem.

†Ter senas partes his [tu] Cytherea retorques

Lustrando totum praeclaro lumine mundum.

Terque dies ternos puro de vespere tollens

Semonis divi completur circulus anni.

Horas octo, dies ternos servato novenos,

Proxima telluri dum curris, candida Phoebe.

10

679

PRISCIANI GRAMMATICI

B. V 47. M. 384.

B. V 351.

De sideribus

Ad Boreae partes Arctoi vertuntur et Anguis,

Post has Arctophylax pariterque Corona, genuque

Prolapsus, Lyra, Avis, Cepheus et Cassiopea,

Auriga et Perseus, Deltoton et Andromedae astrum,

8 *corruptus*. Possis Ter quinas his partes; nam Venus circiter in 3/5 temporis Terrae (224 diebus) Solem circuit ex his O plus tu D Ter senas ter partes Cy. Dr his tu scripsi 10 Ternas ter partes p. Dr 11 Sermonis dñi C O R V at Dr Sennonis dñi D Cum Mercurii cursus sit 87 dierum, dies terni fortasse intellegendi sunt cuiusque mensis kalendae nonae idus. Post v. 13 addit O ex Aldhelmi Enneastichis 2, 8—9: Nec rota . . tricent. —

679. C V Re S Va Dr r R G v Vat Sa Val ND, sed et Regius s. IX (cf. ad 673), Sangall. 250 s. IX; porro s. X: Matrit. L 95, Mus. Britann. add. 11304, Einsidl. 29 et 178, Urbinas 290, Bodleianus X 1, 4, 43; alii; s. XI: Einsidl.

319; ε. Versus PRIN. G. de XII signis sic V (i. e. Prisciani grammatici; hariolatur Baehrens) Versus Prisciani de sideribus caeli N; eidem tribuit Regius Praesciani Vatic. 4493 s. X Epitome phenomenon Prisciani grām Dr Prisciani Epitome phenomenon G Incipit Epitome phenomenon id est apparitio siue apparentia Prisciani gramatici Versus XII de sideribus Val et fere R v Inscr. deest C Va D. Versus Prisciani de astrologia Paris. 5371 s. XIII. —

C: 2 arctofilax 3 casiopea 4 Aurigam P. 8 urna. — Pauca ex aliis addam: 1 arcti ε 3 casiopea Val -ephia V, Sang. 250 -opea G -epia Urb.

- 5 Pegasus et Delphin Telumque, Aquila Anguitenensque.
 Signifer inde subest, bis sex et sidera complent
 Hunc: Aries Taurus Gemini Cancer Leo Virgo
 Libra Scorpius Arcitenens Capricornus et urnam
 Qui tenet, et Pisces. post sunt in partibus Austri
 10 Orion, Procyon, Lepus, ardens Sirius, Argo,
 Hydrus, Chiron, Turibulum quoque, Piscis et ingens.
 Hinc sequitur Pistrix simul Eridanique fluenta.

680

B. V 68. M. 390.
 B. V 352.

- Bis sena mensum vertigine volvitur annus,
 Septimanis decies quinis simul atque duabus,
 Ter centenis bisque tricenis quinque diebus,
 Quos ternis gaudet divisos stare columnis,
 5 Scilicet Idibus et Nonis simul atque Kalendis.
 Nam quadris constat Nonis concurrere menses
 Omnes excepto Marte et Maio, sequitur quos

7 Hinc *Vat N* 5 8 *Libraque Par.* 5371. *arquitenens*
Dr (arcit. *ceteri*) *urnam V* *urna* 5 12 *heridaniq;* *Dr*
Vat Val N 5 *Post 12 additi in Dr r N:*

Sed *vaga praeterea* dicuntur lumina septem
 Luna et Mercurius, Venus ac Sol, Mars quoque fulgens,
 Hinc Iovis et sidus super omnia sidera lucens,
 Celsior his Saturnus, tardior omnibus astris.

quos uersus editores olim receperunt.

680. *C S P Vo AR v Vat O Reg Ca, sed et Sangal-*
lenses 250, 251, 450 s. IX; *Bruxell. saec. X; Exeterensis*
 3507 s. X—XI, *alii.* — *Wandalbertus Prum. Descr. mens.*
 361: Bis sena hos cultus renovant vertigine menses. — *Ti-*
tulo carent CPA Vat O. Cum Bedae martyrologio conexum
est in Vo et Vossiano oct. 15 s. XI; 'praecipuas anni totius
festivitates . . ostendunt' hi versus teste cod. R. —
 1 *senis CO* 2 'Prudentii' *Mico in Exemplis poet. (Poet.*
aev. Carol. III 294). V. 2 *est in Einsidl. 32 s. X. Cf. Mus.*
rhen. 50, 316 Septimanas C 3 *centenis PRO alii cenis*
CA centum vulgo 4 *Quos scripsi* Qua C *Qui PRO*
divisos scripsi -sus *libri* 5 *Scilicet et . . kalandis C*
 6 *occurrere C, conc. ceteri*

Iulius et October: senis soli hi moderantur.
 Septenis patet hos denis quadrare Kalendis.
 Octonisque pares menses sunt Idibus omnes. 10
 Ianus et Augustus tantum mensisque December
 Volvuntur denis semper nonisque Kalendis;
 At contra currunt bis nonis rite quaterni
 Iunius Aprilis September et ipse November.
 Sedenis Februus cito solus ab omnibus errat. 15
 Bis senis sic namque rotatur mensibus annus
 Per Nonas Idusque decurrens atque Kalendas.

B. M. —
 B. V 354.

680^a (*olim* 736)

Versus de diebus Aegyptiacis

Bis deni binique dies scribuntur in anno,
 In quibus una solet mortalibus hora timeri.

8 et *CAR*; num Iulus et *legendum?* octimber *PO*
 senis *om. C* 9 *S. p. h.* pariterque flagrare kalendis *libri*
 (flagrante *Vat* diebus *CA Vat*) denis quadrare *scripsi*
 11 tantum 12 semper *Buecheler* 11 semper 12 tantum
libri 13 corrunt *C* 14 *om C* Iulius *PRO* 16 que
om. C 17 idus *P* idusque *ceteri* kalendas *C. Sequuntur*
in C c. 639 et 394 inter se mixta.

Edidit hos famulus gnaro meditamine versus
 Perspicuos summi Beda sacer domini *O.*

680^a. *Ph* = *Philippicus* 131 s. IX *init.* *B* = *Bernensis* 441 s. IX (*ed. Sinner*). *Be* = *Bern.* 318 s. IX.
Rg = *Regius mus. Brit.* 15 *B* 19 s. IX—X. — *Libri s. X:*
V = *Valentianus* 380 *bis fol. 35.* *M* = *Escorialensis L*
III 8, quem contulit *Loewe.* *Ber* = *Bernensis* 584. *Libri*
s. XI: *E* = *Einsidlensis* 319 (*contulit Schmitz*). *R* = *Reginensis* 586. *O* = *Oxoniensis coll. S. Joh.* 18. *P* = *Parisinus* 2773. *Sangallensis* 831. *Recentiores quoque sunt*
(Ambrosianum M 79 s. *contulit Loewe).* *T* = *Thuanei apographum Vaticanum* 9135 s. XVII, cf. *CIL I* 411. — *Can-*
tabrigiensem Trin. *R* 15, 32 s. X *ex. contulit Schenkl Stud.*
Vind. 7, 341. — *De diebus Aegyptiacis cf. W. Schmitz, Mus.*
rhen. 81, 295. 29, 167. *Inscr. om. Ph B M Ber E O P.*
 Vñ de dieb; egyptiacis *V* De aeg. diebus *R* Versus de
 Aeg. d. ex v. c. biblioth. v. illustr. *J. A. Thuani T. Nume-*

Mensis quisque duos captivos possidet horum
 Nec simul hos iunctos, homines ne peste trucident.
 Si tenebrae Aegyptus Graeco sermone vocantur, 5
 Inde dies mortis tenebrosos iure vocamus.

I	Iani prima dies et septima fine timetur.	VII
III	Ast Februi quarta est; praecedit tertia finem.	III
I	Martis prima necat, cuius sub cuspide quarta est.	III
X	Aprilis decima est, undeno et fine minatur.	10 XI
III	Tertius in Maio lupus est et septimus anguis.	VII
X	Iunius in decimo quindenum a fine salutatur.	XV
XIII	Tredecimus Iulii decimo innuit ante kalendas.	X
I	Augusti nepa prima fugat de fine secundam.	II
III	Tertia Septembris vulpis ferit a pede denam.	15 X
III	Tertius Octobris pullus decimum ordine nectit.	X
V	Quinta Novembris acus, vix tertia mansit in urna.	III
VII	Dat duodena cohors septem inde decemque Decembris.	X

His caveas, ne quid proprio de sanguine demas.
 Nullum opus incipias, nisi forte ad gaudia tendat. 20
 Et caput et finem mensis in corde teneto,
 Ne in media ima ruas, sed clara per aethera vivas.

*ros marginum ex VM solis addidi. Orthographica ex solo
 M afferam. 1—6 om. MB O. 3—6 om. P 1—4 om.
 Ber 1 Bis bini denique E 2 mortalis mg. T
 3 captivos i. malos (ital. cattivo, fr. chétif) 4 Haec T
 uinctos Ph homine V 5. 6. 1—4 Ph RE Ber. 5 graio
 Ph R 6 tenebras T uocamur Ph 19—22 ante v. 7: E
 7 tenetur MR 8 Est f. quartę M p. t. f.] sed sep-
 tima seruiet umbris O 9 sub B] sic MVR, si E, in P,
 quasi O, et Ph T 10 decimo V undena B -ne O et]
 a OPT 11 in om. Ph. M, ex V, est ER(O) Maio
 tertius EP est lupus est et MEP 12 indecimo] un-
 decimo B post R salute B 13 iuli recc. 14 secunda
 MRT 15 uulpes V cuspis Haupt feret E pude B
 dena MT 16 Marcius october B pullus BV: om. M;
 gladius Ph EORT decimum ET: decimus in M decem
 in BVR decimo O 17 auis B 18 Sat M Hac T
 duorum B choors M december BOE tenebris M
 19—22 om. MBO. 19 de proprio E 20 tendat: en ex
 corr. Ph. s. c.] sydara V. 20 et 22 om. P 21 ac V
 timeto P 22 in om. R medio Ber RT Ph una R*

B. M. —
B. IV 441.

681

Basia coniugibus, sed et oscula dantur amicis;
Savia lascivis miscentur grata labellis.

682

B. M. —
B. III 170.

Ovidio Nasoni tributum

Rustice lustrivage capripes cornute bimembris
Cinyphie hirpigena pernix caudite petulce
Saetiger indocilis agrestis barbare dure
Semicaper villose fugax periure biformis
Audax brute ferox pellite incondite mute
Silvicola instabilis saltator perditte mendax
Lubrice ventisonax inflator stridule anhele
Hirte hirsute biceps fallax niger hispide sime
†Scrans aridus iolae spurce bruciole Fatucle!

681. *Inter glossaria et Isidori Differentias* *Be(rnensis* 16 s. IX—X), *Be(rnensis* 243 s. X), *P(hilippicus* 4626 s. XII), *E(insidlensis* 172 s. X), s. cf. *Hermes* II 359. *Variatur Isidori Differentiarum* 'basium uxori, osculum filiis, suavium scorto.' — Quidam poeta *E* Quidam *BP* *Isid.* 1 B. c. sed et *PE* *Isid.* (decet *Loewe*): Coniugis interea (-reti *Be*) basium *B* *Be* dentur *E* ntur *B* 2 Suavia *PB* *Isid.* Savia *Be* *E* miscemus *BE*

682. *T = Turicensis* 78 (olim 451) saec. IX, olim *Freherianus*, fol. 82. *S = Sangallensis* 899 s. X (cf. *ann. philol.* 1868, 391). *P = Parisinus* 8094 s. XI fol. 56. *Est et in Reginensi* 421 sed a manu recenti. *Liudprandus* v. 1 et 4 (in *relatione de leg. Constant.* 10) et 2—3 (in *Antapodosi* 5, 32) commemorat. *Ed. pr. L. Mueller ann. phil.* 1866, 396. *TP* ego, *S* *Jaenicke contulimus*. *Ovidius Naso* in amatoria arte (!) de Pan pastore dt̄ *P*; *inscr. deest TS* *Ovidius* in rusticum *Monac.* 454 s. XV. 1 bimbrēs *P* 2 Cynife *TS* Cinife *P* num hircigena? hi(hy-)rpigena libri petulae *T* -le, *corr.*, *S* 3 Sitiger *P* 4 uilose *P* 5 brute om. *T* mutae *TS* muto *Hertzberg* 6 Silvicula *P* 7 ventrisonax *Baehrens* anelae *TS* anhelle *P* 8 Hirce *P* Hyrt(a)e hirsute *TS* hispidissime libri, *corr. L. Mueller* f. h. nig. *TS* n. h. fall. *P* 9 om. *P* ariole vel arbuticula *Hertzberg* brutiole *S* brachycole vel brevicole *puto* fatude *S* fataucle *T*, *corr. Hertzberg* Finit *S*

683

*Vide nunc c. 487**

684

B. IV 88. M. 1225.

B. V 385.

Luciola, effigies illorum iudice quovis,
 Quos peperit quondam morum fecunda vetustas,
 Hic tegitur, laudis monumento exstante superstes.
 Nobilitas patriae Treveri praeclara, patrumque
 5 Arvernum hospitium civem se adscisse superbit.
 Pignorat haec tellus terrae felicitis alumnam.
 Fundorum spatiis cinerum est possessio maior.
 Coniuge fortunata equitum peditumque magistro
 Omni humilem officio dum se gerit, auxit honorem:
 10 Altior invidia, qui non subcumbit honori, est.

685

B. M. —
B. III 170.

Collis sum collisque fui collisque manebo;
 Tertia si pereat littera, sexta manet.

686

B. M. —
B. IV 442

Vrbs, quae tantum alias inter caput extulit urbes,
 Quantum lenta solent inter viburna cupressi,

684. Epitafium *T* fol. 96 r. *Est in Sangall.* 877 s. X. *cf. De Rossi* p. 284. *T adnotabo.* 2 heroum *Baehrens* 4 trueri *TS* patremque . . hospitio *Crusius*, sed dicit, *Luciolam eiusque parentes, Treveris ortos, ad Arvernos transmigrasse* osp. *T* 7 *R*, in *mg.* *T* 8 aeq. *T* 9 humili *T* 10 honori *Pithoeus* amori *T*

685. *T* fol. 116. *R(eginensis 421 s. XI).* *Sangall.* 899 s. X. *Ed. pr. Klein mus. rhen.* 23, 191. — Tantum vina nocent, quantum non vipera laedit: Inde tremor membris atque inde oblivio mentis: haec in *T* praecedunt. At *T* in *mg.* 2 Littera sexta perit tertia sicque manet *R* inepte; solutio enim est: Haemus — hamus = S

686. *T* fol. 116. *G = Sangallensis 878 s. IX—X* p. 70. *Est et in Reginensi 421 s. XI. Ed. pr. Usener mus. rhen.*

Mantua nostra aliis tantum concedit honoris,
 Puniceis humilis quantum salianca rosetis
 Aut oleae spinus caris aut vitibus alnus, 5
 Elleborus nardo, piperi faba, tofus et auro.
 Qua nullus princeps, nullus quoque verna moratur,
 †Aequales totum retinent vel cuncta tyranni.
 Pax abiit tristis, civilia bella geruntur,
 Friget amoris honos, odiorum semina pollent, 10
 Frumentum premitur, lolium sine nomine surgit;
 Moerorum lapides et propugnacula vendunt,
 Excubias qui sorte gerunt. cultura deorum
 Virtutumque cadit; fingit sibi quisque colendum,
 Mens vaga quod suadet. magnae vicina ruinae 15
 Mantua vae miserae, quam barbarus incola replet,
 Quam sermone secant, venter quos protulit unus,
 Frater et ad fratrem verbis non haeret eisdem!
 Tityrus admonuit cives quam saepe cavere,
 Ne lupus in stabulis ovium misceret acervos! 20
 Dissona sed cunctam vetuit discordia plebem,
 Ne saltim excubiis vel saepe ambronibus obstet.
 Stertit enim upilio. casus heu cerno propinquos:
 Ei mihi — iamque nefas — heu, pro dolor! ei mihi
 — tandem,
 Si qua tuae nunc matris habet te cura, faveto! 25

22, 628. Maro Mecenati salutem *G*, om. *T*. Ergo a. 42
 a. Chr. n. scripta fingitur. An potius ad Germanorum tem-
 pora saeculi V vel IX spectat? cf. v. 13—16. 1. 2 Cf.
Verg. ecl. 1, 24 s. 4 cf. *Verg. ecl.* 5, 17 5 ole/// *G*
 7 Quia, corr., *T* 8 Aequales non intellegitur 15 cf.
Verg. ecl. 9, 28 19 ammonuit *TG* 22 vel] ut *Usener*
 ambronibus: cf. *Poet. aevi Carol.* III p. 748. 23 opilio
TG; cf. *Verg. ecl.* 10, 19. 24 namque *puto* dolor et *Baeh-*
rens 25 caveto *Baehrens olim* faueto *TG*. cf. *ecl.* 7, 40

687

Conflictus veris et hiemis

B. V 70. M. 391.

Conveniunt subito cuncti de montibus altis sqq.

688

B. M. —
B. III 171.

Fonte lavat genitor, quem crimine polluet uxor,
Et puerum refœvet, quem iuvenem perimat.

Ante suum gremium portat portatus alumnum;
Vnum gestat equus, sed duo terga prenaunt.

‡ Mergitur Hippolytus mersurus amore novercam,
Quem quia fata iuvant, flumina nulla nocent.

In causa Hippolyti versa est natura parentum:
Saeva noverca fovet, quem pater ipse necat.

689

B. M. B. —

Conlatum vitae destruxit femina culmen,
Femina sed vitae gaudia longa dedit.

687. *Carmen quod hoc loco in ed. pr. posui, ab Alcuini sodali aliquo ad Dodonem (cf. Duemmler N. Arch. 4, 127) scriptum est Alcuinique opusculis insertum in Poetis lat. aevi Carolini ed. Duemmler I 270*

688. *T fol. 118. S Sa Sg = Sangallenses 184 (s. X —XD, 250 (s. IX), 397 (s. IX). Versus de quodam patre qui bene nutrit filium matre eius mortua et eundem interfecit quia novercam suam id est patris uxorem polluit Sa. Edidi primus versiculos de Hippolyto ad artis opus spectantes. Thema variatum est ut in c.163 sqq. Baehrens maiori epyllio ascripsit. T adnotabo. 1 genit T polluit T -uat Baehrens 3 sōm (~eras.) T 5 ippolitus (ut v. 7) mersurus amore nouercae T novercam Baehrens 6 facta T iuvant: nam inter stellas relatus est (Pausan. II 32, 1).*

689. *T fol. 153. Evam et Mariam intellego destruxit T. Columbani haec praemissa sunt:*
Omnis mente pius fugiat letale venenum,
Quod mulieris habet lingua superba (ex -ua) male.

Versus SILVII

De cognomentis Salvatoris

<Omnipotens, vis trina, deus, pater, optima rerum,
 Quo generante satus sine tempore semine matre,
 Ortus †sine loco vel membris, post caro natus,
 Permittens cerni, multo quoque nomine dictus:>
 Spes, ratio, via, vita, salus, sapientia, mens, mons, 5
 Iudex, porta, gigas, rex, gemma, propheta, sacerdos,
 Messias, Sabaoth, rabbi, sponsus, mediator,
 Virga, columba, manus, petra, filius, Emmanuel, lux,
 Vinea, pastor, ovis, pax, radix, vitis, oliva,
 †Fons, haedus, panis, agnus, vitulus, leo, Iesus, † 10
 Verbum, homo, rete, lapis, dominus, deus: omnia Christus.

689^a. *G* = *Sangallensis* 878 s. XI—XII. *B* = *Bernensis* 109 s. X. *P* = *Parisinus* 9347 s. IX. *V* = *Vaticanus* 558 s. IX. *Hos et T adnotabo. Sangall.* 191 s. X. — *Cf. Damasus ed. Ihm* p. 68; *Damasi c. 11 ap. Fabricium Poet. christ.* p. 774. *Mus. rh.* 50, 204. *Hagen progr. Bern.* 1880 p. 15. *Similia scr. Orientius et Ennodius (C Eccl. LV 16, 243, 247. 6, 534), al. 'Severo cuidam' dat Fabricius ex codice Oporini. Inscripti ut T (fol. 157) PV. Inscr. om. GB. v. 1—4 in G, om. TBPV; spurios puto 3 sine G: fortasse Ortus et absque 5 Ratio spes B mens mons GB] om. V XPC T lumen P, Fabric. 6 Index G gigans TGV 7 Mesias T Vesias V sabaoth B 8 Virgo G(?) columna B, Fabric. emmanuel TGV lux om. TV] que Fabric. 9 pax radix bis B 10 hedus GB, om. TPV Fabric. panis] paries Fabric. vitulus om. P Jesus T IHC GB] propiciator Fabric. 11 dominus deus GB] domus VT, Fabric. uermis domus P XPC TV] Christus Iesus Fabric. v. 11 interpunxi. Filius excelsus dominus deus omnia Christus Ennodius I 9, 29*

689^b

VERSVS CYPRIANI

B. M. B. —

Ad quendam senatorem ex christiana religione
ad idolorum servitutem conversum

- Cum te diversis iterum vanisque viderem
 Inservire sacris priscoque errore teneri,
 Obstipui motus. Quia carmina semper amasti,
 Carmine respondens properavi scribere versus,
 5 Vt te corripere tenebras praeponere luci.
 Quis patiatur enim te Matrem credere magnam
 Posse deam dici rursusque putare colendam,
 Cuius cultores infamia turpis inurit?
 Namque sacerdotes tunicis muliebribus idem
 10 Interius vitium cultu exteriore fatentur,
 Idque licere putant, quod non licet; unde per urbem
 Leniter incedunt mollita voce loquentes,
 Laxatosque tenent extenso † pollice lumbos,
 Et proprium mutant vulgato crimine sexum.
 15 Cumque suos celebrant ritus, his esse diebus
 Se castos memorant: ut, si tantummodo tunc sunt,
 Vt perhibent, casti, reliquo iam tempore quid sunt?
 Sed quia coguntur saltim semel esse pudici,
 Mente fremunt, lacerant corpus funduntque cruorem.
 20 Quale sacrum est, vero quod fertur nomine sanguis?
 Nunc etiam didici, quod te non fecerit aetas,

689^b. *F* = *Parisinus* 2832 saec. IX (cui similis est *Paris.* 2772 saec. X). *R* = *Vaticanus Regin.* 116 fol. 114 saec. IX—X. *F R* enotabo ex *Corp. Script. Ecclesiast. Vindobonensi* XXIII 227 sq. Versus s̄ci Cipriani epi et martiris *F* Incipiunt uersus beati Cipriani martyris Christi *R*. Ad . . conuersum libri. 1 te *om.* *R* 3 attonitus *Rivinus* 9 idem *R* id est *F* 10 Inter iusticiã *F* 11 Idemque *sed corr.* *R* orbem *R* 12 mellita *Pamel* 13 Lassatos *F* Lapsatos *R* Laxatos *vulgo* pollice libri *podice corr.* *antiqua m. in F* 14 proprie *R* mut. *vulg.*] mutato *R* 16 ut *R* at *F* 18 saltim *R*: sed tunc *F* 21 didici *F*: vox erasa *R*

Sed tua religio calvum, caligaeque remota
 Gallica sit pedibus molli redimita papyro:
 Res miranda satis deiectaque culmine summo.
 Si quis ab Isiaco consul, procedat in orbem, 25
 Risus orbis erit; quis te non rideat autem,
 Qui fueris consul, nunc Isidis esse ministrum?
 Quodque pudet primo, te non pudet esse secundo,
 Ingeniumque tuum turpes damnare per hymnos
 Respondente tibi vulgo et †lacerante senatu, 30
 Teque domo propria pictum cum fascibus ante,
 Nunc quoque cum sistro faciem portare caninam?
 Haec tua humilitas et humilitatis imago est!
 Aedibus illa tuis semper monumenta manebunt.
 Rumor et ad nostros pervenit publicus aures, 35
 Te dixisse: 'Dea, erravi; ignosce! redivi.'
 Dic mihi, si valeas: cum talia saepe rogares
 Et veniam peteres, quae tecum verba locuta est?
 Vera mente cares, sequeris qui mente carentes.
 Haec iterum repetis nec te delinquere sentis? 40
 Quid mereare, vide. minus esses forte notandus,
 Si tantum hoc scires et in hoc errore maneres;
 At cum vericolae penetraveris ostia legis,
 Et tibi nosse Deum paucis provenerit annis,
 Cur linquenda tenes? aut cur retinenda relinquis? 45
 Nilque colis, dum cuncta colis, nec corde retractas,
 Vera quid a falsis, quid ab umbris lumina distent.
 Philosophum fingis, cum te sententia mutet:

23 Gallica i. e. gallaribus c. 4, 44? (Calliga Par. 2778)
 papiro FR 25 yssiaco F urbem Pamel 26 orbis
 Peiper urbis Hartel oris libri 28 putet et primo F (et
 del.) 29 tupes R ymnos F 31 domum propriam F
 ante R: olim F 32 Num F sinistra R 38 tua . . et]
 non . . sed Pamel, recte? 36 ignoscere divi F ignoscite
 divi! vir doctus 39 mentem F (m eras.) que R 43 sic
 F uericulae R 44 proueniret in annis R 45 sic F
 relinquenda tenes R 46 nec credere tactas R 47 a]
 ad et ab] ad F; utrumque corr. m. antiq. distant F
 48 phylosophum F 49 aura vulgata

- Nam tibi si ~~stomachum~~ popularis moverit ira,
 50 Et Iudaeus eris totusque incertus ageris.
 Indulge dietis: sapientia non placet alta.
 Omne quod est nimium, contra cadit. Vnum operantur
 Et calor et frigus; sic hoc, sic illud adurit.
 Sic tenebrae visum, sic sol contrarius aufert,
 55 Et pariter laedunt † tepidum fervensque lavacrum.
 Esca alitur corpus, corpus consumitur esca,
 Vimque suam minuit, si quid protenditur ultra.
 Denique si sedeas, requies est magna laboris;
 Si multum sedeas, labor est. Maro namque poeta
 60 Pro poena posuit: 'sedet aeternumque sedebit
 Infelix Theseus.' semper nocet utile longum:
 Prandia longa nocent, ieiunia longa fatigant.
 Sic nimium sapere stultum facit. 'Improba secta,'
 Me dea sic docuit; 'moderamen amabile' dixit.
 65 Sed tu nec sectam modo nec moderamina curas.
 Mens autem stabilis nullo pervertitur aestu,
 Ipsaque simplicitas numquam mala cogitat ulla.
 Hinc sincera fides aeterna sede fruatur
 Et dolus e contra longo cruciabitur igni.
 70 Elige quid velis, ut digna piacula vites.
 Sic tamen hanc veniam mereatur † creditor inquam.
 Vt leve crimen erit, si nolis noscere vera,
 Non leve crimen erit, si cognita vera relinquas.
 Sed te correctum forsán matura senectus
 75 In melius revocat satiatum erroribus istis;
 Tempus enim mutat, mala digerit omnia tempus.
 Tunc igitur, cum te consulta reduxerit aetas,
 Disce Deo servare fidem, ne forte bis unum
 Incurras lapsum. quia vere dicitur illud:

50 ageris *Peiper* aberis *F* ^haberis *R* 51 dicis *R*
 58 adurit *R*(?) 55 ledunt *omnes* tepudum *F* gelidum
vulgo: recte? 60 *Aen.* VI 617. v. 61—85 *desunt in F, Par.*
 2772 64 *Medea R* 65 *secta R moderamine R* 68 sede
Rivinus fide *R* 69 dolosa contra *R* 70 quid *R: quale*
Rivinus 71 inquam *R: numquam Hartel* 78 do *R*

Qui pedis offensi lapidem vitare secundo 80
 Nescit et incautus iterum vexaverit artus,
 Imputet ipse sibi nec casibus imputet ullis.
 Corrige delictum fidamine, corrige mentem:
 Sufficit peccare semel. desiste vereri:
 Non erit in culpa, quem paenitet ante fuisse. 85

B. M. B. —

689^c

*Addere libet ex Marci monachi Casinensis de S.
 Benedicto carmine quaedam ad antiquitatem spectantia:*

Caeca profanatas coleret dum turba figuras,
 Et manibus factos crederet esse deos,
 Templata ruinosis haec olim struxerat aris,
 Quis dabat obsceno sacra cruenta Iovi.
 Sed iussus veniens eremoque vocatus ab alta 5
 Purgavit sanctus hanc Benedictus humum
 Sculptaque confractis deiecit marmora signis
 Et templum vivo praebuit esse Deo . . .
 Hunc plebs stulta locum quondam vocitaverat Arcem, 17
 Marmoreisque sacrum fecerat esse deis . . .
 Ad quem caecatis errantes mentibus ibant 21
 Improbata mortifero reddere vota Iovi . . .
 Ast huc perducto scopuli cessere rubique, 49
 Siccaque mirandas terra retextit aquas . . .

82 ullis] illis *R'* 89 fidamine *Iunius* 84 sufficit *R*
 C. Cypriani uersus aduersus quendam senatorem expliç *R*

689^c. *Ed pr. Mabillon Acta S. Bened. I 28, unde
 sumpsi. Est in Reginensi 1267 s. IX.*

690

PETRONII ARBITRI

B. M. — Petron.
ed. Buech. fg. 26.
B. IV 95.

.
.

Sic contra rerum naturae munera nota

Corvus maturis frugibus ova refert.

Sic format lingua fetum cum protulit ursa

Et piscis nullo iunctus amore parit.

5 Sic Phoebea chelys vinclo resoluta parentis

Lucinae tepidis naribus ova fovet.

Sic sine concubitu textis apis excita ceris

Fervet et audaci milite castra replet.

Non uno contenta valet natura tenore,

10 Sed permutatas gaudet habere vices.

691

PETRONII

B. V. 148. M. 1084.
Buech. 41.
B. IV 95.

Indica purpureo genuit me litore tellus,

Candidus accenso qua redit orbe dies.

Hic ego divinos inter generatus honores

690—715. *Haec edidit Binetus, satis fideliter ut videtur, ex codice Isidori Bellovacensi saec. IX nunc deperdito (S). Binetum afferam ex Petronio a Doussa edito Lugd. B. 1585 p. 111—120. Cf. Krohnii Quaestiones de Anth. lat., diss. Hal. 1887.*

690. *Cf. Lactant. schol. Statii Theb. 3, 506. Hermes 83, 173. 'Extabant illi duo priores uersus, ubi legitur 'Sic contra r.' Reliquum expleui ex meo V. C.' Binetus. Vnde et Petronius: Sic contra . . refert Fulgentius mythol. I 12 p. 44 1 Sicut sunt rerum . . nota S notae Fulg. tota Scaliger 3 foetum S 5 phoebaeae chelis S vinclo Binet uicto S voto Baehrens 6 roribus Baehrens noctibus Buecheler ora Hadriamides 7 caeris S 8 Fetat Buecheler*

691. *Arbitri hic et in seqq. om. S 1 littore S 2 rubet Burmann 3 versatus Buecheler veneratus Baehrens odores Binetus*

Mutavi Latio barbara verba sono.
Iam dimitte tuos, Paean o Delphice, cycnos: 5
Dignior haec vox est, quae tua templa colat.

692

B. M. —
B. IV 96.
Buech. 42.

PETRONII

Naufragus eiecta nudus rate quaerit eodem
Percussum telo, cui sua fata fleat;
Grandine qui segetes et totum perdidit annum,
In simili deflet tristia fata sinu.
Funera conciliant miseros, orbique parentes 5
Coniungunt gemitus, et facit hora pares.
Nos quoque confusis feriemus sidera verbis,
Et fama est, iunctas fortius ire preces.

693

B. III 212. M. 988.
B. IV 97.
Buech. 44.

PETRONII

Si Phoebi soror es, mando tibi, Delia, causam,
Scilicet ut fratri quae peto verba feras:
'Marmore Sicano struxi tibi, Delphice, templum
Et levibus calamis candida verba dedi.
Nunc si nos audis atque es divinus Apollo, 5
Dic mihi, qui nummos non habet, unde petat.'

6 vox *Binetus* uos *S*

692. 1 eversa *Dousa* 2 cui *S* qui *Buecheler* fleat
Jacobs legat *S* 5 sortique *S*, corr. *Binetus* 6 urna
Reiske hora i. e. tempus pariter infelae mortis liberorum
8 iunctas *Binetus* constans *S* socias *Buecheler*. — *Sequitur* c. 218 'Petronii', deinde

693. 3 si *Pario Schrader* Siccano *Ziehen* 4 con-
dita *Heinsius* 6 cf. *Furius Bibaculus* ap. *Suetonium de*
gramm. p. 110 *Reiff*.

694

PETRONII

B. M. —
B. IV 97.
Buech. 35.

- Omnia quae miseris possunt finire querellas,
 In promptu voluit candidus esse deus.
 Vile olus et duris haerentia mora rubetis
 Pungentis stomachi composuere famem.
 5 Flumine vicino, stultus sinit. †effugit Euro,
 Cum calidus tepido consonat igne focus.
 Lex armata sedet circum fera limina nuptae;
 Nil metuit licito fusa puella toro.
 Quod satiare potest, dives natura ministrat;
 10 Quod docet infrenis gloria, sine caret.

695

PETRONII

B. III 236.
M. 1001. B. IV 97.
Buech. 35.

- Militis in galea nidum fecere columbae:
 Adparet, Marti quam sit amica Venuis.

696

PETRONII

B. M. —
B. IV 98.
Buech. 37.

- Iudaeus licet et porcinum numen adoret
 Et caeli summas advocet auriculas,
 Ni tamen et ferro succiderit inguinis oram
 Et nisi nodatum solverit arte caput,

694. 1 querelas S 4 Pugnantis S, corr. Dousa
 5 et riget Binetus 6 personat Baehrens focus Binetus
 rogos S tholus Haupt 7 fera i. acriter, severe defensa
 10 inferius S, corr. Binetus

695. sic S

696. 1 noznen S cf. Tac. Hist. V 3; 4 2 cilli Pi-
 thoeus. Caeli S quasi asini (cf. notissimum illud 'Spott-
 crucifixa' Palatinum). Cf. Iuvenal. 14, 97: 'nil praeter nubes
 et caeli numen adorant' agricolae S, em. Binetus 3 oram
 vel arram Binetus aram S 4 Et cute Baehrens Et sibi
 Buecheler nudatum Pithoeus

Exemptus populo Graia migrabit ab urbe
Et non ieiuna sabbata lege premet.

5

B. M. —
B. IV 98.
Buech. ad 97.

697

[PETRONII]

Vna est nobilitas argumentumque coloris
Ingenui, timidas non habuisse manus.

B. III 205.
M. 977. B. IV 98.
Buech. 38.

698

PETRONII

Lecto compositus vix prima silentia noctis
Carpebam et somno lumina victa dabam:
Cum me saevus Amor prensat sursumque capillis
Excitat et lacerum pervigilare iubet.
'Tu famulus meus,' inquit, 'ames cum mille puellas,
Solus, io, solus, dure, iacere potes?'
Exsilio et pedibus nudis tunicaque soluta
Omne iter impedio, nullum iter expedio.
Nunc propero, nunc ire piget, rursumque redire
Poenitet, et pudor est stare via media.
Ecce tacent voces hominum strepitusque viarum
Et volucrum cantus turbaque fida canum:
Solus ego ex cunctis paveo somnumque torumque
Et sequor imperium, magne Cupido, tuum.

5

10

B. III 203.
M. 975. B. IV 99.
Buech. 39.

699

PETRONII

Sit nox illa diu nobis dilecta, Nealce,
Quae te prima meo pectore composuit;

5 grata *Casaubonus*. Graia ad *Euandrum Arcadem Palatii*
incolam spectare videtur. 6 sabbatha *S tremet Buecheler*

697. *separavit Buecheler* 1 doloris *L. Mueller*.

698. 2 vineta *Heinsius* 3 prenum *S, em. Ouden-*
dorp 8 *i. e. Me in omne iter impedio. ingredior olim*
scripsi 14 *Ex Burmann*

699. *Cf. Propertius III 7. —*

Sit torus et lecti genius secretaque †longa,
 Queis tenera in nostrum veneris arbitrium.
 5 Ergo age duremus, quamvis adoleverit aetas,
 Vtamurque annis, quos mora parva tenet.
 Fas et iura sinunt veteres extendere amores:
 Fac, cito quod coeptum est, non cito desinere.

700

[Item]

B. III 220. M. 992.
B. IV 99.

Foeda est in coitu et brevis voluptas
 Et taedet Veneris statim peractae.
 Non ergo ut pecudes libidinosae
 Caeci protinus irruamus illuc:
 5 Nam languescit amor peritque flamma.
 Sed sic sic sine fine feriat
 Et tecum iaceamus osculantes.
 Hic nullus labor est ruborque nullus:
 Hoc iuvit, iuvat et diu iuvabit.
 10 Hoc non deficit incipitque semper.

701

Item

B. III 221. M. 998.
B. IV 99.

Accusare et amare tempore uno
 Ipsi vix fuit Herculi ferendum.

3 longa S: sponda *Heinsius* lampas *Buecheler* lodix
Ziehen 6 teret *Pontanus, recte?* 7 celeres *conieci*
 8 Ac *Buecheler* Fas *Schrader*

700. 'Sequebantur ista, sed sine Petronii titulo. At
 priores illi duo Phalaecii vix alius fuerint quam Petronii'
Binetus. Item *addidi* 6 sicci *Baehrens!* 7 sectim
Loewe tractim *Buecheler* 9 iuvat *Binetus*] iuuit S

701. 1 Aermnari *Baehrens*

702

B. III 906. M. 978.
B. IV 100.

Item

Te vigilans oculis, animo te nocte requiro,
Victa iacent solo cum mea membra toro.
Vidi ego me tecum falsa sub imagine somni.
Somnia tu vinces, si mihi vera venis.

703

B. III 914. M. 984.
B. IV 100.

.....

Hoc sibi lusit opus de stamine floricolore
Hesperie, teneras officiosa manus.
Et pulchro pulchras strophio producta papillas
Gaudet utrumque sui pectoris esse decus.

704

B. III 915. M. 985.
B. IV 100.

[Item]

Hesperie lateri redimicula nectit eburno
Facta suis manibus, pectore digna suo.
Iam veteres iras Venus et Tritonia ponit:
Pectora nam Veneris Palladis ambit opus.

705

B. III 916. M. 986.
B. IV 100.

[Item]

Intertexta rosa Tyrii subtemine fuci
Involvet quoties mobile zona latus,

702. Cf. *Ovid. heroid.* 16, 99 *seq.* 2 *Vincta Hand*
3 me *Binetus* met *S* 4 uincis *S* 'Sequentia tetrasticha
[703—704] . . in exemplari coniuncta erant' *Binetus*

703—705. Item [704—5] *addidi* Aliter *Bachrens.*

703. 2 *Hesperies S* certans *Binetus* 3 *praeducta*
Heinsius redimita *Buecheler* protecta *Schrader*

704. 3 ponunt *Heinsius*

705. 1 rosa e *Oudendorp* sub tegmine *S, em. Binetus*
2 inuoluit *S* nobile *Heinsius*

Ambrosium gemino potabit ab ubere rorem
Et vere roseo fiet odore rosa.

706

Item

B. III 218. M. 988.

B. IV 101.

Me nive candenti petiit modo Iulia. rebar
Igne carere nivem: nix tamen ignis erat.

Quid nive frigidius? nostram tamen urere pectus

Nix potuit manibus, Iulia, missa tuis.

5 Quis locus insidiis dabitur mihi tutus amoris,

Frigore concreta si latet ignis aqua?

Iulia sola potes nostras extinguere flammis:

Non nive, non glacie, sed potes igne pari.

707

De Delo

B. III 7. M. 175.

B. IV 101.

Delos iam stabili revincta terra

Olim purpureo mari natabat

Et moto levis hinc et inde vento

Ibat fluctibus inquieta summis.

5 Mox illam geminis deus catenis

Hac alta Gyaro ligavit, illac

Constanti Mycono dedit tenendam.

3 potavit S. —

Sequuntur apud Binetum c. 364. 348. 347. 349, deinde

706. *Riccardianus 2989 s. XV sic libere transforma-*
vit: Ad puellam de nive. 1 petiit Victoria 3 pectus
t. a. nostrum 4 missa puella tuis 7 Nostras s. p.
Victoria e. f.

707. 7 myconae S (Mycono *Heinsius*): cf. *Op. met.*
6, 190 sqq. *Post 707 sequuntur c. 363, tum post verba*
Bineti 'In his quae subjiciuntur, adpositi sunt auctores'
c. 414; *deinde*

708

GERMANICI CAESARIS

B. I 108. M. 117.

B. IV 102.

Ad Hectoris tumulum

Martia progenies, Hector, tellure sub ima
 (Fas audire tamen si mea verba tibi)
 Respira, quoniam vindex tibi contigit heres,
 Qui patriae famam proferat usque tuae.
 Ilios en surgit rursus inclita, gens colit illam
 Te Marte inferior, Martis amica tamen.
 Myrmidonas periisse omnes dic Hector Achilli,
 Thessaliam et magnis esse sub Aeneadis.

709

EIVSDEM GERMANICI

B. IV 92. M. 69.

B. IV 108.

De puero glacie perempto

Thrax puer adstricto glacie cum luderet Hebro,
 Frigore frenatas pondere rupit aquas,

Anth. Pal. IX 387: Ἀδριανοῦ Καίσαρος· οἱ δὲ Γερμανικοῦ·
Ἔκτορ, Ἀρμίον αἶμα, κατὰ χθονὸς εἴ που ἀκούεις,
Χαίρε καὶ ἄμπνευσον βαιὸν ὄπῃ πατρίδος.
Ἴλιον οἰκεῖται, κλεινὴ πόλις, ἄνδρας ἔχουσα
Σοῦ μὲν ἀφανροτέρους, ἀλλ' ἔτ' ἀρηϊφίλους.
Μυρμιδόνες δ' ἀπόλοντο· παρίστασο καὶ λέγ' Ἀχιλλεῖ,
Θεσσαλίην κείσθαι πᾶσαν ὑπ' Αἰνεάδαις.

708. 4 praeferat *S*, corr. *Pithoeus* proferet olim scripsi.
 — Sequitur 'Caesaris de libris Lucani' (233), deinde

709. Eiusdem Germanici de sqq. *S*. Est autem Pauli
 Diaconi a quo in commemoratione institutionis linguae
 Graecae qua puer usus erat affertur (Cf. Poetae aevi Carolini
 ed. Duemmler I p. 50) sic:

Sed omnino ne linguarum dicar(-am) esse nescius,
 Pauca, mihi quae fuerunt tradita puerulo,
 Dicam; cetera fugerunt iam gravante senio:
 De puero sqq. Cf. *Ann. philol.* 1893, 764.

D = Paulus. *P* = Parisinus 528 s. IX. *M* = Musci

Cumque imae partes fundo raperentur ab imo,
 Abscidit a iugulo lubrica testa caput.
 5 Quod mox inventum mater dum conderet igni,
 'Hoc peperit flammis, cetera' dixit 'aquis.
 Me miseram! plus amnis habet solumque reliquit,
 Quo nati mater nosceret interitum.'

710

B. I 23. M. 194.

B. IV 103.

C. CAECILII PLINII SECVNDI

Huc mihi vos, largo spumantia pocula vino,
 Vt calefactus Amor pervigilare velit.
 Ardenti Baccho succenditur ignis Amoris,
 Nam sunt unanimi Bacchus Amorque dei.

Anth. Pal. VII 542: Φλάκκον·

Ἔβρον χειμερίοις ἀταλὸς κρυμοῖσι δεθέντος
 κοῦρος ὀλισθηροῖ, ποσσὶν ἔθραυσε πάγον,
 τοῦ παρασυρομένοιο περιφύλαγες ἀχρὲν ἔκοψεν
 θηγαλέον ποταμοῦ Βιστονίωιο τρύφος.
 5 Καὶ τὸ μὲν ἠρπάζθη δίναις μέρος· ἡ δὲ τεκοῦσα
 λειψθὲν ὑπερθε τάφῳ μόνον ἔθηκε κέρα.
 Μυρομένη δὲ τάλαινα 'τέκος, τέκος' εἶπε, 'τὸ μὲν σου
 πυρκαϊή, τὸ δὲ σου πικρὸν ἔθαψεν ὕδωρ.'

Brit. add. 11983 s. XI—XII. V = Vindob. 2521 s. XII.
Q = Parisinus 6630 s. XIII. 5 = recentiores. De puero
qui in glacie extinctus est P Versus Iulii Caesaris MQ,
om. V Octaviani Ambros. G 64 s. XV. Sequor S. — 1 dum
ludit in D, P reliqui 2 concretas D, P rell. (fraenatas
ap. Binetum) 3 Dumque i. p. rapido traherentur ab amni
(-ne) D, P rell. 4 Presecuit tenerum DP (Persecuit rell.)
5 Orba quod inventum m. d. c. urna D, P rell. 6 cetera
S 7. 8 solus S servavit.

710. Cf. *Plinii Epist.* 4, 18; *Schanz Hist. litt. lat.*
 § 446. 1 vos: des *Oudendorp* 4 dii *S*

711

B. III 258. M. 232.
B. IV 104.

GALLIENI

.
Ite agite, o iuvenes, et desudate medullis
Omnibus inter vos! non murmura vestra columbae,
Brachia non hederæ, non vincant oscula conchæ.
Ludite: sed vigiles nolite extinguere lychnos.
Omnia nocte vident, nil cras meminere lucernæ.

712

B. III 231. M. 230.
B. IV 104.

L. APVLEI

Ἀνεχόμενος. Ex Menandro

Amare liceat, si potiri non licet.
Fruantur alii: non moror, non sum invidus;
Nam sese excruciat, qui beatis invidet.
Quos Venus amavit, facit amoris com̄potes:
Nobis Cupido velle dat, posse abnegat. 5
Olli purpurea delibantes oscula
Clemente morsu rosea labia vellicent,
Candentes dentes effigient suavio,
Malas odorent ore et ingenuas genas
Et pupularum nitidas geminas gemmulas. 10
Quin et cum tenera membra molli lectulo
† Compactiora adhaerent Veneris glutino,

711. Galieni imperatoris S. — v. 1—3 Trebellius Polio
vita Gallieni c. 11 exhibet, sed v. 1 o pueri, pariter sudate
habet. 4—5 solus S servavit. — Sequitur C. 232, deinde

712. suspectum habuit Scaliger (cf. Bernays p. 272)
4 fecit S, corr. Binetus. 7 Demente Baehrens labia scripsi
labella S 8 om. Binetus, sed 'agnoscit, teste Savarone ad
Sidonium, Cl. Bineti MS schedium'. ut ait Scriuerius; ubi
effigient 9 adorent Scriuerius oberrent conieci 12 Cum
pectora S una add. Binetus, arte Doussa; Cubant, cum
pectora v. Winterfeld philol. 55, 191 Compectorata edd. vet.
Consertiora Baehrens Compactiora Thewrewk ann. philol.
1894, 304. Compacta adhaerent [lento] Veneris glutino conieci

Libido cum lascivo instinctu suscitet
 Sinuare ad veneris usum femina feminae
 15 Inter gannitus et subantis vocolas,
 Carpent papillas atque amplexus intiment
 18 Thrysumque pangant hortulo Cupidinis
 17 Arentque sulcos molles arvo Venerio,
 Dent crebros ictus †conhibente †lumine
 20 Trepidante cursu venae et anima fessula
 Eiaculent tepidum rorem niveis laticibus.
 Haec illi faciant, queis Venus non invidet;
 At nobis casso saltem delectamine
 Amare liceat, si potiri non licet!

713

ALCIMI

B. II 177. M. 258.
B. IV 105.

de Vergilio et Homero

Maeonio vati qui par aut proximus esset,
 Consultus Paeon risit et haec cecinit:
 Si potuit nasci, quem tu sequereris, Homere,
 Nascetur, qui te possit, Homere, sequi.

714

EIVSDEM

B. III 212. M. 258.
B. IV 105.

O blandos oculos et †infacetos
 Et quadam propria nota loquaces!

13 lascivia instincto *S*, em. *Binetus* lasciva instricta
 suscitatur *Colvius* 14 Sinuent *Binetus* at Veneri cursum *S*,
 corr. *Scrivenerius* foemine *S* 18 ante 17 posui 18 horto
 in *S*, em. *Binet* 17 Haerentque *S* Arent vel Iterent *Bi-*
netus, Reserent *Baehrens* 19 Dent *Binetus* Dum *S* conhi-
 bente *S* connivente *Binet* conitante *conieci*. conti ex *Priapeo*
 11, 3 notat *Ziehen* flumine *Baehrens* 20 Crepidante *S*, em.
Binetus cursu *S* sursum *conieci* venere *S* vena *Baehrens*,
 venae *Winterfeld* 21 lactibus *Binetus* 23 casto *Meineke*

713. Virgilio *S*714. 1 inquietos *Binetus* nec inq. Set *Buecheler*

Illic et Venus et leves Amores
Atque ipsa in medio sedet Voluptas.

715

B. III 211. M. 257.
B. IV 105.

EIVSDEM

Lux mea puniceum misit mihi Lesbia malum:
Iam sordent animo cetera poma meo.
Sordent velleribus vestita cydonia canis,
Sordent hirsutae munera castanae;
Nolo nuces, Amarylli, tuas nec cerea pruna: 5
Rusticus haec Corydon munera magna putet.
Horreo sanguineo male mora rubentia suco:
Heu grave funesti crimen amoris habent!
† Misi dente levi paulo libata placenta
Nectare de labris dulcia † membra suis. 10
Nescio quid plus melle sapit, quod contigit ipsa,
Spirans Cecropium dulcis odore thymum.

715. 1 misi tibi *S* 3 vestita *Loewe* hirsuta (*ex v. 4*)
S 3, 5, 12 *y]i S* 4 *cf. c. 218, 2* 5 caerea *S* 6 co-
ridō *S* 7 succo *S* 9 *Missa et Bæhrens* placenta
Munera *cf. Binetus* 10 Nectarea e *Bæhrens* mella *Bi-*
netus liba *Bæhrens* 11 qui *Meyer* 12 caecr. *S*
dulcius ore *Burmann* dulcis ab ore *Bæhrens*

Binetus sic pergit: Ista quae subiiciuntur vel ex V. C. manusc. clariss. J. C. Jacobi Cuiacii vel ex munere Jos. Scaligeri [*i. e. ex Vossiano q. 86*] habui, nonnulla et in Italia conquisivi [*Haec sunt 890—892*]. *Tum habet c. 112 436 145 132 181 891 88 218 156 793 196 224 892 732 760; c. 870 Meyeri et 387 Meyeri. In praefatione habet 890.*

- Vtilibus monitis prudens adcommoedet aurem.
 Non laeta extollant animum, non tristia frangant.
 Dispar vivendi ratio est, mors omnibus una.
 Grande aliquid caveas timido committere cordi.
- 5 Numquam sanantur deformis vulnera famae.
 Naufragium rerum est mulier male fida marito.
 Tu si animo regeris, rex es; si corpore, servus.
 Proximus esto bonis, si non potes optimus esse.
 Nullus tam parcus, quin prodigus ex alieno.
- 10 Audit quod non vult, qui pergit dicere quod vult.
 Non placet ille mihi, quisquis placuit sibi multum.
 Iuri servitium defer, si liber haberis.
 Vel bona contemni docet usus, vel mala ferri.
 Ex igne ut fumus, sic fama ex crimine surgit.
- 15 Paulisper laxatus amor decedere † potest.
 Splendor opum sordes vitae non abluit umquam.
 Inprobus officium scit poscere, reddere nescit.
 Inridens miserum dubium sciat omne futurum.
 Mortis imago iuvat somnus, mors ipsa timetur.

716. (cf. *Columbani monosticha*) P = Parisinus 9347 s. IX (cont. *Huemer Stud. Vindob.* 4, 170). A = Palatinus 239 s. X. R = Reginensis 300 s. XI. C = Parisinus 8069 s. XI. E = Vorauensis 111 s. XII. V = Vindobonensis 2521 s. XII. M = Turonensis 164 *Marbodi (in Hildeberti et Marbodi ed. Benedict. p. 1634)*. Regin. 166 s. X—XI habet v. 1—8. — Incipiunt uersi in singulis generalis sententiae P Incipiunt sententiae generales in singulis uersibus A Versus Platonis translati de greco E Versus Platonis de greco in latinum translati V, cf. c. 490. Proverbia Catonis philosophi M Inscr. om. C Ordinem versuum, qui in libris valde variat, sequor libri P; in contextu sequor P et versibus 6, ubi deest, A et (v. 81) E. — RCM et ceteris locis AE raro afferam. 4 om. A corda P cordi E 9. 11. 13. 17 om. A 12 Iure P Iuri R Iuris A Nulli E deffer P si DE sic PA aberis P 13 contempni P 15 in solo A extat potest A quibit Maius perstat Ziehen 16 om. P, exstat in AC 18 sciat AE, om. P

Quanto maior eris, tanto moderatior esto.	20
Alta cadunt odiis, parva extolluntur amore.	
Criminis indultu secunda audacia crescit.	
Quemlibet ignavum facit indignatio fortem.	
Divitiae trepidant, paupertas libera res est.	
Haud homo culpandus, quando est in crimine casus.	25
Fac quod te par sit, non alter quod mereatur.	
Dissimilis cunctis vox vultus vita voluntas.	
Ipsam se cruciat, te vindicat invidus in se.	
Semper pauperies quaestum praedivitis auget.	
Magno conficitur discrimine res memoranda.	30
Terra omnis patria est, qua nascimur et tumulamur.	
Aspera perpersu fiunt iucunda relatu.	
Acrius adpetimus nova, quam iam parta tenemus.	
Labitur ex animo benefactum, iniuria durat.	
Tolle mali testes: levius mala nostra feremus.	35
Vir constans quicquid coepit complere laborat.	
Saepe labor siccatur lacrimas et gaudia fundit.	
Inustus, qui sola putat proba, quae facit ipse.	
Tristibus adficiatur gravius, si laeta recordor.	
Omne manu factum consumit longa vetustas.	40
Quid cautus caveas, aliena exempla docebunt.	
Haud ullum tempus vanitas simulata manebit.	
Ne crede amissum, quicquid reparare licebit.	
Condit ferula fames; plenis insuavia cuncta.	
Doctrina est fructus dulcis radicis amarae.	45

21 parua P, corr. p 22. 23 om. A 23 Quaelibet P

Queml. E 24 Trepédant P 25 Tunc M 26 par(s
eras.) P 28—31 om. A 28 se] te M in se] ipse M
32 perpersi P; recte AE 33. 35 om. A 36. 38. 42 43
om. A 37 dolor M fundunt PAM fundit E 38 in
PRM est quid P probas P probae R; recte M
39 gra uis, P recorder A 41 cantus P 42 Ullum P
(multum E) mentis s. manebunt E 43 Nec redeam
ipsum P, recte E 44 famis A vernacule: Hunger ist
der beste Koch. 45 Doctrine P m. pr. -na A amare P
m. pr.

- Vti ut divitiis bonitas, sic luxus abuti.
 Non pecces tum, cum peccare impune licebit.
 Spes facit inlecebram visuque libido movetur.
 Vera libens dices, quamquam sint aspera dictu.
- 50 Tristis adest maeror, si cesset laeta voluntas.
 Non facit ipse aeger, quod sanus suaserit aegro.
 Absentum causas contra maledicta tuere.
 Ipsos absentes inimicos laedere noli.
 Vicus proserpit, quod stulta silentia celant.
- 55 Qui vinci sese patitur pro tempore, vincit.
 Nemo ita despectus, quin possit laedere laesus.
 Cum accusas alium, propriam prius inspice vitam.
 Nemo reum faciet, qui vult dici sibi verum.
 A deo expectemus longaevam ducere vitam.
- 60 Votis concessam scelus est odisse senectam,
 Quicquid inoptatum cadit, hoc homo corrigat arte.
 Consilii regimen virtuti corporis adde.
 Vincere velle tuos perquam victoria turpis.
 Cum vitia alterius satis acri lumine cernas
- 65 Nec tua prospicias, fis verus crimine caecus.
 Nonnumquam vultu tegitur mens taetra sereno.
 Durum etiam facilem facit adsuetudo laborem.
 Quisque miser casu alterius solatia sumat.
 Si piget admissi, committere parce pigenda.
- 70 Robur confirmat labor, at longa otia solvunt.

46—54 *om. A* 46 *diutius P, sed corr. p (qui solus versum habet). Cf. Catonis distich. III 21 'Utere quaesitis, sed ne videaris abuti.'* 47 *peccet P, corr. pE tū P*
 48 *illecebras E usu P, corr. p, E visu C* 50 *m.] memer P mēror p messis E cesset PE cessit Baehrens*
 52 *maledictā P, corr. p* 55 *uincisse P uinci s. AE*
 56 *dispectus PA desp. E* 58—61 *om. A* 59 *in solo P expectim' P expetimus Huemer vel expectemus* 61 *ante PE arte V* 63 *om. AE perquam P]satis est C*
 64 *Con P, corr. p Cum A cernis PA, corr. Maius*
 65 *sis P fis A uerus PA vero Buecheler* 66—76 *om. A*
 67 *adsuetu P -do pE* 68 *sumat P rimat E*
 69 *pigea mirsi P, corr. p (om. E)* 70 *sic E Robor P at E aut P*

Vt niteat virtus, absit rubigo quietis.
 Mitte arcana deo caelumque requirere quid sit.
 Quod nocet, interdum si prodest, ferre memento;
 Dulcis enim labor est, cum fructu ferre laborem.
 Laetandum est vita, nullius morte dolendum est: 75
 Cur etenim doleas, a quo dolor ipse recessit?
 Dum speras, servis; cum sint data praemia, †saevis.
 Ille nocet gravius, quem tu contemnere possis.
 Quod metuis, cumulas, si velas crimine crimen.
 Suffragium laudis quod fert malus, hoc bonus odit. 80
 Magni magna parant, modici breviora laborant.

Haec quoque sunt in E; ut Hildeberti sunt in Paris. 14194:

Formula vivendi praesto est tibi: pauca loquaris,
 Plurima fac. sit utrisque comes modus, utile, pulchrum;
 Obsequiis instes: ea pro te munera poscent.
 Sobrius a mensis, a lecto surge pudicus.
 Stans casum metuas, speres prostratus; et illum, 5
 Quem colis in titulis, miserum abiectumque tuere.
 Vt decet et prodest, et amabis et oderis idem.

v. 72 irrepsit in Catonis Disticha II 2, 1

72 archana *P* quid *P* 74 Duscis et fruct' *P*, corr. *p*;
 recte *C* 77—81 om. *P* 77—80 sunt in *A* solo 77 cum
 data sint pr. saeuus *A* servis *Maius*. 78 Ille etiam
 grauius nocet *A*, corr. *Maius* tu *Maius*, om. *A* non
Baehrens 81 est in *E* solo. Debile saepe caput totum
 dat debile corpus, Et (*lege At*) faciunt firmum fortia membra
 caput *E*, in quo c. 644 sequitur. — *Quae Baehrens*
PLM III 240—242 tamquam Catoniana addidit, Alcuini
sunt: cf. Poetae aevi Carolini ed. Duemmler I 275 et N.
Archiv. 7, 419. — Formula vivendi *sqq.* cf. *Hildebertus ed.*
Beaugendre p. 1333 Ad nepotem (*ubi 1 Forma 2 pu.*) rec-
 tum 3 praemia poscant 5 timeas 6 colis insignem; *v. 4. 3.*
7. 5. 6) et Nov. Arch. 2, 403.

717

B. M. —
B. IV 178.

- Doctiloqui carmen ructatum fonte Maronis
 Bis senis numero florens se milibus explet
 Et super hos octingentis septem quadraginta
 Versibus adiunctis concluditur omne volumen,
 5 Quod cecinit quondam variato fulmine linguae:
 Pastores Cererem Bacchum pecus et bona mellis,
 Naufragium flammam errores vulnera ludos,
 Tartara, post Latium, sic Teucros bella frementes,
 Hostibus Ascanium Rutulis in castra relictum,
 10 Proelia post reditum, devictam Marte Camillam,
 Et sua cedentem profugo conubia Turnum.

718

Ad Oceanum

B. V 118. M. 1055.
B. III 165.

- Vndarum rector, genitor maris, arbiter orbis,
 Oceane o placido conplectens omnia [gyro],
 Tu legem terris moderato limite signas,
 Tu pelagus quodcūque facis fontesque lacusque.
 5 Flumina quin etiam te norunt omnia patrem;
 Te potant nubes, ut reddant frugibus imbres.
 Cyaneoque sinu caeli tu diceris oras
 Partibus ex cunctis inmenso cingere nexu.

717—718. P = Parisinus 18026 olim Sangermanensis
 1188 saec. IX.

717 fol. 75 v. (post c. 507—518. 555—557) sine titulo.
 2 numeri P. Vergilius secundum codices 12912 versibus con-
 stat. 5 quodam P, corr. Quicherat (ed. pr. Bibl. des chartes
 t. II p. 129) fulmine P, cf. 668, 5 flumine Buecheler
 11 tornum P.

718. Incipit de oceano P ibidem. 1 Vudarum P
 2 Oceane o Heinsius Oceano P gyro om. P, add. Huemer
 ex Sedulio II 65: 'conplectens omnia gyro.' (flexu vel cursu
 Burmann, fluctu vel ponto Wernsdorf) 3 limite Hein-
 sius limine P 4 qđcūq; P 5 neŕ P, norunt Burm.
 6 potant Wernsdorf p̄tant P pensant Zichen
 8 inīnsa P, corr. Burmann

Tu fessos Phoebi reficis si gurgite currus
 Exhaustisque die radiis alimenta ministras, 10
 Gentibus ut clarum referat lux aurea solem,
 Si mare, si terras caelum mundumque gubernas,
 Me quoque cunctorum partem, venerabilis, audi.
 Alme parens rerum, supplex precor. ergo carinam
 Conserves, ubicumque tuo committere ponto 15
 Hanc animam, transire fretum, discurrere cursus
 Aequoris horrisoni Sortis fera iussa iubebunt;
 Tende favens glaucum per levia dorsa profundum,
 Ac tantum tremulo crispentur caerula motu,
 Quantum vela ferant, quantum sinat otia remis. 20
 Sint fluctus, celerem valeant qui pellere puppem,
 Quos numerare libens possim, quos cernere laetus:
 Servet inoffensam laterum par linea libram,
 Et sulcante viam rostro submurmuret unda.
 Da pater, ut tute liceat transmittere cursum, 25
 Perfer ad optatos securo in litore portus
 Me comitesque meos. quod cum permiseris esse,
 Reddam quas potero pleno pro mu[nere] grates.

B. M. B. —
 C. Scr. eccl. V.
 X 810. XVI 815.

719

Omnipotens genitor tandem miseratus ab alto,
 Postquam cuncta dedit caelo constare sereno,

9 fesso *P*, corr. *Heinsius* gurgitae *P* 10 Exhaustisq;
P alimta *P* 16 fretum *scripsi* fer& e *P* (fretum et
Burmman) discurrere curus *P* gyris *Buecheler* fretus et
 currere *Baehrens* decurrere olim *ego* 17 horrison sortē *P*,
 corr. *Burmman* 19 cerula *P* si nat *P* sinat otia
 [esse] remis *i. e.* sinat tuto et lente moveri remos.
 21 pupē *P* 28 (*P* fol. 76 r.) par *Buecheler* pars *P*
 24 Et *Wernsdorf* Te *P* 25 liceant *P* cursu *Buecheler*;
 potius tutum puto currum 'i. e. navem' *Baehrens* 26 por-
 tas *P* 27 pmisseris *P* 28 plenas *Meyer* pmu grates *P*,
 corr. *Heinsius*

719. C = *Parisinus* 13047 olim *S. Germani* 841 (*Cor-
 beicensis*) saec. IX f. 113 r. *Primus* ed. *Martène* (*Collectio*

- Omnibus in terris divinum aspirat amorem,
Semper honore pio nomen Natiq̄ue Patrisq̄ue
5 Ornare et canere paribusq̄ue in regna vocari
Auspiciis; huic progeniem virtute futuram
Egregiam, et totum quae legibus occupet orbem.
Ne tamen in terris mortalia pectora turbet
Ignotum numen, Deus aethere missus ab alto
10 Mortalis visus potuit quantusq̄ue videri.
Virgo matura fuit iam plenis nubilis annis,
Cui genus a proavis ingens nomenque decusq̄ue.
Intemerata toris — talem se laeta ferebat —
Casta pudicitiam miro servabat amore.
15 Huic se forma dei (caelo demissus ab alto
Spiritus intus alit) et casto se corpore miscet.
Ante tamen dubiam dictis solatur amicis:
'Alma parens, mundi dominum paritura potentem
(Nam te digna manent generis cunabula sancti),
20 Vade' ait 'o felix nati pietate, quocumq̄ue vocaris
Auspiciis manifesta novis! hic vertitur ordo
Huius in adventu: fides et fama perennis.'
Dixerat: illa pavens, oculos suffusa nitentis,
Suspirans imoque trahens a pectore vocem
25 Virgo refert: 'haud equidem tali me dignor honore;

ampliss. IX 126) et inscripsit De verbi incarnatione. Huemeri collatione (Scriptt. eccles. acad. Vindob. X 810; cf. Schenkl. ib. XVI 616) utor. 'Centonem de Christo Vergilianis compaginatum versibus apocryphum' Gelasius qui a. 492—496 papa erat commemorat aut hunc aut c. 16 (cf. Mus. Rhen. 31, 479). Versibus defuit lima ultima: ex Vergilianis ita consuti sunt, ut iusta hexametri forma nondum adsit, versus 16 20 22 25 30 58 73 76 78 80 87 107. Quos emendare labor est irritus. — Confer c. 719^a. 6 huic add. Schenkl ex Aen. VII 257 hinc Martène progeniemque piam C¹ futura C 8 Nec amen C 10 qualisque Aen. II 591. num quandoque? coetusque videre Ziehen 11 natura C 13 tori Huemer 15 dimissus C 16 Intulit Ziehen, sed cf. Aen. VI 726 et casto se C et del. Martène 20 Verg. Aen. III 480. Ecl. 3, 49 (pietate del. Schenkl) 25 Aen. (IV 31) I 835

Non opis est nostrae nec fas, nec coniugis umquam
Praetendi taedas aut haec in foedera veni.

Sed post iussa Deum nihil est, quod dicta recusem.

Accipio agnoscoque libens: sequor omina tanta

Promissisque Patris exsequar caelestia dona,

Admiranda Dei tantarum munera laudum.’

30

Panditur interea domus omnipotentis Olympi

Sidereum in sedem, terras unde arduus omnis

Aspicit et natum verbis compellat amicis:

‘Nate, meae vires, mea magna potentia solus,

35

Nate, mihi quem nulla dies ab origine rerum

Dissimilem arguerit, comitem complector in omnis.

Te sine nil altum mens inchoat: omnia mecum

Aeternis regis imperiis; et quidquid ubique est,

Nulla meis sine te quaeretur gloria rebus:

40

Omnia sub pedibus, qua sol utrumque recurrens

Aspicit oceanum, vertique regique videbunt.

Quae tibi polliceor (neque est te fallere quicquam),

Haec tibi semper erunt vatium praedicta priorum,

Nec mea iam mutata loco sententia cedit.

45

Nascere praeque diem veniens age, lucifer, alium;

Nascere, quo toto surgat gens aurea mundo.

Vnde etiam magnus caelorum nascitur ordo.

Nascere, ut incipiant magni procedere menses,

Ne maneant terris priscae vestigia fraudis,

50

Prospera venturo laetentur ut omnia saeclo.

Adgredere o magnos (aderit iam tempus) honores:

Aspera tum positae mitescent saecula bellis,

Pacatumque reges patriis virtutibus orbem.’

Haut mora: continuo Patris praecepta facessit,

55

27 Praetendit aetas C 28 Dei Schenkl deum Aen.
VI 461, C 30 Aen. V 863. Georg. IV 1 (ubi exsequar).
patriis C sequar haec Arevalus 31 Admiranda C
33 Sideriam C 37 Dissimile C comitem casus compl.
Aen. IX 275 40 quaeritur C 45 caedit C 48 saeculo-
rum Schenkl 53 mitescunt C 54 pagatumque C
57 numine Martène, cf. Aen. VI 60

Aethere se mittit figitque in virgine vultus,
 Nec mortale tuens, afflata est lumine quando
 iam propiore Dei . . nam tempore eodem
 Matri longa decem tulerunt fastidia menses,
 60 Et nova progenies mox clara in luce refulsit.
 Mox etiam magni processit numinis astrum,
 Stella facem ducens multa cum luce cucurrit.

.

'Ille dies primus leti primusque salutis
 Monstrat iter vobis ad eum; quem semper acerbum,
 65 Semper honoratum cuncti celebrate faventes.
 Annua vota tamen noctem non amplius unam
 Haut segnes vigilate, viri, dapibusque futuris
 Luce palam cumulate piis altaria donis.
 Hac vestri maneant in religione nepotes.
 70 Iamque egomet Patris sedes arcemque reviso.
 Accipite ergo animis atque haec mea figite dicta,
 Ore favete omnes et huc advertite mentem.
 [Hanc] e diverso sedem quotiens venietis in unam,
 Vndique collecti pacem laudate frequentes.
 75 Cogite concilium, coeant in foedera dextrae,
 Qua datur pacis solum inviolabile pignus.
 Discite iustitiam, aeterna in pace futurae
 Concordes animae, si non inrita dicta putatis.
 Nulla dies usquam memori vos eximet aevo:
 80 Mortalem eripiam formam, et praemia reddam
 Fortunatorum nemorum sedesque beatas.
 Non eritis regno indecores, nec vestra feretur
 Fama levis, mecum pariter considerare regnis.

58 propiora C. *Aen.* VI 51. *Georg.* I 483. Dei summi
Schenkl. 59 mensis C post 62 permulta deesse statui.
 64 ad eo C acerrum C 65 caelebrate C 67 Aut
 signes C 73 Hanc addidi uenientis C. *Aen.* II 716:
 Hanc e div. s. v. in u. E olim delevi. Sedem e diverso
Schenkl. 75 consilium C 76 *Aen.* XI 293 et 363.
 78 *Aen.* VI 827. X 244. 79 extimet C 80 *Aen.* IX 100.

Urbem quam statuo, vestra est: intrare licebit.
 Nusquam abero, et tutos patrio vos limine sistam: 85
 Idem venturos tollemus in astra nepotes.
 Quae vero nunc quoque vobis, dum vita manebit,
 Praemia digna feram? non vobis numine nostro
 Divitis uber agri rerumque opulencia deerit.
 Fundit humo facilem victum iustissima tellus 90
 Proventuque onerat sulcos atque horrea vincit,
 Floret ager, spumat plenis vindemia labris,
 Exuberant fetus ramos frondentis olivae,
 Quotque in flore novo pomis se fertilis arbor
 Induerit, totidem autumnno matura tenebit. 95
 Non liquidi gregibus fontes, non gramina deerunt,
 Et quantum longis carpent armenta diebus,
 Exigua tantum gelidus ros nocte reponet.
 Haec sunt, quae nostra deceat vos voce moneri.
 Vivite felices et condita mente tenete.' 100
 Haec ubi dicta dedit, mox sese attollit in auras.
 Suspiciens caelum caput inter nubila condit.
 Atque ita discedens terris animisque suorum
 Concretam exemit labem purumque relinquit
 Aetherium sensum atque aurai simplicis ignem. 105
 Ex illo celebratus honos, laetique minores
 Servavere diem, atque haec pia sacra quotannis
 Matres atque viri, pueri innuptaeque puellae
 Carminibus celebrant paterisque altaria libant.
 Ast ego qui cecini magnum et mirabile numen, 110
 Haec eadem gentique meae generique manebunt.

85 auero C tuto patri suo l. C 87 vobis quoque
 nunc conieci 89 derit C 90 homo C 91 honerat C
 93 Exsuperant Huemer 94 Quodquae C 96 deerunt
 sic C 97 dibus C 98 reponit C 103 discidens C
 106 celebratos C 107 sagra quodannis C. Aen. VIII 269.
 V 59. 110 quīs Ziehen.

719^a

[POMPONII]

B. M. B. —
C. Scr. eccl. V.
XVI 609.

Versus ad gratiam domini

Inducit duas personas, Meliboeum
et Tityrum.

- Tityre, tu patulae recubans sub tegmine fagi,
Nescio qua praeter solitum dulcedine laetus,
Fortunate senex! hic inter flumina nota
Et fontis sacros deductos dicere versus
5 Et cantare paras divino carmine, pastor,
Formonsi pecoris custos, formonsior ipse.
- TIT. Non incerta cano vatum praedicta priorum.
An quicquam nobis tali sit munere maius?
O Meliboee, deus haec nobis otia fecit.
- 10 Namque erit ille mihi semper deus atque hominum rex,
Omnipotens genitor, rerum cui summa potestas;
Quem qui scire velit, divinum aspiret amorem.
Haut ignota loquor, totum quae sparsa per orbem.
Ipsi laetitia voces ad sidera iactant
- 15 Intonsi montes, ipsae iam carmina rupes,
Ipsa sonant arbusta: deum namque ire per omnes
Terrasque tractusque maris caelumque profundum
Ne dubita — nam vera vides — qui foedere certo
Aeternis regit imperiis et temperat iras.
- 20 Ni faciat, maria ac terras nox incubat atra.
- MEL. Felix, qui potuit rerum cognoscere causas.

P = *Palatinus* 1753 saec. IX—X fot. 69^r. *P*: Pomponii om. (add. *Bursian ex Isidoro orig. I* 39, 25: 'Sic . . quidam Pomponius ex eodem poeta (*Vergilio*) inter cetera stili sui otia Tityrum in Christi honorem composuit.' *Idem locos Vergilianos apposuit et pleraque emendavit in Nuntiis acad. Monac. XI* (1878b), 29 sqq. *Deest lima ultima v.* 26 34 55 74 89 112 al. *P*: Moeliboeum 4 deductus 5 pares 6 pecori 7 Tyt (*sic ubique*) 9 meliboe 13 totumque 19 aeternisq; (q; *erasum*) 20 incubat (*m eras.*)

Namque — fatebor enim — genus a quo principe
nostrum,

Audierat Stimicon; laudavit carmina nobis.

Sis felix! nam te maioribus ire per altum

Auspiciis manifesta fides pro laudibus istis. 25

TIT. Accipe daque fidem: neque est ignobile carmen.

Maior agit deus atque opera ad maiora remittit.

Vnus qui nobis cunctando restituit rem,

Ille operum custos, hominum rerumque repertor,

Quo sine nil altum mens inchoat, ipse volutat 30

Quae sint, quae fuerint, quae mox ventura trahantur.

His etenim signis atque haec exempla secuti

Esse animas partem divinae mentis et haustus

Aetherios dixere, quia sit divinitus illis

Ingenium. Quamvis angusti terminus aevi 35

Terrenique hebetant artus moribundaque membra,

At genus immortale manet: ne quaere doceri.

Igneus est ollis vigor et caelestis origo,

Et cum frigida mors anima seduxerit artus,

Has omnis, ubi mille rotam volvere per annos, 40

Tempora dinumerans deus evocat agmine magno.

Reddunt se totidem facies terraeque dehiscunt;

Sed revocare gradum superasque evadere ad auras,

Hoc virtutis opus, terras temptare repostas

Sideream in sedem atque alto succedere caelo. 45

MEL. Tityre, tamne aliquas ad caelum hinc ire putandum est

Sublimis animas iterumque ad tarda reverti

Corpora? nos alia ex aliis in fata vocamur?

Inmortalis ego? pertemptant gaudia pectus,

Si modo quod memoras factum contingere possit. 50

TIT. Ne dubita, nulla fati quod lege tenetur:

Crede deo — nam vera vides —; sine posse parentem,

23 stimi conlaudabit 26 nec qui est 33 austus
34 Aethereos 39 animas eduxerit (46 iamne *Petschenig*)

48 Corpore²

Quod minime reris! fato prudentia maior.

MEL. Credo equidem, nec vana fides. Quis talia demens

55 Abnuat? et me victusque volensque remitto.

Stultus ego parvis componere magna solebam;

Nec mea iam mutata loco sententia cedit.

Vnum oro: doceas iter et sacra ostia pandas,

Quidve sequens tantos possim superare labores.

[TIT.] Dicam equidem nec te suspensum, nate, tenebo,

61 Et quo quemque modo fugiasque ferasque laborem.

Aude, hospes, contemnere opes: via prima salutis.

Intemerata fides et mens sibi conscia recti

Praemia digna ferunt; freti pietate per ignem

65 Invenere viam: requies ea certa laborum.

Invitant croceis halantes floribus horti

Fortunatorum nemorum sedesque beatæ.

Semper erunt, quorum melior sententia menti:

His locus urbis erit, divini gloria ruris.

70 Nam qui divitiis soli incubuere repertis,

Distulit in seram commissa piacula mortem.

Ausi omnes immane nefas ausoque potiti

Vrgentur poenis. Quam vellent aethere in alto

Omnia et superas caeli vepisse sub auras!

MEL. Quae tibi, quae tali reddam pro carmine dona?

75 Non opis est nostrae; nomen tollemus ad astra,

Tityre. Discussae umbrae et lux reddita menti.

[TIT.] Non haec humanis opibus, non arte magistra

Proveniunt: quae sit poteris cognoscere virtus.

80 Ni refugis, prima repetens ab origine pergam.

MEL. Immo age et a prima dic, hospes, origine nobis:

Accipio agnoscoque libens ut verba parentis.

TIT. Accipe: prisca fides facta, sed fama perennis.

53 Quod m. reris *Verg. Aen.* 6, 97 Quam minime re
fato, *deinde spatium quattuor litt.*, prud. m. P, cf. *Georg.*
1, 416. 56 componere magno 57 caedit 58 hostia

60 Tit. om. 61 Et quocumque 62 contemp^{re}
66 alantes 70 reperti 73 uellens 77 TIT 78 TIT
om. 83 facta

Nunc canere incipiam, quoniam convenimus ambo
 Montibus in nostris: referunt ad sidera valles. 85
 Magnus ab integro saeculorum nascitur ordo.
 Maius opus moveo: laudes et facta parentis.
 Nam neque erant astrorum ignes nec lucidus aethra
 Siderea polus, et nox obscura tenebat.
 Tum pater omnipotens, rebus iam luce relectis, 90
 Aëra dimovit tenebrosum et dispulit umbras.
 Principio caelum et terras solemque cadentem
 Lucentemque globum lunae camposque liquentes,
 Noctis iter, stellis numeros et nomina fecit,
 Vnde hominum pecudumque genus vitaeque volantum 95
 Et quae marmoreo fert monstra sub aequore pontus.
 Et medium luci atque umbris iam dividit orbem
 Temporibusque parem diversis quattuor annum.
 Nec torpere gravi passus sua regna veterno
 Movit agros, curis acuens mortalia corda, 100
 Vt varias usus meditando extunderet artes.
 Hic genus indocile ac dispersum montibus altis
 Composuit legemque dedit. ditione tenebat.
 Hinc populum late regem aevoque superbum
 Venturum excidio docuit post exitus ingens 105
 Victor ab Aurorae populis et litore rubro.
 Tunc victu revocant vires, caelestia dona,
 Deterior donec paulatim ac decolor aetas
 Et belli rabies et amor successit habendi.
 Regnorum inmemores turpique cupidine capti! 110
 Tunc variae inludunt pestes: malus abstulit error
 Aegyptum viresque Orientis: miranda videntur
 Omnigenumque deum monstra et latrator Anubis.
 Quid delubra iuvant simulacraque luce carentum?
 Non tali auxilio nec defensoribus istis 115
 Tempus eget: cum vestra dies volventibus annis

87 Maris 88 aether (cf. *Aen.* 3, 585) 90 luce
 rectis 97 orbem (em *ex is*) 102 Nec (Hinc *Bursian*
Hic Schenkl) (112 mira *Schenkl*, sed cf. *Aen.* 8, 687. 1, 494)
 113 monstrat et

- Verba redarguerit, poena commissa luetis.
 Quin potius pacem aeternam † et tanti muneris
 Cuncti obtestemur? Haec ara tuebitur omnis.
- 120 His actis aliud genitor secum ipse volutat.
 Quo vitam dedit aeternam, quo mortis adempta est
 Condicio, et caelo tandem miseratus ab alto est.
 Respicit humanos pietas antiqua labores
 Exitii positura modum, responsa dabantur
- 125 Fida satis: manifesta fides secreta parentis.
 Ipse haec ferre iubet celeris mandata per auras
 Interpres divum; spirantemque adfore verbis
 Seraque terrifici cecinerunt omina vates;
 Namque fore inlustrem dictis factisque canebant.
- 130 O quam te memorem, virgo? cui mentem animumque
 Semine ab aethereo superis concessit ab oris
 Omnipotens.’

719^b

[TIBERIANI]

B. M. —
B. III 265.

Incipit versus Socratis philosophi.

Aurum quod nigri manes, quod turbida versant
 Flumina, quod duris extorsit poena metallis,

118 et tanti muneris tum spatium 4 litt. P et numinis
 aram *Schenkl* (ex *Aen.* 8, 186) aut certamina tanta conteci
 (ex *Aen.* 4, 98): certamina i. e. praemia, ἀγωνίσματα

119 tuebimur 121 aeternam dedit 124 dabuntur
 126 haec manifesta fides celeris (ex v. 125) P ferre iubet
scripsi ex *Aen.* 4, 270 127 Interpretes monitum spirantum-
 que P divum *scripsi* ex *Aen.* 4, 378; de *rell.* cf. 8, 304;
 10 547. 128 omnia 129 canebat 130 O qua(m te
 in *ras.*) P

719^b. P = *Parisinus* 7972 saec. IX ex., ex quo ed.
Holder a. 1876 in *Novo Archivio*. I 415. H = *Harleia-*
nus 3685 s. XV, ex quo tamquam ineditum ed. *Baehrens*
 a. 1877. Tiberianus vir disertus praefectus praetorio Gallias
 regit *Hieronymus chron.* ad a. 338 p. C. De auro P In-

Aurum, quo pretio reserantur limina Ditis,
 Quo Stygii regina poli Proserpina gaudet,
 Aurum, quod penetrat thalamos rumpitque pudorem, 5
 Qua ductus saepe inlecebra micat impius ensis . . .
 In gremium Danaes non auro fluxit adulter
 Mentitus pretio faciem fulvoque veneno?
 Non Polydorum hospes saevo necat incitus auro?
 Altrix infelix, sub quo custode pericli 10
 Commendas natum? cui regia pignora credis?
 Fit tutor pueri, fit custos sanguinis aurum!
 Inmitis nidos coluber custodiet ante
 Et catulos fetae poterunt servare leaenae.
 Sic etiam ut Troiam popularet Dorica pubes, 15
 Aurum causa fuit, pretium dignissima merces.
 Infami probro palmam convendit adulter.
 Denique cernamus, quos aurum servit in usus.
 Auro emitur facinus, pudor almus venditur auro,
 Tum patria [at]que parens, leges pietasque fidesque: 20
 Omne nefas auro tegitur, fas proditur auro.
 Porro hinc Pactolus, porro fluat et niger Hermus!
 Aurum, res gladii, furor amens, ardor avarus,
 Te celent semper vada turbida, te vada nigra,
 Te tellus mersum premat infera, te sibi nasci 25
 Tartareus cupiat Phlegethon Stygiaeque paludes.

cipit versus Socratis philosophi *H* Tiberiani *add. Baehrens ex Servio ad Aen.* 6, 136 "Tiberianna: Aurum . . Ditis" (v. 3). 1 uersam *P* 2 extendit *P* poena *H* (*i. e. ad metalla damnati*) *po& P* 3. 4 *in mg. P* 4 dictis *P* tiggii *P* regna *H* teste *Noltio* 5 quo *P* 6 Quo *H* igneus ensis *P* post 6 lacunam statuit *R. Oehler* 7—18 *om. P* 7 danais *H* 9 hospis *H* 10 Astrix *H* 12 custos *H* 14 vitulos *Rosberg* fetae *idem* fere *H* 15 et iam utro iâ *H* 16 post fuit vel post merces lacunam statuunt 17 Infamem *H* 18 uenit in usum *H*; *corr. Baehrens* 19 enitur *H* facimus, *corr.*, *P* 20—26 *om. P* 20 at *add. Baehrens* 22 huic *H*, *corr. Rosberg* 24 nuda nigra *H*; *cf. Prudentius Psychom.* 94: Te volvant subter vada flammae, te vada nigra 25 nasti (?) *H* 26 flegeton *H*.

Inter liventes pereat tibi fulgor arenas,
Ne post ad superos redeat famis aurea pueros!

719^c

B. M. B. —

SIDONII subdiaconi
[Lucani Belli civilis]

Argumentum libri secundi

Anxiam [at] interea plebem luctusque dolorque
Inpellunt maestas in caelum fundere voces.
Consilium capiunt una Brutusque Catoque,
Caesaris an partes an Magni signa sequantur.
5 Sed Caesar veniens adversos proterit armis.
Interea Magnus Campanam tendit ad urbem
Hortaturque suos veneranda voce cohortes,
Destinat et natum, reges ut cogat in arma.
Brundisii portum Caesar munimine claudit,
10 Pompeiusque fugit perruptis nocte catenis.

Argumentum libri V

B. M. —

Lentulus affatur maerentem voce senatum.
Consultitur dubio Foebi de Marte sacerdos.
Interea multo fessus iam membra labore
Miles deposcit modicae sibi tempora vitae,
15 Quem solita spernit mentis constantia Caesar.
Inde petit tutus desertae moenia Romae

27 fulgor *P* fuluor *H* 28 Ne *P* Nec *H* famis *P*
famis *H*, ut *Prudentius Psychom.* 479 (cf. *Verg. Aen.* III 57)

719^c. *B* = *Bernensis* 370 saeculi IX—X, unde edidit
Vsener schol. in Lucan. t. I p. 47. Incēpt Argumentum libri
secundi. Sidonius subdiaconus fuit (i. e. fecit) *B* 1 Anxius
Vsener at addidi 5 poterit sed corr. *B* 6 tandit *B*
7 coorthes sed corr. *B*

Ex B ed. Vsener l. c. p. 151. 16 inde pediturus *B*

Brundusiumque celer tenuitque Ceraunia velis.
 Hinc fatis fretus parvam conscendere puppem
 Ausus per noctem solo comitatus Amicla.
 Corneliam Magno tutatur insula Lesbos.

20

B. M. B. —
 C. E. V. XVI 568.

719^d (olim 735)

Romulidum ductor, clari lux altera solis,
 Eoa qui regna regis moderamine iusto,
 Spes orbis fratrisque decus: dignare Maronem
 Mutatum in melius divino agnoscere sensu,
 Scribendum famulo qui iusseras. hic tibi mundi 5
 Principium formamque poli hominemque creatum
 Expediet limo, hic Christi proferet ortum,
 Insidias regis, magorum praemia, doctos
 Discipulos pelagique minas gressumque per aequor:
 Hic fractum famulare iugum vitamque reductam 10
 Vnius crucis auxilio, reditumque sepultae
 Mortis et ascensum pariter sua regna petentis.
 Haec relegas servesque diu tradasque minori
 Arcadio, haec ille suo generi; haec tua semper
 Accipiat doceatque suos augusta propago. 15

17 tenuit quae B 18 pupem B 19 amiclā
 20 tutatast dubitans cl. u. 15 Vsener.

719^d. C = Augiensis 217 nunc Caroliruhensis s. IX—X.
 T = Turicensis bibl. urb. C 68 s. X. B = Antverpiensis 126
 s. X (Mus. rhen. 56, 263). M = Monac. 18628 s. X—XI.
 A = Angelicanus V 3, 22 s. XI, quem contuli. Est et in
 recentioribus. De centone Vergiliano ad Theodosium misso
 agitur. Solum C plene adnotabo. Incipit liber cento
 Prob(a)e CT; sine titulo M. Versus in capite Sedulii scri-
 bendi A. Versus de Sedulio in fine libelli B. Dedicatio
 ad Theodosium Augustum vulgo. 1 Romulei Laur. 23, 15
 2 regis CT]tenes MA tenens B 4 sensum CT
 5 qui iusserat CT 7 Expediat sed corr. C proferat A
 proferre CT 10 factum CT, corr. Buecheler fructum
 MAB fructu Ziehen (sc. crucis) 11 deditumque CT
 14 semini libri generi edd. 15 que om. CT

719° (*olim* 910)

B. M. B. —

- Quod natum Phoebus docuit, quod Chiron Achillem,
 Quod didicere olim Podalirius atque Machaon
 A genitore suo, qui quondam versus in anguem
 Tempa Palatinae subiit sublimia Romae:
- 5 Quod Cous docuit senior quodque Abdera suasit,
 Quod logos aut methodos simplexque empirica pangit
 Hoc liber iste tenet diverso e dogmate sumptum.
 Namque salutiferas disponit pagina curas.
 Istic repperies per nomina perque medellas
- 10 Descriptas species et pondera mensurarum
 Congrua, quae sapiens sumes moderamine certo.
 Ne fallare, vide, neu quae sunt parta saluti
 Vertat in exitium non sollers cura medentis.
- Sume igitur medicos pro tempore proque labore
- 15 Aetatisque habitu summa ratione paratos,
 Gramine seu malis aegro praestare medellam
 Carmine seu potius: namque est res certa saluti
 Carmen ab occultis tribuens miracula verbis.
 Quae curis hominum physicorum inventa pararunt,
- 20 Quaeque suis natura bonis terraque marique
 Edidit, illa suis altrix simul atque creatrix
 Fetibus omnigenis, quos parturit, ergo salubres

719°. C = Parisinus 6880 s. IX—X fol. 150r. post
Marcellum Empiricum. c = Cornarii (qui ed. pr. a. 1536)
coniecturae in margine positae. A = Arundelianus 166
 s. X—XI. *Utrumque contulit H. Schoene mihi que lectionem
 benigne concessit*. Ad lectorem A; inscr. om. C. Marcello
*ipsi Pithoeus, Vindiciano Barthius hos versus tribuit, sed
 falso; praemissis enim hisce 'Versiculis quoque lusimus . .
 quod opusculum in infima parte huius codicis collocavi, et
 ut sermone nostro opera haec claudantur, et nugae nostras
 multiplex foliorum celet obiectus' ad scribam codicis ali-
 cuius Marcelliani versiculi referuntur*. 1 chiro CA -on c
 3 condam CA 5 chous C. *Hippocratem et Democri-
 tum dicit*. 6 locos aut mediodos A 7 docm. A
 12 uide A 15 paratus CA 17 salutis *Buecheler* 19 pa-
 rarant CA, -unt *Pithoeus* 21 adq; (*sic* 38. 51) A

Suggestit inpensas ponto et tellure creatas,
 Angue, fera, pecude et fruge, alite, murice, pisce,
 Lacte, mero, pomis, lymphis, sale, melle et olivo, 35
 Sucis, unguinibus, taedis, pice, sulfure, cera,
 Polline, farre, fabis, lino, scobe, vellere, cornu,
 Bacis et balanis, lignis, carbone, favilla,
 Floribus et variis herbis, holere atque metallis,
 Sandyce et creta, spimitho, pumice, gypso, 30
 Cadmia, chalciti, chalcantho, calce, †camino,
 Cassitero †molli, lepide, cypro atque atramento.
 Prome etiam (seu tunde prius seu contere gyro),
 Quod viride hortus habet, vel quod carnaria siccum,
 Alia serpyllumque, herbas thymbramque salubrem 35
 Brassicaque et raphanos ac longis intiba fibris
 Et mentam et sinapi coriandrum prototomumque,
 Erucam atque apium, malvam betamque salubrem
 Rutamque et nasturcum et amara absinthia misce,
 Puleiumque potens nec non et lene cyminum. 40
 Palmula nec desint Idumes nec pruna Damasci,
 Quae cum multiplici contriveris orbe terendo,
 In patinis excocata dabis aut grandibus ollis
 (Verum adoperta) coques, ne fumida iura saporem
 Corruptum reddant, quae mox fastidiat aeger. 45
 Adde et aromaticas species, quas mittit Eous,

29 harbis, corr., A 30 et] cum *Constantinus*
 spimitho CA, cf. *Plinius* NH 34, 175, (ubi psimythium,
 sed cf. v. 56) cypso A. 31 chalcite CA calcantho CA
 (cf. *Plinius* 34, 117; 123) (calx *Plinius* 36, 174) cumino
Constantinus. chalco et adusto c 32 lepido CA
 lepide *Cornarius* (lepis *Plin.* 34, 107) cupro *Const.* cypro
 CA cyprio c atrameto A 38 cyro A 34 † q C
 35 serpyllum c, *Plin.* 20, 245, serpyllum CA ty.
 CA thy. *Plin.* 19, 165 36 raphanos A intubus *Plin.*
 19, 129 37 senapi CA 39 que c, om. CA nasrcū
 A 41 Idumes c odymes C edymes A 42 contriris
 CA 43 excocata C 44 adoperta *Tornaeusius*
 45 quem *Buecheler* 46 Eus A

- Vel quae Iudaicis fragrant bene condita capsis,
 Tus, costum, folium, myrram, styracem, crocomagma,
 Aspalathum, gallam, elleborum nigrumque bitumen
 50 Et nardum et casias et amoma et cinnama rara,
 Balsama, peucedanum, spicam, crocum atque bidellam,
 Irim, castoreum, scillam, opium, panaceam,
 Resinam, lepidum, euforbium, git atque pyretrum
 Zingiber et calidum, mordax piper, et laser algens,
 55 Agaricum, asarumque potens, aloen, aconitum,
 Galbana, sandaracam, samsucum, sponon, alumen,
 Acaciam, propolen, adarchen, cnicon, acanthum,
 Andrachnen, acoron, opopanaca, pompholygemque,
 Cyperum, ladanum, sagapenon et tragacanthon,
 60 Scammoniam, †cypen, malabathron, ammoniacon.
 Denique repperies istic, quod lucis in ortu
 Indus Arabs Serus Perses divesque Sabaeus
 Vicino sub sole legunt, quod praebet Orontes,
 Eximium ignoto mittit quod Nilus ab ortu,
 65 Decerptum foliis, ramo, cute, cortice, virga,
 Quodque ab Idumaeis vectum seplasia vendunt
 Et quidquid confert medicis Lagea catapulus.
 Haec quicumque leges, poteris discernere tecum
 Agnoscenda magis sive exercenda rearis.

47 iudaicis A fragrant CA, corr. c 48 storacem(?)
 A 49 Aspalathum CA -athos Plin. 12, 110 al. bitū A
 51 crocon Burmann, sed o producta est. bdellium Plin.
 12, 35 52 scillamque c 53 euforbium C euforbū A
 euphorbeum Plin. 25, 143 55 agaricumque c
 56 sandaracū A (-aca Plin. 35, 39 al.) psoricon c, Plin.
 34, 119 sponon CA (sp- pro ps- ut v. 30) 57 propo-
 limque et c (propolis Plin. 22, 107 al.). Num prōpōlin?
 adarcia Plin. 16, 157. cnicon CA cnicon c, cnecon Plin.
 21, 90 al. 58 acoronque c ponpholoumque CA -ly-
 gem c, Plin. 30, 69 al. 59 sagapenonque et c trag. A]
 rag. C 60 cepam c cyphi Helmreich 62 seres c
 persiā C 63 orontis A 65 roma A 66 edymiis CA,
 corr. c 67 lalagea CA Lagaea Salmasius, i. e. Aegyptia
 catapulu A 69 seu CA

Quisque tamen nostrum hoc studium dignabere, quaeso 70
 Praestes iudicium purum mentemque benignam.
 Sic tua perpetuo vegetentur membra vigore
 Et peragas placidam per multa decennia vitam.
 Sic non incuses validam placidamque senectam
 Nec tibi sit medicis opus umquam nec tibi casus 75
 Aut morbus pariant ullum quandoque dolorem,
 Sed procul a curis et sano corpore vivas,
 Quotque hic sunt versus, tot agant tua tempora Ianos.

74 placitamque *CA* 78 Qđq; *A* Ianos *i. annos*
Auson. ep. 20, 13. Explicit C

CARMINA
CODICVM SÆCVLI X

OCTAVIANI AVGVSTI

B. M. —
B. IV 111.

Convivae, tetricas hodie secludite curas:

Ne maculent niveum nubila corda diem:

Omnia sollicitae vertantur murmura mentis,

Vt vacet indomitum pectus amicitiae.

Non semper gaudere licet: fugit hora: iocemur.

Difficile est fatis subripuisse diem.

Ponticon

B. V. 113. M. 234.
B. III 172.

Tethya marmoreo fecundam pandere ponto

Et salis aequoreas spirantis mole catervas,

Quaeque sub aestifluis Thetis umida continet antris,

Coeptantem, Venus alma, fove, quae semine caeli

719'. Octâ aug. *Bernensis* 109 saec. X, qui fol. 136 carmen maiore ex parte notis *Tironianis* scriptum continet: unde primus ed. *H. Hagen mus. rhen.* 85, 569. 2 nubila *Hagen nebula codex.* 6 *Fatis Hagen progr. Bern.* 1880 p. 8.

720. A = *Parisinus* 6810 saec. X, sine titulo, liber unus omnium optimus. Reliquos raro afferam: *Parisinos* 8319 et 4873 (fol. 129) s. XI, 6831 s. X, *Matritensem* X 28 s. XIII, alios. Ex A fluxere *Vatic.* 1478 et *Augustodun.* 39. Versus peracti operis 6831. Item C. *Iulii Solini* poliistor ponticon 4873, *Matrit.*; om. 8319. Item *Gaii Iulii Solini* siue *garamanti* ponticon *Vaticanus* 1478. Cf. *Bonnet Ann. philol.* 1877, 272; *Buecheler Mus. rh.* 51, 325 (qui *Poeticon*); inprimis *Th. Mommseni Solinus.* 1 *Tithya* A 2 spirantis A spirantis reliqui molle *Salmasius* mole libri A *Caeli Buecheler pro caeli*

Parturiente salo divini germinis aestu, 5
 Spumea purpureis dum sanguinat unda profundis,
 Nascere e pelago, placido dea prosata mundo!
 Nam cum prima foret rebus natura creandis
 In foedus conexa suum, ne staret inertī
 Machina mole vacans, tibi primum candidus aether 10
 Astrigeram faciem nitido gemmavit Olympo.
 Te fecunda sinu Tellus amplexa resedit
 Ponderibus fundata suis, elementaque iussa
 Aeternas servare vices. tu fetibus auges
 Cuncta suis, totus pariter tibi parturit orbis. 15
 Quare, diva, precor, quoniam tua munera parvo
 Ausus calle sequor, vitreo de gurgite vultus
 Dexterā prome pios et numine laeta sereno
 Pierias age pande vias. da Nerea molli
 Pacatum gaudere freto votisque litata 20
 Fac saltem primas pelagi libemus harenas.
 Vos quoque, qui resono colitis cava Tempea coetu

B. II 188. M. 859.
B. IV 177.

720^a (olim 874)

Pastorum Musam vario certamine promit.
Ruris item docili culturam carmine monstrat.

6 purpurei—profundi *Lindenbrog* 8 creandis *Salmasius* profundis *libri* ferundis *Baehrens* (cl. *Georg.* 2, 178).
 11 gemmavit quasi 'gemmis ornavit.' 13 fundata *A*
librata reliqui ex Ovid. met. I 13. 14 Aetherias *libri corr. Barth* augens *libri* 18 Dexterā *libri*, *Dextra Mommsen*
 21 cf. *Ovid. Halieut.* 83 sq. 22 cytu *libri Ex hoc c. desumpti esse possunt versus 'cuiusdam poetae illorum' apud Augustinum De doctrina christiana III* 7 et apud *Isidorum Etym. I* 36, 4 extantes hi:

Tu, Neptune pater, cui tempora cana crepanti
Cincta salo resonant, magnus cui perpete mento
Profluit oceanus, et flumina crinibus errant

720^a. P = *Palatinus* 487 saec. X inter c. 674^a et 495, continet v. 1—6. b = *Musei Britann.* Add. 16562, scriptus

- Arboribus vites, prolem et iungit olivae
 Pastorumque Palen et curam tradit equorum;
 5 Tunc apium seriem, mellis et dona recenset.
 Aeneas profugus intrat Carthaginis oras.
 Continuo series narratur Troica belli.
 Tertius et complet narrantis †ordine gesta.
 Ardet amans Dido fatum sortita supremum.
 10 Quintus habet tumuli varia spectacula patris.
 Infernos Manes et Ditis regna pererrat.
 Aeneas Latium, Italas simul intrat in oras.
 Intonat hic bellum tecti de culmine Turnus.
 Euryalum et Nisum deflet cum matre iuventus.
 15 †Pallantis exitium et Turni deluditur orsus
 Euanderque simul multorum funera deflet.
 Turni vita fugit infernas maesta sub umbras.

720^b (*olim* 765)

Versus DAMASI papae

B. M. B. —

Ad quendam fratrem corripiendum

Tityre, tu fido recubans sub tegmine Christi
 Divinos apices sacro modularis in ore,

a. 1460. *Pb notabo. Est in Basileensi F III 3 post a. 1471 scripto. r = ed. pr. 1469. Titulum om. P. Argumentum generale totius poematis P. V. Maronis b 2 docilis b 3 et P quoque b (et prolem Baehrens) 4 palē P palem b 5 Tum b 6 horas P qui hic desinit. 7 convivio r 8 in ordine Aldina 9 supremū b 10 vana b varia r 11 Infernosque br ditis manes et regna br, corr. Schrader 12 In Latium Aeneas vulgo A. Italas, Latii s. Opitz 13 tecti de r et belli b 15 pallanti r 16 que b] urbeque r. Post 16 duo interpolati in r: Mezenti interitus canitur: post funera Lausi, Vlta (Volsca L. Mueller Victa H. J. Mueller) que dehinc fertur telo mactata Camilla. —*

720^b. *Sic inscr. Angelicanus V 3, 22 s. XI; om. E = Einsidlensis 326 s. X. Damasi pape Cheltenhamensis 21162 s. X 1 cf. Verg. Ecl. 1, 1. 1 Tytire Ang.*

Non falsas fabulas studio meditaris inani.
 Illis nam capitur felicitis gloria vitae,
 Istis succedent poenae sine fine peremes.
 Vnde cave, frater, vanis te subdere curis,
 Inferni rapiant miserum ne tartara taetri.
 Quin potius sacras animo spirare memento
 Scripturas, dapibus satiant quae pectora castis.
 Te Domini salvum conservet gratia semper!

B. IV206. M. 1163.
 B. III 270.

721

Vivere post obitum vatem vis nosse, viator?
 Quod legis, ecce loquor: vox tua nempe mea est.

B. IV206. M. 1318.
 B. III 270.

722

Nymphius aeterno devinctus membra sopore
 Hic situs est, caelo mens pia perfruitur.
 Mens videt astra, quies tumuli conplectitur artus,
 Calcavit tristes sancta fides tenebras.
 Te tua pro meritis virtutis ad astra vehebat
 Intuleratque alto debita fama polo.

5 pene . . perhennes 9 saciant *Ang.* 3 falsas non *E*
 9 faciunt *E*

721. *A Paulo Diacono affertur Mig. 95, 1531. — Possidius in vita S. Augustini c. 31: In his (sc. libris suis) semper vivere a fidelibus invenitur. Iuxta quod etiam quidam saecularium poeta, iubens quo sibi tumultum mortuo in aggere publico locarent, [pro] epigrammate finxit dicens: Vivere . . mea. Hinc perperam Versus super tumulam s̄c. Augustini epi quos ipse dictavit Pa(risinus 2773 s. XI) fol. 110 v. Titulo caret Pa(risinus 4841 s. X) fol. 32. 1 uates P, Regin. 421 s. XI. tu nosce Pa 2 est om. Poss.*

722. *Epitaphium in P(arisino 4841) cum 721 cohaeret; rectissime (nam Nymphius non erat vates) seiunxit Pithoeus. In museo Tolosae extare De Rossi II 1, 277 dicit: non tamen est in CIL XII nec in AL Ep. Buecheleri 1 Nymphius P 5 meritis P 6 Intularatque P*

- Immortalis eris, nam multa laude vigebit
 Vivax venturos gloria per populos.
 Te coluit proprium provincia cuncta parentem,
 10 Optabant vitam publica vota tuam.
 Exerere tuo quondam data munera sumptu
 Plaudentis populi gaudia per cuneos.
 Concilium procerum per te patria alma vocavit
 Seque tuo duxit sanctius ore loqui.
 15 Publicus orbatas modo luctus conficit urbes
 Confusique sedent, anxia turba, patres,
 Vt capite erepto torpentia membra rigescunt,
 Vt grex amisso principe maeret iners.
 Parva tibi, coniux, magni solacia luctus
 20 Hunc tumuli titulum maesta Serena dicat.
 Haec individui semper comes addita fulcri
 Vnanimam tibi se lustra per octo dedit.
 Dulcis vita fuit tecum: comes anxia lucem
 Aeternam sperans hanc cupit esse brevem.

723

CLAVDII

De luna

B. V 15. M. 556.
B. III 168.

Luna decus mundi, magni pars maxima caeli,
 Luna iugum Solis, splendor vagus, ignis et humor,
 Luna parens mensum numerosa prole renascens!

10 obtabant P 11 Exerere Baehrens. 16 anxia P
 18 iners P 19 solatia P 21 cf. Damasi epigr. 107, 9
 fulchri P 22 hocto P 23 anxia luce P D. M. FIL §
 P m. pr. in imo paginae margine

723. In eodem P fol. 92 v. post Bedae Orthographiam,
 ante 'Epytaphium Adelelmi' et Alcuini, Bedae, Clementis
 carmina. Ex V[etere] c[odice] Alcuini vet. et Clementis in
 Burmanni schedis Heidebergensibus additum est. Carmen
 Claudii de luna P Ad Lunam Baehrens. 2 iugum i. e.
 consors, coniunctus. vagus Buecheler uas P vis Haupt,
 ego olim humor: cf. c. 200, 20 3 numerus a sole P, corr.
 Buecheler

Tu biiugos stellante polo sub Sole gubernas,
 Te redeunte dies fraternas colligit horas, 5
 Te pater Oceanus renovato respicit axe,
 Te spirant terrae, tu vinculis Tartara cingis,
 Tu sistro renovas brumam, tu cymbala quassas,
 Isis, Luna, †Choris, Caelestis Iuno, Cybele!
 Alternis tu nomen agis sub mense diebus 10
 Et rursum renovas alterni lumina mensis.
 Tunc minor es, cum plena venis; tunc plena resurgens,
 Cum minor es: crescis semper, cum deficis orbe.
 Huc ades et nostris precibus dea blandior esto
 Luciferisque iugis concordēs siste iuventas, 15
 Vt volvat Fortuna rotam, qua prospera currant.

B. M. B. —

723^a

Dalmatiane, iugi, Caesar, quem terra triumpho
 Excolit imperium cuncta tremendo tuum,
 Auribus hunc audi sacris oculisque beatis
 Aspice gestantem pessima facta librum.
 Hoc tibi sit votum: laus perpes, sacra potestas, 5

4 Ast ubi iugo P Tu ego biiugos Buecheler sub ut
 Aen. V 322 (post) 6 axe (i. e. curru, cursu) Pithoeus
 axa P amne Baehrens 8 renouans P r. est: quotannis
 celebras 9 Issis P choris P Ceres Buecheler et Haupt,
 fort. recte Core Loewe cibile P 10 submersa conicio
 sub mense P v. 10 de nova luna 11 de plena luna vide-
 tur agi paulo obscurius 12 num resurgis? 14 uestris
 P 15 iuuer, // os P ex parte evanidum, corr. Pithoeus
 16 Et Pithoeus

723^a. V = Veronensis LX (58) fol. 36^v saec. X (in re-
 liquis partibus s. VIII), ex quo ed. Ballerini in ed. S. Leonis
 a. 1757 III p. LXIV, meumque in usum transcripsit An-
 tonius Spagnolo bibliothecae capitularis praefectus. Versi-
 ficator interdum balbutit. Dalmatianus ignotus Caesar erat
 nescio cuius Augusti (v. 27) intra annos 451 (v. 19) et 553,
 quo proximum habebatur concilium. 1 Dalmaciane V
 4 pessima facta haereses sunt.

Ecclesiae sanctae iura tenendo sacra.
 Ipsius Augusto sulcando vomere sulcos
 Constantinus eris maior in imperio.
 Ast ubi vel quando synodos complectere sacras
 10 Malebant, proprio hoc erat in libitu.
 Tempora praeteritis retro defluxa diebus
 Testantur, divos has peregissee solos.
 Ad quas papa †suos currebat et ipse Romanus,
 Transmiserat quorum iussa tenendo sacra.
 15 Hoc Nicena canit quoque Constantinus in ipsa,
 Effulsit divus papa simul Iulius.
 Arrius hac cecidit tanto librante magistro,
 A qua sancta caput traxit amore fides.
 Calcedona sequens hanc Marcianus et auctor
 20 Testatur feriens Eutychniana labra.
 Non tacet hoc divo fulgens Ephesena tropheo,
 Theodosii calcans dogmata Nestorii.
 .. mana †deinde hoc pandunt iura per orbem
 Legibus extensa prorsus utrisque sacra.
 25 [Quod]si cuncta canunt synodi per dogmata sacrae,
 Condecet illarum vos retinere ritum.
 Non minor Augustus, minor est tibi neque potestas,
 Nec tibi dissimilis imperialis apex.
 Bissona nec absunt vobis librata talenta,
 30 Velle sit aut posse alterius proprium.
 Sentiat inde dei gaudens plebs incrementum,
 Polleat et vestro tempore sancta fides.
 His valitura bonis vestro libramine, Caesar,
 Saecula perpetuum dent tibi cuncta melos.

6 Ecclae V 7 Ipsius V 13 suos currebant V
 15 Synodus Nicena a. 325. 16 diuus i papa V 17 hac
 sic V 19 Calcedona V. Synodus Chalcedonia a. 451.
 20 eutychniana V 21 Synodus Ephesena a. 431. Ergone
 v. 21 sq. ante v. 19 ponendi sunt? 13 // mana deinch. V
 25 // si V Quod addidi 27 Augusto es conieci
 28 dissimilis V 29 (Bissena Ballerini) 30 sic V
 31 di V plobs V

B. V 115. M. 274.
B. V 84.

724

Hoc opus egregium, quo mundi summa tenetur,
Aequora quo, montes, fluvii, portus, freta et urbes
Signantur, cunctis ut sit cognoscere promptum,
Quicquid ubique latet, clemens genus, inclita proles,
Ac per saecula pius, totus quem vix capit orbis, 5
Theodosius princeps venerando iussit ab ore
Confici, ter quinis aperit cum fascibus annum.
Supplices hoc famuli, dum scribit, pingit et alter,
Mensibus exiguis, veterum monumenta secuti,
In melius reparamus opus culpamque priorem 10
Tollimus ac totum breviter comprehendimus orbem:
Sed tamen hoc tua nos docuit sapientia, princeps.

725

B.M. — B. III 60.

THAMYRA. LADAS. MIDA.

TH. Te, formose Mida, iam dudum nostra requirunt
Iurgia: da vacuum pueris certantibus aurem.
ML. Haud moror, et casti nemoris secreta voluptas

724. Mensuratio orbis terrae finit. Duodecim uersus praedictorum missorum de imperante Theodosio hoc opus fieri incipiunt. Hoc opus sqq. *codex Parisinus* 4806 (P) saec X fol. 28 r. post *Dicuilem de mensura orbis terrae. cf. Dicuil. p. 3 ed. Walckenaer. Scriptum est a. 435.* 2 freta portus *Pithoeus* 7 Conficiet *Pithoeus* ter] tur *B(arberinianus* 9, 26 s. XVI) fastibus *Meermann* 10 reparemus *PB* priorem *PB* priorum *Meyer* 11 tullimus *PB* comprehendimus *PB* 'Non debet mirari quod in primo loco septimi et octavi uersus istorum amphimachus scriptus est; qm ut reor non inperitia sed auctoritate aliorum poetarum (est factum *addidi*) et maxime Virgilii, quem in talibus causis noster simulauit Sedulius, qui in heroicis carminibus raro pedes alienos ab illis posuerunt' P.

725 726. E = *Einsidlensis* 266 saec. X p. 206 sq. *Primus ed. H. Hagen Philol.* 28, 338; *qui quae emendavit multa, nomine non signavi. 'Laudes Neronis' recte dicit Peiper (progr. gymnasii Magd. Vratislav. 1870 p. 29 sqq.) cf. et Knickenberg Herm.* 27, 144. Cf. *Dio* 61, 20.

725. *Thamira E.* 1 *formosa E* 2 *Iuria dam E,* corr. *Hagen* 3 *casti Baehrens* cusu *E*

Invitat calamos: imponite lusibus artem.

- 5 TH. Praemia si cessant, artis fiducia muta est.
 LA. Sed nostram durare fidem duo pignora cogent:
 Vel caper ille, nota frontem qui pingitur alba,
 Vel levis haec et mobilibus circumdata bullis
 Fistula, silvicolae munus memorabile Fauni.
- 10 TH. Sive caprum mavis vel Fauni ponere munus,
 Elige utrum perdas; et erit, puto, certius omen
 Fistula: damnato iam nunc pro pignore certas.
 LA. Quid iuvat insanis lucem consumere verbis?
 Iudicis e gremio victoris gloria surgat.
- 15 TH. Praeda mea est, quia Caesareas me dicere laudes
 Mens iubet: huic semper debetur palma labori.
 LA. Et me sidereo †corrumpit Cynthius ore
 18 Laudatamque chelyn iussit variare canendo,
 25 Carmine ceu virgo furit et canit ore coacto.
- 19 MI. Pergite io, pueri, promissum reddere carmen.
 20 Sic vos cantantes deus adiuvet! Incipe, Lada,
 Tu prior, alternus Thamyras imponet honorem.
 LA. Maxime divorum caelique aeterna potestas,
 Seu tibi, Phoebe, placet temptare loquentia fila
 24 Et citharae modulis primordia iungere mundi
 26] (Fas mihi sit vidisse deos, fas prodere †mundum):

5 LA, 6 TH, 10 LA, 12 TH *Ribbeck* 5 nulla
 est *Hagen*. *artis fiducia est ars sibi fidens*. 7 notam
 et albam *E*, corr. *Hagen* 8 † et
 nobilibus *E*

9 *Fistula E* munus et *E* venerabile *Baehrens* 11 set
Baehrens omne *E*. *interpunctit Baehrens* 12 sic *inter-*
puncti. clam nato *E* empta est *E* certas *scripsi*
 dempta est *Schmitz*, prompta est *Peiper*. 17 cor-

rumpit *E*, concussit *puto* percussit *Hagen* †cintius
 tincius *E*
 18 celin *E* 25 post 18 *transposui* Carmine ceu *Ribbeck*
 Carminibus *E*. cf. *Verg. Aen. VI 77—80*. *Lacunas varie*
statuere versusve transposuere docti. 21 alternis *Hagen*
tamyras imponit E -net *Baehrens* 22 caeli *Hagen*
 ceteri *E* 23 temptare *Peiper* emitare *E* 24 citare *E*
 23 TH et 26 LA *E*, del. *Hagen* 26 num divum? mundo
Hagen

Seu caeli mens illa fuit seu solis imago,
 Dignus utroque stetit [deus] ostro clarus et auro
 Intonuitque manu. Talis divina potestas,
 Quae genuit mundum septemque intexuit orbis 30
 Artificis zonas et totum miscet amore:
 Talis Phoebus erat, cum laetus caede draconis
 Docta repercusso generavit carmina plectro.
 Caelestes ulli si sunt, hac voce locuntur!
 Venerat ad modulos doctarum turba sororum 35

TH. Huc huc Pierides volucris concedite saltu:
 Hic Heliconis opes florent, hic vester Apollo est!
 Tu quoque, Troia, sacros cineres ad sidera tolle
 Atque Agamemnoniis opus hoc ostende Mycenis.
 Iam tanti cecidisse fuit! gaudete ruinae 40
 Et laudate rogos: vester vos tollit alumnus.
 plurima barba
 Albaque caesaries pleno radiabat honore.
 Ergo ut divinis implevit vocibus auras,
 Candida flamenti distinxit tempora vitta 45
 Caesareumque caput merito velavit amictu.
 Haud procul Iliaco quondam non signior ore
 Stabat et ipsa suas debebat Mantua cartas. . . .

28 utraque Peiper deus *add. Peiper*, Nero stetit *Buecheler*, simul *Knickenberg* 30 oris *E.* De septem caelis *cf. Dracont. de Deo I 5.* 31 totum scripsi toto *E* Amorem *Stowasser* 35 sonarum *E* 36 *cf. c. 672, 29.* contendite *Stowasser* 37 Heliconis *E* 38 Tum *E* sacres, *sed corr. E* 39 -onis *E* 40 *Halosis Ilii erat pars Troicorum Neronis* 42 *et partim* 43 *biblioepi incuria delati sunt.* Post 41 *versum* 35, tum *Venerat en et Maeonides*, cui plurima barba *Baehrens* *haud male* 44 aures *E* auras *Hagen* 45 *discinxit Hagen* 46 *velavit Peiper (i. e. Homerus Neronem)* celabit *E* 47. 48 *i. e. Vergilius, poeta quondam Homero par, sua carmina ut Neronianis minora debebat.* post 48 *Midae iudicium deesse vidit Hagen.* *Utrum enim Ladas Neronem cantorem cum Apolline an Thamyras Neronem poetam cum Homero melius comparavit?*

726

GLYCERANVS. MYSTES.

B. M. —
B. III 63.

GL. Quid tacitus Mystes? MY. Curae mea gaudia turbant,
Cura dapes sequitur, magis inter pocula surgit
Et gravis anxietas laetis incumbere gaudet.

GL. Non satis accipio. MY. Nec me iuvat omnia fari.

5 GL. Forsitan imposuit pecori lupus? MY. Haud timet
hostes

Turba canum vigilans. GL. Vigiles quoque somnus
obumbrat.

MY. Altius est, Glycerane, aliquid, non hoc, pater;
erras.

GL. Atquin turbari sine ventis non solet aequor.

MY. Quod minime reris, satias mea gaudia vexat.

10 GL. Deliciae somnusque solent adamare querellas.

MY. Ergo si causas curarum scire laboras —

GL. Quae spargit ramos, tremula nos vestiet umbra
Vlmus, et in tenero corpus submittere prato
Herba iubet: tu dic, quae sit tibi causa tacendi.

15 MY. Cernis ut adtrito diffusus caespite pagus
Annua vota ferat sollemnisque imbuat aras?
Spirant templa mero, resonant cava tympana palmis,
Maenalides teneras ducunt per sacra choreas,
Tibia laeta canit, pendet sacer hircus ab ulmo
20 Et iam nudatis cervicibus exuit exta.

Ergo non dubio pugnant discrimine nati:

726. *Brevi post a. 54 scriptum: Ziehen.* Glyceranus *E*
1 Quid tacitus *incipit Calpurn. Ecl.* 4, 1. 2 magis] me-
tus *Loewe* 6 sonus *E* 7 glyceranę *E* 7 hoc
scripsi: non E quod patet *Baehrens* 10 diliciae *E*
11 labores *E* 12 GL *ex v.* 13 *transposuit Baehrens*
13 Ulmus, et in *Buecheler.* Uetimus et *E* summittere *E*
15 caespite pagus *Baehrens* cortice fagus *E* (*cf. Verg.*
georg. 4, 12) 16 inbuet *E, em. Hagen* 18 Minalides
(*ae supra i*) *E* 19 Tybia *E* 20 extra (*u supra ex*)
to

E 21 non (*i. e. non iam*) *Hagen* num dubie *E*; 21 *post*
31 *transponere malim.*

Et negat huic aevo stolidum pecus aurea regna?
 Saturni rediere dies Astraeaque virgo,
 Totaque in antiquos redierunt saecula mores.
 Condit securus tuta spe messor aristas, 25
 Languescit senio Bacchus, pecus errat in herba.
 Nec gladio metimus nec clausis oppida muris
 Bella tacenda parant, nullo iam noxia partu
 Femina quaecumque est hostem parit. arva iuventus
 Nuda fodit tardoque puer domifactus aratro 30
 Miratur patriis pendentem sedibus ense.
 Sed procul a nobis infelix gloria Sullae
 Trinaque tempestas, moriens cum Roma supremas
 Desperavit [opes] et Martia vendidit arma.
 Nunc tellus inculta novos parit ubere fetus, 35
 Nunc ratibus tutis fera non irascitur unda,
 Mordent frena tigres, subeunt iuga saeva leones.
 Casta fave Lucina, tuus iam regnat Apollo!

B. V 121. M. 1061.
B. V 370.

[727]

[Quadam nocte Niger dux nomine, Candidus alter
Forte subintrarunt unica tecta simul sqq.]

22 solidum *E* 23 rediere dies redit astrea certos *E*,
em. Hagen. rediit iustitia (Ov. met. I 150) 24 Tutaque
Baehrens 25 securas *E* tuta scripsi tota *E* 26 bac-
 cus *E* 27 opida *E* 31 ense (*supra scr. † errat*) *E*
 32 Est *Baehrens* sille *E* 33 tempesta *E* 34 despera-
 bit *E* opes *add. Peiper* vendidit *i. e. tradidit externae*
feminae, Cleopatrae 35 foetus *E* 36 tygres *E*
 37 subient *E*, *em. Peiper* 38 Caste *E. est Vergilii ecl.*
 4, 10 *Ad Octaviam et Neronem trahit Ziehen. Finit E.*

727. *Hos 28 versus olim recepi, nunc omitto. Nam et per se medii aevi videntur esse, et in Parisino 7899 saec. IX fol. 176^v v. 15—22 sic inscripti sunt: Berno istos composuit versus (alius scilicet atque Berno abbas Reichenauensis, mortuus a. 1028). cf. Froehner Philol. suppl. 5, 69. Item alius metro eroico Matritensis 14, 22 s. IX—X. Thomae Scotti imitatio extat (ann. philol. 119, 207).*

728

Versus ad puellam

B. III 272. M. 1009
B. IV 443

- Candida iam nostris aptentur colla lacertis,
 Suspenso maneat poplite noster amor,
 Lusibus optatis noctis luctemur in umbris,
 Pervigiles laudes, o rubicunda dies.
 5 Fulgidus ardenti iungatur saphirus auro,
 Floribus in thalamis cincta cupressus eat,
 Exultent nostro magnae certamine nymphae,
 Tactibus exultes tuque puella meis!

729

Responsum puellae

B. III 275. M. 1010.
B. IV 444.

- Conspicua primum specie quam fata bearunt,
 Desine pompifero tu violare toro.
 Absit ut albiplumem valeat calcare columbam
 Inter tot niveas rustica milvus avis,
 5 Nec rubeis cardus succrescat iure rosetis,
 Lilia nec campis vana cicuta premat,
 Nec miser eximiae cervae iungatur asellus,
 Quem stimulis crebris sarcina saeva domat.

728—729. P = Parisinus 8440 s. X fol. 1. C = Cantabrig. Trin. O I 18 s. X fol. 11 (Stud. Vindob. 7, 342).

Eucheriam poetriam (c. 390) sapere mihi videntur. Cf. c. 24 sq.

728. Versus cuidā poetae ad quendā puellā P Senis poetae ad puellam *Pithoeus*. 1—3 om C. 1 aptantur

P colla *Wakker* crura P (ex *Nemesiani Cyneq.* 90)

2 maneat P caleat *Wakker* tumeat *Lachmann*. an mānet?

4 laudes (ex -eb) P 6 Florib; († dus supra b) P

talamis P thalamos *Pithoeus* ovet *Buecheler* eat i. e. sit, cf. 364, 4 7 nimphe PC.

729. Resp̄ puellae ad poetam P, om. C Conspiciuam

.. spetiō PC, em. *Buecheler* quia C 2 somnifero *Baehrens*

prolifero *Ziehen* thoro PC 4 aiues P, corr. *Pithoeus*

card: P carduus *Pithoeus* -dus *Burmann* rure

Schrader 6 n& c. P cana *Baehrens* 7 assellus C

8 stimulas, sed corr., P

B. M. —

B. V 368.

MGh Auct. anti-
quiss. XIV 257.

730

De voce hominis absona

Dissona vox hominis rugitum signat aselli
 Grunnitumque suis et raucae murmura mulae.
 Quod bos mugitu fingit blateratque camelus,
 Quodque lupus ululat vel quod vulpecula gannit, 5
 Quod pardus felit, quod raccat pessima tigris,
 Quod glatit catulus, quod miccit setiger hircus,
 Absona cuncta sonat et dulcia nulla repingit
 Estque feris socia, non nostrae vocis amica!
 Desine iam talis incassum pandere labra,
 Desine iam frustra pulmonum rumpere fibras, 10
 Desine postremo miserum discerpere guttur!
 Non deus hoc recipit, quod homuncio sanus abhorret!

731

Vide nunc c. 485^a.

732

B. III 232. M. 997

B. V 108.

Pasiphaes fabula

| Filia | Solis |
 | Aestuat igne no|vo |

730. *Primus edidi in ed. pr. Antiquitati (si contu-
 leris c. 205 et 209) vix abiudicabis.* L = *Legionensis* (Leon)
 22 (nunc 21) s. X *inter Eugeniana*. P = *Paris*. 8440 s. X
 fol. 38. subsona L 1 ruditum conieci 2 grunitūq; P
 3 Quod bus L Qui P blatterat L blatteat P 4 uel
 (quod om.) uulpicla P 5 rahat P ratcat L ranchat
Buecheler 6 glatit P gratit L miccit L ircus L hyrc' P
 7 Adsona P 8 cf. c. 658, 1. Estq̄esis L .Ē. quelis
 P, corr. *Vollmer* 10 fibra P 12 Non L Num P
 humuncio L.

732. V = *Vossianus* q. 33 saec. X fol. 133r. M =
Monacensis 375 s. XII fol. 169 (contul. *Guil. Meyer*). *R(e)-
 ginensis Heinsii*; *B(inetiana ed. pr.)*. — VM plene adno-
 tabo. Post *Rufinum de metris et metrorum Horatii descrip-*

- | Et per | prata iu|vencum |
 | Mentem | perdita | quaeritat. |
 5 | Non illam thala|mi pudor | arcet,
 | Non re|galis ho|nor, non | magni | cura mariti.
O	ptat in	formam	bovis	
Conver	tier	vultus	suos
Et Proe	tidas	dicit	bea	tas
10	Io	que laudat, non	quod Isis al	ta est,
Sed quod	iuven|cae cor|nibus	frontem	levat.
Si quan	do mise	rae copia	suppetit,
Brachi	is ambit fera	colla	tauri
Flores	que ver	nos	cornibus	illigat
15	Oraque	iungere	quaerit ori.
Auda	ces animos efficiunt tela Cupi	dinis,
Inlicitis	que gaudent.
Corpus inclu	dit tabulis	efficiens iuvencam,
Et amoris	pudibundi	malesuadis
20	Obsequi|tur vo|tis et	procreat	(heu ne|fas) bi|mem-
brem,
Cecropi|des iuve|nis	quem perculit	fractum	manu,
Filo	resol|vens Gno|siae	tristia	tecta do|mus.

tionem: Idem (i. e. eisdem) metris pasiphens incipit fabulam V Pasiphae fabula ex omnibus metris Horatianis B. Pedum distinctiones ex V addidi non mutatas 2 nouo ex -os V 3 pratra V 4 mente M 5 thalamsi V 6 hosnor, corr. m. 1, V 9 pro|tidas V praetidas RB predas M 10 Loque V ysis M 11 iuvenca Dousa cornil V cornu R cornua in B cornibus ni fallor M frontem MB fortē VR in fronte elevat Patisson eleuat R leuat V beault M 12 miseres V 13 feras copia V 14 quae V 16 effeciunt V 17 gaudet libri -ent Bentley 20 uetis est V procreant M bimembre VB, om M 21 que M fructum V 22 Filio V

733

B. V 143. M. 1079.
E. V 367.

De cantibus avium

Quis volucrum species numeret, quis nomina discat?

Mille avium cantus, vocum discrimina mille.

Nec nostrum (fateor) tantas discernere voces.

Hinc titiare cupit diversa per avia passer,

Garrula versifico tignis mihi trissat hirundo,

Accipitres pipant, longo[que] ciconia collo

Glottorat et ranas grandi rapit improba rostro.

Haec inter merulae dulci modulamine cantus

Zinzilat et laetis parrus nunc tinnipat arvis.

Faccilat hinc volitans turdus, gallina cacillat.

Dum miluus iugilat, trinnit tunc improbus anser.

Interea perdix cacabat nidumque revisit.

Nunc cuculus cantans †scottos iter ire perurget.

Nec minus interea pecudum genus omne ferarum

Musitat, et proprias norunt animalia voces.

Sic ululare lupos certum est hircareque lynces.

Blatterat ut aries, nunc raccat ut Indica tigris,

733. G = *Guelferbytanus* Aug. 10, 3(?) saec. X fol. 86.

C = *Parisinus* 8069 s. X—XI fol. 5. V = *Vaticanus* 644 s. X—XI fol. 33 quem contuli. De c. a. V, om. GC.

1 numerat G, varias V dicat *Burmann* 3 Nec numerum fatear V tantis C 4 Hin t. cipit G 5 vestibuli *Schenkl* 6 pipant V pipant C 7 glottorat G grandie C v. 9. 8 GC 8. 9 V, *Schenkl* 8 merulus *Schenkl* 9 Zinzilat G Trinnit V Tinnilat C parvis GC, corr. *Bondamus* arvis] arte V 10 Faccilat V Facilat G hoc V hic C hinc G 11 iugilat G iugulat C uigilat V

12 deest V 13 Nunc cuculus V Nunculus C cantans GC cantat V] cuculans *Klein* scottos GC scottus V] socios *Burmann* iter ire GVC iterare *Burmann*. perurget V 14 sqq. additamentum est in terra L. *Mueller* pecodū V 16 lopus V et hircare V lince libri 17—20 V; om. GC trigris V

Hinc latrare canes, timidos vagitare lepores,
 Et miccire caprum, murem mintrire videbis.
 20 Nec non mustelæ dindrant ranaeque coaxent.

734

Vide nunc c. 487°.

735

Vide nunc c. 719^d.

736

Vide nunc c. 680^a.

737

B. M. — B. —

Me legat, antiquas qui vult proferre loquelas;
 Me qui non sequitur, vult sine lege loqui.

738

B. M. B. —

Qui modica pelagus transcurris lintre Maronis,
 Bis senos Scyllae vulgo cave scopulos.

18 sic V! 19 misiere V mure V 20 num coaxant?
Finem deesse puto. Ad haec spectant hi Aldhelmi (p. 303 G)
loci: 'anserēs trinniunt . . accipitres piplānt . . ciconiae gro-
tolant . . feræ mussitant . . gallinae cacillant (cacinnant G)
. . hirundines trissant . . lynces hyrcant . . lupi ululant . .
milui iugilant . . meruli zinzilant . . passerēs titiant . .
parri tinnipant . . perdices cacabant . . turdi faccillant' quos
hic illud ex G ap. Kleinium l. c. correxi, cf. Nuntii acad.
Vindob. 112, 606.

737. *In cod. Parisino 7533 s. X, contulit Bursianus. Dubitatur num vetus sit: Alcuini habetur in Poetis lat. aevi Carolini I p. 298 (ex Paris. 7520 s. X); cf. Hageni Analecta Helvetica p. CXVIII.*

738. *V = Vossianus fol. 12 saec. X—XI; ed. L. Mueller mus. rhen. 23, 657.*

Sed si more cupis nautae contingere portum,
 Carbasus ut zephyris †desine detur ovans.
 Tumque salis lustra reliquos ope remigis amnes:
 Sic demum cymbam portus habebit opis.

B. M. B. —

738^a (*olim* 770)

Prima sonat quartae, respondet quinta secundae,
 Tertia cum sexta: nomen habebit avis.

B. M. B. —

738^b (*olim* 771)

Quod cernis, dicor. tollatur littera prima:
 Scando polum calidum, curro solum gelidum.

4 da sinuetur *Buecheler, recte?*

738^a. P = *Parisinus* 8071 s. X—XI fol. 60, apud *de Rossi Inscr. chr. urb. Romae II* 1, 145. Q = *Paris.* 2773 s. XI f. 110. R = *Reginensis* 421 s. XI (*de Rossi ib.* 279). Aliud de turture Q, om. PR 1 respondit PR quinte P quin /// Q 2 sic interpuncti.

738^b. P; R; S = *Parisinus* 8088 s. XI fol. 195. Paries S Pariete P, om. R 1 litera R 2 (*Aries sidus et animal*) calco polum gelidum *Klein. Utrumque etiam in Sangall.* 899 s. X.

CARMINA
CODICVM SAECVLI XI

5 'Rauca sonora
 Languida voce
 Tibia nostra
 Est, pater' inquam,
 'Ast gerit ora
 Fusca colore,
 Tristis habunde,
 Flens modo certa
 Forte dirempta.
 10 Nam rosa mollis,
 Fragmina lanae,
 Lilla clara
 (Singula quaeque
 Quid memorem nunc?),
 15 Nectara mixta
 16 Plurima sunt hic.
 24 Perfice, belle
 25 Vt queat illud
 26 Psallere voto'!

739. C = *Parisinus* 8069 cod. saec. XI fol. 1. Ed. pr.
Quicherat Bibl. de l'école des chartes IV 3, p. 353. *Carmina*
Adonia habemus Capellae, Columbani; Alcuini, Wandalberti,
saeculi XI. Nov. Archiv. 5, 635. — Cf. *Ovid. Fast.* VI 701.
 1 Rauco C sonorem *Baehrens* 8 certa *Quicherat* scieta
 C 11 *Fracmina lane C* (1///// teste *Baehrensio*) 12 *Licia*
Baehrens clara *Quicherat* clana C 13 *Singula scripsi*
Pinguia C 15 *Nectara i. e. odorum suavitatis, cf. Lucr.*
II 848. 24—26 huc transposui, 17—20 post 27 *Baehrens.*
 24 belle scripsi uelle C bellae *Buecheler*

‘Sed mihi’ Bacchus 17
 Inquit ‘abest, heu!
 Conficiatur
 Vnde phonascus, 20
 Quo medicata
 Vivida passim
 Carmina fingam,
 Larga potestas.’ . . .

740

ALCIMI

B. II 178. M. 256
 B. IV 187.

de Vergilio

De numero vatum si quis seponat Homerum,
 Proximus a primo tunc Maro primus erit.
 At si post primum Maro seponatur Homerum,
 Longe erit a primo, quisque secundus erit.

17 baccus C 20 fonascus C 21 medicante *Baehrens* mediante *conieci* 24 ‘*Nonnulla periere*’ *Baehrens*.

740. *Præcedunt in C varii versiculi, quos medio aevo tribuo, velut hi:*

Nescit saevus amor frenum rationis habere, B. IV 17.
 Lumina caecatur, prona petit iugiter.

Non cernit, quod pergat iter, quo calle feratur:

Incertus graditur, velle sequens proprium.

Instet [si] gladius, magni si causa pericli, 5

Dampna et iam rerum dedecus atque labor:

Nil hinc decernit, nil certa discutit aure (certo d. ore
Baehrens):

Quod placet, hoc sequitur, quale sit haut reputans.

et hi:

Si nostram, frater, festucam tollere quaeris,
 Robora (robore *cod.*) de proprio lumine tolle prius.

Alcimi de Virgilio *idem C; om. L(aurentianus 39, 23 s. XII—XIII) et E(scorialensis R III 4 s. XIII, a Loewio collatus)*. 2 tum *LE* 3 Et *E* seponat *L. cf. Quintilian. X 1, 86: Secundus est Vergilius, propior tamen primo quam tertio.*

741

[De libra et partibus eius]

[Libra vel as ex unciolis constat duodenis sqq.]

B. V 125—128.
M. 1066—1068.
B. —

742

Epithalamium Laurenti

B. VI 87. M. 1143.
B. III 293.
Claudianus ed.
Ieep. II 183.
ed. Birt. Auct.
antiquiss. X 404.

In primis te, sponse, precor: patiare canentem,
Teque, puella, magis: tacito mihi crimine parcas.
Scimus enim, scimus vobis nunc carmina nostra
Doctiloque etiam linguam sordere Maronis.
5 Sed breviter strictimque duos dicemus amantes,
Materiesque licet plus quaerat, pauca loquemur.
Principio generis simili vos stirpe creatos

741. Est in C, in Veneto Bessarionis 794 s. X—XI [?] (cont. Loewe) et Parisino 12117 s. XI (cont. Bursian); sed quia a Fulberto episcopo Carnotensi, qui a. 1028 decessit, scriptum testatur Parisinus 17160 s. XII, nunc omisi. cf. Baehrens *Mus. rhen.* 32, 225. Dominus Fulbertus ep̄s. De libra et partibus eius *Par.* 17160 fol. 199.

742—759. V = Vaticanus Claudiani 2809 saec. XI, c. 742 post libros 'In Eutropium' continens. M = Ambrosianus M s. 9 Claudiani saec. XIII, qui c. 742 post epistolam ad Probinum habet; inest catalogus. C = Cuiacianus Claudiani deperditus, ex ed. Claverii (Paris. 1602) passim notus; ex eo fluxerunt v (Vaticanus 9135) et a (schedae Dionenses nunc Heidelbergenses), v a contuli; ordinem fere sequor in v observatum. Cf. *Ann. philol.* 1868, 698 sqq.

742. VM. Incipit epythalam̄ laurentii V, om. M. e thalamium laurentii catalogus in M Initium deesse vidit *Burm.* 2 michi V carmine VM, em. *Wernsdorf* 4 solidare VM, em. *idem* stolidare *Birt* 6 Materiesque *Buecheler* Maria qu /// ^{li} cet plus (^{li} m sec.) V Maria //// plus M Magnaque causa, Et maiora, Maiaque alia viri docti. *Sidonius Apoll.* c. 6, 36: Materia est maior, si mihi Musa minor. 7 uos V: nos M, *Claverius* (qui v. 7—patris 8 ex C exhibet)

Florenti Florique patris sat nomina produnt.
 Matribus et pariter respondet fetus uterque.
 Nam decuit Mariam sapientem fundere [natam] 10
 Calliopēque simul iuvenem proferre to[gatum].
 O similes multumque pares! te prima iuventus
 Insignem vegetumque tenet. nam nuper [inumbrans]
 Flore genas plenaque decens lanugine malas
 Mollia votifero dempsisti vellera ferro. 15
 Egregio fulges cultu totusque decorus,
 Ex facie mores patriamque ex nomine pandens.
 Nam quae primates quondam genuere Latinos
 Antiquaeque urbi proprium tribuere vocamen,
 Dant tibi, Laurenti, Laquentes nomina nymphae. 20
 Quid memorem mores iuvenili in corde seniles
 Atque Italum ingenium Romana fervere lingua?
 Tu fora, tu leges celebras sanctumque tribunal,
 Promptaque impavidus tu suetus dicere dextra [es].
 Te palmam insontes semper tenuere patrono, 25
 Te contra stantem semper timuere nocentes:
 Prorsus habes iuvenis totum, quod Tullius auctor
 Causidicos retinere iubet. nam fultus utroque
 Vir bonus es nimium, fandi pariterque peritus.
 Ad te nunc breviter (nam sic te velle putamus), 30
 Verba, puella, feram. pulchro formosa colore

8 Florentis *Claverius* (at *Florentium intellege*) patrum
Haupt produnt *Buruann* prodet *VM* 9 fetus *V*
 10 natam vel prolem add. *L. Mueller* 11 Calliopēq; *M*
 to *V*, om *M* to[gatum] *supplevi ann. philol.* 1868, 707
 (i.e. patronum) 13 nam nuper *V*, om. *M* inumbrans
 addidi (cf. *Claudianus I 69*), ad aras *Buecheler*, opacus
Ieep, alia alii 14 Flore genas *Baehrens*, cf. *Aen.* 8, 160.
Florigenas M V tegens *Baehrens ex Ov. Met.* 9, 398.
 17 Et *VM* *E vulgo* facie (~ & add. m. 2) *V* 20 Dat
M nomine *M* nymfe *V* 22 Ithacum *Birt* ithalum *M*
 24 es addidi 25 insontes palmam *VM*, *transpos.*
L. Mueller 26 stantem *idem* adstantem *VM* 27 immo
M. Cato (ap. *Quintil. XII 1, 1 al.*) 29 fandi patq; *V*,
 om. *M* pariter *Heinsius* 30 At *VM* ñ *M* ñc *V*
 31 pulcro *M*

Lilia ceu niteant rutilis commixta rosetis,
Sic rubor et candor pingunt tibi, Florida, vultus.

Denique miramur, quod colla monilia gestant:

35 Ex umeris frustra phaleras inponis eburnis.

Nam tibi non gemmae, sed tu das lumina gemmis,
Atque alias comit, per te quod comitur, aurum.

[Doct]a loqui scriptique tenax veloxque legendi [es],

[Et] tamquam talis fueris praesaga mariti,

40 [Sic] Musea tuis insedit cura medullis.

Nec minus in propriis studium: nam vellera lanæ

Textilibus calathis semper tractare perita

Inque globos teretes coeuntia volvere pensa

Compositas tenui suspendis stamine telas;

45 Quas cum multiplici frenarint licia gressu

Traxeris et digitis cum mollia fila gemellis,

Serica Arachneo densentur pectine texta

Subtilisque seges radio stridente resultat.

Sed iam sufficiat de magnis pauca locutum,

50 Nec sinit hoc tempus totas nunc pandere laudes.

Quin magis, o pueri, vosque exaudite, puellae,

Quas optare pares thalamos taedasque iugales

Sensibus ex imis suspiria ducta fatentur!

Consertas prensate manus magnumque per orbem

55 Dextra liget laevam; festos celebrate hymenaeos

32 ceu *i. e. quasi* 33 Florida *nomen sponsae puto,*
cf. v. 20: in epithalamiis et sponsi et sponsae nomina prodi
solebant 34 gestent *M* 35 Atque *Wernsdorf, recte?*

humeris *VM* faleras *VM* eburnas *M* 36 *sic M* Non
tibi nam *V* 37 quod comitur *Eldikius* componitur *VM*

38 *sic Buecheler: //a loqui V. om. M* es *addidi*

39 Et *add. Heinsius* tamquam *om. M* 40 Sic *add Ieep,*

Haec *Mueller; possis* Vel 42 Textilibus *M* galathis *V*

traxere *M* 43 t.] ueteres *M* vellere *Wernsdorf* uellera

VM volvere *Eldikius* 45 frenarunt *VM, corr. Mueller*

47 araneo *VM, em. Heinsius* 48 *stndēte M*

49 loquutum *VM* 50 Non *M* n. p. l.] effundere uires

M 52 Quos *M* 53 eximiis *V m. pr. M* 54 *sic V*

pensate *M* pressate *Buecheler* 55 fastos *M* ymineos *V*

Ac modulate melos pariter, quassoque pavito
 Cum pede vox resonet! persultent atria longa,
 Quae virides cingunt hederæ laurique coronant
 Votigerique ignes stellanti lumine complent!
 Tympana, chorda simul, symphonia, tibia, buxus, 60
 Cymbala, bambilium, cornus et fistula, sistrum,
 Quaeque per aeratas inspirant carmina fauces,
 Humida folligenis exclament organa votis!

Surge age iam, iuuenis, dextram conplectere sponsae,
 Tuque puella, caput niveo velamine tecta, 65
 Non cunctante gradu gressum comitare mariti.

Teque etiam paucis moneamus, pronuba, verbis:
 Cum fuerit ventum ad thalamos primumque cubile,
 Sit tibi cura vigens innoxia reddere membra
 Virginis, ut totum, quod possit laedere, demas. 70
 Nullum sit capiti, quo crinis comitur, aurum,
 Nec collo maneant nisi quae sunt laevia fila,
 Anulus et digitis tollatur mollibus asper
 Ac niveos auro propera spoliare lacertos,
 Ne, dum proludunt atque oscula dulcia iactant 75
 Exercentque toris veneris luctamen anhelum,

56 modulante VM, corr. L. Mueller quasso scripsi
 cf. Hor. c. I 4, 7 ceso VM pavito V teste Loewio pa-
 uinto M (-ito man. s. XV in V) pavito: sic Paulinus No-
 lan. 25, 37. caeso pavimento Heinsius paumento Haupt
 57 Conpede M larga VM longa Heinsius 59 stellanti
 lumine Ieep stellantia lumina VM limina Heinsius
 60. 61 yji M 60 corda VM 61 bambilium VM
 bambylium Buecheler bombylium Birt bombalium Bur-
 mann βαμβάλιος ἀόλητης Cyrillus et VM: aes Birt strum
 m. rec. in V; si V, om. M 62 erratas M gratas V
 fauces Haupt uoces MV 63 Huia M folligeris VM,
 corr. Burmann exclamant VM ventis L. Mueller: uocis
 V¹M votis V m. sec. flabris ex Aldhelmo conicere possis;
 cf. Birt p. CLXVIII 64 cōplettere V 67 Tuque ..
 monearis M 69 ingens vulgo 72 iaceant M 73 et]
 e Aldhelmus p. 288 G. 75 Nec M Neo V proludunt
 scripsi (cf. Ovid. art. am. 3, 515) faro ludū V; om. M
 iactant] captant Eldik. 76 thoris M^hanelum M¹

Iuncta per amplexus foedentur membra mariti
Atque invita viri maculet, quae diligit, ora.

Ite pares tandemque toro recubate potito.

- 80 Mellea tunc roseis haerescant basia labris
Et compressa suis insudent pectora membris
[Per] niveosque umeros collumque, per os
Dextera cervicem roseam subiecta retentet,
Turgentesque simul constringat laeva papillas.
85 Vivite felices quam longaue carpite saecula;
Vivite concordēs, donec premat una senectus,
[Donec] vestra habeant natorum vota nepotes.

743

De Isidis navigio

B. M.—B. III 300.
CIL I 412.
Birt p. 409.

Isi, o fruge nova quae nunc dignata videri

Plena nec ad Cereris munera poscis opem

(Nam tu nostra dea es nec te deus ipse tacendi

Abnegat, expertus quis tua vela ferat:

- 5 Namque tibi Zephyrus favet ac Cyllenius ales),

Ne nostra referas de regione pedem.

744

De lavacro

B. III 50. M. 927.
B. III 800.
Birt p. 410.

Qui splendere cupis claro tenuique lavacro,

Pontica succedas in balnea nobilis undae,

77 Cuncta VM, corr. Mueller fedentur V 79 petito
L. Mueller 80 basia] labia Aldhelmus p. 43, 306, ubi
'Illud epithalamium' 81. 82 om. M Et c. viri sudet per
Birt pectora: an corpora? 82 Per add. in V m. rec.
osque genasque Heinsius osque marita Birt 83 roseam
V niveam M recentet V, corr. m. 2 84 Stringentesq;
M 87 Donec m. rec. in lac. V, Et iam Mueller. Multo-
rumque M² (om. M) // // // ūra V uota V iura M.

743. (C)v. De ysidis navigio catalogus in M. De
isidiae navigio (vel isidis mg.) v.

744. (C)av. Balnea Gai cuiusdam cum Ponticis com-
parantur. cf. Lampridius vitae Alex. 26, 9

Quam nec Alexandri mater sub sole cadenti
 †Emeruit; non si varia se aspergine Gai
 Effundat per aperta latex e sedibus imis 5
 Cum Syrio unguento, cui semper roscidus humor.
 Hic femora et suras et brachia molliter ambit
 Et rigat in pluviam, sensimque ad colla resultans
 Tangit odore levi et grato spiramine nares
 Lenis et externas admittere nescius artes. — 10
 Huc ades, o Florens, et festa luce relaxa
 Mentis onus nebulasque fuga, quae frontis honorem

.

745

B. I 25. M. 576.

B. III 301.

Birt 410.

De vinalibus

Non tibi vina placent, o insanabilis hospes,
 Nec mens est Thebana tibi, licet aggere celso
 Dircaeae rupis dicas fluxisse parentes?
 Vertice de Nysae per rura et nostra Lyaeus
 Transiit implevitque vias nigrantibus uvis. 5
 Musta sibi posuit pater, et non tempore ab illo
 Desierant haec sacra coli, vatumque sonoro
 Carmine Mincius et strepuit circumscita ripa
 Fluminis Etrusci, quem non aequabit Orontes.

4 Abnuerit *Baehrens* si *a v* sic *Buecheler* Caii *a v* Gai
Birt Bais *Buecheler* 5 operata *a* 6 semper cui *v*
 Quam (3) — unguento *Buecheler*, non (4) — unguento *Koch*
parenthesin putat. 7 in pluviam *i. e. ita ut pluvia fiat*,
cf. Ziehen Philologi LVII 416 ut pluvia Baehrens
 9 leni *v* 10 ortes *a* 11 Florens *cf. 742, 8(?)* 11—12 *se-*
parat Buecheler; ad c. 742 exordium rettulit Baehrens
 12 Dedecorant *add. Birt. Finem deesse indicat a.*

745. (C) *a v.* 1 insanabilis *v* 3 fulsisse conieci
 4 nisae *a v* nostra rura *v* perlustrans rura *Buecheler*
 6 orbi *Baehrens* siti *Birt* poscit *Oudendorp* 7 Desie-
 rant *a v* -erunt *Schrader* 8 *cf. Verg. ecl. 7, 13* tremuit *a*
 9 quem *v* quod *Baehrens*

746

B. III 276 M. 926.

B. III 301.

Birt 410.

De Cythera

Forte erat Aurorae tempus Solisque quadriga
 Fecerat et ventum et sonitum per nobile marmor
 Astantis pueri, cum te, mea bella Cythere,
 Aspicio venientem et tu mea limina grato

- 5 Introitu dignata rosas et lenis amomi
 Delicias miras tecum allicis, unde secutae
 Palladis et frondes nulliusque inscia laurus. —
 Atria nostra virent et agunt in limine primo
 Radicem platani, ad portam venit arbutus ipsam.
 10 Felix multa arbos, imitans miracula Pindi,
 Quam non delebit livor nec sera vetustas! —
 O iucunda nimis, tenui quae visa poetae,
 Dum credis vitium non auscultare Camenis.

747

B. V 190. M. 1190.

B. III 302.

Birt 411.

De cereo

Flora venit. quae Flora? dea an de gente Latina?
 Non reor; at Chloris dicta per arva fuit.
 Huius in adventum radiant de nocte lucernae;
 Nam nitet atque hilarat lumine cuncta suo.

- 5 Cerea materies apibus debetur amicis,
 Floribus atque horti sit precor aequa mei,
 Non ut mel rapiam, cuius non tangor amore,
 Sed cera in talem fiat ut alba diem.

746. (C)av. De cethera catalogus in M 2 adventu
 Schrader marmor Memnonis in Aegypto, de cuius sonitu
 cf. Strabo 17, 816. Plinius n. h. 34, 55. 3 astantis a
 4 Agnosco a 6 sequutae av 8 'agunt' v in mg., a
 'agens' a in mg., v limite v 9 ipsa Buecheler
 10 culta idem multum Baehrens 11 'quae' a in mg., v
 quam v in mg., a 13 camaenis a

747. (C)av. De cereo catalogus in M, va flore add.
 m. alt. in a. 2 et Baehrens. cf. Ovid. Fast. V 195.
 5 amicis]; apisque Birt. Duos versus post 5 desiderat
 Buecheler 6 hortis . . meis av, corr. Baehrens.

B. V 147. M. 1088.
B. III 303.
Birt 409.

748

De aquila, quae in mensa de sardonyche
lapide erat

Mensa coloratis aquilae sinuatur in alis,
Quam floris distinguit honos, similisque figura
Textitur: inplumem mentitur gemma volatum.

749

B. I 26. M. 585.
B. III 303.
Birt 408.

Laus Martis

Mars, pater armorum, fortissime belligerator:
Esto volens, mitis, facilis deus, esto benignus.
Sic tibi post pugnas et pastos sanguine campos
Amplexus tribuat vincli securi Cythere. 5
Tu crista galeaque rubes, tu pulcher in aere
Incusis e vultu radiantia lumina ferro.
Te thorax galeaque tegunt, non quo tibi terror
Hostilis subeat, sed quod decor exit ab armis.
Tu cum pulsatum clipei concusseris orbem, 10
Inmugit mundus, tellus tremit, aequora cedunt.
Da nobis reditum, patriam repetamus ovantes.
Sic tibi lascivae celebrentur in urbe kalendae.

748. VM(C)v. De aquila Cv, catal. in M; om. V.
Quae—erat V (ubi sardonuche). Titulum om. M. 1 M
om M sinatur M iuvatur Claverius 2 florum v Clav.
distinguit V similique v Clav. Explic. de aquila V.

749. VM; v. 1 in av. Laus Martis V mg.; catal. in
M; om. M. De Marte [uel ad] versus rophalitus v Ad
Martem versus Rhopalicus a 1 sic VM belligerantum
va hic desinentes 2 mittis V 4 tribuit M uinclis
VM, corr. Heinsius 6 e M a V cultu . . ferreo Hein-
sius 7 torax V(M?) 8 erit V, corr. m. 2 exit ab armis
om. M 9 pulsati M concusseris M 11—12 om. M
lacuna quattuor versuum. Da et Sic add. m. rec. V redi-
tum nobis 750, 3; 751, 4 nobis reditum VM 12 las-
ciue, corr. m. 2, V

750

De Iunonalibus

B. M. —
B. III 304.
Birt 409.

[Sancta] poli domina, cui vincla iugalia curae,
[Supr]emi caeli regis coniunxque sororque,
[Da re]ditum nobis. sic regnum transeat orbis

.

751

De Liberalibus

B. I 21. M. 574.
B. III 304.
Birt 408.

Lenaëe vitisator Bromië Semeleie Bacche
Thyrsitenens bimäter trieterice Nysie Liber,
Flos Ariadnaeë †coriatice, laete Thyoneu,
Da reditum nobis. sic totis dulcia rivis
Musta fluant, spumetque cavis vindemia labris.

752

De hippopotamo [et crocodilo]

B. V 146. M. 1082.
B. III 305.
Birt 409.

Vtraque fecundo nutritur belua Nilo:

Quaeque vorat morsu quaeque sub ore fremit.

750. *V solus. Inscr. habet V in mg., catal. M. Ad Iunonem Ieep.* 1 Sancta *supplevi*, Iuno *Ieep*, alia alii. Atq; 2 *Supr* et 3 *Det re m. rec. V* 3 *Da L. Mueller* 4 *Ad tibi dilectas Tyriae Carthaginis arces suppl. L. Mueller*

751. *VM(C)av. De liberalibus V in mg. De Baccho vel ad Bac(chum) va. Laus Liberi catalogus M, Claverius, om. M. Scatent hi versus vitiis prosodiacis, quae frustra conati sunt tollere Ieep et Baehrens.* 1 *Leņeę V enee M Lenis Cav uittis sator V uittis sator M Br.] proles Cav Semeleia MCav bache VM* 2. 3 *om. Cav et (praeter tirsitenens) M nysię V* 3 *ariadene coriaticae V Corybantice Buecheler chörentice conieci Curetice Heinsius l.] Iacche Baehrens tyoneu V* 4 *riuus V uerbis M Cav* 5 *Musta vulgo Musa V Mella MCav que cavis om. MCav totis spumet Cav.*

752. *VM(C)av. (Incipit V) de hi(hy)p(p)opotamo V av; et cocodrillo add. solus catal. M, qui De hippotamo.*

B. V 192. M. 1122.
B. III 305.
Birt 404.

753

De dulcio

Nectareo muro dulces cinguntur harenae.

Birt 404 adnot.

753^a

Suave tibi nomen; sed si te talia tangunt,
Moribus atque animo post ea dulcis eris.

754 Panegyricus Aniciorum

755 De hirundine

755^a De mergo

756 De vitulis marinis

757 De paupere singulari

758 De ape

B. M — B. III 305.
Birt 404.

759

De zona missa ab eadem Arcadio Augusto

Stamine resplendens et mira textilis arte

Balteus alipedis regia terga liget,

Quem decus Eoo fratri pignusque propinqui

Titulum om. M 1 Vt quae Cav bellua Cav 2 uorat
VM necat Cav

753. Sic *VM*, Paris. 5719 saec. XIV. De dulcio de lucusta *V*, *titulum om. M* (sed habet in catalogo *M*).

753^a. Sic *Cav*, De dulcio *inscribentes*.

754—758. *Tituli soli extant in catalogo M et apud Claverium. 755^a deest ap. Claverium 754 (ubi amicorum traditur, quod corr. L. Mueller). Birtius de Claudiani Panegyrico Probini et Olybrii, fort. recte, intellegit.*

759. Idem de zona . . . archadio aũg. solus *V*, in quo et *M* et schedis Gudii et Parisino 5719 solis hoc ep. post Claudiani ep 20 legitur. Eadem est Serena Stilichonis uxor.

1 textilis *M* 2 ligat *VM* Gud. liget *m. rec. in V*
3 Quod *M* Gud.

Sanguinis Hesperio misit ab orbe soror.
 5 Hoc latus adstringi velox optaret Arion,
 Hoc proprium vellet cingere Castor equum.

760

B. III 233. M. 998.
 B. III 806.
 Birt 413.

Marcus amans puerum natum mentitur amare
 Vultque pater dici nescius esse pater
 Et pietate nefas et amorem velat amore:
 Se pietas umbram criminis esse dolet.
 5 'Nate' dies audit, nox et torus audit 'amicus',
 Et pro temporibus nomina mutat ei.
 Stulte — quid ignaro non dicit Cynthia fratri? —
 Ne credas nocti digna latere diem! —

10 Qui 'puer' est, hic 'filius' est: a lumine primo
 'Filius', a thalamis incipit esse 'puer'.

760^a (olim 779)

Maecenas

B. II 119. M. 109.
 B. I 125.

Defleram iuvenis tristi modo carmine fata:
 Sunt etiam merito carmina danda seni.

6 de Cyllaro cf. *Ennod.* c. 128, 10.

760. *Binetus* in ed. *Petron.* p. 125 *Dousae* 'Epigrammata . . . Claudiani in lucem deponam. Verum huius, credo, auctoris adscribam et illud, quod ad manum fuerit ex V. C. Cui(aciano): Marcus' sqq. *Medii fortasse aevi est.* 5 totus *Cui.*, corr. *Binetus* 7 cincia *Cui.*, corr. *Binetus* 8 i. e. ne committas nocti, quae digna sunt, quae diem lateant: *Birt, Ziehen* 9—10 separat *Barthius* 9 puer (i. e. *amicus v. 5*) *Meyer*: pater *Cui.* hic et lumine *Patisson*: huic et limine *Cui.* a] tibi *Ziehen*.

760^a. B = *Bruzellensis* 10675—76 s. XII, cui similis est *Mellicensis* s. XI (v. 1—25: *Stud. Vindob.* 1, 65). M = *Monacensium* 305 s. XI (m), 18059 s. XI (n), 21562 s. XII (o), quos cont. *Baehrens, consensus.* B M P notabo, omissis orthographicis. Incipit *Mecenas* M *Maecenas* eiusdem *P(ar.* 16236 s. X v. 1—43): *contuli.* *Mecenas* *Virgilii*

Vt iuvenis deflendus enim tam candidus et tam
 Longius annoso vivere dignus avo . . .
 Inreligatā ratis numquam defessa carina 5
 It redit in vastos semper onusta lacus.
 Illa rapit iuvenes prima florente iuventa,
 Non oblita tamen sera petitque senes.
 Nec mihi, Maecenas, tecum fuit usus amici:
 Lollius hoc aegro conciliavit opus. 10
 Foedus erat vobis nam propter Caesaris arma
 Caesaris et similem propter in arma fidem.

Regis eras, Etrusce, genus; tu Caesaris almi
 Dexterā, Romanae tu vigil urbis eras.
 Omnia cum posses tanto tam carus amico, 15
 Te sensit nemo posse nocere tamen.
 Pallade cum docta Phoebus donaverat artes:
 Tu decus et laudes huius et huius eras,
 Sicut vulgares vincit beryllus harenas,
 Litore in extremo quas simul unda movet. 20
 Quod discinctus eras nimio (quod carpitur unum),
 Diluis hoc animi simplicitate tui.

Vossian. L. oct. 96 s. XV. P. V. Maronis Elegia Rehdigeranus s. XV. Inscr. om. B. Ante Senecae aetatem scriptam putat L. Mueller; Ziehen mus. rhen. 52, 450 et Baehrens sub Augusto; paulo post Senecam K. Schenkl, sed inferiore aetate M. Haupt. 5 carina libri Charontis Cannegieter -onis Ribbeck 6 It edd. Et libri 8 sed repetitque libri, em. Burmann cit repetitque Ellis 9 machānēas, corr. m. 2, B 10 Illius M aegro Heinsius ergo libri 11 Fidus libri Foedus Heinsius vobis M nobis B 12 et] it B 14 -nae tu] -ne et tu M -na u B 15 clarus B carus M 17 phebus B ubique 19 Sicut v. v. scripsi Vincit v. sicut Baehrens Vincit v. v. libri viridis b.

Buecheler beritus libri h aranas B 20 quam BMP vomit Barth 21 cf. Seneca epp. 114 distinctus B disunctus M discunctus P nimium vel nimio Hilberg mimo Ellis animo quoque libri habitu Baehrens quod Ruhnken 22 Diluuii hoc BMP (Diluitur cod. Basil.) Diluis Baehrens nimia s. tua libri, corr. id.

- Sic illi vixere, quibus fuit aurea virgo,
 Quae bene praecinctos postmodo pulsa fugit.
- 25 Livide, quid tandem tunicae nocuere solutae,
 Aut tibi ventosi quid nocuere sinus?
 Num minus urbis erat custos et Caesaris obses?
 Num tibi non tutas fecit in urbe vias?
 Nocte sub obscura quis te spoliavit amantem?
- 30 Quis tetigit ferro, durior ipse, latus?
 Maius erat potuisse tamen nec velle triumphos;
 Maior res magnis abstinuisse fuit.
 Maluit umbrosam quercum nymphasque cadentes
 Paucaque pomosi iugera certa soli.
- 35 Pieridas Phoebumque colens in mollibus hortis
 Sederat argutas garrulus inter aves.
 Marmora temnentur, vincent monumenta libelli:
 Vivitur ingenio, cetera mortis erunt.
 Quid faceret? discinctus erat comes integer idem
- 40 Miles et Augusti fortiter usque pios!
 Illum piscosi viderunt saxa Pelori
 Ignibus hostilis reddere ligna ratis;
 Pulvere in Emathio fortem videre Philippi:
 Tam tunc ille tener tam gravis hostis erat.
- 45 Cum freta Niliacae texerunt laeta carinae,
 Fortis erat circa, fortis et ante ducem,

25 Liuida *libri* (-de ς) 26 tibi quid *B* 27 care-
 ris opses *solus B* obses *M* 28 Nunc *BP* Nuncubi *Sca-*
liger \bar{u} rbe *B* 29 obscura *B* Post 30 v. 39—56 *posuit*
Ribbeck 31 Malus *BP* nec nec *B* 32 res ς es *BM*
 33 cum *om. BP* lymphasque *Wernsdorf* canentes *M*
 34 certa *libri*, culta *Aldina* 36 Se super arg. *BP* Seder-
 rat *M* ς num Saepe erat? 37 tunnei *B*; *hinc* temnentur
scripsi moeonii *M* ς minaei *P* cygnei *Buecheler*
Smyrnaei vel Marmorea Aonii *Scaliger* Ionii *Ellis* teneri
Ziehen 38 cf. *Propert. IV* 1, 24. 39 facere *BP* discinctus
Birt defunctus *libri* integer *libri* (impiger *Voss.*)
 40 fortis et *vulgo*. 42 hostiles *libri* dedere *Heinsius*
 rates *M* 44 Tam *B* Quam *ceteri* nunc *B* 45 lata
M, recte?

Militis Eoi fugientis terga secutus,
 Territus ad Nili dum fugit ille caput.
 Pax erat: haec illos laxarunt otia cultus.
 Somnia victores Marte sedente decent. 50
 Actius ipse lyram plectro percussit eburno,
 Postquam victrices conticuere tubae.
 Hic modo miles erat, ne posset femina Romam
 Dotalem stupri turpis habere sui.
 Hic tela in profugos (tantum curvaverat arcum) 55
 Misit ad extremos exorientis equos.
 Bacche, coloratos postquam devicimus Indos,
 Potasti galea dulce iuvante merum.
 Et tibi securo tunicae fluxere solutae:
 Te puto purpureas tunc habuisse duas. 60
 Sum memor (et certe memini) sic ducere thyrsos
 Brachia vel pura candidiora nive.
 Et tibi thyrsus erat gemmis ornatus et auro:
 Serpentes hederæ vix habuere locum.
 Argentata tuos etiam talaria talos 65
 Vinxerunt certe; nec puto, Bacche, negas.
 Mollius es solito mecum tum multa locutus
 Et tibi consulto verba fuere nova.
 Impiger Alcide, multo defuncte labore,

47 Milites *B* 48 capud *B* 49 illo *BM*, recte ζ
 laxarant *B* otia *libri*. 50 Somnia *Birt a.* 1876 Omnia
libri Otia *Meineke* Mollia *Buecheler* uictoris . . decet
BM 52 turbe *B*. *Maecenatis comparatur et militia*
et luxuria cum Apolline (51 sq.), *cum Baccho* (57—66),
cum Hercule (69—86), *cum Iove* (87—92). 57 sqq. cf. *Ziehen*
Rh. Mus. 52, 452, *qui de Augusto cogitat.* 55 sq. ante
 53 sq. *Ribbeck* 53 ne] nec *B* 54 stupri *B* herere
Vat. 3269 56 exorientis *sc. solis* mox orientis *Heinsius*
 57 bache *B* 58 Potasti *m o*
 60 non intellego. 61 memini sic *libri* (memini in *B era-*
sum) (add. *m. 2 in mg.*) meministi *Buecheler* tirsos *B*
vestem Baehrens 62 Bache *B* bacchea *M* purpurea
libri vel pura *Burmann* Bacche puer, pura *Ellis*
 63 tyrsus *B* geminis *B* 65 sandalia *Vat.* 3269
 66 bache *BM* 69 duro *Baehrens*

- 70 Sic memorant curas te posuisse tuas;
 Sic te cum tenera multum lusisse puella
 Oblitum Nemeae iamque, Erymanthe, tui.
 Ultra numquid erat? torsisti pollice fusos,
 Lenisti morsu levia fila parum.
- 75 Percussit crebros te propter Lydia nodos,
 Te propter dura stamina rupta manu.
 Lydia te tunicas iussit lasciva fluentes
 Inter lanificas ducere saepe suas.
 Clava torosa tua pariter cum pelle iacebat,
 80 Quam pede suspenso percutiebat Amor.
 Quis fore credebat, cum rumperet impiger infans . . .
 Hydros ingentes vix capiente manu,
 Cumve rénascentem †terret velociter hydram,
 Frangeret inmanes vel Diomedis equos,
 85 Vel tribus adversis communem fratribus alvum
 Et sex adversas solus in arma manus?
 Fudit Aloidas postquam dominator Olympi,
 Dicitur in nitidum percubuisse diem
 Atque aquilam misisse suam, quae quaereret, ecquid
 90 Posset amaturō digna referre Iovi.
 Valle sub Idaea tum te, formose sacerdos,
 Invenit et presso molliter ungue rapit. —
 Sic est: victor amet, victor potiat in umbra,
 Victor odorata dormiat inque rosa.
- 95 Victus aret victusque metat, metus imperet illi,

70 potuisse *BM* 71 m.] laetum *cod. Basil.* 72 ne
 mea *B* erimante *B* 79—80 *ante v. 73 Ribbeck.* 73 Ultro
B 74 Leuisti *M.* *cf. Catull.* 64, 315. 75. 77 lidia *B*
 (*M*) 77 fontes *BM* 78 pensa *Heinsius* saepe *Birt*
 79 tua *BM*] tibi *rec.* 81 cum iam premet *BM* (-mit
M), *corr. Scaliger* 82. 83 y] i *B* 83 velociter ureret
conieci torreret letifer *Maehly* terret libri meteret *Strucht-*
meyer uelocior *m o* 86 aduersas libri conversas *Maehly*
 87 *cf. Laud. Pisonis* 152 *sqq.* et oenidas *B* et enidas
M et Aloidas *Rehdigeranus* 88 procubuisse *Ellis ex* ε
 89 misse *B* etquid *M* 90 matura signa libri, digna
Heinsius 91 ida ea *B* idea *rell.* dum libri, tum *Hein-*
sius 95 metet *BM*

- Membra nec in strata sternere discat humo.
 Tempora dispensant usus et tempora cultus:
 Haec homines, pecudes, haec moderantur aves.
 Lux est, taurus arat; nox est, requiescit arator
 Liberat et merito fervida colla bovi. 100
 Conglaciantur aquae, scopulis se condit hirundo:
 Verberat egelidos garrula vere lacus.
 Caesar amicus erat: poterat vixisse solute,
 Cum iam Caesar idem quod cupiebat erat.
 Indulsit merito. non est temerarius ille. 105
 Vicimus: Augusto iudice dignus erat. —
 Argo saxa pavens postquam Scyllacea legit
 Cyaneosque metus iam religanda ratis,
 Viscera dissecti mutaverat arietis agno
 Aetis sucis omniperita suis. 110
 His te, Maecenas, iuvenescere posse decebat.
 Haec utinam nobis Colchidos herba foret!
 Redditur arboribus florens revirentibus aetas:
 Aegro non homini, quod fuit ante, redit?
 Vivacesque magis cervos decet esse paventes, 115
 Si quorum in torva cornua fronte rigent?
 Vivere cornices multos dicuntur in annos:
 Cur nos angusta condicione sumus?
 Pascitur Aurorae Tithonus nectare coniunx,
 Atque ita iam tremulo nulla senecta nocet. 120

96 *i. e. et in non strata.* 99 erat *m o* non *B M*
 nox *Rehd. Voss.* 101 Cum glac. *Salmasius* se c.] se-
 dit *B* 102 et gelidos libri (cf. *Catull.* 46, 1) *ga*////*rrula*
 (in *ras.* ll) *B.* *Lacunam statuit Baehrens.* 105 merita *B*
 107 parens *Voss.* *scyllegia M* *scilleia B,* corr. *Hein-*
sius relegit *Salmasius* 108 fretus *Maehly rates B*
 109 disiecti *B* disiectu *M;* recte & mutaverit *B* agni
 libri, corr. *Aldina* 110 Aet//es (*erasum t*) *B* Aetas et
M omē perita *B* (omne *ceteri*), corr. *Salmasius* 111 Is
 te *B* dicebat *B* 113 Reddit' *B* flores *B* aestas libri,
em. Aldina 114 Aegro conieci Ergo libri Et ver *Baeh-*
rens 115 que *om. B* -ne *Heinsius* 116 In quorum
 torva *Baehrens,* fort. recte 119 aurora, *sed corr., B* co-
 niunx *B m o*

- Vt tibi vita foret semper medicamine sacro,
 Te vellem Aurorae conplacuisse virum.
 Illius aptus eras croceo recubare cubili
 †Et modo poeniceum rore lavante torum;
 125 Illius aptus eras roseas adiungere bigas
 Et dare purpurea lora regenda manu,
 Tum mulcere iubam, cum iam torsisset habenas
 Procedente die respicientis equi. —
 Quaesivere chori iuvenem sic Hesperon illum,
 130 Quem nexum medio solvit in igne Venus:
 Quem nunc infuscis placida sub nocte nitentem
 Luciferum contra currere cernis equis. —
 Hic tibi Corycium, casias hic donat olentis,
 Hic e palmiferis balsama missa iugis.
 135 Nunc pretium candoris habes, nunc, redditus umbris:
 Te sumus oblitī decubuisse senem.
 Et Pylum flevēre sui ter Nestora canum:
 Dicebant tamen, hunc non satis esse senem.
 Nestoris annosi vicisses saecula, si me
 140 Dispensata tibi stamina nente forent.
 Nunc ego quid possum? tellus, levis ossa teneto,
 Pendula librato pondus et ipsa tuum!

122 con] com m o 123 sq in singulari alia schedula
 manu eiusdem aetatis B 124 Et modo MB Sancto puto
 Linquere Baehrens phoeniceo B puniceo m o, corr. Scal.
 125 Illius aptus eras (cf. u. 123) interpolata puto; nisi forte
 duae recensiones hic inter se commiscuntur 126 Et Fran-
 cius Tu libri. 125. 126: ¹ B in mg. 127 Tu B Tum
 M Et ego olim. post 128 lacunam indicat Baehrens.
 129 Locri Buecheler iuvenem Scaliger illum B olim Scali-
 ger 130 Que B o Que n fovit Heins. nemus M
 131 in fuscis BM in fuscis alii. corr. Ribb. post 132 lacuna
 Burmanno. 133 coritū R 134 et libri e Ald.
 135 Hunc B Nunc M Hoc Buecheler redditus B -tur M
 137 Et Heins. Te B Ter M 138 que tamen, om.
 hunc, BM 139 annosa libri uixissem B m o uixisse n
 140 nempe libri 141 quid M quod B

Semper certa tibi dabimus, tibi semper honores:
Non umquam sitiens, florida semper eris.

B. II 120. M. 110.
B. I 134.

760^b (*olim* 780)

Sic est Maecenas fato veniente locutus,
Frigidus et iamiam cum moriturus erat.
'Mene' inquit 'iuvenis primaevi, Iuppiter, ante
Angustum Drusi non cecidisse diem!
Pectore maturo fuerat puer, integer aevo, 5
Et magnum magni Caesaris illud opus.
Discidio vellemque prius' — non omnia dixit,
Inciditque pudor, quae prope dixit amor.
Set manifestus erat: moriens quaerebat amatae
Coniugis amplexus oscula verba manus. 10
'Set tamen hoc satis est: vixi te, Caesar, amico
Et morior' dixit; 'dum moriorque, sat est.
Mollibus ex oculis aliquis tibi procidet humor,
Cum dicar subito voce 'fuisse' tibi.
Hoc mihi contingat: iaceam tellure sub aequa. 15
Nec tamen hoc ultra te doluisse velim.
Set meminisse velim. vivam sermonibus illic:
Semper ero, semper si meminisse voles.
Hoc decet: et certe vivam tibi semper amicus,
Nec tibi qui moritur desinit esse tuus. 20

143 odores *M* honores *B* 144 siciens *B*

780. *A praecedenti carmine separavit Scaliger.*

2 eciam iam *B* 3 Men inquit *B* prim(a)ei cū *BM*
4 Angustam *M* Augustam *R* Angustum *B* bruti libri
Drusi *Francius* fidem libri, corr. *Heins.* 6 cf. *consol. ad*
Liv. 39 ille decus *Baehrens* (cf. *Verg. catal.* 11, 3) illud
opus libri 7 *Discedo Leidensis* 9 Sed *M* 11 Sed
m n est om *B* 12 satis libri sat est *Pithoeus* 13 num
procidat? humor libri cf. *Consol. ad Liv.* 466 *Propert. IV*
11, 58. u. 23—26 ante 13—22 *Ribbeck* 16 Hec *B* potuisse
libri, corr. *Heinsius* nil potuisse *Ellis* 17 Sed *M*
19 Hoc *Ribbeck*: Et libri Ut *Ziehen* amicus *R* amare
BM 20 sibi *Barth*

- Ipse ego, quicquid ero cineres interque favillas,
 Tunc quoque non potero non memor esse tui.
 Exemplum vixi te propter molle beati,
 Vinctus Maecenas teque ego propter eram.
 25 Arbiter ipse fui; volui quod, contigit esse:
 Pectus eram vere pectoris ipse tui.
 Vive diu, mi care, senex pete sidera sero!
 Est opus hoc terris: te quoque velle decet.
 31 Sit segura tibi quam primum Livia coniunx,
 32 Expleat amissi munera rupta gener;
 29 Et tibi succrescant iuvenes bis Caesare digni
 30 Et tradant porro Caesaris usque genus.
 33 Tum deus intersis divis insignis avitis:
 Te Venus in proprio collocet ipsa sinu.'

761

B. M. —
B. V 380.

De sphaera caeli

- Haec pictura docet quicquid recitavit Hyginus
 In septem quinis describens sidera signis
 Ad caeli terraeque globos in mole rotundos.
 Mallem prorsus opus solidis insigne figuris,
 5 Quas nequit in plano similes expendere quivis,
 Cum lateant intus quaedam curvisque profundis.

22 nunc potero, *corr.*, B 23—26 in alia scheda eadem
 manu qua 760^a, 123 sq. additi B 23 beati *Salmasius*
 beate libri 24 Vinctus *Maehly* Unus libri 25 tui
Heinsius voluit libri, *corr. Aldina* 31—32 ante 29 *trans-*
pos. Ribbeck quam primum libri cum (*sic Rehdig.*) primis
Heinsius coniunx B 33 Tum *Wernsdorf* Cum libri in
 terris libri, *corr. Ribbeck* 35 in patrio libri (*imprio Voss.*
oct. 96 s. XV) Explicit *Mecenas M*, om B *ceteri* Finit
 elegia *Virgilio Maronis* in *Mecenatem* inuenta ab *Henoc* in
Dacia Vatic. 3269 s. XV, Voss. 95 s. XV.

761. P = *Parisinus* 12117, olim *Sangermanensis* 434
 saec. XI, fol. 138 v. V = *Vossianus* O 15 s. XI fol. 61.
Orthographica omittam multa. Versus de spera caeli V, om. P
 1 yginus P ig. V 6 Dum P intus V inter P

Nam borealis apex arctos complexus et anguem
 Arctophylaca tegit nec non simulacra coronae,
 Engonasinque, lyram, cygnum seu Cassiepiam,
 Cuius adest pedibus coniunx et filia dextris. 10
 Perseus inde gener, tunc est caprarius, inde
 Deltoton, equus ac delphin, aquila atque sagitta,
 Anguitenens, aries, taurus, cum Castore Pollux
 Et cancer, leo, virgo, suis cum scorpio chelis,
 Arcitenens tandem, capricornus et urnifer inde; 15
 Piscibus extremus locus est quem signifer explet.
 Primus in austrinis Orion partibus exit,
 Tum lepus est et utrique canes Argoque triremis,
 Hydrus, Centaurus, sed et ara et piscis enormis,
 Pistrix, Heridanus: sic sphaerae finis habetur, 20
 Quam gemini findunt aequa sub sorte coluri,
 Se tangendo polis dum zonas quinque pererrant.
 Has hinc inde sibi diversa a parte coaequat
 Linea quae scindit medios utrosque coluros.
 Torrida zona duas circa se a frigore servat; 25
 Nam zonas similes aequales dicimus esse
 In caeli terraeque modo Cicerone magistro.
 Vertex alteruter terdenis partibus a se
 Semper abest circumque facit sex undique sumptis;
 Tum quinas utrimque feret habitabilis ora. 30
 Aequidies capit octonas hinc, inde quaternas.
 Corpora signorum circis resecantur eisdem.
 His super esse ferunt caelo cuicumque notandos,
 Quorum primus is est, qui candidus extat in astris
 Obliquo caeli portas discrimine tangens; 35

9 Engonasimq; V seu (i.e. et) PV ceu Bursian (ed. pr.
 in *annal. phil.* 1866, 786) sic Baehrens 11 inde Bursian
 ille PV 14 cum V tum P 15 urniger Bursian
 16 extremis VP, recte? 21 iemini P 23 a om. P,
supr. lin. V 26 esse V est P 27 Ex Hygino
hausit poeta, non ex Cicerone (Ziehen). 31 Aequidies cf.
Woelfflini Archiv. Lexic. lat. II. 34 is est Bursian
 inest PV constat V

- Alter ubique vagus graece vocitatur horizon.
 Solus eget terrae spatiis ut limes in astris
 Dimidium sphaerae momentis omnibus abdens.
 Ergo decem circis totus variatur Olympus,
 40 Ex quibus ille latet semper qui dicitur austri,
 Cum nobis numquam lateat qui continet arctos.
 Inter utrosque tamen quod hinc levat, occidit illic.
 Arcticus his signis finitur circulus: extra
 Laeva Bootis inest dextro cum poplite flexo
 45 Herculis innixi pedibus, umeris quoque Cephei;
 Tum siliquastrensis tangit confinia basis.
 Solstitialis et hoc signorum limite constat:
 Arcturus lapsusque genu, Cepheia coniunx,
 Anguiger oblongus, curvi quoque sinciput anguis
 50 A superis tanguntur eo cum coniuge Persei
 (Cui tamen arctophylax est in contraria versus
 Pegaseo iunctae medio) pedibusque marito
 Qui sectus laevo cubito cum crure sinistro
 Heniochi caput ut currens ex pulvere foedat;
 55 Ille tamen quasi lora tenens pede cornua tauri
 Deprimit ac geminis traiectis denique collis
 Inter aselliferi consurgit lumina cancri,
 Currens per pectus, ventrem lumbosque leonis
 Perque caput dextramque alam volitantis oloris.
 60 Qui lucis noctisque pares dat circulus horas
 Arietis ima pedum recipit vestigia primum
 Semibovisque genu praecidit et inguinis eius,
 Ultima quem fudit putens urina deorum;
 Sustinet et geminos flexus ex ore draconis,
 65 Exit et a genibus longo serpente ligati,

36 uocitatus V orizon V orion P 38 addens V
 44 cum dextro P 45 innexi P hum. PV quo om. V
 47 limite P et ex corr. V 49 sincipre V anguis
 V an. P 51 Qui V Cui caput et thorax *Bursian*
 52 iunctae V uinctae P mariti *Bursian* 54 foedat V
 fedat P 60 oras V Semis bouisque P 63 que infu-
 dit V

Postquam chelarum longissima brachia pressit;
 Tum Ganymedeae raptricis transilit alam
 Pegaseamque iubam dirimens ex ordine pisces.
 Quid hiemalis agat signorum corpora scindens
 Decollatus eo novit qui spicula mittit
 Piscinusque caper, nec non lymphaticus auspex
 Et pistrix, fluvius, lepus et leporarius adsunt,
 Finditur et puppis, Centauro terminat orbis.
 Ultimus, aversus boreae, †sua dindima solis
 Manibus ostendit fluvio finitus et Argo,
 Centaurique pedes postremos tangit et aram.

70

75

B. V 87. M. 1053.
 B. V 356.

761^a (olim 868)

Si novus a Iani sacris numerabitur annus,
 Quintilis falso nomine dictus erit.
 Si facis, ut fuerant, primas a Marte Kalendas,
 Tempora constabunt ordine ducta suo.

762

B. V 143. M. 233.
 B. V 363.

De volucris et iumentis.

De flomela

Dulcis amica veni, noctis solatia praestans;
 Inter aves etenim nulla tui similis.

74 sic V. sua sua dindima P d.] lumina Baehrens

761^a. V = Vaticanus 3262 saec. XI, Ovidii Fastos continens, olim Ursinianus. 1 nonus V 4 ducta Heinsius dato V quaeque vulgo. — Anziani a. 1875 in codice Fastorum, quem possidebat, anni 1467 mihi ostendit Florentiae.

762. Libri saeculi XI: H = Harleianus 3859 fol. 251, quem et V ubique afferam. B = Bruxellensis 1828 fol. 1. C = Mus. Britann. Addend. 16894 fol. 244. ViW = Vindobonenses 317 et 952. MO = Monacenses 14505 et 493. V = Vaticanus 639 fol. 88 (quem contuli). [Non est in Sangallensibus]. Saeculi XI—XII: N = Monacensis 19413. Recentes: non pauci. Cf. collationes in ed. priore et Baeh-

- Tu, filomela, potes vocum discrimina mille,
 Mille vales varios rite referre modos.
- 5 Nam quamvis aliae volucres modulamina temptent,
 Nulla potest modulos aequiperare tuos.
 Insuper est avium, spatiis garrere diurnis:
 Tu cantare simul nocte dieque soles.
- Parrus enim quamquam per noctem tinnipet omnem,
 10 Sed sua vox nulli iure placere potest.
 Dulce pelora sonat, dicunt quam nomine droscam,
 Sed fugiente die illa quieta silet.
- Et merulus modulans tam pulchris zinzitat odis,
 Nocte ruente tamen cantica nulla canit.
- 15 Vere calente novos componit acredula cantus
 Matutinali tempore rurirulans,
 Dum turdus trucilat, sturnus tunc pusitat ore:
 Sed quod mane canunt, vespere non recolunt.
 Caccabat hinc perdix et graccitat improbus anser,

rensiana extantes; Peiper mus. rh. 32, 530; Huemer Stud. Vindob. 2, 74. In Gallia Germaniave carmen e Suetonio (p. 247 sqq. Reiffersch.) derivatum exeunte antiquitate conscriptum putat Baehrens. Albi Ovidii Iuventini esse mentitus est Goldast. Aldhelmus eo usus est. Versus de volucris (bestiis add N) et (uel N) iumentis. De filomela CN. Inscr. om. ceteri libri. Ovidius de philomena Philippicus 210 s. XIV/XV. Bern. 576 s. XV. — 1—8 om. H. Versum 1 Paulus Diaconus sic imitatus est: Dulcis amice veni, pacem sub pectore gestans (Poetae lat. aevi Caroling. I 65); cf. et A. L. Meyeri 1074: Dulcis amice bibas grantanter munera Bacchi sqq. Cf. et Poet. Carol. III 128.

3 philomela *BMVi(?)V* 8 soles *BMV* (soles n. d. simul *B*) potes *CNOW* 9 Cantus avium *H* in *mg.*

Parus *MW* 11 per ora *BCViW* perola *Peiper, sed pelora (VHMNO) per μετάθεσιν ortum est ex πυροαλλίς, quem pirulum medio aevo, hodie vocant Pirol. quam dicunt BM droscam H druscam B; est droscila, Drossel.*

12 quiete *VO* 13 zinnizat *W* zinzitare *Suet(oni)us p. 252 Reiff.)* 14 tamen: timet *H* 15 nouos *M* nouo *ceteri*

16 ruricolans *H* 17 Tunc t. *Baehrens.* dum pus. *O. Jahn passitare Suet. R.*

Et castus turtur atque columba gemunt.	20
Pausitat arborea clamans de fronde palumbes	
In fluviisque natans forte tetrinnit anas.	
Grus gruit in gronnis, cygni prope flumina drensant,	
Accipitres pipant milvus hiansque lupit.	
Cucurrere solet gallus, gallina cacillat,	25
Pulpulat et pavo, trissat hirundo vaga.	
Dum clangunt aquilae, vultur pulpate probatur,	
Et crocitat corvus, fringulit et graculus.	
Glottorat immenso maerens ciconia rostro,	
Pessimus et passer sous titiare solet.	30
Psittacus humanas depromit voce loquelas	
Atque suo domino 'chaere' sonat vel 'ave'.	
Pica loquax varias concinnat gutture voces,	
Scurrili strepitu omne quod audit ait.	
Et cuculi cuculant et rauca cicada fritinit.	35
Bombilat ore legens munera mellis apis.	
Bubilat horrendum ferali murmure bubo	
Humano generi tristia fata ferens.	
Strix nocturna sonans et vespertilio stridunt,	
Noctua lucifuga cucubit in tenebris.	40
Ast ululant ululae lugubri voce canentes	

20 gemit *BCViW* 21 sic *HV alii*. Pusitat *B*
 Plausitat *MVi* 22 forte *B* sorte *ceteri* detrinnit *V*
 tetrissitare *Suet.* anans *libri* 23 ingronnis *libri* in gron-
 nis *i. e. in pratis palustribus* (*cf. Du Cange, Lex med. latin.*):
 sic *Peiper* 24 'accipitrum plipiare' *Suet.* 25 Gugur-
 rere *B, recte?* 'gallinae crispate' *Suet.* 26 sic *H*. Pu-
 lulat *VMN* Pulpulat *BCVi* Papulat *W* Pap-, Pull-
 ceteri paupulare *Suet.* 27 glangunt *H* 28 Et croc-
 citat *V* 29 Clottorat *V* (crotolare *Suet.*) /// lotorat *W*
 merensque *H* 30 sonsticia *V* solsticia *H* sonscitia *W*
 (sonst-, const- *ceteri*) recolit *libri, em. Burmann* 'passerum
 titiare' *Suet.* 31 Psyth. *H* Psit. *ceteri* 32 chere (*i. e.*
χαίρε) *H* care *V* kere *ceteri* 34 Scurrili *libri* (Socordi
W) agit *MN* 35 fritit *B* qui hic desinit fritinnire *Suet.*
 36 apis *H* apes *V, alii* apex *W* 38 Bubulat *Vi*
 40 cuccubire *Suet.* 41 Ac *H* lugubre (-ure *V*) *libri*
 praeter *H*

Inque paludiferis butio butit aquis.

Regulus atque merops et rubro pectore progne
Consimili modulo zinzilulare sciunt.

- 45 Scribere me voces avium filomela coegit,
Quae cantu cunctas exsuperat volucres.
Sed iam quadrupedum fari discrimina vocum
Nemine cogenté nunc ego sponte sequar.
Tigrides indomitae rancant rugiuntque leones,
50 Panther caurit amans, pardus hiando felit.
Dum lynces urcando fremunt, ursus ferus uncat,
Atque lupus ululat, frendit agrestis aper.
Et barrus barrit, cervi crocitant, mugilant et onagri;
Ac taurus mugit, et celer hinnit equus.
55 Quirritat et verres setosus et oncat asellus,
Bratterat hinc aries et pia balat ovis.
Sordida sus subiens ruris per gramina grunnit,
At miccire caprae, hirce petulce, soles.
Rite canes latrant, fallax vulpecula gannit,
60 Glaucitat et catulus ac lepores vagiunt.
Mus avidus mintrit, velox mustelaque drindat,
Et grillus grillat, desticat inde sorex.
Ecce venenosus serpendo sibilat anguis,
Garrula limosis rana coaxat aquis.

42 om. *V* buteo *Burmann* buttit *W* 43 prognes
H -nis *ceteri* 44 zinzilulare *M*, recte? 45 sic *libri*
(*philomena H*) 46 desinit *Vi*. 48 sequor *libri praeter H*
49 raccant *libri* (ranc. *H*) rancare vel raccare *Suet.* 53 sic
VMN. corvorum crocitare *Suet.*, cervorum rugire *idem*
crocitant *V*, cloc. *HM*, om. *O* mugilant om. *HCW*. *Heptamer*
meter est. 54 celer *H²C* ex corr., *V* celebrer *H¹C¹* *ceteri*
et om. *MO* 55 Quiritare *Suet.* orcat *H* oncare *Suet.*
aselles *CN al.* 56 Cratt. *W Blatt. vulgo.* 58 sic *M*,
Suet. mic(c)ere *ceteri* 59 grannit *V* 60 Glauc. *H* Glutt.
ceteri (Glut. *N*) glattire *Suet.* fugiunt *V* 61 et mustela
W què solus *H* drindat *HCN* derindat *V* drindrare
Suet. didindrit *MO* 63 angues *NOW* 64 ranula
coaxat *H*

Has volucrum voces describens quadrupedumque 65
 Paucas, discrimen cuique suum dederam.
 Sed cunctas species animantum nemo notavit,
 Atque ideo sonitus dicere quis poterit?
 Cuncta tamen domino depromunt munera laudis,
 Seu semper sileant sive sonare queant. 70

763

Vide nunc c. 490^a.

763^a

B. M. —
 B. fragm. p. L. 420.

PARTHENII presbyteri

... tempore quo medio peragunt suum sidera cursum
 Noctis et obscuris densantur cuncta tenebris,
 Cum refugit somnus fallaxque recedit imago,
 Teque tenax totum nostris memoria reddit
 Sensibus, intuemur cordisque amplexu tenemus 5
 Et fruimur mutuis tacito sic ore loquellis.
 Ast ego cernere sic te absentem gratulor absens:
 Credo equidem, quod docta talem nec Graecia misit
 Neque Larissa potens similem procreavit Achillem,
 Nostris qualem [te] armipotens tam fertilis Africa 10
 frugum

65 describens *OCWN* describunt *H* describ/// *V*
 descripsi *M* 66 solus *H* servavit. Paucas scripsi Cau-
 saq; *H* Cautus *Baehrens*. 67 -tium *W* notavit *VW*,
similia ceteri tacebit *H* 68 Atque *H* Ast *ceteri* pot
 /// *V* potest *W* 69 laudum *H*

763^a. *C* = *Casinensis* 16 *Augustini saec. XI, ex quo*
ed. Reifferscheid in Anecdotis Casinensibus, Vratisl. 1871.
Continet epistulas in Africa Vandalorum aetate scriptas,
inter quas III Parthenii presbyteri ad Sigesteum comitem,
ex prosa in hos versus vitiosos transeuntem. 1 sum C
 4 totum nostris tenax *C* reddet *C* 7 si te *C* 8 parem
Baehrens 10 te om *C* heptameter est, nisi fere Nostris
 deletur.

Vexit ad astra virum. Quem claro lumine fulgens
Sol ictu placido nostro de pectore tollit.

Te clipeo loricaque et galea caelitus armet
Omnipotens, et sit vita beata tibi!

764

B. M. B. —
Boethius C. ph.
ed. Peiper
p. XXXVIII.

Invictus constans Anicius, ortus ab urbe,
Torquati genus, exconsul famosus et exul
Patriciusque bonus mage civibus atque βοηθὸς
Vsque caput iugulis genero comitante servavit.
5 Graviter exaegit furiis monimenta vetustis
Flebilibus scribendo modis tot carmina felix
Et, quod libertas multo sermone bilingui
Artificale tulit, dum post interprete lingua
Quicquid Aristoteles docuit transferre satagit:
10 Pandens conditionis opes hinc inde coactas,
Quas ab Atheneis rapuit bibliopola gazis,
Ne Romana fames epulas nesciret Achivas . . .

764^a

B. M. B. —

Versibus egregiis decursum clarus Arator
Carmen apostolicis cecinit insigne coronis,
Historiamque prius praeponens cautus ubique

12 Scilicet tunc C Sol ortu *Reifferscheid* Sol ictu
ego. tolli C 2, 1 clipeo loricaque et galea C, cl. g.
et lo. *Baehrens*

764. *Cod. Leidensis* 466 saec. XI olim *Petavianus*, ex
quo ed. *Geel* a. 1852, *logicam* ex *Boethio* et *Apuleio* con-
flatam continet; fol. 1: A. M. S. *Boethius* exconsul et patri-
cius inuictus sqq. In his versibus saeculi VI vel medii aevi
nec poetae nec librorum vitium ullum emendare temptavi.

5 Gnaviter *Buecheler* 8 dum] clam *Loewe*
10 cognitionis *Buecheler*.

764^a. *Cod. Aratoris Bernensis* 286 saec. XI fol. 89.
Ed. Huemer, Stud. Vindob. II 79. Num medii aevi?

Substituit typice sensatim verba figurae.

Lingua canora bonum testatur iure poetam,

Mysticus ingenium sic indicat ordo profundum.

5

765

Vide nunc c. 720^b

766

Vide nunc c. 494^c.

B. M. B. —

767

Laus domnae Eunomiae sacrae virginis

Plena deo, moderata animo, miranda decore,

Larga manu Eunomia provida virgo pia.

Alta sapis, praecelsa petis, profunda rimaris,

Angelicos motus pectore sancto geris.

Vive, caput vivum, generis veneranda propago,

Et meritis caeli culmina celsa pete!

Vnici iam desunt solacia congrua fratris:

Sola deo vivis, vivis et imperio.

Largior extensa sit dextera, longior aetas,

Nestoreos superes annos et imperium.

5

10

768

Item laus Eunomiae

Fulgens Eunomia decensque virgo,

Pollens nobilis et fecunda libris

6 indicat *cod.*

767—768. *P* = *Parisinus* 8319 saec. XI fol. 45r. *Vitiis prosodiacis scatent, ut et alia saec. quinti sextique carmina. Ed. pr. Quicherat, Bibl. écol. chart. II 144.*

767. Incip̄ laus *sqq.* *P* 8 eius et imperio *conieci.*

768. Itemque laus Eunomiae. Versus cum cantilena dicendi *P*

Et totum venerabilis per orbem
 Atque in culmine cōstituta celso,
 5 Subter cuncta videns, beata clemens
 Mitis blanda gravis quieta vivis.
 Sic es Christo parens talisque, priscis
 Qualis rustica Veritas capillis.
 Augustum caput atque consecratum
 10 Constans erigis et promittis omnes
 Castam vivere te deo per annos.
 Adsit cuncta regens pater volenti;
 Dextram filius ille Nazarenus
 Succurrens tibi tradat imploranti;
 15 Sanctus spiritus influens medullis
 Sensus inriget et fomenta donet,
 Gressus dirigat et viam procuret,
 Confirmet pedes et fidem propaget,
 Enses proterat et dolos latentes
 20 Prodat magnificus protector, et te
 Annis praegravem et corona laetam
 Sanctam collocet angelus in urbem.
 Hic te perpetua quiete donet.
 Tunc quaeso meminisse te clientis,
 25 Cum Christum fide videris serena.

769

Vide nunc c. 487^d

770. 771

Vide nunc c. 738^{a b}

6 viues *P* 7 parens *i. e. propinqua.* priscis *i. e. prisco more inornatis.* De personificatione cf. Ziehen *mus. rhen.* 52, 279. *Prudent. cathem.* 7, 55. 9 Argutum *P, cor-rexi* 10 promittit *P* 22 Angelorum munus animas ad caelum portantium in sarcophagis exsculptum notat Ziehen. Expl. laus domnē economiē sacre uirginis *P.*

B. M. —
B. IV 189.

772

Cum sua cornua Luna	
Condit in aere prima,	
Signat abunde, sequentes	
Imbre madescere soles.	
Si dabit ore ruborem	5
Virgineo aurea Phoebe,	
Monstrat in orbe futuros	
Flamina fundere ventos.	
Puraque si sit in ortu	
Cynthia vespere quarto,	10
Totius haec erit index	
Mensis arescere soles.	
Iam maculis ubi mane	
Sol variaverit ortum,	
Fit notus imbre ruenti	15
Arboribusque sinister.	
Ast ubi pallidus ipse est,	
Crastina vel rubet hora,	
Hinc fluit horrida tectis	
Et ferit omnia grando	20
.	
Igneus hic notat euros,	
Caeruleus docet imbres,	
Et rutilans maculosus	
Fundere dat mare ventos.	
Denique si occidet auro	25
Lucidus aut micet ortu,	
Permanet aether amoenus:	
Cede pavescere nimbos.	

772. P = Parisinus 9344 saec. XI; centonem (cf. Verg. Georg. I 351 sqq.) primus ed. Baehrens Mus. rhen. 31, 91. 6 uirgineum Georg. I 430, Baehrens 8 Flammea P 14 ortu P, cf. G I 441 15 nothus P & uentis P ruenti Baehrens 18 ortu P hora Baehrens ex G. I 425 post 20 lacunam statuit Baehrens 23 maculosos P 25 euros P auro Baehrens

30 Etsi aquilone moveri
 Cernis in arbore frondes,
 Te levis aura docebit,
 Tempora credere clara.
 Dumque polum astra relinquunt
 Flammea terga sinentes,
 35 Iam male flamina curvis
 Temperat unda carinis;
 Hinc super ardea nubes
 Mergus et aequora scandit,
 Hinc fulicaeque marinae
 40 Littore ludere pergunt.
 Si tonat en domus euri,
 Si zephyrique resultant,
 Si boreasque coruscat
 (Maxima turbinis arma haec):
 45 Vallibus effugit hinc grus
 Et lacus ambit hirundo,
 Corvus et agmina confert,
 Garrit et improba cornix,
 Bucula hinc bibit auras
 50 Naribus ardua spectans,
 Hinc canit horrida rana,
 Vermis et efferit ova.
 Ast †potus imbre notaret,†
 Aethera quando serenant,
 55 Cum bene sidera splendent
 Et micat ore Selena.
 Haec tibi signa manebunt

30 forndes *sed corr. P* post 32 lacunam et 34 Flam-
 mea *Baehrens*, Flamina *P* 35 *cf. Ge I 360. flumina P*,
 flamina *scripsi* 37 ardua *P*, 38 mergat et *P* (*corr. Baeh-*
rens ex Ge I 361 sqq.) 40 Littora *P* 42 zepheriq; *P*¹

48 Garrizet *P* 53 potus imbre notaret *P* (*R in mg.*)
 polus *Baehrens* 55 serenent *P, recte?* 56 siluna *P*,
 silina *ex corr.; corr. Baehrens*

Omnia tempore tuta;
Ast tua cura valebit
Noscere iura polorum.

60

B. M. B. —

772^a (*olim* 772)

INL. Campanianus. PATR̃. Olybrio
Maiorum similis, nostrorum maior, Olybri,
Stemma poetarum, regula dogmatibus,
Trade notas, quis quaeque nitent bene dicta priorum;
Dux bonus audentes prisca tropaea doce.
Clarius auctorum pateant quae pollice laudes
Scis bene cunctorum, conscius ipse tuis.

5

PATR̃ Olybrius. INL. Campaniano
Stigmata cur spectas maiorum infigere dictis,
Cuius iudicium sufficit ad titulos?
Censuram spernunt, quae per te lauta patescunt;
Sit satis ad laudem complacuisse tibi,
Omnia doctorum quem sic cinxere tropaea,
Vt cedat titulis lingua diserta tuis.

10

772^b

B. M. B. —

TVLLII

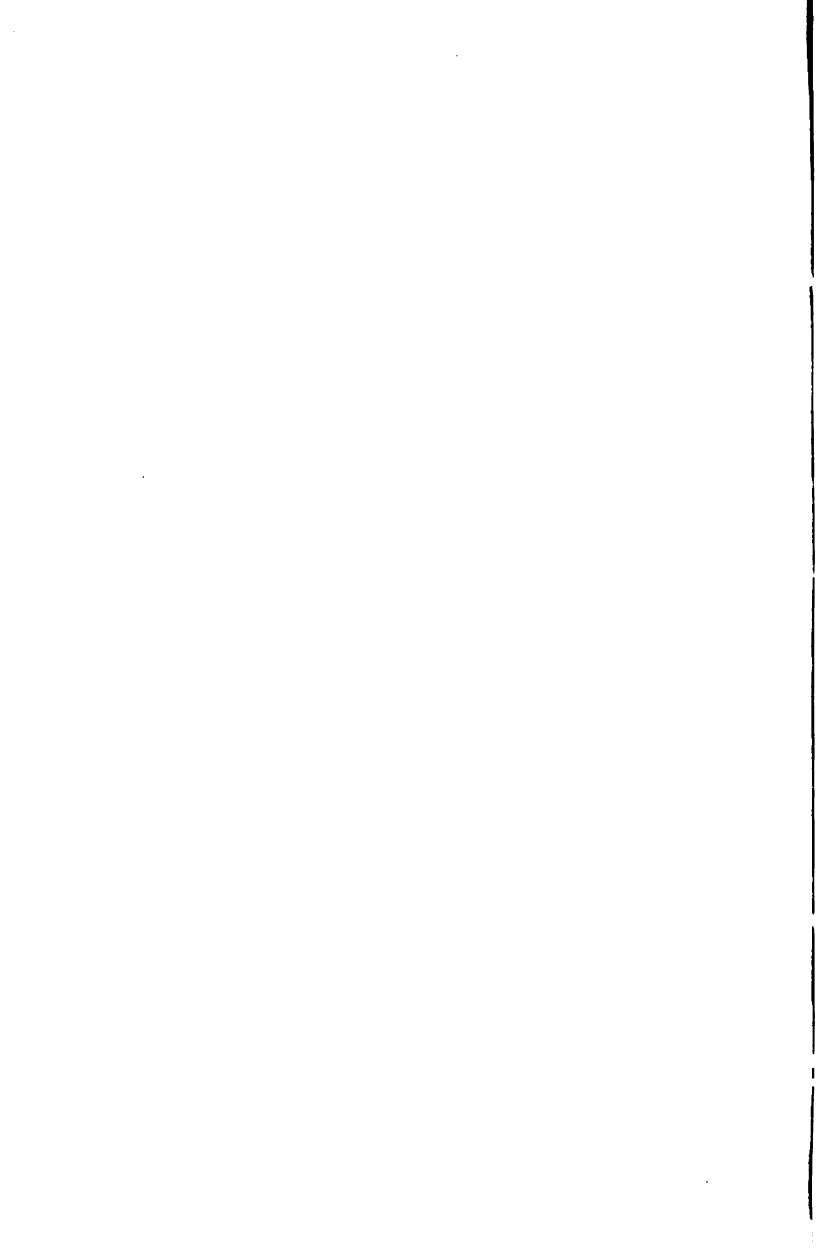
Fontibus in liquidis parvum requiesce viator
Atque tuum rursus carpe refectus iter.

58 tuto P

772^a. *Cod. Cavensis* 3 saec. XI—XII (*cf. Reifferscheid mus. rhen.* 23, 127 sqq.), *ubi fol. 255 ante libellum* De notis antiquorum *carmen legitur*. *Inlustrissimus et patricio explicandum est.* 3 q; que C 4 tropaea sunt dicta *notabilia* notis *quasi pollice monstrata* 6 bona C bene *scripsi* 11 cinxere C 12 disserta C

772^b. *Sic ex cod. Monacensi* 19413 s. XI—XII (*cf. c. 762*) *fol. 116 edidit Duemmler* *Nov. Archiv.* IV 554. — *Vaticanus* 639 s. XI *fol. 89 v: Inscr. om.* 1 parum. — *Tullii etiam Sangall.* 397 s. IX *fol. 121.*

CARMINA
CODICVM SAECVLI XII—XIV

Vere rosa, pomis autumnno, aestate frequentor
 Spicis: una mihi est horrida pestis hiems.
 Nam frigus metuo et vereor, ne ligneus ignem
 Hic deus ignavis praebeat agricolis.

Ego haec, ego arte fabricata rustica,
 Ego arida, o viator, ecce populus
 Agellum hunc, sinistra et ante quem vides,
 Eriquet villulam hortulumque pauperis
 5 Tueor malaque furis arceo manu.
 Mihi corolla picta vere ponitur,
 Mihi rubens arista sole fervido,
 Mihi virente dulcis uva pampino,
 Mihi glauca duro oliva cocta frigore.
 10 Meis capella delicata pascuis
 In urbem adulta lacte portat ubera,
 Meisque pinguis agnus ex ovilibus
 Gravem domum remittit aere dexteram,

773—780. *B = Bruxellensis 10615/10729 saec. XII, quem solum ubique afferam. 5 = libri saec. XV: Helmstadiensis 332 (H), Monacensis 18895 (M), Rehdigeranus S. I 6, 17 (R), Arundelianus 183 (A), alii. Ver(Vir)gillii Catalepton 5, om. B 773—775 sunt carmina Priapea.*

773. *autumno pomis B 5, transp. Lachmann 3 lin-tiens B ligneus 5 B² 4 ignaris B 5 -vis 5*

774. *Constat iambris puris, nisi quod duo versus (5. 9) ab anapaesto, v. 14 a tribrachy incipiunt 2 o 5, om. B 5 3 Agellum B, recte 5 sinistre tante BHM, corr Ribbeck 4 uillam B, recte 5 5 Tuor edd. malas . . manus 5 6 corollo B¹ 9 M. g. oliuo duro cocta frigo B, similia 5 duro oliva (om. cocta) Muretus. Anapaestum quidam debebant. 13 dexteram B*

Teneraque matre mugiente vaccula
 Deum profundit ante templa sanguinem. 15
 Proin, viator, hunc deum vereberis
 Manumque sursum habebis: hoc tibi expedit.
 Parata namque trux stat [[†]ecce] mentula.
 'Velim pol' inquis? at pol ecce vilicus
 Venit, valente cui revulsa brachio 20
 Fit ista mentula apta clava dexteræ.

B. VI 86. M. 1699.

B. II 160

775

Hunc ego, [o] iuvenes, locum villulamque palustrem
 Tectam vimine iunceo caricisque maniplus
 Quercus arida rustica fabricata securi
 Nutrior: magis et magis sit beata quotannis!
 Huius nam domini colunt me deumque salutant 5
 Pauperis tuguri pater filiusque adulescens,
 Alter assidua cavens diligentia, ut herbae
 Asper aut rubus a meo sint remota sacello,
 Alter parva manu ferens saepe munera larga.
 Florido mihi ponitur picta vere corolla, 10
 Primitus tenera virens spica mollis arista,
 Luteae violae mihi lacteumque papaver
 Pallentesque cucurbitae et suave olentia mala,
 Uva pampinea rubens educata sub umbra

14 Et tenera *Ribbeck* uacula B ζ . *Multa multi tenta-*
runt (Tenella *Dorville*) 15 Dum pr. // // a. B 18 crux
 (sic et ζ) uestat (estate e ζ , ecce add b) mentula B
 trux *Is. Vossius* stat *Ribbeck* 20 ualenti B ζ

775. 1 o add. *Lachmann* 2 carisque B ζ 3 for-
 micata B, sic vel formata ζ fabricata *Schrader* 4 Nutrior
 B; sic vel Nutriui ζ Nunc tuor *Scaliger* magus et B¹ sit
Vossius ut B nunc ζ fit *Baehrens*, recte? 5 diumque
 B ζ 6 adulescens B, om. ζ 7 colens libri cavens
L. Mueller herba ζ 8 aut B] ad ζ ac *Ribbeck* sit B
 sit vel sint ζ 9 manu om. ζ saepe *Schrader* semper
 B ζ laga B 10 Florida B 12 Luttee B 13 Pa-
 lantesque *Heinsius*. Post 14 hiberna munera desunt (cf.
 774, 9) (*Baehrens*)

- 15 Sanguine [haec] etiam mihi (sed tacebitis) arma
 Barbatus linit hirculus cornupesque capella.
 Pro quis omnia honoribus huc necesse Priapo est
 Praestare et domini hortulum vineamque tueri.
 Quare hinc, o pueri, malas abstinete rapinas:
 20 Vicinus prope dives est neglegensque Priapus.
 Inde sumite: semita haec deinde vos feret ipsa.

776

B. M. —
B. II 172.

Pallida mole sub hac celavit membra Secu[ndus],
 Antiquis sospes non minor ingenii,
 Et quo Roma viro doctis certaret Athenis.
 Ferrea sed nulli vincere fata datur.

777

B. II 182. M. 884.
B. II 177.

Vate Syracosio qui dulcior Hesiodoque
 Maior, Homereo non minor ore fuit,
 Illius haec quoque sunt divini elementa poetae
 Et rudis in vario carmine Calliope.

15 Sanguinea B ζ haec add. *Is. Vossius* Sanguine
 hanc—aram *Muretus* et mihi B 16 cornipesque ζ cor-
 nu(usq; *erasum*)pesque B 17 omnia B ζ : *sc. bona. An*
munera? (*munia Maehly*; *mutua Baehrens*) huc *scripsi*
(i. e. huc convertere) hoc B ζ 18 que ζ , *om. B*
 19 mala B ζ -as ζ 20 semitam B ζ -ta ζ

776. *In ζ est post Catalepton 5, 16; deest in B.*
 1 Callide (allide R) mage sub hec c(a)eli est iniuria secli
 R ζ ; *ni fallor, emendavi. cf. Pallida* sub parvo clauduntur
 membra sepulcro *Poet. Caroling. I 109. mole* sub hac *ib.*
I 114; 365. Monte sub hoc *AL 261, 1. Sede* sub hac *AL*
epigr. 622, 1. celavit: cf. Aegrit. Perdicae 257. Ovid. met.
X 736. latet AL epigr. 603, 1. conderet artus ib. 460, 2.
iniuria ex voce membra corruptum est. Attide et incuria
saecli Ziehen. Baehrensiana vide apud ipsum. 2 hospes ζ ,
correxi: i. e. dum sospes erat. 4 Terrea duo ζ

777. *Post Catalepta in B ζ . 1 sira scocio B*
 3 p^eta B

B. II 202. M. 865
B. IV 187.

778

Tristia fata tui dum fles in Daphnide Flacci,
Docte Maro, fratrem dis immortalibus aequas.

779. 780

Vide nunc c. 760^a b

781. 782

Vide nunc c. 812. 813

783

B. M. —
B. V 83.

[PROBI]

Vade, liber, nostri fato meliore memento;
Cum leget haec dominus, te sciat esse meum.
Nec metuas fulvo strictos diademate crines,
Ridentes blandum vel pietate oculos.
Communis cunctis, hominem se regna tenere
Si meminit, vincit hinc magis ille homines.
Ornentur steriles fragili tecturā libelli:
Theodosio et doctis carmina nuda placent.

5

778. *Est in Rehdigerano (cf. ad c. 773) et Ambrosiano*
C 68 i. s. XIV 1 T om. R 2 diis R. Cf. *Verg. ecl.* 5

783. *In Cornelii Nepotis libris post 'Aemilii Probi'*
vitas ducum extat. Ad Theodosium II 'calligraphum' carmen
missum est. cf. Nepotis edd. Rothii et Halmii, Vogel ann.
philol. 1895, 779, *et praecipue Traube Sitzungsber. d. bayr.*
Akad. 1891, 404. — G = *Guelferbytanus Gudianus* 166
s. XII. p = *Parcensis* s. XV s = *reliqui* s. XV Probi
om. Gp s Versus Probi Emilii similia s 1 nostri p
noster G s cf. *Ovid. amor. II* 11, 37: *Vade memor nostri,*
vento reditura secundo et Hor. epp. I 13, 19. 5 *Commu-*
nis cunctis i. e. cum in omnes comis et affabilis sit Eminent
is cunctis Traube se p sed G s 6 Si scripsi (= signi-
dem). Se libri. Sic interpunxi. 7 cf. Ovid Trist. I 1, 9; 11.

8 *Theodosio libri, recte? nuda i. e. sine tectura egregia*
vel coloribus

Si rogat auctorem, paulatim detege nostrum
 10 Tunc domino nomen: me sciat esse Probum.

Corpore in hoc manus est genitoris avi que meaque:
 Felices, dominum quae meruere, manus!

784

B. M. B. —

*Tullius Hesperios cupiens componere mores
 Edidit hos libros appellans Officiorum.
 Quo solo ferus extinctus furor est Catilinae.
 Consilio superum custos directus ad urbem,
 5 Lux orbis patriaeque salus, mens tota senatus:
 Hic plus sole micat, cruciatus propter honestum.*

785

Augustino tributum

B. M. B. —

*Excedunt cunctos hi libros philosophorum
 Libri quos fecit tres Tullius Officiorum.*

11 meaque *G*, om. *p* meique ζ Nepotis *Vogel*
 12 dominum i. e. domini gratiam (?) emeruere *Nipperdey*
Aemilii Probi de excellentibus ducibus exterarum gentium
 liber explicat *Gp*

784—785^b. *Haec omnia medio aevo orta suspicor, sed
 784 propter imitationem c. 603—614, praecipue c. 605 et 613,
 reliqua hic propter Augustini nomen coniuncta omittere
 nolui. F = Mediceus 76, 20 s. XII. M = Matritensis
 Nat. e III 20 s. XIV ex. ζ = reliqui. In F Bandinium,
 in M Loewium sequor.*

784. 1 H. *M* ζ] experiens *F*

785. Hos duos versus ut fertur de Ciceronis L. composuit Augustinus *Petrarcae* (?) manus in *F*. 1 Excedunt *F* Excellunt *M*. Ad Tullium spectant hi quoque versus *Sangall.* 820 s. X p. 64 et *Medicei* 50, 20 s. XI:

Tullius erexit Romanae insignia linguae,
 Rhetoricas Latio dum sonat ore tubas.

785^a

B. M. B. — *Augustino tributum*

*Dulcia non meruit, qui non gustavit amara.
Et qui non studuit, sunt illi gaudia rara.*

785^b

B. M. B. — *Augustino tributum*

*Principium cui sola fuit divina voluntas,
Aetas non frangit demoliturque vetustas.
Dissolvit tempus quidquid producit adesse,
Si non ad praesens, constat quandoque necesse.
Ergo super tali qui luget conditione,
Aut nihil aut minimum claret rationis habere.*

5

785^c

B. M. B. — **RUSTICI**

*Ter quinos animo suadente per ardua libros,
Augustine, trahens nobile condis opus,
Et quamvis dederis numerosa volumina mundo,
Haec tamen ingenii est maxima palma tui.
Una trium virtus deus est, quem divite verbo
Auribus infestum credula verba bibunt.
Ille pium tinxit calamum quem lingua locuta est,
Descriptisque tua se deus ipse manu.*

5

785^a. *Riccardianus* 931 s. XVI fol. 15 *solus habet, praemittens* S. Augustinus.

785^b. *Ioannes Sarisberiensis in Metalogico* IV 35: Augustinus . . in expositione Porphyrii . . Alibi quoque ait: Principium . . .

785^c. *Cod. Phillippicus* 14917 s. XII fol. 1^a: *Explicit Retractatio s̄ci Augustini: Versus Rustici defensoris sancti Augustini: Ter sqq. (cf. Mus. rh. 31, 94). Rusticium Elpidium putat Baehrens. Sequitur Augustini De trinitate.*
6 infestum non intellego corda cj. Baehrens.

786

Hermaphroditus

B. III 177. M. 1538.

B. IV 114.

Cum mea me mater gravida gestaret in alvo,

Quid pareret, fertur consuluisse deos.

Phoebus ait 'puer est', Mars 'femina', Iuno 'neutrum':

Iam, qui sum natus, Hermaphroditus eram.

5 *Quaerenti letum dea sic ait 'occidet armis,'*

Mars 'cruce', Phoebus 'aqua'. sors rata quaeque fuit.

Arbor obumbrat aquas; conscendo, labitur ensis

Quem tuleram, casu, labor et ipse super.

Pes haesit ramis, caput incidit amne, tulique

10 *Vir mulier neutrum flumina tela crucem.*

[Nescio quem sexum mihi sors extrema reliquit;

Felix, si sciero, cur utriusque fui.]

786^a

DYNAMII

De Lerine insula

B. M. B. —

Inter praecipuas quas cingunt aequora terras

Nil simile in mundo est, sancte Lerine, tibi.

786. *Hoc quoque carmen medii aevi et quidem Matthaei Vindocinensis esse demonstravit L. Traube (Abhdlgn. d. bayr. Akad. I 19, 319). Retinui, sed solius libri Vindobonensis 2521 saec. XII antiquissimi lectionem attuli, qui Hildeberti Marbodique carmina multa habet. Ermafroditus inscr. et v. 4 V 6 aquis († a super is) V 9 anne V 11. 12 om. V; habet Paris. 3761 s. XIII. Cf. Nov. Archiv. 8, 408.*

786^a. C = Closterneoburgensis 723 s. XII. Ex hoc et simillimo eius Goettweihensi 64 recentiore ed. pr. De Rossi *Inscr. Christianae urbis Romae II* 1, 70, quem sequor, deinde Manitius a. 1897. *Dynamius patricius Massiliensis, qui decessit a. 601, vitas scripsit sanctorum Lirinensium. Incipit de L. i. laus Dinamii C 2 similis mundo esce (i. e. ē sce) C sancta puto. — Lerine prope a Fréjus (Foro Iulii) et Cannes abest.*

Optima quae vivo fundata est insula saxo
 Et super ornato tegmine plana vires.
 Dives multiplici laetatur silva colore; 5
 Arboribus mixtis fert coronata comas.
 Per nemus umbrosum ventorum flamina vitat
 Et portum sanctis praeparat illa viris.
 Vt caret haec nunquam foliis nec tempora mutat,
 Sic meritis semper pectora [viva] tenet 10
 Prisca redivivo quo constat regula cultu,
 Quo grex agnorum non timet ora lupi.
 Culmine Honoratus meritis et nomine dictus
 Floruit hic primus incola, Christe, tuus.
 Postquam sancta viri perrexit fama per orbem, 15
 Vix [alium] meruit dives habere patrem.
 Hic novus antiquum iecit ad leta draconem,
 Nec post hic rabidus horrida fauce nocet.
 Quod si vel casu veniat in litore serpens,
 Vivere non ultra noxius ore potest. 20
 Iustorum hoc opus est, ut nostri funeris auctor
 Pellatur victus, vitā iubente mori.
 Sic electa deo praecellit insula saeclo,
 Quae tot perfectis gaudet amoena viris.
 Temnere mundanas optat qui mente procellas, 25
 Invenit hic valvas iam, paradise, tuas.

786^b (olim 913)

ALEXANDRI

De ordine planetarum

Sortitos celsis replicant amfractibus orbes.
 Vicinum terris circumvolat aurea Luna,

4 ornata C 9 tempore C, recte? 10 viva add. De
 Rossi 14 tuis C 15 porrexit C 16 Vix meruit ari-
 das C 17 iecit ad letha C 18 rapidam C 21 upus
 C n.] m C 24 amoena De Rossi agmina libri

786^b. Est in C = Cantabrigiensi Trin. O 2, 24 s. XII,
 quem mihi contulit Sinker. Sed et Chalcidius p. 71 apud

- Quam super invehitur Cyllenius. alma superne
Nectareum ridens late splendet Cytherea.
5 Quadriugis invectus equis Sol igneus ambit
Quartus et aethereas metas, quem deinde superne
Despicit Armipotens. sextus Phaethontius ardor
Suspicit excelsum brumali frigore sidus.
Plectricanae citharae septem discriminibus quos
10 Assimilans genitor concordi examine iunxit.

787

B. II 172. M. 833.
B. IV 448.

Cum foderet gladio castum Lucretia pectus,
Sanguinis et torrens egereretur, ait:
'Testes procedant, me non favisse tyranno,
Sanguis apud Manes, spiritus ante deos.'

Baehrens l. c. habet, ubi alia quoque ab eodem ex graeco conversa invenies. Alexandri aut potius Anaximandri Milesii ex eius sphaera cuius Diogenes Laertius [II 1, 3] meminit *Pithoeus qui sua manu (testibus Schedis Heidelbergensibus) exemplari suae editionis c. adscripsit.* Consentit his Alexander Milesius ita dicens *Chalcidius*. Alexander C
3 superne C superni *Pithoeus* -rne Meyer 4 Nectareum C
5 Quadrigis C quem] que C 6 -rne C
7 Respicit *Pithoeus* phetontius C 8 Suscipit C
10 Assimilem C fixit C

787. V = *Valentianus* 145 s. XII B = *Berolinensis Phillippicus* 180 olim 1694 s. XII—XIII. Q = *Parisinus* 14194 s. XII—XIII. R = *Remensis* 739 s. XIV. P = *Paris*. 8413 s. XV. C = *Cassellanus* ph. 4, 17 a. 1462.
§ = *alii recentes*. O = *Otto Frisingensis, qui primus c. a. 1145 attulit (chron. II 9) Hildeberti Q At Hildebertus ipse (Migne 171, 1447): Scribit et Ovidius super ipso crimine versus: Cum sqq. — Sequor V. Inscr. om. VB O alii Versus cuiusdam de Tarquinio et Lucretia catalogus monasterii S. Oyan s. XI confectus (mus. rhen. 48, 284) Epitaphium Lucretiae Romane P Pulcre quidam O 1 Dum PQ f. ferro PQO 2 Sanguis P egrederetur QCO egredietur P 3 Proc. t. CO Accedant P v. 4 ita amplificatur in BQR: Ante uirum sanguis sp. ante deos. Quam bene testes hii (sic R producti Q) pro me post fata loquentur: Alter apud manes, alter apud superos.*

788

Vide nunc c. 674^a.

789

B. M. B. —

EVCLERII comitis

O pater omnipotens, celsi dominator Olympi,
 O terrae pelagique sator, qui sedibus olim
 Missus ab aethereis, humano corpore nasci
 Non indignatus, caedis cruciatibus atrae
 Mortales avidi rapuisti e faucibus Orci,
 Dirige vela precor; curvo diducere rectum
 Densaque Romulei dignoscere iura senatus
 Ingenio permitte meo. qua luce reperta
 Fas mihi sit populis reserata resolvere iura
 Atque inter nebulas legum dignoscere causas.

5

10

B. III 145.
M 939. B. —

790

*Lingua brevis, brevitatem levis, levitate movetur,
 Mobilitate loquax, garrulitate nocens.*

B. M. —
B. III 169.790^a

*Versus in quo totae XXIII litterae continentur
 Sic fugiens dux zelotypos quam karus haberis.*

789. In codice Claudiani Petaviano saec. XII—XIII (cf. Claudianus ed. Burman. p. 707. 741 sq.) N. Heinsius hoc carmen post Claud. epigr. 45 manu rec. scriptum in mg. inuenit. Euglerius comes inscr. Pet.; hunc nobilitati urbis Romae saeculi quarti ascribendum puto. 6 precor Heinsius tuo Pet.

790. In codice saec. XIII talia continente se invenisse Duebnerus (ztsch. f. alterth. I p. 1 sqq.) narrat. Est in Cantabrig. Trin. R 14, 40 s. XIV. Videtur mediæ aevi.

790^a. Ed. Baehrens ex cod. Veneto Bessar. 497 saec. XII, quam icarus cod.

791

PATRICII

B. M. B. —

- Plurima mira malum signantia signa futurum
 Sive bonum dederat clemens deus, arbiter orbis,
 Vt terreret eos, quos illa videre volebat.
 Omnia paene loca, quibus haec iam facta fuerunt,
 5 Tempora cuncta simul brevitatis intacta reliquit.
 Tres simul in caelo visi sunt currere soles;
 Terribilem quaedam tellus effuderat ignem;
 Maxima pars noctis fulgebat luce diei;
 Ecce lapis cecidit de caelo magnus in amnem;
 10 Circulus et solem circumdedit aureus altum.
 Agnus in Aegypto mirum fuit ore locutus;
 Bos loquitur Romae simulanti voce prophetam:
 'Copia farris erit nobis hominesque peribunt.'
 Spicas turba hominum iam vidit in arbore natas;
 15 Panibus abscisis sanguis quoque fluxit habunde
 Coram convivis, quos signum terruit illud;
 Bos peperit dudum in lectis conventibus agnum;
 Armatas multis acies equitesque diebus
 Aëre pugnantes crudeliter arma movere
 20 Ante quidem cives viderunt tempora belli;
 Natus equus fuerat totus homo tempore nostro
 Aque homine hinnitum faciens quoque moris equini,

791. Incipit de diuersis signis et prodigijs mundi quae fecit deus ut terreret homines quae descripsit s̄s Patritius ybernie ep̄c. P = *Parisinus* 4126 s. XIII fol. 12r. *Primus edidi ed. pr. Contulit mihi denuo Lebèque. S. Patricius Hiberniae episcopus mortuus est a. 492.* 4 f̄ta P

5 intacta P 6 c̄ter' P currere scripsi 7 q̄dā P:
 num quondam? 9 ampnem P 10 Eirci^l(s add.
 m. 2) P 12 simulāt P pphē P 15 avulsis Buecheler
 16 niuius P 17 in l'ris P inlicitis conieci
 19 Aer P 20 Aū P 21 corpore nostro Buecheler
 22 Atque P, correxi hoīe P ore Buecheler

Tam comedens fenum, quam panem et cetera edebat;
 Natus erat duplex homo vivens tempore longo,
 Quadrimanus, bipes atque biceps et pectore bino, 25
 Atque duas animas unum ventremque gerebat.
 Quorundam pars posterior nova verba sonabat.
 Tunc mirabiliter cantans modulamina quaedam
 Vox avis audita est dicentis talia verba:
 'Mane novo surgens dominum laudabo potentem.' 30
 His ita prodigiis signisque per omnia dictis

B. M. —
 B. V 388.

792

*Tres sunt fatales quae ducunt fila sorores:
 Clotho colum baiulat, Lachesis trahit, Atropos occat.*

793

B. I s. M. 561.
 B. V 388.

De Iove et Neptuno et Plutone

Iuppiter astra, fretum Neptunus, Tartara Pluto
 Regna paterna tenent, tres tria, quisque suum.

24 niuēs *P*, em. *Buecheler* 27 nona *P* souabat *P*
 29 Nox *P* ūla *P* 30 dñu *P* 31 Hiis *P*. *Supple.*
 'deus homines terrebat, sed manebant in peccatis suis.' —
Cf. Hymnus alphabeticus in laudem S. Patricii tunc viventis,
Secundino episcopo adscriptus (Migne 53, 837).

792. *Versus leonini medii aevi: ib. fol. 104 et in Bur-*
neiano 224 s. XIII p. 358. 2 Cloco *P* Cloto *B* attro-
 pos *P(?)B*. *Est in Ang. Maii Mythographis I 110; II 14.*
 — *Fol. 103 v. hi versus extant in P:*

En ego rex Macedum genitus de rege Philippo,
 Post Darii mortem victor in orbe manens,
 Multos devici veniens huc usque triumphans,
 De quo sit testis ista columpna michi.

793—797. *P* = *Parisinus* 3761 s. XIII.

798. Iupit̃ *P*

794

B. M. —
B. V 888.

- Conquerar an sileam? monstrabo crimen amicae
 An quasi iam sanus vulnera nostra tegam?
 Non queror aut molles oculos aut aspera crura
 Nec vitio quovis exteriora premo:
 5 Quod queror, est animi! laudaret cetera livor:
 Verba fide, vitiis lubrica forma caret.
 Illa decem menses mecum feliciter egit
 Gratis in amplexus docta venire meos:
 Aemulus ecce meus gemmis male fisus et auro
 10 Hanc petit, ingeminat munera, flectit eam.
 Muneribus vicit, quoniam natura vel usus
 Praeter flagitium nulla dedere sibi.
 Thersiten gerit in facie, gerit intus Oresten:
 Pulcrior iste tamen, mitior ille fuit.
 15 Non prius incurrit leviores ille reatus
 Nec gradibus certis destitit esse bonus,
 Set simul omne nefas auso puerilibus annis
 Iam praeter facinus nulla licere putat.
 Turpis atrox exlex, naturae crimen et hostis
 20 In luctu ridet, flet nisi flenda videt.
 Sufficit exemplis totum corrumpere mundum,
 Sufficiunt sceleri nomina nulla suo,
 Quippe tot illicitis famam lacerare laborat,
 Vt nulla redimi laude vel arte queat.
 25 Cur igitur placuit? quid honesti vidit in illo,

794. *Nescio an antiquum sit, Hildeberti esse suspicatur Hauréau.* F = Florentinus bibl. Aed. Eccl. 197 s. XII—XIII, fol. 120. P mihi contulit M. Bonnet a. 1875. *Primus edidi.* 1 cf. *Ov. met.* 9, 147. C om. P 3 H̄ (i. e. N̄) P 5 laudarit *Baehrens* 11 qm̄ P vel] † F lis P 13 Tersitē PF faciē P horestē PF 14 ille—iste F 15 Nā F 16 certis (c'tis) P ceteris (cet'is) F 17 ausus F 18 pueribib; P 23 formam PF, correxi 25 honesti F, *Buecheler*: in isto P

Quem iam nulla sequi praeter honesta pudet?
 Cur, inquam, placuit? dignusne placere puellis,
 Qui non exilio sed cruce dignus erat,
 Lapsus in excessus tantos, ut nulla putaret
 Deteriora fide vel potiora dolis? 30
 Cur placuit letale nefas, cur dedecus orbis,
 Cur tam terribilis larva pudorque patris,
 Qui non tam locuples rebus quam pauper honesto
 †Et minus infamis quam vitiosus erat?
 Crimen opes redimunt, reus est crucis omnis egenus, 35
 Et laudes hominum pensat acervus opum.
 Hic quoque nec vita nec nobilitate parentum
 Nec specie placuit, sed quia dives erat.
 Divitiis animum tenerae turbavit amicae
 Divitiisque patent oscula crura sinus. 40
 Iam nec pura fides nec largi gloria sensus
 Nec probitas morum nec bona fama iuvat:
 Aurum sinceras solitum praevertere mentes
 Mortales animos in scelus omne vocat.
 Aurum dum speret, nil iam negat Hectoris uxor, 45
 Iam populo iungi sustinet asse dato.
 Dona truces animos et verba severa relaxant:
 Penelope donis altera Thais erit.
 Sed iam Thais erit Iunone severior ipsa,
 Si nullas habeat pulcher amator opes. 50
 Vos igitur iuvenes, quos nondum fervor amoris
 Attigit, illarum laudo cavere dolos.
 Nam licet uratur, tamen in complexibus ipsis
 Quaeque salictores quaerit habere novos.

26 p̄t P] pater F 27 umquam F 28 exitio ed.
 pr. 31 Curū F pl///acuit P nephas P 33 q̄m P]
 q (= qui) F 34 informis Baehrens uicios P 40 os-
 cula Bonnet hostia PF 41 Nam F 43 pervertere
 Baehrens 47 serena relaxat F 48 tahis F 50 hāt
 P putē P 52 Atigit P 54 sanctores F

55 Protea multiplicem solet ars retinere, sed illas
Quin elabantur, nil retinere nequit.

795

B. M. —
B. V 390.

Lumina, colla, genae, flavi flexura capilli
In Ganymede suo flamma fuere Iovi.
Iuppiter in puerum quaerens sibi pauca licere
In puero statuit cuncta licere deus.
5 Oblitusque poli curas et murmura divum
Et linguam laesae coniugis atque Iovem
Iliacum tulit ad superos, ad sidera sidus,
Et se tunc tandem credidit esse deum.
Vtque puer pelex visu tactuque liceret,
10 Oscula nocte Iovi, pocula luce dabat.

796

B. M. —
B. V 390.

Ad cenam Varus me nuper forte vocavit:
Ornatus dives, parvula cena fuit.
Auro, non dapibus decoratur mensa; ministri
Apponunt oculis plurima, pauca gulae.
5 Tunc ego 'non oculos sed ventrem pascere veni:
Vel tu pone dapes, Vare, vel aufer opes.'

797

B. M. —
B. V 390.

Graecinum virgo, puerum Graecinus amabat
Et puer in sola virgine captus erat.

55 Prothesa *PF* valet *Buecheler* 56 Qui vel abūtur
P, recte *F* nequid *F* (*cf. Commodiani c. apolog. 217* num-
quam noluerunt): valet *Bonnet, Sedlmayer*

795. 7 Iliaden *Ov. met.* 10, 160. 9 placeret *Buecheler*

796. *R* = *Remensis* 1043 (743) *saec. XIII ex.; coll.*
in Novo Archiv. 18, 516. 1 Ad mensam *V. dives me f.*

v. 2 Illic ornatus, *p. c. f.* 3 Servili pompa dec. cena; *min.*
R 4 oculis *P* mense *R* 6 Aut tu *R*

797. 1 *G om. P. —*

Tradidit hanc puero Graecinus, se puer illi,
Et fruitur voto virque puerque suo.

B. M. —
B. V 382.

798

Signifer aethereus, mundus quo cingitur omnis,
Astra tenet tantum se sede moventia septem;
Caetera nam proprio stant semper in ordine fixa.
Saturni sidus summa concurrit in arce
Ter denoque suus completur tempore cursus. 5
Inde Iovis cursus bis senis volvitur annis;
Sic Mars quingentis †rubeus quadraginta diebus.
Ast uno Solis completur circulus anno,
Trecentis Venus octo et quadraginta diebus,
Mercurius centum triginta novemque diebus. 10
Bis denis septemque diebus Luna peragrans
Octo horisque simul proprium sic conficit orbem.

B. V 117.
M. 1057. B. —

798^a (olim 906—908)

Est ubi non imber nec ros dilabitur umquam,
Est ubi nec nix est nec glacialis hiems,
Est sine vite solum, quaedam [est] sine matre propago.
Est sine rege tribus, est sine nave fretum. —

Non sine mors gemitu, non partus absque dolore, 5.
Non nix absque gelu, non notus absque sono.

798. P = *Parisinus* 7461 saec. XIII fol. 17. *Contuli*.
Num medii aevi est? 2 ten⁹ P se sede *Baehrens* sese-
que P 7 Et, *suprascr. m.* 1 † sic, P *rubeu' (sic)* P
ruit et *Ziehen* *rubens Angelonius De Marte Venere Mer-*
curio Luna falsa narrantur 11 septem atque duobus
Orellius ed. Phaedr. p. 242.

798^a. P = *Parisinus* 18275 s. XIII fol. 23. *Contuli*
a. 1906. V. 1—18 ed. pr. *Pithoeus*. *Poematia inter se viz*
cohaerent. 3 est *add. Pithoeus* 4 rege *Pith. mātregē*
P 5. 6 dolore et sono *scriba P commutavit, sed correxit*
nix sic P (errat Pithoeus)

Absque calore focus non est. nec amore puella,
 Non sine carne pilus, non sine pelle caro,
 Non sine matre puer, non est sine vite Lyaeus,
 10 Non sine pisce lacus, non sine sorde palus,
 Non sine laude pius, non est sine crimine latro,
 Non sine fraude forum, non sine mure penus.
 Non urbs absque malo, non scortis absque lupanar,
 Non sine voce sonus, non sine luce dies.

15 Dulce sopor fessis et terris flumina siccis,
 Dulce patri proles divitibusque gaza.
 Tela viro decus est peplumque columque puellis.
 Laus sine lite domus, laus sine fure locus.

Scire aliquid laus est, et nil nescire verendum:
 20 Nam sine doctrina quid nisi turpis homo?

Visus, auditus, tactus, olfactus, hiatus:
 Vnum quinque duces sub vice corpus alit.
 Dant oculi lacrimas, auditus concipit auris,
 Cor dolet, os loquitur, nasus odore sapit.

25 Armeniae tigres, Libyae fert terra leones,
 Est elefas Indis, tura Sabaeus habet.
 Grifes hyperboreae septem subiecta trioni
 Genti non absunt, aemula pestis edax.

799 (*olim* 898)

B. III 118. M. 193.
 B. —

[*Auro quid melius? iaspis. quid iaspide? sensus.
 Quid sensu? ratio; quid ratione? modus.*]

19—28 *adhuc inedita* 19 *ad P aliquid puto*
 21 *hyat' P sub vice i. e. invicem?* 27 *G ifes ypboree*
 P. — *Fortasse hi versiculi medii aevi sunt.*

799. E = *Escorialensis* Q I 11 s. XIII (*ap. Hartel Bibl.*
p. Hisp. p. 218). L = *Laurentianus* 36, 18 s. XV. O =
Ottobonianus 643 s. XV. V = *Vindobonensis*, A = *Aug-*

Quid levius fama? fulmen. quid fulmine? ventus.
 Quid vento? mulier. quid muliere? nihil.

800 (*olim* 872)

B. II 208. M. 249.
 B. IV 188.

Epitaphium super Vergilium

Pastor arator eques pavi colui superavi
 Capras rus hostes fronde ligone manu.

De capris pastis, de rure sato, hoste subacto
 Nec lac nec segetes nec spolia ulla tuli.

801

B. M. B. —

De adventu cuiusdam novi magistri

Lucifer exoritur, emittunt sidera lumen;
 Quom latuere diu lumina, stella nitet.

burgensis nunc Monacensis. Medii aevi puto. 3, 4 E sequor.
v. 1—2: Pithoeus; v. 3—4: ELA; v. 1—4: OV. — Seneca
uersus O et (ad 1 et ad 3) V 2 modus VO: deus Pi-
thoeus 3 leuior L fama ex flāma E Vento quid levius
OAV ventus E]fama LV, flama O, fumus A
4 Fama quid OV, Quid fama L, Fumo quid A

800. *H = Hauniensis 2007 Q, s. XIII. A = Am-*
brosianus C. 68 inf. s. XIV. O = Ottobonianus 643 s. XV
(quem contuli) W = cod. Wattenbachii, cf. Anz. f. K. d.
deutschen Vorzeit 1867 p. 111. G = Gothanus IV 1047
s. XV. B = Bernensis 457 s. XV. M = Matrit. M 15
s. XV. Epitaphium super uirgilium AG, om. HW. Versus
Virgilii OM 1 colui HG: seui AOWBM 2 rura
B fr. lig. m. H]quaeque (quodque W) labore gravi AO
WGBM 3. 4 om. HW de B, om. rell. sāto rure puto
hoste B, hosteque reliqui 4 sp. uilia B ulla sp. G

801—803. *Cod. Remensis 739 (743) s. XIII—XIV,*
unde ed. Ellis, Journ. of philol. IX 190 sq.

Ad 801 cf. Hildeberti (ed. Beaugendre a. 170) p. 1323:
Sidera caligant radio privata sereno sqq. 2 Quom (ex
Quod) tacuere cod. latuere scripsi

- Nube prius latuit lux non extincta sed absens:
 Non sibi sed mundo perdita stella nitet.
 5 Nube carens, depulsa die, dans lumen Olympo
 Mundus ovat, fugiunt nubila, stella nitet.
 Quam gallus totiens cantu praedixerat, ecce
 Lux oritur, mundo reddita stella nitet.
 Per gallum formam, per lucem signo magistrum;
 10 Hic canit, illa refert; haec nitet, ille docet.

802

B. M. B. —

- Vulpe salitur ovis, dum densis vepribus haeret:
 Hac Ligures genitos fabula stirpe refert.
 Impliciti sunt sex vitiis: a vepribus unum,
 A vervece duo, cetera vulpis habet.*
 5 *Gens ea vepre tenax, ove supplex, vellere mollis,
 Gens ea patre suo cauta, dolosa, pavens.*

803 (olim 897)

B III 275. M. 262.
B. V 391.

Parce, precor, virgo, toties mihi culta videri sqq.

804

De quieta vita

B. M. —
B. IV 57.

Phoebe, fave coeptis nil grande petentibus aut quod
 A te transferri turba maligna velit.

802. *In eodem. Vix antiquum. Post v. 4 Sermo sancti Iheronimi cod., quod non intellego.*

803. *Et in Remensi et in Phillippico Berolin. 180 olim 1694 s. XII—XIII extat, et hoc quidem teste Godefridi Remensis poetae s. XI videtur; quare nunc omitto. Cf. Catalogus codicum Phillipp. ed. Rose p. 403, et Wattenbach Nunt. acad. Ber. 1891, I 107. Medio aevo ed. pr. attribui.*

804. *F = Fuerstfeldensis (Monac. lat. 6911) s. XIII—XIV. ed. pr. Baehrens Mus. rhen. 31, 271, Petronio tribuens; O. Rossbach Diss. Vratisl. 1882 p. 16 sq. Senecae esse opinatur. Inter 440 et 437 F. 1 Phebe—ceptis—quot F 2 Ad se Rossbach dubitanter*

Divitias averte; alios praetura sequatur
 Optantes, alios gratia magna iuvet.
 Hic praefectus agat classes alienaque castra 5
 Laetus sollicita †sollicitate roget,
 Bis senos huius metuat provincia fasces;
 Audiat hic plausus ter geminante manu.
 Pauperis arva soli segura[que] carmina curem,
 Nec sine fratre mihi transeat una dies. 10
 Otia contingant pigrae non sordida vitae,
 Nec timeat quidquam mens mea nec cupiat;
 Ignotumque diu solvat non aegra senectus
 Ossaque compositi frater uterque legat.

B. M. —
B. IV 189.

805

Aeneas et Amor, pariter Iocus atque Cupido
 Sunt nati Veneris diversis patribus orti.
 Anchises primum genuit Mavorsque secundum,
 Vulcanus quartum; Iove natus tertius astat.
 Eloquio primus dulcis, dat amara secundus, 5
 Tertius illecebras, fervorem denique quartus.

806 (*olim* 930)

B. M. —
B. V 413.

Argumenta Lucani

I

Proponit primus liber, invehit, invocat atque

3 aueste *F* 4 ġra *F* (*scil. imperatoris*) 5 p̄fectus
corr. ex profectus F 6 sollicitate roget *F* sedulitate
 regat *Baehrens* 9 que *add. Baehrens* 10 me *F*: sine
Baehrens ulla dies? 14 compositi *F*, combusti *Baehrens*

805. *Ed. Baehrens ex cod. Philippico 2290 saec. XIV et Canoniciano lat. 52 s. XIV. 2 partibus 5 arma codd.*

806. *Cf. Opitz, Stud. Lips. 6, 308, qui antiqua esse negat. — ET contulit Loewe, cuius collatione utor E = Escorialensis g III 6 saec. XIV. I = Toletanus caj. 101, 31*

Exponit causas, cursus properantis ad urbem
Caesaris et nimios hic narrat in urbe timores.

II

- Quadruplices questus libri pars prima secundi
 5 Continet; eiusdem pars proxima verba Catonis
 Et Bruti. dicit, quo foedere Martia nupsit.
 Hostis in occursum ducit pars tertia; Magnum
 Opposuisse manus notat et quod Caesaris ira
 Cuncta ruunt. arcesque capit, cedentibus instat.
 10 Ast uni vitam tribuit qui nuntius hosti,
 Exemplumque fuit; quo viso Magnus ad omnes
 Turmas ipse suas hortandas magna minatur.
 Hinc pars quarta notat Pompeium tunc properasse
 Brundisium; tandemque videns maris ostia claudi
 15 Hesperiam puppesque duas in parte reliquit.

III

- Tertius exponit primo quid Iulia dixit,
 Quid Magnus fecit, audax quo Curio missus.
 Altera pars libri dicit, quod Caesar in urbem
 Ivit opesque dedit Romae nolente Metello
 20 Militibus, Magnique notat qui signa sequuntur.
 Vltima quod tendens Hispanas Caesar ad oras
 Massiliae stetit: hanc sed vicit in aequore Brutus.

anno 1449 scr. Omisi libros Oudendorpi recentis et Barthii Adversariorum l. 37, 8 codicem 'ante sexcentos annos scriptum.'
 1 Preponit *E* 2 Causas exp. *T* 3 hic *T*,
om. E narat *E* in *om. T* 4 questus] narrat *E*, *Barth*
 7 occursum *E* dicit *ET*, *corr. Barth* 8 Composuisse *E*
 iras *T* 9 *om. T* Cuncta et nunc cunctisque capit *E*
 12 Turbas *T* hortandus *T* 13 Hic *T* quarti *E* quinta
edd. uocat *E* 14 Brundisium *E* 15 parte *Buecheler*
 mare *E* morte *T* relinquit *E* 17 fecit *Burmann*
 fuerit *ET* qui *E* 20 secontur *E* 21 Vltimo *T* que
E C.] cessit *E* horas *E* 22 sed hanc *E*

IV

At quarti libri narrat pars prima, quod ivit
 Caesar in Hispanos ad iussa ducesque reversos.
 Mortem Vultei cum multis altera pars dat. 25
 Ultima, quod Varum pepulit campoque fugavit
 Curio, fraude Iubae cecidit qui strage suorum.

V

In prima quinti Pompeio Roma regenda
 Est data. multa timens pro se responsa recepit
 Appius; exponit pars proxima seditionem 30
 Sedatam poena. mare transiit urbe relicta
 Caesar, qui questus, quod non Antonius ultra
 Iverat, expertus fuit ipse pericula ponti.
 Ultima, quod posita mansit Cornelia Lesbo.

VI

'Postquam castra' notat, quod Caesar victus ab hoste 35
 Fugit in Emathiam, quamvis clausisset is ipsum.
 Hinc et Thessaliam quae sit gentemque profanam
 Describit. damnat Sextum non digna petentem.

VII

'Segnior Oceano' casu quo bella geruntur
 Ostendit primo, sic et quae dixit uterque. 40
 Proxima pars bellum describit, et ultima, Magnum
 Devictum cepisse fugam. Sed Caesar habendas
 Militibus monstravit opes castrisque recedit.

23 Ad *E* quarta *T* magna pars *E* 24 in *Barth*
 (ad *ET*) 25 ultei ca m. *E* 26 narrum *E* 27 iuste
E morte *E* strage *T* 29 Et *E* 30 Apius *E* sedit.
hucusque E 31 transit *T* 33 p. Martis *Barth* 35 P. c.
 duces notatque cesar ab h. *T* *Hinc ab ipsis librorum ini-*
tiis incipiunt. 37 querit *T* 38 signa potentem *T*
 39 gerentur *T* 43 mostr. o. castriq; resedit *T*

VIII

'Iam super Herculeas' quo fugit, denotat atque
 45 Quid dixit [Magnus] . . . quando quaerere Parthos
 Consuluit: sed cassa fuit sententia Magni.
 Parsque secunda notat Pompeium morte peremptum
 Indigna; Phariis pars ultima datque sepulcrum.

IX

'At non in Pharia' dicit, quod bella Catoni
 50 Libertate placent, qui Sextum multa minantem
 Corripuit, postquam scivit de funere Magni.
 Altera pars multos correptos voce Catonis
 Dicit per Syrtes fore multa pericula passos.
 Tertia quod Caesar simulavit ferre dolorem
 55 Nec doluit saevus generi cervice recisa.

X

'Vt primum' primo notat ut perrexit ad urbem
 Aegypti Caesar et ut est Cleopatra locuta.
 Et dapibus sumptis Nili disquiritur ortus.
 Parsque secunda refert famulos qui fata parabant
 60 Prava duci caesos adversa nefandaque passos.

807

B. M. B. —

Ad fora pictoris dum numina lignea gestans
 Venalesque deos tendit asellus iners,
 Vertice detecto vel flexo poplite turba
 Obvia cum precibus numina sancta colit.

45 Magnus *Burmam*] multis qd T 53 sirthes T
 56 At pr. T 59 feret T

807. V = *Vaticanus* 5088 s. XIV fol. 82. 83. ed. *Ros-
 bach, Philol.* 54, 141. *Aviani censet Rosbach, antiquitatis
 dubiae Crusius.* 'Vertice detecto' adorare (v. 3) vereor ne
antiquum non sit. cf. et v. 13. — Aliter Aesopus ed. Halm.
 324; 324b. *Babrius* 129. 2. 5 iners V

Gaudet iners tanto secum sublimis honore, 5
 Virtutes. mores, gesta, genus numerans.
 Sors vaga cuncta rotat: olitorem nactus asellus
 Allia cum porris fertque refertque forum.
 Horret turba procul et olenti cedit asello.
 Hic stupet ignarus et gemebundus ait: 10
 'Cur sic contempnor? cur tanti cessit honoris
 Gloria? quae coluit me modo, turba fugit.
 Haec est lex mundi: genitum consistere quicquam
 Non valet. Hic factus †portheor alter ego.'

 Se putat indigne mutatum functus honore, 15
 Post positos fascēs vilis ad ima cadens.

7 olicorem V 8 fipum V 12 gloriar? V 14 pro-
 tenus *Crusius ib.* 488. 15 indigno V, *correxi* 16 yma V

CARMINA

CODICVM RECENTIVM

Olim 799—830 ed. pr.

Vide adnot. crit.

808

B. M. —
B. V 112.

Aegritudo Perdicae

Dic mihi, parve puer, numquam tua tela quiescant?
Non sat erant frondes, non undae nec fera nec fons?
Non Satyrus, non taurus amans, non ales et imber?
Non tristes epulae, post quas petit aëra Tereus?
Hoc tibi restabat postremum, saeve Cupido: 5
Ad dirum matris iuvenem compellis amorem!
Mută, precor, flammis alioque intende sagittas:
Quid possit nosti pietas. ah, perfida mater,

799—830. *Hoc loco in ed. pr. fabulas Perottinas posui, quae tamen cum Phaedri ipsius et sint et esse putentur, a nostra sylloge alienae sunt.*

808—810. *H = Harleianus 3685 s. XV fol. 21 sqq. Cf. etiam c. 719^b. Ed. pr. Baehrens a. 1877 et multa correxit; quem in singulis non nominabo. Praeterea collocatione Noltei usus sum aliaque, quam Duemmler mihi miserat.*

808. Incipit egr. perd. *H* 3 satirus . . alis *H*
4 per quas *H* ethereus *H* 5 ubi testabat *H* 6 At
dirum in m. *H*, em. Rossberg (cf. ann. philol. 1878 et 1881)
7 aliasque *H* 8 ah scripsi et *H* perfida *H*, -de
Rohde

Est Paphiae quam triste decus † arcere furorem.†
 Claudite nunc animos miserandaque pectora, matres, 10
 Ne scelus hoc vestras iteratum polluat aures
 Neu vos sollicitas temptet dolor iste nefandus

* * *

Viderit ac simili poena commissa recuset.
 Namque omnes superos et cetera templa deorum
 Ture pio sacroque mero votisque colebat, 15
 Oblitus Veneris puerique oblitus Amoris.
 Hinc offensa dea est, haec diri causa furoris,
 Hinc quoque partus amor redeunti ad tecta parentum,
 Infelix Perdica, tibi — nam nuper Athenas
 Venerat et studiis animos praebat et aures —; 20
 Hinc quoque regreditur matris periturus amore.
 Infelix qui Cecropias nunc deserit arces:
 Iam praeda est Veneris; iam flammis atque sagittis
 Armatus tenuit servans iter omne Cupido.
 Lucus erat variis in frondibus, undique saeptus, 25
 Quem Phoebi Daphne foliis diffusa tenebat
 Et myrtus Paphies, speciosi testis Adonis,
 Egrediturque solo fundens sua brachia pinus —
 Hac Phrygius pastor spernens in amore Cybeben
 Desertusque viro per tympana plangitur Attis — 30
 Fonsque regit medio nota per gramina lapsum:
 Illic dispersi flores mixtique colores
 Ostendunt, Veneris quid amor; nam candidus illic
 Flos Narcissus amat veteris vestigia fontis

9 decus *H* deae marcere furore *Baehrens*. 10 ma-
 trum *H* 11 Nec *H*, *em. Hiller in litteris ad me datis*
 iterato *H* pollulat *H*, *corr. m. pr.* 12 Neue soll. *H*, *em.*
Hiller. Nulla lacuna in H 13 recussit *H* 14 et terrat *H*
 15 Tu te pro *H* 16 amore *H* 17 duri *H* 18 rede-
 unte *H* 19 Infoelix *H* perdica *bis H* aethenas *H*
 22 cecropeas *H* 24 Armata t. *H* 25 *interpuncti*
 26 Quae phebi solus dafnae difussa *H* 27 tectis *H*
 28 Erigiturque *Baehrens* 29 Hanc frigidus *H* ebebe *H*
 30 Desectusque virum *Baehrens, recte?* 31 rigat *Ellis*
 torta per conieci mota *Ziehen* lapsa *H* 34 ueneris *H*

- 35 Et rosa purpureum spargens per prata ruborem;
 Seu Veneris cruor est seu flamma Cupidinis ista
 Nescio, sed gratus memini, quia servit amori.
 Hunc lucum Filomela tenet: circumvolat alis
 Et dulcis queritur fetus suspensaque ramo
- * * *
- 40 Lucus Amoris: erat delapsus [ab] aethere pinnis.
 Namque illi conquesta Venus mandaverat ignis.
 Paruit imperio matris pharetramque sagittis
 Plenam fundit humi tollitque e pluribus unam
 'Hoc telum est' dicens 'olim quo Iuppiter auro
- 45 Decidit et Danaen fulvo compressit amore.
 Est' (aliud tollit) 'Ledam hoc quo cygnus amavit,
 Antiopam Satyrus tenuit. iam fessa sagittast.
 Quo, Perdica, tibi calamo firmemus amorem?
 Vulnera iam nostrae veteres fecere sagittae,
- 50 Nunc nova visenda est. dixit rivumque secutus
 Quaerit arundineas scrutatus limite silvas.
 Nec mora nata deo est. namque obvia venit arundo,
 Quam puer excissam totis radicibus aufert.
 Et primo mollis eradit pumice libros,
- 55 Post volucris cupiens missu librare sagittam,
 Pinnam de propriis ardentibus abscidit alis
 Et religat cera, possit quo certa tenere
 Quod temptabat opus. et Amoris pluma tenebat.
 Iam sol emenso radios libraverat ortu
- 60 Atque diem sexta magnum discreverat hora:
 Omnia per terras animalia fessa calore

35 roborem *H* 37 gratum *H* 38 locum filo mella
H ilis *H* *sec. Nolte* 39 *Nulla lacuna H* 40 ab *om. H*
 41 illa *H* 42 pharetaq; *H* 44 telo *H* solim *H*
 45 danae *H* 46 Ast *H, corr. Rossberg* leda hoc quod
 cignus amabit *H* 47 Antiopa satorus *H* sagittas *H*
 48 Quo] O *H* fermemus *H* (*Nolt.*) 49 uetera *H*
 50 rinaumq; *H* (*Nol.*) 52 nota *H, em. Ellis* 53 Quem *H*
 excussam tutis *H* 55 missu *conieci* uibrā *H* 57 rele-
 gata c. p. quoq; cera *H* 58 Quo *H* tenebat] celebrat
H 59 sole menso radiis l. orbē *H* 60 ortā *H*

Sideris aestiferi frondis sub tecta subibant.
 Ad lucum Perdica venit fessusque labore
 Inlimes respexit aquas lymphasque recentes
 Vmbriferumque nemus, mixtos per gramina flores. 65
 Ingressus postquam est lucos Perdica rigentes,
 Talibus est verbis socios ac voce secutus:
 'O socii, vestro iustum si corde videtur,
 Defessos artus ac membra calore gravata
 Hic poterit relevare locus. nam frigida fontis 70
 Vena fluit, flores sunt hic, [hic] dulcia prata.'
 (Heu, Perdica, gravis aestus radiosque micantes
 Solis te fugisse putas lucosque petisse

 Ignoras: intus gravior tibi flamma paratur!)
 Sic postquam fatus, fusi per gramina terrae 75
 Accipiunt epulas et dulcia dona Lyaei,
 Post somno reparant vires. tunc aliger ille
 Paruit officio mutatusque ore Cupido
 Perdicae reddit Castaliam nomine matrem,
 Complexusque dedit per somnia tristis imago 80
 Et saevo iuvenem confodit pectora telo.
 Matris enim miserae caros dinoscere vultus 85
 Non poterat, quam parvus adhuc dimiserat olim,
 Cum peteret divae doctissima templa Minervae.
 Qui postquam somno miser est deceptus acerbo, 82
 Ardet in incestum, verum simulante figura:

62 frondi *H* 63 locum *H* 64 Infimas *H*, em. *Rossberg*
nimfasq; regentes *H* 67 aut *H* ac *Hüller*
 69 haec *H* ac *Baehrens* 70 fontes *H* 71 hic *semel*
H 73 Sol iste *H* putos *H* ante 74 *nulla lacuna in H*
 74 tibi *gravior H* 75 factus *H* 76 lcti *H* Lyaei
Baehrens 77 somnos *H* cunq̄ tunc *H* 78 mutaturq;
H 79 Castaliam: i est *consonans*. post 79 v. 240—260 *sed*
expuncti in H 81 saevo *Rossberg* suo *H* confudit *H*
 85—87 ante 82 *transposui* 85 etin *H* invisae *Rossberg*
care H 87 minerae *H* (*No*). 82 acervo *H* 83 in-
 cestu *H* puero simolante *H*, *correxī* (*figura in somnio obvia*
veram matrem imitante) p. s. figuram *Baehrens* et *Ziehen*,
qui v. 71—74 sic interpunctit.

- 84 Ingrediturque suae regalia limina matris.
 88 Continuo natum famulae venisse parenti
 Castaliae dixere suum: pietatis honore
 90 Illa memor nati venienti est obvia facta
 Osculaque aequa dedit materni plena decoris.
 94 Quam miser ut vidit, suscepit vulnere curas;
 92 Et quotiens iuvenis mutata est mente figura
 Vel quotiens pulsante deo nova forma secuta est,
 95 Haesit et insano obstipuit deceptus amore.
 'Heu, ego quam vidi per somnia tristia demens,
 Mater eras? aut ista tibi par fertur imago?
 Est sed caeca
 Nam fari scelus est, [est] admissi quoque crimen.'
 100 Talia constanter secum Perdica locutus.
 Sed nox umbriferis per caelum roscida pinnis
 Presserat aërios fugientis solis honores
 Cunctaque per terras animalia pressa sopore:
 Solus ibi dulci numquam Perdica quieti
 105 Tradidit assiduis ardentia lumina flammis.
 Nox ipsi maesta [est]: vigilat metuitque tepetque,
 Suspirat numquam requiem daturus amori.
 Omnia fessa domat caelestia sidera somnus
 Fluminaque [ille] tenet nec non maris imperat undis;
 110 Corpora vel modicam compellit adire quietem.
 Pro dolor! hoc scelus est soli vigilantis amori.
 Tunc quoque Perdicam [saevo] premit igne Cupido,

89 dixisse *H* 90 nati *Baehrens*] anti *H* facti *H*
 91 Oscula quaeque *H* maternae *H* doloris *H*, em. *Rohde*
 94 sic transposuit *Baehrens* 94 uulneris ora *H*
 92 Sed *H* mutata m. f. est *H* 95 Hesit at *H* 96 Sed
 ego *H* per] quae *H* 97 erat *H*, em. *Rossberg* par
 etur *H* 98 lacuna in *H* 99 est semel *H* 101 mox (*No*)
H Iam nox *Baehrens* 104 Soli tibi *H* ibi suspectum
 105 ass. *Rossberg*: ardentis *H* a. l. flammis *H*, em. *Ross-*
berg 106 est om *H* mediumq; tenetq; *H* 109 F.
 quq; *H*; ille add. *Hiller* 110 modica compellata dire
H 112 saevo addidi

Vt possit vix ferre vicem. nam fulmine tactus
 Ardebat miser; [et] ducens suspiria cordis,
 Quae puer edocuit mortales cire Cupido, 115
 Tales †triste feras reddit de pectore voces:
 'Nox sceleris secreta mei, nox conscia cladis,
 Soli me commendo tibi nostrumque furorem.
 Tu nosti quid possit amor, sine te nihil ille,
 Seu Veneris pars es tu seu Venus aut Venus in te est: 120
 Des requiem miserando precor, et posse fateri.
 'At matri narrabo nefas.' Tamen ibo coactus?
 'Credamus!' Quibus hoc poteris componere verbis 124
 Aut vox qualis erit? adgressus namque parentem 125
 'Mater, ave' dicturus ero. quid deinde? tacebo! 123
 Oedipodem thalamos matris vult fama subisse 126
 Incestosque toros: satis est quod nescius iste
 Commisit, culpamque tulit licet ille nefandam,
 Exegit, sese privat dum lumine, poenam.'
 Talis Perdicam per noctem cura premebat 130
 Et proprium miserando nefas fit causa laboris.
 Iamque dies ortus †clarior nudaverat orbem
 Et radiis Titan noctis disperserat umbras:
 Deficiunt iuveni paulatim fortia membra
 Decoquiturque umor, cunctos qui continet artus. 135
 Namque undas cereremque negat victumque ciborum.
 Tunc quoque sollicitam monuit maestamque parentem

113 vix scripsi nec f. vocem H 114 et add. Rossberg 115 inmortale scire H, em. Rohde 116 tristificas Baehrens 119 ille cupido H 120 es tu] est H 121 Dis H fatiri H? 122 Et H, em. Ellis. Interpunxi. 123 post 125 posuit Rohde 125 nox H 124 quid hoc H 123 de mede H (No) 126 Et ipoderit talamus H (No) 127 Incestusq; torus H ista H, em. Hiller 128 illi H 129 s. priuato l. H 130 pnoctu H 131 miseranda H fit causa Baehrens: incesta H 132 clarum (sed cf. 227) Baehrens. Num ortu claro? 133 Titan Rossberg citā H undas H 134 forsitā membra H 135 qui] q; H 137 sollescit amonuit H

- Maternae pietatis honos, famulosque vocavit
 Ad sese iussitque artis medicae [venerandos]
 140 Primores qui forte forent, adducere secum.
 Iussa citi peragunt: vitae venere magistri
 Ingressique fores atque abdita tecta cubantis
 Inveniunt iuvenem postrema clade gravatum.
 Et primum quaerunt, quae causa laboris inesset,
 145 Post vena [est] temptata: sed haec pulsusque quietus.
 Esse negant causas vitiati corporis illic,
 Sed iecur et splenis temptanda cubilia et atri
 Fellis: quae metuenda †domus, sunt omnia sana
 Per proprium digesta larem, sunt cuncta quieta
 150 Et vitae devota suae; sed dira procella
 Mente latens caecos urgebat pectore coeptus.
 Hippocrates illic fuerat qui forte vetustus
 Ac vitae spatio longum qui ceperat usum,
 Restitit ac secum docto sermone locutus
 155 'Quid, medicina, taces? rationem redde petenti!
 Non isti calor est pulsus nec vena minatur;
 Non sacrae partes, quibus omnis vita tenetur,
 Discordare parant, †cum mox elementa resolvant,
 Quae faciunt hominem, dum quattuor ista ligantur.
 160 Stridenti gremio vivaces inpedit auras.
 Non omenta suas per mollia viscera sedes
 [Deficiunt], non corda vagi pulmonis anhelant

138 famulatusq; uocabit *H* 139 artis medicinae re-
 quiri *H* medicae *scripsi*, venerandos *vel simile quid ad-*
dens 142 adq; *H* ceciantis *H* calentis *Nolte*
 144 inessit *H* 145 est *add. Rohde* sedes *H* sed haec
Rosberg pulosq; *H* uiciati *H* 147 iecor *H* cobilia
 patri *H* 148 Quae fellis m. *H* domus: *desidero* putant
vel tale quid 150 si dera *H* 151 coetus *H* 152 Yppo-
 cratis *H* suberat *Rosberg* 153 spatiorum l. q. coeperat
H 154 adque *H* 156 pulso *H* 157 Non *scripsi*
 Nam *H* 158 parent cum *H* tum *Baehrens* 159 legan-
 tur *H* 160 non *intellegitur*. 161 Non omenta *Ellis*
 Momenta *H* sedis *H* 162 Deficiunt *vel* Destituunt *ad-*
didi, Excedunt *Ellis*

Intersaepta sero, non ilia concita coxis
 Incutiunt saevos †iaculata saepe dolores:
 Displicet os solum, quod sunt suspiria longa.' 165
 Sic fatus fessae scrutatur conscia venae.
 Ingreditur mater. tum, quae fuit ante tenenti
 Mitis et in lentos motus aequaliter acta,
 Inprobiter digitos quatiens pulsatibus arguet,
 Sic mentis confessa nefas. magnusque virorum 170
 Invenit Hippocrates, quae pectore clausa fuere.
 Et tali sequitur miserandam voce parentem:
 'Causas mater habes: medicinae munera cessent.
 Hic animi labor est: abeo; iam cetera di dant.'
 Talia fatus abit. matrem nova cura premebat 175
 Per varios divisa metus, natumque cubantem
 Adgreditur redditque pio de pectore voces:
 'Nate, precor, miserere mei, miserere tuorum!
 Lumina tu partus, tu me facis esse parentem.
 Inclita si virgo est, hymenaeos iungere possum, 180
 Sive suo matrona fovet viduata marito.
 Ne dubites. [haec] cura mea est, hoc maesta verebar,
 Illicitos ne forte toros temptare mariti
 Cogeret acer amor matrisque gravaret honorem.'
 Ille silet solumque trahit suspiria longa 185
 Avertens faciem, nec matrem cernere rectis
 Luminibus poterat sacro prohibente pudore.
 'Mater' ait, 'discede, precor: plus uris amantem.'

163 Intercepta (-ptor *Nolte*) se non (mon *Nolte*) nilia c. costis *H*, em. *Ellis* et *Baehrens* 164 iaculataque *Baehrens* 165 osculum *H*, em. *Hiller* 166 factus fessa scrutatus *H* compita *Ellis* 167 dum q. f. ille t. *H* quae sc. vena 168 et qualiter apta *H* 169 pulsantibus arguit *H* 171 yppogras q. pectori *H* 172 miseranda *H* 173 habes mater *H* 174 abeo *Hiller* hebeo *H* ceteri dicant *H* 175 habet, sed m. nati n. c. *H* hebet *Nolte* 176 mōs *H* modos *Nolte* 180 Indica s. v. es himineos uincere p. *H* 181 Siuero m. foret *H* fovet *scripsi* movet *Baehrens* 182 haec om. *H*

- Roscida post radios aeternaque lumina solis
 190 Nox tenebris diffusa suis compresserat omnes.
 At iam te, Perdica, puer numquam ille Cupido
 Vel partem minimam patitur decerpere [somni]:
 Sed solus tenet et tenebrosa tectus in umbra
 Continuus tollit pharetras ac tela furoris
 195 Et tecum vigilat per noctis tempora longa,
 Intorquens dira assiduis incendia flammis.
 Et Pudor huc aderat, proprio comitante vigore.
 Stant duo diversis pugnancia numina telis
 Ante toros, Perdica, tuos: Amor hinc, Pudor inde.
 200 Inde Cupido monet secreta referre furoris,
 Inde Pudor prohibet vocis[que] exordia rumpit
 †Famamque surgentem revocit.† negat alter, at alter
 Ire iubet propriumque nefas exponere mentis,
 Verbaque multa docet; quae vix e pectore lapsa
 205 Perdicae miseri moriuntur in ore pudico.
 Sed postquam calor inmensus per pectora currens
 Vsserat exesas ardenti corde medullas,
 Talia dimittit reserato pectore verba:
 'Saeve puer, semper lacrimis et funere gaudes!
 310 O scelerate, tuas si tu paterere sagittas!
 Sique tuos ignes in te convertere discas,
 Ut credas, quid possit Amor! sed parce, Cupido
 Inprobe! quae mandas, non possum dicere matri.
 Tormentis adfige tuis, constringe catenis:

189 radios aet nāq; *H* alterna *Baehrens*; *em. Hiller*
 190 discussa *H* 191 Ad ante perdicā n. p. i. c. *H*
 192 somni *om. H* 193 Sed solum tenuit ueneranda te
 casus umbras *H, correxi* 194 Continuas *puto* pharetras *H*
 197 an Vigore? 201 que *addidi* rumpi *H, correxi*
 202 Famamq; s. reuocit neanillans *H* Flammamque urgen-
 tem revocat *conieci* negat alter, at alter *scripsi* petit ille,
 sed ille *Baehrens* 203 mentis *H*: matri? 204 docent
H quae uoces pectora labi *H, em. Rohde* 205 A per-
 dice *H* 206 per corpora *Baehrens* 207 ardentes *H*
 210 patereres sagittas *H* 211 dicas *H* 212 cernas
Baehrens 214 adfige *idem*

Non fatear. totas in me consume sagittas, 215
 Quotquot amoris habes, et si tibi tela furoris
 Defuerint, etiam tibi de Iove fulmina sumas:
 Vincere non poteris sanctum, scelerate, pudorem!
 Talia per noctem iuvenis miserandus agebat. 220
 Interea matrem nati nova cura premebat,
 Multaque quaerenti placuit sententia talis,
 Matronas omnes totis e moenibus urbis
 Ad propriam concire domum, si quis vigor illis
 Aut species inlustris erat vel forma superba,
 Quae proprio iuvenem statuisset amore †gravare. 225
 Hoc visum placitum matri. Non distulit ultra.
 Iam[que] dies ortus †clārrior nudaverat orbem:
 Matronae veniunt forma cultuque micantes.
 Hic erat Andromeda, hic altera Laudamia,
 Ditiior haec Danae, fulgentior altera Glauce, 230
 Candidior Chione venit [altera et] altera Dirce.
 Huc etiam tenerae sanctae venere puellae,
 Virgineum florem servantem lege maritis.
 Has tristis Perdica videns et lumina flectens
 In matrem traxit †dura suspiria corde 235
 Et tali secum miser est sermone locutus.
 'Pro dolor, o superi! defecerat altera forma:
 Mater amanda fuit. sed vincere certo furorem
 Quaerendo vultus, liceat quos iure tenere.
 Hoc etiam voluisse nefas. sed respice, quales 240
 Vituperas! cernis, niteat quae gratia formae?
 Sunt niveae, sunt hic procero corpore pulchrae,

215 fateor *H* 217 etiam tibi] et si *H* 221 tutis
 ae m. urbes *H* de *puto* 223 proprium (*Nolte testatur*)
 uenire d. sed q. v. illic *H* illis *Hiller* 224 specie *H*
 superna *H* 225 potuisset *Hiller* iuvare *puto* 227 que
om. H. cf. v. 132 230 alter *H* 231 coigne peruenit
 altera disce *H* 234 tristes *H* 235 dura *H* dubio *Ross-*
berg duram *Baehrens* 237 soperi *H* 238 certas furore
H certo *scripsi* 240—260 bis in *H* (*cf. ad 79*) 241 Quid
 iuperas *H* sed uim mutantur gr. f. *H*, *correxi* (*fort. sed*
 et his) 242 ne uae *H*

- Virgineo[que] nitent gratae de flore puellae.
 Nulla tamen matri similis! fatusque coercens
 245 Detorsit fessos artus et languida membra.
 Nunc, o Calliope, nostro succurre labori:
 Non possum tantam maciem describere solus,
 Tu nisi das animos viresque in carmina fundis.
 [At quod] mandasti, iam possum expromere, Musa.
 250 Tristis languentes pallor perfuderat artus,
 Tempora demersis intus cecidere latebris
 Et gracili cecidere modo per acumina nares,
 Concava luminibus macies circumdata sedit
 Longaque testantur ieiunia viscera fame,
 255 Arida nudati distendunt brachia nervi,
 Ordine digestae consumpto tegmine costae
 Produunt, quidquid homo est vel quod celare sepulchris
 Mors secreta solet. satis id tibi, saeve Cupido?
 Materia est iam nulla, atrox ubi flamma moretur:
 260 Denique defessos artus ac membra calore
 †Molitur gestare . . victusque virorum†
 Solvitur infelix per tota cubilia fusus
 Miratusque suos artus haec verba remisit:
 'Quid dicis, Paphie? retulisti nempe triumphum:
 265 Ad tantam maciem deducimur. haec tibi virtus,
 Si dea mortalem propriis superaveris armis?
 Cerne, precor, quid agas: flammis absumis et ossa,
 Quae semper servata rogis. miserere rogantis,

243 que *om.* *H* nitent *H* grato *H*, corr. *Nolte*
 244 coercet *H* 245 Retorsit defessos *H*, em. *Rosberg*
 atrus *H* 246 succurre *H* 247 matiendi scribere *H*
 248 Ac (A) nitidas animus (-mis) *H* 249 At quod *addidi*:
 Tu si *Ellis*, Iussisti *H* musam *H* 250 Primis *H*
 251 dimersis *H* 254 famem *H* fame *Hiller* 255 sic
 et discendunt *H* 256 digesta *H* regimine (tegmine) *H*
 257 vel] et *H* teste *Noltio* 258 sufficit *H* satis id
Baehrens 259 Materia lam (ta) nra sit atrox *H*
 260 i. e. calore vitali destitutos 261 Molitur *Baehrens*
 nequit *add. idem* 262 Siluitur *H* Volvitur *Nolte*
 264 pafiae *H* nemphe *H* 266 deam *H* 268 roganti *H*

Alma Venus! nosti, quae sint tormenta caloris
 Et quid possit amor: nam mater Amoris amasti. 270
 Nunc finem, Perdica, vides: nam spes puto nulla est.
 Quod superest, moriamur' [ait.] 'letumne bibamus?
 Cur, miserande, petis frustra potare venena?
 Iam fauces clausere viam dirosque recusant
 In mortem latices. ferro reseremus amorem? 275
 O demens! gladio? quibus armis quove vigore
 Haec manus ecce valet librare in vulnera mortem?
 Praecipitem iactare libet? fors poena placebit,
 Sed vereor ne forte leve et sine pondere corpus
 Vento gestatum rursus servetur Amori. 280
 Stringamus laqueum? sic finis detur amanti.
 Quid turbaris, Amor? puto, vicimus! omnia leti
 Praedixi tormenta mei, nec te pavor ullus
 Terruit. et laqueum metuis mihi? redde tenebris!
 Iam scio quid fugias: ne te mea vincula prodant! 285
 Da laqueum collo: vel sic cum corpore nostro
 Inclusus morieris, Amor. solatia fati
 Haec tantum, Fortuna, mihi concede precanti,
 Vt tumulto scriptum per saecula longa legatur:
 Hic Perdica iacet secumque Cupido peremptus.' 290

809

B. M. —
 B. III 264.

TIBERIANI

Amnis ibat inter herbas, valle fusus frigida,
 Luce ridens calculorum, flore pictus herbido.

271 Hunc *H* nulla sit *H* 272 Quid *H* (*Nolte*) ait
add. ego, Amor Baehrens laetūq; *H* 273 portare *H*
 274 duosq; *H* 275 reseramus *H* 276 uigorē *H*
 277 Quae m. *H* in vulnera *sc. cordis amore perditū*
 278 lactare *H* 281 detur *Rohde* de cura *H* 282 uin-
 cimus o. lti *H* 283 Praedixit *H* 284 me redde *Baeh-*
rens 285 perdant *Baehrens* 286 siccū *H* 288 Hoc
 tandem *H* tantum *Baehrens* 289 legetur *H*

809. Incipit uersus Teberiani *H* 1 inter arva *Baeh-*
rens fuscus *H*

- Caerulas superne laurus et virecta myrtea
 Leniter motabat aura blandiente sibilo.
- 5 Subtus autem molle gramen flore pulcro creverat;
 Et croco solum rubebat et lucebat liliis.
 Tum nemus fraglabat omne violarum spiritu.
 Inter ista dona veris gemmeasque gratias
 Omnium regina odorum vel colorum: lucifer
- 10 Auriflora praeminebat †forma dionis, rosa.
 Roscidum nemus rigebat inter uda gramina:
 Fonte crebro murmurabant hinc et inde rivuli,
- 14 Quae fluenta labibunda guttis ibant lucidis.
- 13 Antra muscus et virentes intus [hederae] vinxerant.
- 15 Has per umbras omnis ales plus canora quam putes
 Cantibus vernis strepebat et susurris dulcibus:
 Hic loquentis murmur amnis concinebat frondibus,
 Quis melos vocalis aurae musa zephyri moverat.
 Sic euntem per virecta pulchra odora et musica
- 20 Ales amnis aura lucus flos et umbra iuverat.

[*Eiusdem Tiberiani*]

- 1 Aureos subducit ignes sudus ora Lucifer
- 2 Pegasus hinniens transvolat aethram

3 supernae *H* mirtea *H* 4 mutabat *H*, em. *Baehrens*
 5 Subt' (i. e. Subtus) *H* teste *Noltio* Subter *Baehrens* florea
 dulco *H*, *correxi* flore adulto *Baehrens* 7 fragrabat *Baeh-*
rens violarum: sub vel de *add. Baehrens* 9 vel (= et)
Baehrens et *H* 10 Auro flore praeminebat forma dionis
 rosa *H* Auriflora *scripsi* dionis] insignis *puto* flos *Dio-*
naeus Baehrens fama *Diones Ziehen* 14 ante 13 *transp.*
Baehrens Qua *Ziehen* labebunda *H* 13 lacuna in *H* post
 intus: *hederae addidi*; myrtus intus *Baehrens* 15 quã
 pt' *H*, i. e. potest 17 Hinc *H* 18 Quas *H* zefri *H*
 20 Alis *H* imbra *H* 19 sq. *docent, ex narratione partem*
esse excerptam. Sequitur in H c. 719^b, deinde 810.

1. *Fulgentius, exposit. serm. antiq. p. 183 M.* Sudum
 dicitur serenum. *Tiberianus: sqq.*
2. *Fulgentius Mythol. I 26.* Unde *Tiberianus: sqq.*

- 3 Tiberianus in Prometheo ait, deos singula sua homini tribuisse
- 4 Platonis hereditatem Diogenes cynicus invadens nihil ipsius aurea lingua invenit, ut Tiberianus in libro de Socrate memorat.
- 5 Tiberianus inducit epistolam vento allatam ab antipodibus, quae habet: Superi inferis salutem.

810

B. M. —
B. III 266.

De avicula

Ales dum madidis gravata pennis
 Vdos tardius explicat volatus,
 Defecta in medio repente nisu
 Capta est pondere deprimente plumae:
 Cassato solito vigore pennae, 5
 Quae vitam dederant, dedere letum.
 Sic, quis ardua nunc tenebat alis,
 Isdem protinus incidit ruinae.
 Quid sublimia circuisse prodest?
 Qui celsi steterant, iacent sub imis! 10
 Exemplum capiant nimis tenendum,
 Qui ventis tumidi volant secundis.

3. *Idem ibid.* III 7.

4. *Idem Vergil. contin.* p. 154 M.

5. *Servius ad Verg. Aen.* VI 532.

810. Incipit discriptio de avicula H. *Versiculi Luxorium poetam redolent.* 1 madida H 2 expleat H, corr. E. Rohde 3 Daepa H 4 depramente H 5 Cassata H 6 loetum H 7 arduam H 9 sublima H circuisse, i. e. petiisse: cf. *circare* (it. *cercare*) 10 celsis H, corr. Rossberg 11 tenendo H 12 unis tumidi tonant H, corr. Rohde

811

B. M. B. —

Hymnus et laus Bacchi

Salve magne pater, divum suavissime, salve,
Liber, et o nostris saepe colende modis.

Numine nostra tuo dignaris tecta subire.

Te colimus laeta fronte: benignus ades.

5 Qui modo sollicitis fueramus mentibus, ecce
Adventu exhilaras nos, pater alme, tuo.

Tu lactas hominum mentem et convivia laeta
Efficis, ac sine te gaudia cuncta silent.

812 (*olim* 781)*Vergilio tributum***Ad puerum**B. M. —
B. IV 160.

Parce puer, si forte tuas sonus improbus aures
Advenit infandum[que] audens exposcere munus.

Nam meminisse potes, servata lege pudicos

Esse aliquos longumque diu tenuisse pudorem,

5 Sed postquam aurata delegit cuspide telum
Caecus amor tenuique offendit vulnere pectus,
Tum pudor et sacri reverentia pectoris omnem
Labitur in noxam: dolet heu sic velle, stupetque
Flammigeros motus, et tandem cogitur ipsi

811. *M* = *Matritensis M* 15 saec. XV fol. 201 r., *edit Hartel, Bibl. patr. lat. Hispan. p. 417* 3 dignatus

M, correxi 4 Incolimus *M* Te colimus *scripsi* En colimus
Ziehen 5 Q et montibus *M, corr. Ziehen* frontibus
Hartel

812 sq. *R* = *Rehdigeranus I* 6, 17; *A* = *Arundelianus*
133 s. XV: *quos afferam*.

812. *RA; M* (*Monac.* 454) *N* (*Monac.* 319) *F* (*Riccardianus* 710) saec. XV. *Primus edidi ed. pr.* P. M. Virgilii ad puerum *RA, similia* 5 2 que *add. Buecheler*
5 posq̄ *R* 7 sancti *MNF* 8 inoxam *R* 9 Flamigeros *AR*

Succubuisse deo et genua inclinasse tyranno. 10
 Quare age, care puer, cuius modo forma decorque
 Ingeniumque ferax omni probitate sacroque
 Pieridum cultu renitens et Palladis arte
 Vexant pervigili semper mea pectora flamma:
 Da precor auxilium atque ignem lenito furem! 15

813 (*olim* 782)

B. II 67. M. 757.
 B. IV 160.

VERGILIUS

De Caesare

Iuppiter in caelis, Caesar regit omnia terris.

831—854: B. —
 B. V 396.
 831: M. 878

831

Quisquis ad ista moves fulgentia limina gressus,
 Priscorum hic poteris venerandos cernere vultus,

10 Succūbuisse *R* 11 clare *MN* 15 furetem *R*

813. *RA*; *Ambrosianus D* 267 *inf.*, *Florentinus* 91, 19
s. XV. *Sic inscr. R*, *om. ceteri*. *terris RA* *Am.* *mundo Fl.*
Cf. Ovid. met., 15, 858 *sq.*

814—830: *hi numeri excidunt, cf. p. 283.*

831—854. Carmina de uiris illustribus Romanis tam
 consulibus quam imperatoribus et regibus *A. Maius Classic.*
auctorum III 359 *ex V(aticano) nunc ignoto. Titulo carent*
G (Gothanus 1047) saec. XV et A (Ambrosianus H 184 inf.)
saec. XV. Ordo in AV est hic: 831, 32, 37, 34, 41, 38, 36,
40, 39, 43, 44, 42, 45—47, 51, 53, 54 (853 om A). G sine
ullo ordine carmina coniungit; solus habet c. 833 et 835.
Ex solo V novimus 848—50 et 852. G ut deteriorem raro
afferam. Leuiuscula omitam. 'Carmen vergentium littera-
rum Latinarum aetate videtur scriptum esse exemplorum ex
historia Romana haustorum studiosissima. Epigrammata e

Hic pacis bellique viros, quos aurea quondam
 Roma tulit caeloque pares dedit inclyta virtus.
 5 Grandia si placeant tantorum gesta virorum,
 Pasce tuos inspectu oculos et singula lustra.

832

Romulus

B. — M. 711.

Hic nova qui celsae fundavit moenia Troiae,
 Urbem Romanam proprio de nomine dixit.
 Infantem gelidi proiectum ad Thybridis undas
 Vberibus fecunda piis Larentia pavit.
 5 Ausus finitimas praedari fraude Sabinas,
 Fortem fortis humi postravit Acrona duello.

833

L. Quintius Cincinnatus

B. — M. 717.

Cui dedit hirsutus nomen venerabile cirrus,
 Quintius hic ille est, rigidis animosus in armis.
 Is quoque dum curvo sudans penderet aratro,
 Ante boves meritum meruit dictator honorem.
 5 Consulis obsessi partes defendit inertis,
 Inde triumphalem conscendit agricola currum.

libro quodam iconographico, quales adamaverunt librarii Romani, puto collecta esse? (Ziehen). Prudentii Dittochaion confert idem. Cf. et Ovid. Fast. 5, 566.

831. De eadem urbe Roma G. cf. Venant. Fort. I
 2 1. 2 hic om. V 4 dabit G 5 Grandia G, Inclyta VA

832. Est et in Riccardiano 931) s. XV, quem contuli.
 1 troiae VR romae AG 2 dixit GR dictam VA
 3 undam V 4 laurentia libri 5 A. est R 6 humo G.

833. inscr. et 2 Quintus G 3 curvo Buecheler curuis
 G, unde aratris Bachrens 5 inheres G

834

B. — M. 713.

M. Furius Camillus

Qui fuit en patriae quondam spes ampla ruentis,
 Hic Senonum propria domuit virtute furores;
 Vicit et opposito quos clausit Martē Faliscos,
 Brachia fallaci religato in terga magistro.
 Quicquid ubique truces bello valere decenni,
 Inclita, Veientes, accessit pompa triumpho.

5

835

B. — M. 714.

T. Manlius Torquatus

Inclita Torquatae dedit hic cognomina genti.
 Vir ferus ante acies prostrati guttura Galli
 Perfodiens gladio poscentis voce duellum
 Abstulit aurati pretiosa monilia torquis.
 Consulis et Decii bello collega Latino
 Victoris nati maculavit caede secures.

5

836

B. — M. 715.

P. Decius

Hic est qui vitam patriae devovit amatae.
 Dum furor oppositos agitaret ad arma Latinos
 Saevaeque crudelem cecinissent classica pugnam,
 Inter tela aciesque virum cuneosque pedestres
 Candida sacrata religatus tempora vitta
 Ante aciem moriens hostilibus occidit armis.

5

834. M. Furius *om.* G M. Fulvius Ca' A 1 q.] cum
 A 3 Redit G oppositos A claudit G 4 religata G
 5. 6 *om.* V truci—decerni A 6 ueienses G thri-
 umphi A

835. Manilius G 4 torques G

836. 2 Cum *Duebner.* 5 sacrato V 6 Ante diem
Baehrens crudelibus V

837

B. — M. 716.

M.' Curius Denatus

Quid iuvat imperio populos rexisse potenti
 Fulvaeque Mygdoniis ornasse palatia gemmis?
 Quamquam civis inops, toto notissimus orbe
 Hic fuit, egregio domuit qui Marte Sabinos.
 5 Fregerit ipse licet fulgentis robora Pyrrhi,
 Pauperiem lato Samnitum praetulit auro.

838

B. — M. 718.

C. Fabricius

Contentus modico tectique habitator egeni
 Hic erat et renuit devicti munera Pyrrhi,
 Sprevit et oblatos, Samnitum munera, servos,
 Respuit immensi locupletia ponderis aera,
 5 Horruit infamem scelerata fraude magistrum
 Pocula pollicitum regi miscere veneno.

839

B. — M. 719.

Q. Fabius Maximus.

Vir fuit iste ferox, qui torvus fronte verenda
 †Vir fuit egregius et bello clarus et armis.
 Captivos modici quamquam pauperrimus agri
 Exemit pretio Poenorum in vincula missos.

837. Marcus VG, om. A demptatus A. Cf. Clau-
 dianus III 200 sqq. 5 fulgentis A ingentis V fugientes
 G 6 oblato Buecheler lato libri

838. 3 samnitis A 4 locupletis V 5 magistrum
 libri ministrum Froehlich ('potionibus regis praeerat' Val.
 Max. VI 5, 1) 6 m.] miseroq; A

839. 1 qui totus V 2 Vir fuit libri: Visitur Bach-
 rens Viribus Ziehen v. 2 cum 3 coniungens Moribus ma-
 lim et bello A vir b. G belli praeclarus V

Is qui cunctando nisi Punica fregerit arma,
Nulla foret Latiis Romana potentia terris.

5

B. — M. 720.

840

Claudius Nero

Armorum virtute potens Nero Claudius hic est.
Coniunctus Livio Picentis ad arva Metauri
Prostravit Libycas memorando Marte cohortes.
Fortunate tui, iuvenis metuende, furoris!
Ausus es ignari iacere ad tentoria fratris
Cervicem Libyci media inter tela tyranni.

5

B. — M. 721.

841

M. Marcellus

Tu primus Libycum Nolae sub moenibus hostem
Insidiis periture tuis, Marcelle, fugasti.
Cumque Syracosii quondam †negaretur honoris
Pompa tibi, Albano gessisti in monte triumphum.
Praedonum deprensa manu venerandaque multis
Luctibus heu patrio caruerunt ossa sepulcro.

5

B. II 41. M. 722.

842

Scipio

Ille ego sum, patriam Poeno qui Marte cadentem
Sustinui rapuique feris ex hostibus urbes

5 qui V quoque AG nouerit V arua A

840. Nero Claudius V 2 linio A 5 tempora G

841. 1 mollem s. m. orbem A 3 syracosii AV
-si G negaretur GV raperetur *Duebner* cf. 847, 3. in-
signis cessisset A abnueretur *Buecheler* 5 deprehensa A

842. F = *Florentinus* 39, 9 anni 1464; R cf. ad c. 832:
hos contuli. M = *Matritensis* M 15 s. XV. 5 = *Florent.*
63, 33; *Bodleianus Canon. misc.* 308 s. XV. 1 sic M
Ille sum p. pene q. R morte G ex Marte VFR ex
hoste A 2 feras F ex om. G, et M

Hispanas, †Hannonisque acies magnumque Syphacem
 Perdomui et fractum totiens armisque repulsum
 5 Hannibalem, victorque ferox mihi regna subegi
 Punica et excelsas altae Carthagini arces.

843

B. — M. 727.

C. Marius

Et genus et nomen merui virtute feroci
 Rusticus Arpinas, bellorum maximus auctor.
 Effera post Numidae quam fregimus arma Iugurthae,
 Cimbrica praeclaros geminavit pompa triumphos.
 5 Exegi civile nefas servilibus armis,
 Et mea Sullanos fregerunt arma furores.

844

B. — M. 729.

M. Caesius Scaeva

Ignem calens belli mediaque in caede cruentus,
 Pompeiana phalanx patulis exire ruinis
 Dum furit et properat claustrorum frangere turre,
 Scaeva ego Caesarei defendi culmina valli.
 5 Dum timet Oceanus praeclari Caesaris arma,
 Textum pampineae gessi sublime coronae.

3 sic *VF* et (-neas) *R* amonisque *A* an(n)onis *RMG*
 aciem Hannonis *Baehrens* Maurumque *Buecheler* 4 et
om. M 5 uictumque *A* (bellisque *FGMR*) 6 excelsis
R altae *AV* dure *GR* dirae *FM*

843. 4 pompa *V*] turba *AG* 5 ciuilibus a. *G*
 6 me *V* syllanos *A* syllani—furoris *V*

844. Marcus *G*] Gaius *V* G. *A* Cesius *G*, *om. AV*.
Cf. Val. Max. III 2, 23. *Sidon. Ap. c.* 23, 82 *sqq.* Cassius
Duebner 5 praedari *V*

B. — M. 730.

845

Gn. Pompeius

Arma tui quondam toto victricia mundo,
 Qui pelago Cilicas et Pontica regna subegi.
 Vis mea, quos profugus commoverat exul ad arma,
 Bellorum virtute truces prostravit Hiberos.
 At me post soceri civilia bella cruenti
 Dextera Septimii Pharijs laceravit in undis.

5

B. II 52. M. 747.

846

M. Porcius Cato

Cerne hic ora sacri semper veneranda Catonis!
 Libertate potens animoque invictus et armis
 Avius incerto peragravit tramite Syrtes.
 Libertatis enim dulcedine captus amatae,
 Ne sua servitio premerentur colla tyranni,
 Fortia crudeli penetravit pectora ferro.

5

B. II 63. M. 750.

847

Iulius Caesar

Ille hic magnanimus, qui claris arduus actis
 Non timuit generum nec inertia signa senatus,
 Ne sibi Gallorum raperetur pompa triumphi,
 Intulit invitus per civica viscera ferrum.
 Vis invicta viri reparata classe Britannos
 Vicit et hostiles Rheni conpescuit undas.

5

845. Gn. om. V 2 Cilices *Duebner* 5 seruilia A846—847. *Sunt in L (Landsdowniensi Mus. Brit. 762 s. XV—XVI)*846. 1 ossa *GL* 3 peregravit A syrthas A
4 avitae *Burmann* 6 viscera V847. 1 hastis L 2 s.] tela L 4 invitus *G*] in-
victus AV immite L per cuncta, sed corr. G 5 repe-
rata A caede AV 6 reni AG composuit L

848

B. — M. 751.

[Iulius Caesar

Caesar, ad imperium civili sanguine partum
 Venisti, famulasque manus Fortuna tetendit.
 Ipsa tibi cessit tellus et iussibus aequor
 Paruit omne tuis. verum invidiosa potestas
 5 Et suspectus honos: adimunt civilibus armis
 Imperium vitamque tibi formidine regni.

849

B. — M. 752.

Iulius Caesar

Germanos domui Caesar Gallosque potentes,
 Cesserunt signis omnia regna meis.
 Et generum vici natosque ferumque Catonem
 Imperioque fuit subdita Roma meo.
 5 In tantis opibus me fors inimica peremit,
 Omnis et immiti gloria sorte ruit.

850

B. — M. 753.

Epitaphium Iulii Caesaris

En adsum Caesar. quis me praestantior armis?
 Quis prior eloquio? quis me clementior alter
 Egregia pietate fuit? quoscumque subegi,
 Hos vici pietate magis quam fortibus armis.
 5 Plus mecum Fortuna fuit, plus obtulit uni
 Quam sibi di dederunt. gestis belloque refulsi,
 Germanos domui populos Gallosque potentes

848—850. *Maius ex V ut videtur. Recentiora puto, cum Caesari iam epigramma datum sit metrumque in altero, versuum numerus in tertio a reliquis discrepet.*

850. 4 fortibus *Meyer cl. Ovid. met. I 456* fastus in
 V fortis in *Maius* 5 obtulit *Ziehen* omnibus V
 6 dii dederant V

Atque tripartitum tenui sub fascibus orbem.
 Deleri haud potuit virtus, non inclyta fama;
 Haud patricida meum potuit restringere nomen. 10
 Qua rapitur Titan curru, qua vergitur axis,
 Hac Zephyrus nostros referet per saecula triumphos.]

B. — M. 755.

851

Caesar Augustus

Quae mihi, sancte, dabit grandes expromere laudes
 Musa tuas? iam pauca canam. tu Caesaris alti
 Vltus es indignam memorando nomine mortem,
 Actiaco et Pharias superasti in gurgite classes,
 Tranquillumque tuis faciens virtutibus orbem 5
 Clausisti reserata diu sua limina Iano.

B. — M. 756.

852

Augustus

Solus habes aquila corvos laniante triumvir
 Imperium, victusque tuis Antonius armis
 Leucadio et regina freto; Ianumque bifrontem
 Clausisti. at toto cum feceris otia mundo
 Teque audes conferre deo, te Livia sortis 5
 Dicitur humanae [tandem] monuisse veneno.

B. — M. 759.

853

Tiberius

Claudius egregie vixit privatus et insons
 Imperiis, Auguste, tuis; simulataque virtus

10 parricida V restinguere Meyer.

851. Octavianus A Oct. Augustus G 1 sancta codd.,
 em. Buecheler dedit G depromere G 6 lumina AG

852. V et F (cf. c. 842) 4 ac V, corr. Meyer
 6 tandem add. Maius, mixto vel nocuo Buecheler.

853 in solo V.

854

B. — M. 771.

Traianus

Caesareos toto referens hic orbe triumphos
 Notus erat mundo quondam pietate gementi.
 Inclytus extremos penetravit victor ad Indos,
 Belligerosque Arabas et Colchos sub iuga misit,
 5 Armenia Parthos pepulit Babylone subacta,
 Et dedit Albanis regem, quos vicerat armis.

855

B. II 64. M. 754.
B. V 403.**Octavianus Augustus**

In Macetum campis ultus iam Caesaris umbras
 Sum patris, Augustus belloque armisque superbus,
 Atque meos sensit fugiens Antonius enses.
 Quantum ingens mundus, quantum Iovis alta potestas,
 5 Tantus in orbe fui. terras pontumque subegi:
 Vix caelum superis et sidera summa reliqui.

854. 2 mundi VA] uidue G quondam V] qui pro
 A gementis libri mundo . . gementi conieci 3 peregravit
 A. Catullus 11, 2: in extremos penetrabit Indos.
 4 iugo G 5 et Parthos VA et om. G

855—855^a. R = Riccardianus 931 s. XV (cf. ad c. 832),
 quem contuli.

855. L = Landsdowniensis 762, cf. ad c. 863^a. Est
 et in F (cf. ad c. 842); M = Matrit. M 15 s. XV.
 1 Macedon L -donum R -dum campos FM 2 pater
 LMF armis belloque RMF 3 Atque scripsi Meque
 RMF Neque L Namque Fabricius sensit] timuit MF
 4 mu.] Martis Jacobs 5 mare ante terras L 6 et RL]
 vix MF

B. M. —
B. V 404.

855^a**Epigramma Pyrrhi**

Demetrium Antigoni, Poenos, elapsus Epiro
Concussi bellis, Siculos, Lacedaemona Pyrrhus.
Romanos studui Tarento avertere et ardor
Fervidus assidui belli mihi semper inhaesit.

B. M. —
B. V 404.

855^b**Epitaphium Alexandri**

Magnus Alexander sum, qui victricibus omnem
Munificus bellis incussi et stragibus orbem.
Ante meos nullus potuit tam fortiter annos
Tam late imperium et regnorum extendere fines.

B. M. —
B. V 404.

855^c**Epigramma Iulii Caesaris**

Magni animi Caesar populos virtute subegi
Iulius Arctos, potui qui solus honores
Flectere Pompeii et solus Romana tenere
Imperia atque unum mundo praeponere regem.

B. M. B. —

855^d**Epitaphium Caesaris**

Volve tuos oculos: metuendum hunc aspice, lector,
Armorum bellique ducem †bellatrix in omnes
Terrarum pelagique plagas victricia quondam

855^{a-d}. R. — 1 Dometrium antigonū R 2 pyrrus R

855^b. 2 Magnificus bellis concussi *puto*

855^c. 1 Longanimi cesaris p. R

855^d. *Ineditum ni fallor; descripsi.* 2 bellatrix *ex*
v. 5 R; bellator *vel potius* qui primus *puto* 3 pellagi-
que R

Victor signa tulit, nullo superatus ab hoste.
 5 Gallia bellatrix, opibus superba virisque
 Passa sub hoc dudum Romanas principe leges,
 Pontica quo cecidit victore potentia; quartum
 Caesareis titulis dedit Africa terra triumphum.

856

B. II 3. M. 696.
B. V 402.

De Nino

Ninus ah Assyriis sum primus regibus ausus
 Non modo finitimos populos regesque potentes
 Imperio pressisse meo, sed viribus omnem
 Paene Asiam domui terraeque marique timendus.

857

B. II 4. M. 700.
B. V 402.

De Semiramide

Te stola ne dubium teneat cultusque venusti
 Corporis ambiguus: sum clara Semiramis, alto
 Non minor ipsa viro, belli pacisque probatis
 Artibus insignis, nato miserabilis uno.

858

B. II 5. M. 698.
B. V 402.

De Cyro

Quantum fata valent atque inmutabilis ordo
 Astrorum, docui Cyrus: quem nulla domare

856—863. *H* = 'Cod. Ms. Viri Amplissimi Balth. Huydecoperi, in quo sylvā veterum aliorumque Epigrammatum habebatur' *Burmān*. *Omnia recentis aevi esse verisimile est; quae c. 860 praebet, Diodorus III 53—55 solus prodidit: quem ante saeculum XV vix quisquam noverrat, qui latine scripsit. In reliquis Iustinum plerumque sequitur. Cf. etiam c. 859, 3 ex solo Herodoto I 211—213 notum.*

857. 1 ne] te *H*

Vis potuit, non Astyages Babylonve superba,
Massagetis eadem me fata dedere tremendis.

B. II 6. M. 699.
B. V 408.

859

De Tamyri

Quantum ego claruerim Mavortis in agmine, Cyrus
Ipse ferus novit, qui dum mea regna profanus
Spargapise insidiis raptò popularier audet,
Quam Tamyris turbata valet, cognovit in utre.

B. II 8. M. 704.
B. V 408.

860

[De Myrina]

Inter Amazonidas, quas insula celsa Tritonis
Hespera progenuit, qui me nescire Myrinam
Dixerit, ignarum sese fateatur oportet
Eximiae laudis: Libyamque Asiamque subegi.

858. 2 post Cyrus interpunxit Ziehen 4 eadem] tandem Iacobs.

859. De eodem H 3 populariter H 4 Thamyris H Est in Vaticano 4999 saec. XV simile hoc:

De regina Thomari.

Aspice, si Thomarim Sithie furibunda potentem
Ira fremens cum Marte tulit. Non (Nam?) morte ducentis
Milibus adiunctis Zirum violenter ademit
Illa ferox terè, cuius capud ipsa cruentum
Imponens talles effudit in aera voces:
'Sanguine tolle sitim, quem fremdus (fervidus corr. Ziehen)
ipse sitisti.'

et alia id genus De regina Semirami, De regina Panthasilea cett. atque etiam De Matheldi scitissima!

860. inscr. om. H. 1 quam H, correxi (cf. Diodor. 3, 53, 4) 2 me: num se? Cod. carmina ordinat ut Burmann; ordinem mutavi, ut bina cohaerent carmina.

861

B. II 10. M. 705.
B. V 403.**De Penthesilea**

Graiuogenas acies superans passimque fugatas
 Penthesilea premens ulcisci nobilis umbram
 Hectoris ipsa mei potui, ni dirus Achillis
 Ille Neoptolemus me clam misisset ad Orcum.

862

B. II 7. M. 701.
B. V 403.**De Alexandro Magno**

Magnus Alexander bellisque horrendus et armis,
 Qui terrore mei trepidantem nominis orbem
 Vsque sub Eoum parvo cum milite Gangen
 Vndique concussi, nulli sum laude secundus.

863

B. II 9. M. 749.
B. V 403.**De Iulio Caesare**

Sum genus Aeneadam Gaius cognomine Caesar
 Iulius, Assyrios, Cyrum, Macetumque ferocem
 Qui iuvenem probitate animi, qui corporis acer
 Viribus exsuperans fueram pater urbis et orbis.

863^aM. B. —
B. V 394.**[Iudicium Paridis]****Tres deae ad Paridem**

Tres sumus [ecce] deae: forma se quaelibet effert.
 Hoc in discidio volumus, Paris, arbiter esto:
 Cui pomum dederis, titulum simul ipse referto.

862. Cf. ad c. 792 3 patrio *Buecheler*.863. 2 Assyrium *Meyer* Macedumque *H*863^a. *L* = *Landsdowniensis* 762 in *mus. Brit. servatus*, s. XV—XVI, fol. 17. *Ausonianis simile est*. Iud. Par. *add. Baehrens* 1 ecce *add. id.*

Venus ad Paridem

Plectra sonora, ioci, lusus, lasciva voluptas,
 Haec mea. si reliquis me praefers, ipsa puellam 5
 Pro mercede dabo, qua non formosior ulla.

Iuno eidem

Sceptrorum sublimis honor fascesque tremendi
 Divitiaeque mei iuris. te iudice palmam
 Si tulerim, regno per me donabere summo.

Pallas eidem

Quae caelum, quae terra tenet, quae pontus et orcus, 10
 Legibus astringo certis: nil me sine rectum;
 Et, si me sequeris, non abstrahet invidiosus error.

Iudicium Paridis

Grata mihi tua forma, Venus, tua munera grata.
 Plus aliis mihi mente sedes: certaminis ecce
 Pignus habe victrix auri spectabile malum. 15

Poeta

Hac in lite triplex hominum mellita poesis
 Depinxit studium, quorum datur optio cunctis.
 Falluntur tamen optando plerique: sequaces
 Luxus habet multos, honor et sapientia paucos.

4 ioco plausus L 7 fastesq; L Panlas L
 10 celumq; t. t. qui L orbis L orcus et 12 avius Baeh-
 rens 13 tu m. L 16 poeses L 19 sapiam L
 Finis L. *Sequitur epitaphium recens Naevii cuiusdam (B. V 395) et mediæ aevi distichon (M. 690. B. ib.) hoc:*

Filius Euandri Pallas, quem lancea Turni
 Militis effudit morte fera, iacet hic.

864

B. V 67. M. 1086.
B. V 379.

[De quatuor anni tempestatibus]

- Aestatis Maius Tauro primordia prodit.
 Iunius aestivo Geminorum cardine surgit.
 Iulius aestivas Cancro secat †alter aristas.
 Autumni caput Augustus parat ore Leonis.
 5 Autumnas uvas September Virgine curat.
 Libra sub autumno Octobri dat semina sulco.
 Scorpius innectit tempus †brumale Novembris.
 Arcitenens hiemis
 Capricorni sidere frigenis.
 10 Inducit Februo ver udus aquarius arvo.
 Mars flores vernis nemori sub Piscibus edit.
 Aprili vernante novans Aries micat annum.

865

B. V 194. M. 1123.
B. V 405.

Porcius octophoro fertur resupinus ad aedem
 Iunonis Triviae priscaque templa deae
 Et circum Phoebi. merito stupet inscia turba
 Atque ait: an horum victima porcus erit?

864. 'Ex veteri codice Virgilii Mediceo descripserat N. Heinsius' *Burm.* *Codex nondum repertus est. Inscripti ut Burmann.* V. 10—12 ante 1 transp. *Baehrens* 3 altus *Buecheler* acer *Baehrens* 5 Maturas *Baehrens* 7 hiemale puto 8 ab 9 separavit *Meyer* 9 Hiberno est Ianus C. s. fr. *supplevi.* 10 udum *cod., corr. Burmann* arco *cod.* arvo *Buecheler* 11 vernos *Burm.*

Aliter in cod. Phillippico 1694 s. XIII (B. V 65. M. 1034):

De quattuor temporibus anni.

Ver aestas autumnus hyemps sunt quatuor anni

Tempora, quae currus lustrat, Apollo, tuus.

Ver sua grana serit, fovet aestas semina, fota

Colligit autumnus, lecta recondit hyemps.

865. 'Ex *cod. MS. Bourdelotii ineditum hoc Epigramma adfert Pricaeus ad Apuleji Apolog. p. 173.*' *Burm.* In Porcium *Burm.* *Fictitium putat Buecheler.* 2 Rheae et 4 en conieci

B. V 212. M. 1141.
B. V 216.

866

Quis deus hoc medium flammavit crinibus aurum,
Iussit et in dumis sentibus esse rosam?
Aspicis ut magni coeant in foedus amantes:
Martem spina refert, flos Veneris pretium est. —

Quid tibi cum magnis, puer, est, lascive, sagittis? 5
Hoc melius telo pungere corda potes!
Nec flammam quaeras neque †alti pectoris ignis:
Si tibi ver tantum praebeat ista, sat est. —

Pallens herba viret: color est hic semper amantum.
Tam fugitiva rosa est quam fugitivus amor. 10
Nam quod floricomis gaudet lasciva metallis,
Aurum significat vilius esse rosa.

B. M. —
B. V 217.

867

Fabula constituit toto notissima mundo
Gorgoneos vultus saxificumque nefas.
Hoc monstrum natura potens novitate veneni
Ex oculis nostris iusserat esse malum.
Hanc auro genitus Iovis ales praesule diva 5

866. In antiquissimo Terentii codice Bembino (Vatic. 3226) fol. 96 post *Hecyram* manu s. XV (cf. *Terent. ed. Umpfenbach p. XIII*), — ab Angelo Politiano teste Heinsio — additum; eadem certe manu, quae totum codicem correxit. *Contuli a. 1875. 'Dracontii' Baehrens. Allegoria rosae et spinarum eius est Ausonianis similis.* 1 flammabit cod. fl. cr. i. e. crinibus sive foliis flammis cinxit vallavit Baehrens vepribus Heinsius 2 densis Buecheler et inclusam Baehrens 3 amantis cod. 5 Quit . . lascivae cod. 6 pongere c. potis cod. 7 alti cod. anhelit Buecheler sit ut alti Baehrens 8 Set tibi uer nantum preueat ista facis cod. Si . . sat est scripsi tantum Buecheler faces idem. 9 erba cod. *Tria epigrammata distinxi.*

867. In eodem Bembino fol. 97 r. s. XV eadem manu additum. Ad ἀπορροπαίων spectat 1 mundo cod. 4 Ex] Trux Buecheler Ex oculis esse 'i. e. non spectari' Ziehen 5 Hanc ales: Gorgonem Perseus pre sole cod., correxi.

Mactans aerato conspicit ingenio.

Deriguit mirata necem fatumque veneni

Vertit et in mortem decidit ipsa lapis.

Sic praesens absensque simul caecumque videndo

10 Ludit et ignaro raptor ab hoste redit.

868

*Vide nunc c. 761**

869

B. M. B. —

Pulcinus milvo dum portaretur 'hoc' inquit

'Iam cado, ne timeas; non tenet ?'

870

B. — M. 276.

B. —

Augustinus

Roma labore vigil fregit Carthaginis arces:

Desidia interiit Roma subinde cito.

6 erato *cod.* ingenio *i. e. dolo, sollertia* in gremio *Ellis*
in clipeo *Buecheler* 7 Diriguit *cod.* mirari *i. e. mirando*

aspicere 8 morem *cod.* mortem *scripsi* rorem *Ellis*

9. 10 *ut ad Perseum spectantia post 6 ponit Buecheler*

9 absens *cod.* cecumq. *cod.* caecusque (*i. e. non visus*)

Bachrens 10 sapetor ab oste *cod.*

869. *In Cod. Valentino 396 saec. IX ex. fol. 66 r.,
sed manu, ut mihi visum est, saeculi XV. 1 hoc] at
Buecheler.*

870 et 871 *e cod. Gothano anni 1495 Duebnerus ed.
a. 1828. Cf. Augustinus de civitate dei I 30 'Deleta Cartha-
gine tanta mala continuo subsecuta sunt, ut Romani per-
dita integritate vitae crudeliora paterentur' et III 21, et
Appianus praef. 11 ['Ρωμαίοι] ἀρετῇ καὶ φρεσυνίᾳ καὶ
ταλαιπωρίᾳ πάντας ὑπερῆραν . . . μέχρι βεβαίως ἐκράτησαν.'*

870. 2 supina *Buecheler.*

B. — M. 880.
B. —

871

Appianus

Postquam militia et belli sudore vacabant
Romani et nusquam bella vel hostis erat,
Desidia et luxu robur Romana iuventus
Perdidit. hoc cecidit inclita Roma modo.

872

Vide nunc c. 800

B. V 174. M. 1104.
B. V 405.

873

In equum mirae pernicitatis

Te cuperet Phoebus roseis aptare quadrigis,
Sed fieret brevior te properante dies.

B. M. — B. V 405.

873^a**TVLLII****de civitate Tarenti**

Ambitur gemini sinuosa fauce profundi
Urbs, quae de parvo flumine nomen habet;
Quam mare, quam tellus ditant, set dispare fato:
Pisce fretum, terra germine grata placent.
Vitis oliva seges surgunt tellure feraci
Et mare purpureo murice dite rubet.

873. 'Inveni in cod. Ms. D'Orvilliano, quo continebatur Ruderici Cari Baetici opus . . de veteribus Hispaniae Deorum Manibus, in cuius fine hoc epigramma legebatur post inscriptionem et epigramma metricum de templo Traiano sacratio' *sqq.* *Burmamnus.*

873^a. Versus composita ut dicitur per Tullium de civitate Tarenti: e 'Canoniciano l. 308 saec. XIV fol. 190 manu saec. XV' ed. *Baehrens mus. Rhen. XXXI p. 96.* 3 fato *cod. pacto Baehrens; fetu Ziehen De Tullio fortasse eodem cf. c. 772^a.*

873^bB. M. —
B. IV 498.

Baiarum dum forte capit sub mollibus umbris

Fessus Amor somnum murmure captus aquae,
Ipsa facem accurrens gelida celavit in unda,

Vt veteres flammās vindicet, alma Venus.

5 Quum primum liquor ille aeternos concipit ignes;

Ignē novo (quisnam crederet?) arsit aqua.

Flammivomis igitur fumant haec balnea lymphis,

Quod facula una omnes vincit Amoris aquas.

873^cB. M. —
B. IV 498.

Dicite, cum melius cadere ante Lucretia posset,

Cur potius post vim maluit illa mori?

Crimine se absolvit manus illa habitura coactae

Vltorem et patriae depositura iugum.

5 Quam bene contempto lacerat sua pectora ferro,

Dum pariter famae consulit et patriae!

873^d

B. M. B. —

Dum non laeta fuit, defensa est Ilios armis:

Militibus gravidum laeta recepit equum.

873^b °. *Ex R = Riccardiano 2939 saec. XV ed. Baehrens, in quo deinde c. 706 sequitur.*

873^b. 3 accurres R 5 Quam R, corr. Ziehen
6 aquas R

873^c. 4 Vultorem R 6 lacerat Baehrens: sacra R

873^d. *Apud Mythographum Maii Vaticanum III 6, 3.*

B. III 146. M. 1564.
B. V 408.

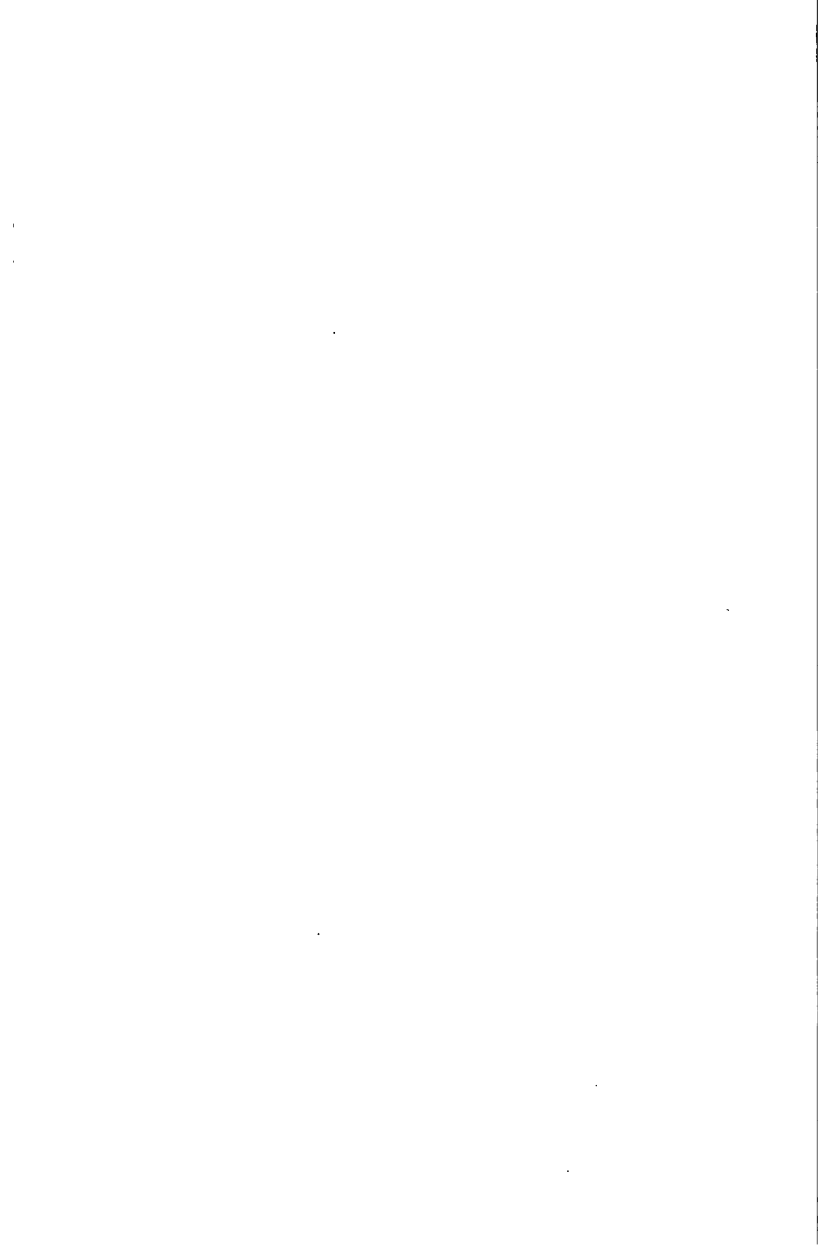
873° (*olim* 911)

Cum te mortalem noris, praesentibus exple
Deliciis animum. Post mortem nulla voluptas.
Namque ego sum pulvis, qui nuper tanta tenebam.
'Haec habeo quae edi, quaeque exsaturata libido
Hausit; at illa iacent multa et praeclara relictæ.' 5
Hoc sapiens vitae mortalibus est documentum.

873°. *Ex Bernensi* 211 saec. XV fol. 163^r. *Pithoeus*
p. 603 v. 1—2 habet (Epicuri *ille et 2 Divitiis*). 4 *que*
exactura B 5 et prera B 4—5 sunt etiam apud Cic
Tusc. V 101.

CARMINA
QVAE LIBRI TANTVM TYPIS
DESCRIPTI EXHIBENT

GENVINA, DVBLIA, FALSA.

874

*Vide nunc. c. 720**

874^a

B. M. — B. V 214.
Auct. antiquiss.
XIV 227.

DRACONTII

Ad Trasimundum comitem Capuae

De mensibus

Ianuarus

Purpura iuridicis sacros largitur honores
Et nova fastorum permutat nomina libris.

Februarius

Sol hiemis glacies solvit iam vere nivesque;
Cortice turgidulo rumpunt in palmitis gemmae.

Martius

5 Martia iura movet, signis fera bella minatur,
Excitet ut turmas, et truncat falce novellas.

Aprilis

Post Chaos expulsum rident primordia mundi.
Tempora pensantur noctis cum luce diei.

874^a b. *Ed. C = Corius, Hist. urbis Mediolanensis I p. 13 a. 1554 ex cod. 'in caratteri Langobardi', deperdito. Inde sumpsit V = Vaticanus 9135 s. XVII, quem descripsi.*

874^a. Capuae scripsi Capud V; conte di Capua est apud C. Hunc a Corio confusum esse cum Thrasamundo rege Vandalorum monui mus. rhen. 32, 319. 2 permittit Baehrens 3 verbere nives CV, em. Baehrens mitis Traube vemens Leo 6 truncet CV, correxi

Maius

Prata per innumeros vernant gemmata colores;
Floribus ambrosiis caespes stellatur odorus.

10

Iunius

Messibus armatis crispae flavantur aristae:
Rusticus expensas et fluctus nauta reposit.

Iulius

Humida dant siccas messes domicilia Lunae:
Fontanas exhaurit aquas, ut Nilus inundet.

Augustus

Atria solis habet, sed nomen Caesaris adfert.
Mitia poma †dabit, siccas terit area fruges.

15

September

Aestuat autumnus partim variantibus uvis,
Agricolis spondens mercedem vina laborum.

October

Promitur agricolis saltantibus ebrius imber;
Rusticitasque †deceat gaudens plus sordida musto.

20

November

Pigra redux torpescit hiems; mitescit oliva,
Et frumenta capit quae fenore terra refundat.

December

Algida bruma nivans onerat iuga celsa pruinis
Et glaciale gelu nutrit sub matribus agnos.

9 vernat *CV* 11 flavae crispantur *Baehrens, recte?*
13 *obscurus.* 14 Fortunae *C; corr. V* 16 datat *Baeh-*
rens 19 eubius *idem* 20 deo est *g. Baehrens*
21 nitescit *V* mit. *C*

874^b

B. M.—B. V. 215.
Auct. antiquiss.
XIV 228.

De origine rosarum dicitur:

- Alma Venus [quondam] dum Martis vitat amores
 Et pedibus nudis florea prata premit,
 Sacrilega placidas irrepsit spina per herbas.
 Et tenero plantas vulnere mox lacerat.
 5 Funditur inde cruor; vestitur spina rubore;
 Quae scelus admisit, munus odoris habet.
 Sanguine cuncta rubent croceos dumeta per agros
 Et sancit vepres astra imitata rosa.
 Quid prodest, Cypris, Martem fugisse cruentum,
 10 Cum tibi puniceo sanguine planta madet?
 Sanguineis Cytherea genis, sic crimina punis,
 Mordacem ut spinam flammea gemma tegat?
 Sic decuit doluisse deam, sic numen amorum,
 Vindicet ut blandis vulnera muneribus.

875

B. III 262. M. 1006.
B. —

- Cogitat Vrsidius sibi dote iugare puellam;
 Vt placeat domino, cogitat Vrsidius.
 Cogitat Vrsidius heredem tollere parvum;
 Vt placeat domino, cogitat Vrsidius.
 5 Cogitat Vrsidius domino quacunq; placere
 Virgine vel puero. quam sapit Vrsidius!

874^b. Dicitur *traieci in inscriptionem* Icitur *Traube* quondam *addidi* 6 *cf. Dracontius satisf.* 162: quae scelus admisit, munus honoris habet. 7 croceus C -eos *Baehrens* 12 *Veracem C, corr. Baehrens* *Uracem Vollmer* *Auct. antiquiss.* XIV 228.

875. 'Tollere dulcem cogitat haeredem: unde illud epigramma: Cogitat' *sqq. Geo. Valla in comm. ad Iuvenalem* 6, 38 a. 1486 edito. *In codice suo vetustissimo si Valla invenisset, disertis verbis ut solet adnotasset.* 3 haeredem 6 quam] q̄ *Valla.*

B. III 58. M. 279.
Avienus ed.
Holder p. 1. B. —

876

RVFI FESTI AVIENI

Qua venit Ausonias austro duce Poenus ad oras,
Si iam forte tuus Libyca rate misit agellus
Punica mala tibi Tyrrhenum vecta per aequor,
Quaeso aliquid nostris gustatibus inde relaxes.
Sic tua cuncta ratis plenis secet aequora velis, 5
Spumanti cum longa trahit vestigia sulco,
Romuleique Phari fauces illaesa relinquat:
Sit licet illa ratis, quam miserit alta Corinthos,
Adriacos surgente noto qua prospicit aestus,
Quamve suis opibus cumularit Hiberia dives, 10
Solverit aut Libyco quam laetus navita portu.

Sed forsan, quae sint, quae poscam, mala, requiras.
Illa precor mittas, spisso quibus arta cohaeret
Granorum fetura situ, castrisque sedentes
Vt quaedam turmae socio latus agmine quadrant 15
Multiplicemque trahunt per mutua vellera pallam,
Vnde ligant teneros examina flammea casses.
Tunc ne pressa gravi sub pondere grana liquescant,
Divisere domos et pondera partibus aequant.
Haec ut, amice, petam, cogunt fastidia longis 20
Nata malis et quod penitus fellitus, amarans
Ora, sapor nil dulce meo sinit esse palato.
Horum igitur suco forsan fastidia solvens
Ad solitas revocer mensis redeuntibus escas.
Nec tantum miseri videar possessor agelli, 25

876. V = *Avieni ed. pr. Venetiis a. 1488 impressa.*

L = *libri veteris Orteliani deperditi collatio in cod. Leidensi Burm. q. 13 extans.* O = VL Rufus Festus Avienus V. C. Flauiano Myrmeico V. C. suo salutem V
4 relaxis O 6 dum *Burmann* 7 fari V 9 Adria
consurgente O, em. *Barth* notus O, em. *Schott* 14 fo-
tura O 15 claudunt *Oudendorp* 16 pellem *Werns-*
dorf telam *Heinsius* 17 ex (et L) agmine O, em. *Hein-*
sius 19 partibus O, em. *Pithoeus* 23. 31 succo O
25 Ne L

Vt genus hoc arbos nullo mihi floreat horto:
 Nascitur ex multis onerans sua brachia pomis,
 Sed gravis austerum fert sucus ad ora saporem.
 Illa autem, Libycas quae se sustollit ad oras,
 30 Mitescit meliore solo caelique tepentis
 Nutrimenta trahens suco se nectaris implet.

877

B. V 134. M. 1072.
B. —

Caesaris ad valvas sedeo, sto nocte dieque,
 Nec datur ingressus, quo mea fata loquar.
 Ite, deae faciles, et nostro nomine saltem
 Dicite divini praesidis ante pedes:
 5 Si nequeo placidas affari Caesaris auris,
 Saltem aliquis veniat, qui mihi dicat 'abi'.

878

MEROBAVDIS vel CLAVDIANI

Laus Christi

B. M. B. —
Claudianus ed.
Birt Auct. anti-
quiss. X p. 411.
Ibid. XIV p. 19.

Proles vera Dei cunctisque antiquior annis,
 Nunc genitus, qui semper eras, lucisque repertor
 Ante tuae matrisque parens, quem misit ab astris

27 ex V et L onerant O, correxi 28 succus O
 29 auras O, correxi 30 coeli O

877. *Mazocchius* in Epigrammatis antiq. urbis Romae
 (a. 1521) fol. 130 r.: 'Ubi sit, ignoratur'. 3 facilis *Ma-*
zocchius 4 praesidis] Caesaris *Pithoeus*. — cf. *Carmen*
Scotti cuiusdam in poet. aev. Carol. III 688:

Nocte dieque gemo, dominum quia sentio tristem;
 Et quia hunc timeo, nocte dieque gemo. *sgq.*

878. C = *Claudianus a Camerte Vindobonae a. 1510*
editus. O = *codex Oporini deperditus*. Simile est *Carmen*
paschale sive De salvatore, Claudiano in cod. Veronensi 163
s. IX adscriptum. Claudiani laus Christi C. Merobaudis
 Hispani Scholastici carmen de Christo transscriptissimus e
 libro antiquo, quem ad nos Oporinus misit G. Fabricius
Poet. christianorum comment. p. 87; ad p. 763. 3 Nate,
Barthius tuam Heinsius

Aequaevus genitor verbumque in semina fusum
 Virgineos habitare sinus et corporis arti 5
 Iussit inire vias parvaque in sede morari,
 Quem sedes non ulla capit, qui lumine primo
 Vidisti quicquid mundo nascente crearas,
 Ipse opifex, opus ipse tui, dignatus iniquas
 Aetatis sentire vices et corporis huius 10
 Dissimiles perferre modos hominemque subire,
 Vt possis monstrare deum, ne lubricus error
 Et decepta diu vani sollertia mundi
 Pectora tam multis sineret mortalia saeculis
 Auctorem nescire suum: te conscia partus 15
 Mater et attoniti pecudum sensere timores.
 Te nova sollicito lustrantes sidera visu
 In caelo videre prius, lumenque secuti
 Invenere magi. tu noxia pectora solvis
 Elapasque animas in corpora functa reducis 20
 Et vitam remeare iubes. tu lege recepti
 Muneris ad Manes penetras mortisque latebras
 Immortalis adis. nasci tibi non fuit uni
 Principium finisque mori; sed nocte refusa
 In caelum patremque redis rursusque perenni 25
 Ordine purgatis adimis contagia terris.
 Tu solus patrisque comes, tu spiritus insons
 Et toties unus triplicique in nomine simplex.
 Quid, nisi pro cunctis, aliud quis credere possit
 Te potuisse mori, poteras qui reddere vitam? 30

4 verbumque *Birt* verbique *CO* 5 artus *O*
 8 creares *O* 9 tui *Scaliger* sui *CO* iniquos *O*
 12 posses *Claverius* 13 vani *Heinsius* vani solertia *CO*
 15 n. s.] scivere deum *O* patris *Barth*, recte?
 17 visu] cursu *olim coniect* 21 om. *O* recepti *C*
 22 Mundus et ad *O* 23 nasci *om. O* non *Barth*: nam
C, tantum non *O* 24 finisve *O* repulsa *Buecheler* refusus
Vollmer 25 In c. ad patrem scandis *O* In c. patrem-
 que redis *C* 27 insons *i. e. sanctus*.] idem *Birt* ingens
Vollmer spirituum fons *Barth* 29 Quis *O*. *Multa deesse*
putavit Scaliger

879

Miracula Christi

B. M. B. —
Claudian. ed.
Birt p. 412.

Angelus alloquitur Mariam, quo praescia verbo
Concipiat salva virginitate deum.

Dant tibi Chaldaei praenuntia munera reges:
Myrrham homo, rex aurum, suscipe tura deus.

5 Permutat lymphas in vina liquentia Christus,
Quo primum facto se probat esse deum.

Quinque explent panes, pisces duo milia quinque,
Et deus ex parvo plus superesse iubet.

10 Editus ex utero caecus nova lumina sentit
Et stupet ignotum se meruisse diem.

Lazarus e tumulo Christo inclamante resurgit
Et durae mortis lex resoluta perit.

Nutantem quatit unda Petrum, cui Christus in alto
Et dextra gressus firmat et ore fidem.

15 Exsanguis Christi contingit femina vestem.
Stat cruor in venis. fit medicina fides.

Iussus post multos graditur paralyticus annos,
(Mirandum) lecti portitor ipse sui.

879. Claudiani miracula Christi C (cf. ad 878). *Disticha singulis picturis vel fortasse musivis destinata puto.*
4 cf. Manilius *Hist. poeseos lat. christ.* p. 103, 1. 9 caetus C sensit C, corr. Birt 16 fidis C ἡ πίστις σου σέσωξέν σε *Ev. Marci* 5, 34 18 lectus C lecti Isengrin.
Post 18 disticha nonnulla desunt: Ziehen.

880. 881

*Vide nunc c. 494^{a b}*B. III 109.
M. 937. B. —

882

'Optimus est' Cleobulus ait 'modus' incola Lindi.
 Ex Ephyra Periandre, doces cuncta emeditanda.
 'Tempus nosce' inquit Mitylenis Pittacus ortus.
 Plures esse malos Bias autumat ille Prieneus,
 Milesiusque Thales sponsori damna minatur.
 'Nosce' inquit 'tete' Chilon Lacedaemone cretus,
 Cecropiusque Solon 'ne quid nimis' induperavit.

B. M. —
B. III 203.

883

Et tetracem, Romae quem nunc vocitare taracem
 Coeperunt. avium est multo stultissima. namque
 Cum pedicas necti sibi contemplerit adstans,
 Immemor ipse sui tamen in dispendia currit.
 Tu vero adductos laquei cum seuseris orbes,

882. *Hygini fabulae* 221 insertum iam in ed. *Micylli* a. 1535, sed multo posterioris aevi. *Mauricii Schmidt* editionem p. 130 sequor. 2 et meditanda *M(icylli ed.)*, corr. *Buecheler* 7 induperabit *M*, corr. *Scheffer*. Cf. c. 351.

883 et 884. *Gybertus Longolius* in dialogo de avibus (*Coloniae* a. 1544) p. E 2^a: 'Nemesiani poetae autoritas, qui de aucupio Latinis versibus conscripsit, me in hanc sententiam perduxit [*tetracem esse urogallum*]. descripserat autem furtim in bibliotheca porcorum Salvatoris Bononiensi(s) versus aliquot Hieronymus Boragineus Lubecensis . . . ex iis ego quosdam, cum opus erit historia, tibi recitabo: (*sequitur c. 883*). *Nemesiani Ixeuticis fragmenta* 883 et 884 vindicavit *M. Ihm* *mus. Rhen.* 52, 454 sqq.

883. 2 nunquam *Longolius*, namque *C. Gesner* 10 Pentinum *Longolius* Pelt(u)inum (*Vestinarum*) *Buecheler* cf. *CIL IX* 324. radicibus *Buecheler*: radices *Longolius* et rad. *Haupt* ad rad. *Baehrens*

- Appropera et praedam pennis crepitantibus aufer.
 Nam celer oppressi fallacia vincula colli
 Excudit et rauca subsannat voce magistri
 Consilium et laeta fruitur iam pace solutus.
 10 Hic prope Peltvinum radicibus Apennini
 Nidificat, patulis qua se sol obicit agris,
 Persimilis cineri dorsum, maculosaque terga
 Inficiunt pullae cacabantis imagine notae.
 Tarpeiae est custos arcis non corpore maior
 15 Nec qui te volucres docuit, Palamede, figuras.
 Saepe ego nutantem sub iniquo pondere vidi
 Mazonomi puerum, portat cum prandia, circo
 Quae consul praetorve novus construxit ovanti.

884

B. M. —
B. III 204.

-
 Cum nemus omne suo viridi spoliatur honore,
 Fultus equi niveis silvas pete protinus altas
 Exuviis: praeda est facilis et amoena scolopax.
 Corpore non Paphiis avibus maiore videbis.
 5 Illa sub aggeribus primis, qua proluit humor,
 Pascitur, exiguos sectans obsonia vermes.
 At non illa oculis, quibus est obtusior, etsi
 Sint nimium grandes, sed acutis naribus instat:
 Impresso in terram rostri mucrone sequaces
 10 Vermiculos trahit et vili dat praemia gulae.

12 collum *Gesner* 13 notae] guttae *Vlitius*

17 Mazonoim *Longolius*, em. *Gesner* cirro *id.*, em. *Burmann*.

884. *Longolius* p. F 2*: 'Nemesianus scolopacem cum Herodiano [*ascalopam*] appellat . . . Nemesiani versus, si quis expetit, sunt: Cum nemus' *sq.* 3 facilis praeda est *puto* 5 proluit *Longol.* profuit *Ihm coll. Verg. Georg. IV* 25. 10 atque gulae dat pr. vili *Wernsdorf* et dat vilia *conieci* curae (vitae) *Ihm*

B. III 264. M. 1701.
B. V 406.

885

Hortis Hesperidum, Sabelle, cultis
Nostrae cultior hortus est puellae.
Mirari, o bone, desinas, Sabelle.
Hortorum deus ipse nam Priapus
Cunctis hunc fodit et rigat diebus.

B. I 148. M. 247.
B. V 404.

886

Acidis tumulus

Acidos haec cernis montana cacumina busti
Aequor et ex imis fluminis ire iugis?
Ista Cyclopei durant monumenta furoris:
Hic amor, hic dolor est, candida nympha, tuus.
Sed bene, si periit, iacet hac sub mole sepultus, 5
Nomen et exultans unda perenne vehit.
Sic manet ille quidem neque mortuus esse feretur
Vitaque per liquidas caerula manat aquas.

B. I 33. M. 590.
B. V 404.

887

Pani et Apollini

Pan tibi, Phoebe tibi, lenimen dulce laborum,
Otia dum terimus, carmina mille damus.

885. *Ed. Menagius ad Diog. Laert. lib. II p. 77 ed. Lond.* 2 Vestrae . . . est Lupercae et 4 ipse quaestuorum 'in Laertii ed. novissima in notis Menagianis' Burmann 'Lusus novicius' Buecheler.

886—889. *Ed. pr. (sed vide 888) G. Fabricius a. 1587 in Antiq. monum. p. 131. 162. 164.*

886. *Num novicium? Pentadio tribuit Scaliger 5 post bene interpunctit Ziehen 6 dedit Burmann. cf. Ovid. Metam. 13, 891.*

887. *Num novicium? 1 cf. Horat. carm. I 32, 14 sq.*

888

Vide nunc Anthol. lat. epigraphica 871 = *CIL XIII* 581.

889

B. III 10. M. 70.
B. V 405.

De urbe Feltria

Feltria perpetuo nivium damnata rigore,
Terra vale posthac non adeunda mihi.

890

B. II 285. M. 1544.
B. V 406.

IVLII

Petroni carmen divino pondere currit,
Quo iuvenum mores arguit atque senum.
Quare †illepraesa gaudet lasciva puella,
At quoque delicias frigida sentit anus.
5 Nam †rbter diri scripsitque Neronis †amictu,
Arbiter arbitrio dictus et ipse suo.

889. *Fabricius* p. 164. 'Hoc distichon Iulio Caesari ascribitur' *idem* p. 234. *Hinc* 'Iulio Caesari inscribit vetus membrana' *Scriverius*. *Recens puto (num Iulii Caesaris Scaligeri est? sed in edd. eius non extat)*. 1 rigori *Ouden-dorp* 2 Terra *Pithoeus Forte vulgo*.

890—892. *B = Petronii epigrammata ed. Cl. Binetus a. 1579 (p. 109 ed. Dousa)*.

890. 'Epigramma Iulii cuiusdam, quod Romae in Vaticana bibliotheca cum Petronii fragmento descriptum legi.' *Pomponio Laeto Niebuhr kl. Schriften* p. 347 *tribuit*. 3 *Quartillae* *prosa Rivinus, recte?* illo *preaso Dorleans* *Quaerens illecebras Buecheler* *Quare his illecebris conieci* 5 *rbter]* *rector Buecheler* *amicus Binet.* 6 *et]* *ab Heinsius.*

B. I 22. M. 1545.
B. V 406.

891

Infantem Nymphae Bacchum, quo tempore ab igne
Prodiit, inventum sub cinere abluerant.
Ex illo Nymphis cum Baccho gratia multa est,
Seiunctus quod sit ignis et urat adhuc.

B. III 217. M. 987.
B. V 406.

892

Formosissima Lai feminarum,
Dum noctis pretium tibi requiro,
Magnum continuo petis talentum:
Tanti non emo, Lai, — paenitere!

B. M. B. —

893

SEVERI SANCTI † IDEST ENDELECHII

rhetoris De mortibus boum

Aegon. Bucolus. Tityrus.

Aeg. Quidnam solivagus, Bucole, tristia
Demissis graviter luminibus gemis?

891. Item *B* (p. 122 ed. Dousa). *Conversum ex Meleagro, Anth. Pal. IX 331:*

Αἱ Νύμφαι τὸν Βάκχον, ὅτ' ἐκ πυρὸς ἤλατο κοῦρος,
Νίψαν ὅπερ τέφρης ἄρτι κυλιόμενον.

Τούνεκα σὺν Νύμφαις Βρόμιος φίλος· ἦν δέ νιν εἴργης
Μίσγεσθαι, δέξῃ πῦρ ἔτι καιόμενον.

892. *B* p. 124 ed. *D*. 'In Polianthaeae libro ad vocem Talentum referuntur hi versus ut M. Val. Martialis.' Cf. *Macrobius II 2, 11.* 2 tuae *Patisson*.

893. Incipit carmen Severi Sancti id est Endeleichi Rhetoris de mortibus boum *P* = *Pithoeus* in 'Veterum aliquot Galliae theologorum scriptis' Parisiis ap. *Nivellium* 1586 fol. 144 r., fonte non indicato. Hanc ed. principem presse sequor. 'Codex ubi sunt . . item epigrammata diversa, inter quae uersus Endelici de mortibus boum': haec leguntur in catalogo librorum monasterii *St-Oyan* (in *Iura*)

Cur manant lacrimis largifluis genae?

Fac, ut norit amans tui!

5 Buc. Aegon, quaeso, sinas alta silentia
Aegris me penitus condere sensibus.
Nam vulnus reserat, qui mala publicat,
Claudit, qui tacitum premit.

Aeg. Contra est quam loqueris, recta nec autumas.
10 Nam divisa minus sarcina fit gravis,
Et quicquid tegitur, saevius incoquit.
Prodest sermo doloribus.

[Buc.] Scis, Aegon, gregibus quam fuerim potens,
Vt totis pecudes fluminibus vagae
15 Complerent etiam concava vallium,
Campos et iuga montium:

Nunc lapsae penitus spes et opes meae,
Et longus peperit quae labor omnibus
Vitae temporibus, perdita biduo.

20 Cursus tam citus est malis!

Aeg. Haec iam dira lues serpere dicitur.
Pridem Pannonios, Illyrios quoque
Et Belgas graviter stravit et impio
Cursu nos quoque nunc petit.

25 Sed tu, qui solitus nosse salubribus
Sucis perniciem pellere noxiam,
Cur non anticipans, quae metuenda sunt,
Admosti medicas manus?

Buc. Tanti nulla metus praevia signa sunt,
30 Sed quod corripit, id morbus et opprimit:

saec. XI scripto, cf. Delisle, Cabin. des mss. 3, 385 sq.; mus. Rhen. 48, 284. De rhetore huius nominis, Paulini Nolani amico, v. Teuffel § 367, 7. id est ex nomine falso intellecto, fortasse Aedesii (Ammian. XV 5, 4) ortum puto. Buculus et 1 Bucule P 11 Sed .. id coquit Baehrens 13 Buc. om. P 15 Complerint Heumann 17 opis est P et opes Buecheler 22 Pannonicos edd. post P Illyricos P, corr. Baehrens 29 pervia P, correxi 30 corripuit m. Wernsdorf.

- Nec languere sinit nec patitur moras.
 Sic mors ante luem venit.
- Plaustris subdideram fortia corpora
 Lectorum studio, quo potui, boum,
 Queis mentes geminae, consona tinnulo 35
 Concentu crepitacula,
 Aetas consimilis saetaque concolor,
 Mansuetudo eadem, robur idem fuit
 Et fatum: medio nam ruit aggere
 Par victum parili nece. 40
- Mollito penitus farra dabam solo:
 Largis putris erat glaeba liquoribus,
 Sulcos perfacilis stiva tetenderat,
 Nusquam vomer inhaeserat:
 Laevus bos subito labitur impetu, 45
 Aestas quem domitum uiderat altera.
 Tristem continuo disiugo coniugem,
 Nil iam plus metuens mali;
 Dicto sed citius consequitur necem,
 Semper qui fuerat [sanus] et integer; 50
 Tunc longis quatiens ilia pulsibus
 Victum deposuit caput.
- Aeg. Angor, discrucior, maereo, lugeo.
 Damnis quippe tuis non secus ac meis
 Pectus conficitur. sed tamen arbitror 55
 Salvos esse greges tibi?
- Buc. Illuc tendo miser, quo gravor acrius.
 Nam solamen erat vel minimum mali,
 Si fetura daret posterior mihi,
 Quod praesens rapuit lues. 60
 Sed quis vera putet, progeniem quoque
 Extinctam pariter? vidi ego cernuam
 Iunicem gravidam, vidi animas duas

Vno in corpore perditas!
 65 Hic fontis renuens, graminis immemor
 Errat succiduo bucula poplite;
 Nec longum refugit, sed graviter ruit
 Leti compede claudicans.
 At parte ex alia, qui vitulus modo
 70 Lascivas saliens texuerat vias,
 Vt matrem subiit, mox sibi morbido
 Pestem traxit ab ubere.
 Mater tristifico vulnere saucia,
 Vt vidit vituli condita lumina,
 75 Mugitus iterans ac misere gemens
 Lapsa est et voluit mori.
 Tunc tanquam metuens, ne sitis aridas
 Fauces opprimeret, sic quoque dum iacet,
 Admovit [moriens] ubera mortuo.
 80 Post mortem pietas viget.
 Hinc taurus solidi vir gregis et pater,
 Cervicis validae frontis et arduae,
 Laetus dum sibimet plus nimio placet,
 Prato concidit herbido.
 85 Quam multis foliis silva cadentibus
 Nudatur gelidis tacta aquilonibus,
 Quam densis fluitant velleribus nives,
 Tam crebrae pecudum neces.
 Nunc totum tegitur funeribus solum;
 90 Infantur tumidis corpora ventribus,
 Albent lividulis lumina nubibus,
 Tenso crura rigent pede.
 Iam circum volitant agmina tristium
 Dirarumque avium, iamque canum greges
 95 Insistunt laceris visceribus frui,
 Heu cur non etiam meis?
 Aeg. Quidnam, quaeso, quid est, quod vario modo

70 *corruptus.* nexuerat *Ziehen*
add. Pith. in mg.

79 *moriens om. P,*

- Fatum triste necis transilit alteros
 Affligitque alios? en tibi Tityrus
 Salvo laetus agit grege! 100
- Buc. Ipsum contueor. dic age, Tityre:
 Quis te subripuit cladibus his deus,
 Vt pestis pecudum, quae populata sit
 Vicinos, tibi nulla sit?
- Tit. Signum, quod perhibent esse crucis dei, 105
 Magnis qui colitur solus in urbibus,
 Christus, perpetui gloria numinis,
 Cuius filius unicus.
 Hoc signum mediis frontibus additum
 Cunctarum pecudum certa salus fuit. 110
 Sic vero deus hoc nomine praepotens
 Salvator vocitatus est.
 Fugit continuo saeva lues greges,
 Morbis nil licuit. si tamen hunc deum
 Exorare velis, credere sufficit: 115
 Votum sola fides iuvat.
 Non ullis madida est ara cruoribus
 Nec morbus pecudum caede repellitur,
 Sed simplex animi purificatio
 Optatis fruitor bonis. 120
- Buc. Haec si certa probas, Tityre, nil moror,
 Quin veris famuler religionibus.
 Errorem veterem defugiam libens,
 Nam fallax et inanis est.
- Tit. Atqui iam properat mens mea visere 125
 Summi templa dei. quin, age, Bucole,
 Non longam pariter congregimur viam,
 Christi et numina noscimus?

99 Cf. Verg. ecl. 1, 1 sqq. et c. 719* de Tityro.

100 salvos et greges Baehrens 106 contra in pagis 'paganorum' cultus conservabatur 111 deus hic Baehrens
 123 diffugiam P, corr. Weitz discutiam Baehrens 126
 Bucule P 128 numen agnoscimus P, em. Pith. in mg.

130 Aeg. Et me consiliis iungite prosperis.
 Nam cur addubitem, quin homini quoque
 Signum prosit idem perpete saeculo,
 Quo vis morbida vincitur?

894

B. III 234. M. 999.
B. —

Praxitelis Venerem lapidosa per oscula multi *sqq.*

895

B. III 235. M. 1000.
B. —

Mitte, aquila, hanc praedam. mitte, inquam, si sapis,
 inquam, *sqq.*

895^a

ibidem

Quicquid formosum est, penetrat, trahit, arripit ad se *sqq.*

896

B. I 6. M. 1552.
B. —

'Quaenam haec forma?' dei. 'cur versa est?' fulgura
 lucis *sqq.*

897

B. III 275. M. 262
B. V 391.

Vide nunc c. 803.

894—896. *Haec carmina H. Hagen in cod. Bernensi 189 saec. XVI invenit et in libello gratulatorio ab universitate Bernensi a. 1877 ad Rettigium misso ostendit, vel a Camillo quodam qui anno 1530 Patavii versabatur vel ab eius aequali aliquo composita esse. Et 895 quidem 'in Iovis Capitolini templo ad aram magnam in tabella lapidea' fuisse, 895^a Ephesi in 'Ephesiae templo in aere insculptum' se vidisse, 896 'imagini inscriptum Iovis' fuisse Camillus narravit. Cf. et Peiper, ann. philol. suppl. XI 254 sq. 895^a hucusque cum 895 coniunctum legebatur.*

898

*Vide nunc c. 799.*B. II 252. M. 849.
B. V 407.

899

CORNELII CELSI

Dictantes Medici quandoque et Apollinis artes
Musas Romano iussimus ore loqui.
Nec minus est nobis per pauca volumina famaе,
Quam quos nulla satis bibliotheca capit.

B. II 171. M. 557
B. V 407.

900

MODESTI

De Lucretia

Roma, tibi ambiguum mea mors sine teste dedisset,
Esset utrum ut corpus sic scelerata anima.
Proin animam testor scelus haud tetigisse, sed ecce,
Vt solum foedum est corpus, et id fodio,
Qua cruor inflictam labem lavet et per aperta
Pectora ab invisa sit fuga sede animae.

5

B. III 166. M. 945.
B. V 407.

901

TVLLII MARCI

Callidus Afer eris semper, Romane disertus,
Semper Galle piger, semper Hibere celer.

899—912. *P* = *Epigrammata et poemata vetera ed. P. Pithoeus Paris. 1590. Editione sec. a. 1596 usus sum.*

899. *P* p. 48. 1 Medici i. *Aesculapii* App. *P*

900. *P* p. 57 De Lucretia Modesti *P* 4 Et *Klotz*
et] ita *Barth.* 5 Quo *Oudendorp*

901. *P* p. 66 (2 Ibere). *Ad Servium ad Aen. VI 724*
'inde Afros versipelles, Graecos leves, Gallos pigrioris vide-
mus ingenii' *retuli mus. Rhen. 36, 473. Ex Glossa cod.*
Bern. 48 saec. XI 'Tullius Marcus dixit: Graecus ante

902

B III 160. M. 929
B. —

Cor non laudo hominis: nam perfidum et exitiale.

Non laudo os: namque est vaniloquum et fatuum.

Non oculos: etenim sunt lусi oculi atque patrantes.

Non barbam: rufa est. non cilia: haud cilia.

5 Non mihi laudanturque manus: hae namque rapaces.

Et non laudatur mentula: merdacea est.

Non nātes: patulae. genua et non laudo: maligna.

Et non laudo pedes: pes geminusque fugax.

Non frontem: effrons est. non ventrem: gurgulionis.

10 Lumbos: elumbos. renem: ubicumque malus.

Non nomen Calvitoris: nam est omine nomen

Tetrum, ut cor multis exitiale bonis.

Ecquid laudo igitur de hoc corpore? laudo capillos,

Tam foeda a calva qui modo profugerint.

903

Vide nunc Anth. lat. epigr. 1522 = CIL XII 1122.

904

B. II 236. M. 544.
B V 407.

C. AVRELIJ ROMVLI

Cecropias noctes, doctorum exempla virorum,

Donat habere mihi nobilis Eustochius.

Vivat et aeternum laetus bona tempora ducat,

Qui sic dilecto tanta docenda dedit.

causam, Francus in causa, Romanus post causam; Francus gravis, Romanus levis, Afrus versipellis' *Hagen progr. Bern. 1880 p. 12 c. 901 saec. XVI effectum putat.*

902. Incerti *P p. 67. Ad Carolum Calvum regem Francorum spectare visum est Loewio. l. o.] luscosi Loewe*

7 nares *Heinsius* 10 elumbes *Heinsius* 11 Calvitoris *P Calvi: turpi nam conieci* 13 hoc *delendum?*
14 foedo a calvo *puto*

904. *P p. 126. Post Gellii librum X in codd. quibusdam inveniri testatur Gronovius. 4 fruenda Buecheler.*

B. — M. 875.
B. V. 363.

905

Dente perit Lycabas, serpens pede, Nigra veneno,
Flumine avis, calamo †quoredimite lepus.

906—908

Vide nunc c. 798^a

909

Vide nunc Anthol. lat. epigr. 885 = CIL VI 1330^a.

910

Vide nunc c. 719°.

911

Vide nunc c. 873°.

B. III 271. M. 1007.
B. V 408.

912

Virginis insano Iulianus captus amore
Femina fit cultu dissimulatque virum
Et sic indutus muliebriter intrat ad illam.
Res patet, abscindit membra pudenda pater.
Femina virque prius nec vir nec femina nunc est: 5
Fit neutrum, credi femina dum voluit.

913

Vide nunc c. 786^b.

905. Aliud (*sc. post c. 391*) *P p. 132. Finis carminis alicuius est, non imitatio c. 391. 1 nigra P. Nomen puto. 2 Flumina P calamo caprea, rete lepus Buecheler Fulmineus calamo (quarta ruina) lupus Korsch; at certe singuli versus ternas res continebant.*

912. *P p. 605: Incerti ex v. c. Fr. Iureti fide*

914

B. M. B. —

Non fuit Arsacidum tanti expugnare Seleucen
 Italaeque Vltori signa referre Iovi,
 Vt desiderio nostri curaque Lycoris
 Heu iaceat menses paene sepulta novem

.....
 Pingit et Euphratis currentes mollius undas
 Victricesque aquilas sub duce Ventidio,
 55 Qui nunc Crassorum manes direptaque signa
 Vindicat Augusti Caesaris auspiciis *sqq.*

915

B. M. B. —

Occurris cum mane mihi, ni purior ipsa *sqq.*

916

B. III 172.
M. 1565. B. —

..... matris amor delictumque meum *sqq.*

917

B. III 238.
M. 1003. B. —

Subrides si, virgo, faces iocularis ocellis *sqq.*

914—917. *Ed. pr. Aldus Manutius a. 1590; 914—916 sunt in cod. Vallicellano B 106 a. 1578 scripto. Antiquitati recte cum Scaligero abiudicavit Aem. Chatelain, Revue de philol. IV 69 sqq. Quod satis superque 914, 54 sqq. demonstratur. Scilicet Ventidius 'Crassi (non Crassorum) manes' ut ait Val. Max. VI 9, 9, vindicavit annis a. Chr. 39 et 38, Augusti nomen Caesar demum a. 27 accepit: attamen eodem tempore ('nunc') utrumque esse simulat poeta. — Galli poetae clarissimi elegia in antiquo Ovidii codice reperta, sed multis in locis a tineis corrupta (!) cod. Vall. ad c. 914. Unde Asinii Cornelii Galli Man. — Vergilio Ovidio Horatio Catulli c. 66 (antiquis temporibus vix noto) et maxime Tibullo non inscite usus est.*

918—921

VESTRICII SPVRINNAE

De contemptu saeculi

B. M. —
B. V 408.

I (918)

Dulces Vestricii iocos,
Seras Socraticae relliquias domus,
Ne laudes nimium, Mari.
Contemnit placitas [no]bilibus viris,
Soli qui sapientiae 5
Post florem tepidum nec stabilem gradum
Aetatis senium dicat
Mentis compositae, qualis ab arduis
Ad se versa laboribus,
Quos non dat patriae, seposuit sibi 10

918—944. *Ed. pr. Caspar de Barth in Adversariorum libris a. 1624 editis alibique ex codicibus aut hodie deperditis aut fictis. Quaedam antiqua esse persuasum habeo, alia medii recentisve aevi puto; cum in universum res non satis liqueat ne haec quidem omittenda duxi.*

918—921. *C. Barthius ed. Gratii p. 158 'In ueteribus membranis . . iunctim inuenimus scripta. Senecae epistolas . Boethium . . Peruigilii Veneris fragmentū sub nomine Senecae. Quattuor has odas . . uno perpetuo uersuum tenore . . Dicta sapientum . . Alia etiam carmina non inepta, Christiana plerumque, nonnulla etiam Ethnica. . . Haec opera, recenti manu in unum fascem compacta Martispurgi in Misniae et Turingiae finibus inter rudera bibliothecae disiectae et contemptae inuenimus. Vario omnia atramento uariaque aetate scripta.' Eisdem odas Barthius ed. Adversariorum XIV 5. b = Barthii contextus, Barth = eius coniectura, B = quae e codice adfert.*

918. Incipit Vesprucius Spurinna de contemptu seculi. Ad Martium. Od. I b. cf. *Plin. Epp. III 1.* 1 Dulceis Vespricii b. ioca B, corr. Barth 3 Marti B, corr. Barth. 4 placitus Wernsdorf . . bilibus B (mob. Barth. nob. Wernsdorf) 8 ad arduus B 10 pa . . e B, corr. Barth

Annos, orba lucro gravi.

[Iam nulla] ambitio tegmine candida
Illudat gravidæ spei!

Nos sero pelagus vicimus invium:
15 Quicquid viximus, interit.

Aestas quem decies septima dividit,
An leves memoret iocos

Atque aptos citharæ conciliet modos,
20 Surdis auriculis strepens?

Quisquis decrepiti corporis est reus,
Sat sese eloqui probat,

Si ser[vat] placidi iura silentii
Et patrocinium otii.

Hoc cani gravitas verticis abstinit,
25 Non ut sponte sua fugax,

Sed multi numeris carminis . . .

.

II (919)

B. V 409.

Fave, sancta deum sata,

Nullis, Pauperies, numinibus minor,
Tecum si sapias tibi;

Vitæ magnificis hospes honoribus,
5 Absolvens numerum tuæ

In te laetitiae, sordida, cum quies
Raucis nuda tumultibus

Ambit te patria †forcilis in domo,
Nullis †vendibilis plausibus,

10 Contemptrix queruli magnanimis fori;

11 lēo *B*, corr. *idem* 12 Iam nulla *addidi*, Ut non
Axt, Fucato *Barth*, Iam puro *Baehrens* 15 interit *b*
16 viderit *Baehrens* 17 leueis *b* 21 elogiis *Baehrens*
22 ser . . *b* 24 attulit *Wernsdorf*

919. 'In *Ms.* nulla distinctio nec ulla nota est alia'
Barth 1 Salve . . satu *Gronovius* 4 Vitæ *Bayer*
Vltā *b* Vltro *Wernsdorf* hospes *i. e. aliena ab* 7 Lau-
tis *b* Raucis *Wernsdorf* unda *b* 8 se *b* te *scripsi*
forcilis *B* fertilis *Barth* fortius *Wernsdorf*. 9 vendita
Barth 10 Contentrix *b* magnanima *B*, corr. *Barth*

Nil non sola potens, ubi
 Furtivis procerum suppliciis procul
 Regnas in proprio sinu.
 Felix, quem teneris mater ab unguibus
 Et regina rapis simul! 15
 Non illum [tumidis] fascibus arduum
 Versat nobilitas mala
 Curarum facilem fluctibus, ut suis
 Orbem sideribus rotet.
 Illum splendida nox et decor improbe 20
 Caecus praecipitant . . .

B. V 410.

III (920)

Postquam fixa solo semel
 Spernit fluctivagos ancora navitas
 In saevum pelagus sequi,
 Quam vitat rabido perniciem mari,
 In t̄suo reperit sinu. 5
 Haerentem tumidis . . . dentibus
 Aerugo propria exedit.
 Ni te desidia sancta quies levet,
 Turbas dum populi fugis,
 Privatis quaties fata tumultibus, 10
 In te ludere pervicax.
 Nos somnus vigilans, [quo placide] fruor,
 Tortis liberat anguibus:
 At presso gracilis Cura manet pede.

16 tumidis *add. Wernsdorf*, populi *Axt* 19 Orbum *b*,
correxi (i. e. ut sua potentia orbem terrarum gubernet)
 20 improbus caecum *Baehrens*.

920. 2 pernit . . anchora *b* 4 rabido *Baehrens*
 graudio *b* 5 In tuto *idem*. Num In sano? repetit *b* (?)
 6 aggere *add. Axt*, nam male *Wernsd.*, validis litore
Baehrens 12 vig. somnus *b*, *transposui* quo placide *ad-*
didi furor *conj. Barth.* labor *Baehrens* 14 vacuis
Baehrens

IV (921)

B. V. 410.

†Ingrati nebulæ †desidie caput
Circumstant trepidum; sors nimia in probos
Incestis facilis annuit ausibus;

Sta contra assiduo pede.

5 Multum turba tenax . . . fidei
Vltra fata furit non docilis fugae
. desider . . . praemio
.

922

APVLEI

B. III 99. M. 225.
B. V 411.

Principium vitae . . obitus meditatio est.
Non vult emendari peccare nesciens.
Immoderata ira fructus est insaniae.

Eiusdem

5 Pecuniam amico credens fert damnum duplex:
Argentum[que] et sodalem perdidit simul.

923

B. I 157. M. 678
B. V 411.

Cerne Arabem Myrrham temerati a crimine lecti
Patria praecipiti linquere regna fuga.
Pone sequens genitor vi vindicis imminet ensis

921. *Obscurum.* 1 Ignavi *Axt* desidii *Barth* dissidii
Wernsd. 2 fors *Baehrens* 3 facilius *b* Constans *Baeh-*
rens 5 sed nocuae *add. Axt.*

922. *Advers.* XV 17 'Sic igitur membranae. *Appu-*
leius philosophus et poeta insignis fuit, cuius hae a scho-
lasticis feruntur sententiae *Eiusdem* haec feruntur . . .'
1 nostrae *add. Meyer* 2 Non em. vult *Buecheler* pec-
cati *Burmam* 3 strictus *b*, *corr. Barth.* 4 credere
Barth. est *cod.* fert *Burm.* 5 que *addidi*

923. *Ibid.* XVI 1 'Epigramma . . . repertum a nobis
in antiquissimo codice Metamorphoseos Ovidianae, quem
Leodii pretio nostrae potestatis fecimus. De *Myrrha* pa-
trem fugiente . . .' 3 'Vide *picturam parietariam in bi-*
bliotheca Vaticana servatam' *Ziehen.* Cf. *Ov. Met.* X 490 sq.

Et premit incestae iam pede Poena pedem,
 Donec mutata in †fontem proiecta figura est:
 Sic quoque non certo lympha liquore fugit.

5

B. I 108. M. 642.
 B. V 412.

924

Cum patrem et patrios ferret cervice penates
 Atque adeo ingentis fata †noverca Asiae
 Romanosque deos Europaeosque triumphos
 Totius et mundi †exsuviis spolia,
 Tros Anchisiades poterat periisse per ignes,
 Haemonia ut virtus tracta erat ante rota.
 At cum flamma furens tetigit senis ora parentis,
 Dissiliit nullis noxia turbinibus.
 Fata operi restant, pietas si sola favebit:
 Invictum in mediis ignibus obsequium est.

5

10

925

B. t. I p. 738.
 M. 558. B. V 425.

LAETI AVIANI

Versus in praesens opus de Mercurii nuptiis

Qui dubias artes per mystica dicta subibis,
 Mercurii doctos volvere disce toros.
 Ille brevi ductu scandet sublime cathedram,

4 Poena *idem*, cf. *Tibull. I* 9, 4. 5 fruticem *Rivinus* fontem *b. cf. Nemesianus Cyneq.* 29, *sed et v.* 6. porrecta .. Myrrha .. fluit *Rivinus*

924. *Ibid.* XVI 1 'Eiusdem generis est in prisco Floratorum codice a nobis repertum *in Aeneam* .. quod olim inter schedas, cum ei omnia mea animam ipsam agens donassem, perperam pro suo ingeniosissimus iuvenis edidit. Est vero istud . . . ' 2 novella *Baehrens* 4 tolleret exuvias *Oudendorp* exul *Ziehen. an* exul agens? 5 Aemonia *b (i. e. Achillea)* Hectorea *Wakker* virtus *i. e. Hector* 9 restent *b* restant *scripsi (i. e. opus est immortalis; Fata = Vita)* Fata perire vetant *Baehrens*

925. *Ibid.* XVIII 21 'in Ms. codice Capellae iam saepe laudato (*quem* 'bonae antiquiorisque notae, quam omnes ut puto hactenus collati' *eod. cap. dicit, sed ubi sit tacet*) . . . ' 1 arteis *b*

Qui lychnos discet, docte Capella, tuos.
 5 Canitiem auctoris auget gravitasque magistri:
 Qui discet libris, hinc cito proficiet.

926

B. III 98. M. 919.
 B. V 412.

Desidiam nolis. sed nec labor improbus omni
 Arridet. dulce est inter utrumque † nihil.
 Ignavam scabies, luctantem iniuria perdit.
 Ille sui, alterius perdidit iste decus.

927

B. M. — B. V 412.

Hinc est quod populus aurum quasi numen adorans
 Audet in ignotum sponte venire nefas,
 Speque lucri totiens excedere ius et honestum
 Sustinet, ut gratis nunc iuuet esse reum.
 5 Ius ruit, ordo perit, sceleri placet ora manusque
 Vendere, quamque inopem, tam pudet esse probum.

928

B. M. B. —
 C S Eecl. Vind.
 XXX 348.

Lux festa sacris vult litari paginis.
 Remove profanos codices.
 Hymno sacrandae luminis primordia,

6 libens *cj. Barth. his Burm.*

926. Ibid. XXIII 22 'Epigrammation vetus, quod e
 membranis de prosodia multa, multa et alia complexis ali-
 quando descripsimus . . .' 2 nihil] mihi *puto* situm
Baehrens

927. Ibid. XXV 19 'Vetus epigrammatarius . . .' *Pe-
 tronii esse suspicatur Baehrens; recte?* 1 adorant *b*

928. Ibid. XXXIV 1 'prope Argentoratum . . . vetera
 rudera Carthusiae perlustramus. Ecce tibi hominem qui . .
 ultro nobis muneratur codicem membranaceum . . Augustini
 . . In fine reperiuntur nonnulla carmina variorum . . Inter
 quae iambus hunc offendi . . .' [*quem Paulino adsignat*].
Cf. similia ap. Barthum XLIV 17 et III 1. 1 litare *b*
 3 nominis *b* luminis *Lebrun*

Quae Christus imperat coli.	
In ore Christus nectar, in lingua favus,	5
Ambrosia viva in guttore,	
Lotus beata in pectore, a qua nescias	
Abire gustata semel;	
Mel in medullis, lux serena pupulis,	
In auribus vitae sonus.	10
†Elin vel plectrum suavis eloquentiae	
Hoc nomine audito redit.	
Cursu vagante, lubrico infortunio,	
Tentationibus Mali,	
Siti et fame, calore et algu mortuis	15
Malagma praebetur potens.	
Penetrare mentis dira desperatio	
Peccaminum ob molem quatit,	
Saevit paterna in viscere imo pravitas,	
Libido succendit faces,	20
Auri cupido molle pectus incitat	
Per fas nefasque cogier,	
Faetentis animus haurit ingluviem gulae	
Venere atque Baccho perditam,	
Cruentus ultor raptat iracundiam	25
Mucrone prompto stinguere,	
Inferre mandat terror infortunium	
Cavere quod possis male,	
Vis impotens sui eicit patientiam	
Et arma quaerit perditam,	30
Fidem sinistra quassat obstinatio	
Felix errorum non diu:	
Hoc ad salutem nomen auditum venit,	
Hoc omne tollit pharmacum.	
Obsessa membra spiritusque daemone	35
Vexatus impurissimo	

11 Elin uel *b* Elingue Barth Chelys vel Hartel
 17—32 enuntiata interrogativa ponit Barth, affirmativa
 Hartel. 18 Peccatorum *b*, em. Barth 19 uiscera *b*,
 em. Buecheler 22 cogere *b*, cogier Buecheler 23 haurit
 Ziehen horret *b* ardet Lebrun sorbet Hartel 32 Felix
 errorum Barth Felix (*i. e. filix*) reorum, Hartel, post reo-
 rum *interpungens*.

Hoc, hoc medelam sortiuntur nomine
 Redeuntque sursum ab inferis
 Cantata diro carmine, et bustis sono
 40 Devota sago corpora
 Vim colligantis perfidam excutiant luis
 Et sana vertuntur domum.
 Compago quem soluta membratim iubet
 Lecto sedere debilem,
 45 Quem caecitas, crux omnium miserrima,
 Addixit alieno pedi,
 Vtroque claudum quem venire poplite
 Videt universa civitas,
 Suis redire gressibus domum queunt
 50 Nomen celebrantes dei.
 Salve, o Apollo vere, Paeon inclite,
 Pulsor draconis inferi!
 Dulcis tui pharetra testimonii,
 Quod quattuor constat viris,
 55 Sagitta melle tinctilis prophético,
 Pinnata patrum oraculis;
 Arcus paternae forte virtutis sonans,
 Miraculis nervus potens,
 Stravere veterem mortē serpentem sua.
 60 Io triumphē nobilis!
 Salve beata saeculi victoria,
 Parens beati temporis!
 Salve, quod omnes caelici, medii, inferi
 Nomen genu flexo audiunt.
 65 Salve unus unus unus in trino deus,
 Salve una in uno trinitas.
 Haec lux Eo cum levata cardine
 Iter diurnum suscipit,
 Haec, cum occidente sol subit curru fretum,
 70 Benedictio me consecrat,
 Crucifixe victor, expiator criminum
 In morte vita praepotens,
 Fac cum supremo sevocabor tempore,
 Ab obruto malis chao
 75 Traducat ista me tibi benedictio,

Quod utile, interim dato;
 Neu se inquieta mentis excruciet mora
 Faetente vincta carcere.

929

B. III 274. M. 1011.

B. —

In senectutem.

Vtilis es nulli, cunctis ingrata, senectus:
 Te Stygio peperit cana Megaera deo.
 Nil adeo firmum est, quod non tua robora frangant:
 Arma stilos cartas saxa metalla deos. 5
 Carmina vivaci membranis illita succo
 Annorum serie debilitata cadunt.
 Ipsa mihi pugnas quae nectere mille solebat,
 Aequales inter maxima dicta suas,
 Numquam sueta nisi iugulato cedere ab hoste
 Inque imis mortes quaerere visceribus, 10
 Virgineis ambita choris, adamata puellis,
 Quamque hostes etiam caram habuere sui,
 Illa caput roseum florenti sandice cincta,
 Languida caeruleo mentula victa situ est.

930

Vide nunc c. 806.

B. III 106. M. 930.

B. V 414.

931

Tempore qui laeto sortem ridemus amaram,
 Certa velut stabiles non dea verset equos,

76 Caro *uel* Carne interim terrae data, Ne *Lebrun*

929. Ibid. XXXVI 11 'In membranis Iacobi de Caesollis Scachorum ludo subscriptum, cum nonnullis Germanis rythmis magistri Fridangi . . .' 'Medii aevi' *Baehrens*
 2 cuna *b* 4 *cf. Ov. fast.* 5, 132 et saxo longa senecta nocet. — deos: *deorum simulacra* 8 Aequaleis *b*
 12 charam *b*

931. Ibid. XL 18 'Elegia prisca, quae in codice Ovidii librorum de Ponto, ultima pagina et dimidia compacta ligneis munimentis inscripta est. Eum codicem . . . scrip-

Cur iidem adverso laetam venamur in aestu?

Ah mea tam bene quod cognita causa mihi est!

5 O qui carorum caput, o carissime quondam,

An potes et miseri nunc meminisse tui?

Est equidem in laetis nemo non promptus amicus,

Ipsa homini adversis umbra inimica sua est.

Tantalus infelix, dicunt, conviva deorum

10 Nunc quoque apud Manes victima sacra Iovi est.

Vsque adeo poenas non delent ultima fata:

Qui cecidit divis, surgere nemo valet.

Scilicet et nobis, qui functo corpore nuper

Dura per antiqui busta fugamur avi,

15 †Perfida felices ostendit regula divos

Et voluit sanctis partem aliquam esse locis,

Non alio exemplo nisi ut eruta turbine diro

Desereret media nos rota fracta via.

Ah mihi praeteritos referant si numina vultus

20 (Non etenim veterem: te, nova plaga, queror),

Vt facili amissos adblandiar ore favores,

Tura ferens dignis carmina laeta diis!

Vt gravis hiberno torrens de monte volutus

Obvia non magna arbuta verrit ope,

25 Saepe domos etiam, saepe addita moenia raptat,

Currens praecipiti per iuga longa via:

Sic semel atque uno nos abstulit improbus ictu,

Mentem etiam et Musis pectora vota, furor.

Altus eram certe: Sortis furor omnia vincit;

30 Obvius ut quisque est, 'tu mihi' clamo 'veni'.

Improbis est, quisquis non haec spectacula cernens

tum norit magnis paginis, estque a nobis Coloniae Agrippinae ante aedem Minorum . . . aere comparatus. De scriptore nihil scio . . . ' Barthio ipsi Hauptius tribuit opusc.

I 344 3 veneramur Pierson 6 mei Burmann tui sc.

amici 8 Inque Baehrens adversus b, em. Schrader

9 dictus Baehrens 12 vivus Burmann! 13 fracto amicus

vivo Baehrens 14 Furva Baehrens 15 Perdita

fallaces o. recula Baehrens 21 sic (abbl.) b eblandiar

Oudendorp 22 carmine puto 27 simul Wernsdorf

Sic nos atq. uno simul Baehrens nos] res Oudendorp

28 vota Burmann nota b 29 vicit Baehrens 30 clamat: abi idem

Fortuna instabili se quoque stare putat.
 En ego nec caros habeo miserandus amicos,
 A quibus auxilio verbave remve petam.
 Vnicus est, qui me non plane spernit egentem; 35
 Cetera contemto supplice turba fugit.
 Quid faciam infelix? quae non nisi in omnibus uni est,
 Sollicitem longo carmine saepe fidem?
 Fracta fides crebro est precibus lugentis amici,
 Hac tamen amissa num mage tristis ero? 40
 Vos superi et, quorum es merito mihi numinis instar,
 Quem numquam posthac spero videre, parens,
 Vnius in gremio spes nostra abiecta sodalis
 Tabet et absentis perdita verba sonat.
 Ille iuuet forsán, sed verba immensa locutis 45
 Facta brevi constant non repetenda modo.
 Scilicet in somnis quae poscunt plurima divos
 In fratrum auxiliis experietur inops.
 Nos ubi praeteritis componimus orsa secuti
 Temporis, his etiam credere fata vetant. 50
 Interea rapit hora — nec est reparabilis — horam:
 Nos lenta placuit tabe perire deo,
 Vt pereunt miseri, quos vitae fructus ademptus
 Deseruit, nulla post reparandus ope.
 Tempore non illo Priamum periisse putabis, 55
 Quo iacuit Teucro littore truncus iners;
 Verum ut Thessalicis circum sua moenia funus
 Hectoreum rapuit fortior hostis equis.
 Non ea post ductos victo ex Oriente triumphos
 Exstinxit Magnum, quae tulit, hora, caput; 60
 Illa illum exstinxit, campis congressa Philippis
 Caesarea populum quae ruit hora manu.
 Scilicet hic vitae finis, qui finis honorum est,
 Cumque sua pereunt prosperitate viri.
 Sic quod heri vixi, quia iam nox altera praesto est, 65

33 charos <i>b</i>	34 auxilium <i>Burmann</i>	35 es . .
spernis <i>Oudendorp</i>	40 non . . ero. <i>Burmann</i>	41 qui
horum <i>Baehrens</i>	44 num absentis? sonant <i>Baehrens</i>	
45 locuti <i>Baehrens</i>	61 Ista <i>Baehrens</i>	62 populum <i>i. e.</i>
<i>partium popularium exercitum. hora congressa audacter</i>		
<i>pro copiis ea hora congressis dictum</i>		

- Non illud tempus, quod modo duco, vocem.
 Quaeque dies sibi vita sua est; cum transiit illa,
 Hesternae non est lux hodierna memor.
 Quare, quem fructus vivendi, vita relinquit:
 70 Nempe quid hoc demto, mors nisi maesta, venit?
 Undique quae laetis si se tristissima monstrat,
 Quid miseris censes nolle parare mali?
 Saepe ferunt venti, saepe est firmissima navis;
 Mutarunt venti flamina: navis obit.
 75 Dum cavet hos scopulos, alios incurrere nauta
 Sentit et est damno serior arte suo.
 Structa quid in magno sunt propugnacula saxo?
 Humano maius saepe labore ruunt:
 Callidus internis se spiritus ingerit antris;
 80 Cum posita rupes sic gravis arce iacet.
 Tuta nec in solido rerum Fortuna favore est;
 Cum minime credas, impulit illa rotam.
 Tum quoque, cum nitido ridet placidissima vultu,
 Turpis in adverso pectore fucus inest.
 85 Elevat incautum, sperantem maxima nutu
 Proiicit, ascendit cetera turba tamen.
 Haec ego qui possum miseris miser ipse referre,
 Non poteram dictis olim adhibere fidem,
 Stulta quia et votis tam credula turba beata est,
 90 Rideat ut miseri magna monentis opem.
 Saepe mihi dixit Paeligni Musa poetae,
 Nunc ego mutata quod vice dico tibi.
 Credite, quis fidum Fortuna videtur asylum:
 Non erit haec vobis, non fuit illa mihi.
 95 Pendet ab axe suo vitae variabilis ordo,
 Nulla sui certa est hora nec ulla fuit,
 Cumque nihil possit longi fuga mobilis aevi,
 Se tamen hac semper mobilitate fugit.
 Sed vitam incertam sequitur miserabile letum,

72 posse *conieci* nolle *b* nosse *Baehrens* 75 hoc *b*
 alios se *Baehrens* 76 saevior *Burmam* 78 Maiore (*sc.*
quam) humano *conieci* ruunt *Burm.*, ferunt *b* 79 Internis ca-
 lidus *Oudendorp* si sp. infremit *Baehrens* 84 averso *b*,
corr. Burmann 85 spirantem *Burmam* 94 hoc *Werns-*
dorf 97 prosit *Oud* 98 Se *b* Sic *conieci*

Humanas inter sola ea certa via est.	100
Stultus et indoctus qui, cum non nesciat, illo Eximi ab innumeris tempora lassa malis, Hoc tamen extremo timet et fugit undique nisu, Quod sequitur fortem quod timidumque premit.	
'Vita tamen dulcis.' quid si magis altera restat?	105
'Mors gravis.' an scimus non graviore premi?	
Altior at miseris cura est, dolor ossibus haeret. Verba cadunt pulcre, pectora maeror edit.	
Sic ego qui medicas aliis dare molior herbas, Nullius credam vulnera nostra manu.	110
Vna sed in cunctis data sunt solatia curis, Sustineant lapso quae mihi membra pede.	
Nulla, licet tenuis linquat spiramina vitae, Absque intervallo sors truculenta fuit,	
Nempe quia est miseris aliquod quoque numen amicum;	115
Qui patitur, nullis spernitur ille deis. Venit ubi ad summum, non progressura ruina est, Sed stetit et retro est viribus acta suis.	
Ipsa quoque e bustis extollier ossa videmus, Cum patria coluit relligione nepos.	120
Diruta murali tormento saxa feruntur: Erigit his alio moenia Marte labor.	
Infelix quisquis nocet infelicibus umquam, Hic meruit nullo tristia fine pati.	
Omne quod hic cernis, tenuis modo corporis umbra est;	125
Vix macie exesis artubus ossa traho. Rarus aperta movet procul internodia poples, Consedit genubus tractus ab ore tremor.	
Sordibus et multo similis squalore sepultis Vix inter vivos larva videnda vagor.	130
Non tamen hoc hostes, non hoc mala numina possint, Vt valeat pronum nox pepulisse caput.	
Anguibus Alcides et caesa languidus hydra Non chortes timuit, grus homicida, tuas.	
Briseis ut rapta est, amor aegrum inclusit Achillem,	135

120 Quae conieci p.] pura *Bachrens* colit haec *Barth*
 127 Varus *Burmam* 133 Languidus *b*, corr. *Schrader*
 134 hostes et tuos *b*, correxi. *Aves intellege Stymphalidas*.
 135 aegrum *Buecheler* atrum *b* aegrem *Barth*

Non metus Hectoreae Memnoniaeve facis.
 Ille sed extincto rediit vigor acer amico,
 Reddidit ut iustus deposita arma dolor.
 Me quoque Fors mihi restituet, moribundaque membra
 140 Viribus ire suis splendida Fata dabunt.
 Tum trucis invidiae furiis ultricibus horrens
 Involvam positis arma virumque malis.
 Interea, ut libitum est, absentibus utere divis,
 Livor, et in nostro gaudia quaere rogo!

932

B. V 16. M. 1027.
B. V 419.

Sera dedit Phoebo fugiente crepuscula Vesper.
 Conticuit mediam rerum confectio noctem.
 Exoriens tenebris dilucula restituit sol.
 Tempora sol revehit, nox cedit tempora delens.
 5 Nox accensetur soli ceu luna diei.

933

SYMMACHVS

de Boethio

B. II 137. M. 265.
B. V 419.

Fortunae et virtutis opus, Severine Boethi,
 E patria pulsus non tua per scelera,
 Tandem ignotus habes qui te colat, ut tua virtus,
 Vt tua fortuna promeruitque sophos.
 5 Post obitum dant fata locum, post fata superstes
 Vxoris propriae te quoque fama colit.

140 Fata *Ziehen* fata *b* 142 ora virosque *Bachrens*

932. Ibid. LVI 10 'Glossae memorabiles (*in Boethium*)
 veterrimae hae sunt . . . Diluculum] non amplius nox, sed
 tenebrae rarescentes. Vnde sunt versus . . . ' 2 media
 . . . nocte *conieci*

933. Ibid. LVI 10 'ex eodem codice . . . ' Symmachius
b 3 Tandem *b*.

B. II 17. M. 697.
B. V 419.

934

Mille post annos quater atque centum Graeciae vindex capit arma mundi Et superborum gravis arma regum Diripit audax.	
Ille non magno genitore magnus Indiae reges Mediaeque, Parthos, Bactra cum Poro Ecbatanosque parvo Milite vicit;	5
Vincere ingentes animis et ausis, Non docens gentes numero et metallo, Vi celer, virtute valens, profundo Pectore doctus.	10
Hoc magister te docuit ministrum, Nam volens parere, regit deinde. Poenitet tempus abiisse tantum Absque Camena.	15
Scribit in pectus bona dicta rector, Praecipit doctor pietate tota. Sic Alexander simul et magister Omnia vincunt.	20
Ast ubi totum tenuit sub uno Orbem habens sceptro, sibi victus ipsi Corruit. vicit Babylon triumpho Te muliebri.	
Sic Clitum ad Bacchi necat [udus] aram, Sic deum temnit iuvenis protervus, Sic duos et iam decem habens reliquit Sceptra per annos.	25
Ter decem vixit iuvenis per annos Additis tantum tribus aut duobus.	30

934. Ibid. LVI 14 'In codice quodam priscis litteris exarato . . . in Alexandri Magni vita, incerto auctore, fabulis prodigialibus ridicula . . . ' 2 inunctae *Iacobs* 3 gravia de *Rooy* arva *Iacobs* 5 non] de *Burmann* 7 Ecbatanisque *Meyer* 13 minorem *Baehrens* 15 perisse *idem* 22 ipsi *scripsi* ipso *b* ipse *Burmann* 25 Clytum *b* *udus* *add. Burmann* 26 deum *i. e. Bacchum* 27 Sic *scripsi* *Vt b*

Vivus exarsit, moriens flagravit
Orbis in illo.

Non satis mundus fuit unus illi,
Nec satis quisquam fuit unus illi.

35 Maximus princeps sine fine: Baccho
Finis in ipso est.

935

B. VI 92. M. 1142.
B. V 420.

Vt placidus noctu tibi Morpheus adsit, oportet,
Vt faciat laetum sobria vita diem.

Qui laesere diem, laesere tyrannida somni.

Hic furias, quo se vindicet, ultor habet.

5 Casta placent somno; mala sunt insomnia praesto,
Ebria lux foedis cum fuit acta iocis.

936

B. I 137. M. 664.
B. V 420.

Quos paribus nutrix eadem pavisse papillis,
Pectore quos uno genitrix gestasse probatur,
Discidiis indiscissis in mutua saepe

Vulnera non una perituri clade ruerunt. —

5 Quos post longaevos discordia deserit annos,
Vt post commissas iunxerunt foedera dextras,
Constantis dederunt documenta frequenter amoris.
Thebanum nullo linquit discrimine Tydeus;
Tydea nullo umquam Polynices Marte relinquit.

935. Barthius comm. in Stat. Silv. V 4 init. 'Vetus epigramma, e membranis olim hospitis nostri Coloniae Agrippinae, Michaelis Maserelli, descriptum . . .' 2 faciunt et vina *Burm.* 6 faedis *b.*

936. Id. in Stat. Theb. II 365 'Adscripta minuto Thebaidis codici litteris non plane minutis et perquam veteribus; ut codex ipse etiam non unum seculum vivendo transmisit . . .' 1—4 ad *Eteoclem et Polynicem pertinet* 3 dissidiis *b.* em. *Buecheler* saepe *b* saevi *Burm.* 4 non] mox *Pierson* per l. d. dirimit a. *Baehrens* 6 Ut *idem* Aut *b* 7 documenta frequenter Amoris dederunt *b*; *transpos. Burmann.*

B. I 2. M. 560.
B. V 421.

937

Mars gravis armorum, Pluto moderator Averni est,
Neptunus maris imperio dominatur, in astris
Imperium Iovis est; regnat vacuo aëre Iuno,
At Venus in terris et ubique, Cupidine cincta.

B. II 263. M. 352.
B. V 421.

938

Vt Venus in terris, in aquis dat iura Cupido,
Sic Musae memores servant per saecula libros;
Sic comes armorum crescit per carmina Fama
Nec sinit aeternis occumbere scripta coronis.
Pallas amat Musas atque ornat laude Camenas. 5
Bellorum vivit placatis gloria Musis.
Et Veneris constant iuncta cum Pallade Musae
Imperio. sic cuncta regit divina Voluptas.

B. I 52. M. 608.
B. V 421.

939

Matronam magni vehit ardens pavo Tonantis.
Ad Veneris currum iuncta columba cygno est.
Pallada bubo vehit, sed eam rota nulla figurat.
Anguibus alma Ceres Persephoneque venit.
Delia cum Luna est gemina provecta iuvenca. 5
Venatrix cervas virgo Diana tenet.

937. Ibid. III 436 'Versus antiqua manu margini
praeclari codicis [*Statiani*] adscripti . . .' 4 Et *b* At
scripsi

938. Ibid. III 436 'In aliis membranis, ubi et Fortu-
nati et Ausonii quaedam (Praeonii [*sic*] adiecto nomine)
offendimus, hos reperi . . .' 3 Sed *Buecheler* 3 coronis
i. e. gloriae ruinis *vel* lituris *Burmann* tenebris *Buecheler*
5 ornat *Oudendorp* armat *b*

939. Ibid. IV 480 'Vetus apud nos epigramma . . .'
2 iuncta *Barth* blanda *b* 3 uehat *b*

940

B. I 126. M. 655.
B. V 422.

- Thessalici proceres iunctis virtutibus Argo
 Magnificam aedificant fatiloquamque ratem.
 Hac, ope ventorum, Iunone et Pallade faustis,
 Auratum referunt trans freta longa pecus.
 5 Omnis in hac picta est virtutis imagine forma.
 Hanc labor acer opus grande parare iubet;
 Cumque opus effectum est, ventis piger indiget usus:
 Hi tibi Fortunae dant rapiuntque rotam.
 Iuno notat nummos, sapientia Pallade constat:
 10 His ducibus tandem gloria parta venit.
 Niteris incassum nec te aurea praeda sequetur,
 Hic nisi te ternus dux super astra vehat.
 Quid facias igitur? Fortunae gloria servit,
 Divitiis servit, servit et illa libris.
 15 Ora igitur divos, ut sis felixque bonusque;
 Vt doctus, Musas irrequietus ama.

941

B. VI 89. M. 288.
B. V 422.*Patricio vel Patrilo nescio cui adscriptum*

- Vere novo florebat humus, satus aethere sudo
 Imbre maritatum vegetabat spiritus orbem.
 Ipsa quoque aetherea deducta propagine flamma
 Visceribus suffusa cavis nova germina largo
 5 Vrgebat gremio reparans elementa calore.

940. Ibid. VI 23 'Inter cimelia nostrae bibliothecae
 exstat . . .' 6 Hanc *sc. virtutem* iuvat *Baehrens*
 7 ausus *Baehrens* v. 9. 10. 7. 8 *idem* 10 tandem b
 14 et ipsa *Meyer*

941. Barthius comm. in Claudian. epithal. Palladii et
 Celerinae v. 142 p. 462 sqq. 'Scida vetus, in Mediomatri-
 cum quondam nobis metropoli inter oblatas temere mem-
 branas redemta, quae Epithalamii cuiusdam initium habet
 . . . cuius titulus Patricium aut Patritum quemdam aucto-
 rem praefert, scriptorem utique veterem nec improbum;
 modo ne dignitatis id fuerit vocabulum, vero scriptoris
 abroso, ut arbitrari quis poterit, initium ipsum mem-
 branae deficere contuitus . . .' 3 aethereis b -ea *Burm.*

Latonae geminum numen, Cythereius ignis,
 Iuppiter ipse parens et Maiæ mobile pignus
 Temperie unanimi, secluso frigore tristi
 Saturni veteris, mundi per aperta nitebant: 10
 Cum Venus Idaliis comitata sororibus exit,
 Thessalicos visura Lares, ubi florida Tempe
 Perpetuis faciles conservant cultibus hortos.
 It Natura comes lactenti feta papilla,
 Vnde venit vitale decus; prope Gratia blando
 Intuitu invergit florem nascentibus herbis. 15
 Ante deam tenui decurrit veste Voluptas,
 Ostentans revocansque nitentia membra tegendo,
 Purpureas croceo suras evincta cothurno,
 Speque sua maior nullaque imitanda figura.
 Blanda manu implexam tenet hanc ducitque canendo 20
 Aethereas Siren iterabile carmen ad auras.
 Ad iuga blanda sedet niveas moderata columbas,
 Non satianda bonis, divæ soror alma. Cupido
 Aliger obsequio stipat puer; agmen Amorum
 Claudit agens choreas pictis exercitus armis. 25
 Arrident late toto revolantia mundo
 Sidera, blanditu dominam venerata sereno.
 Ipsa levi residens curru, mitissima divum,
 Ventilat afflatu caelum Zephyrisque remissis
 Mulcet agros lenique astris adremigat aura. 30
 Protinus ut liquidum Phoebi iubar ore recussit
 Progressamque deam docuere elementa favendo,
 Lydia qui cedente reliquerat arva sorore,
 Obvia pampineis Liber rapit agmina thyrsis.
 Ditia Pactoli superat Peneüs amnis 35
 Munera, clarus aquis nitidum stagnantibus aurum.
 Exsultant Dryadum faciles deliria Fauni
 Et Satyri, sub utroque deo promptissima pubes.
 Corniger hos stimulis implet puer, aethera clangor
 Verberat et crotalis responsant tympana pulsu. 40

13 foeta *b* 21 seiren *b* 22 sedens *Baehrens* sedet
b 27 blandito *b*, corr. *Burmann* 31 recessit *Werns-*
dorf 36 stagnantibus *b*, i. e. stagno vel latice suo
celantibus stillantibus *Wernsdorf* 40 pulsus *Bur-*
mann

Ecce pater pando recubans Silenus asello,
 Cui lacer a summo pendebat cantharus armo
 (Vina per os hirtaeque fluunt compendia barbae),
 E numero comitum Veneris vestigat et olim
 45 Captus amore petit festino Chlorida voto.
 Nympha retro cedens dum spes alit inque furentem
 Blanda micans oculis refugit pede, libera lusu
 Turba favet totoque fremit petulantia coetu.

Hic subito volitans sparsas rumore per umbras
 50 Fama movet mentes incertaque murmura portat.
 Orta dehinc largo narratur fabula motu;
 Non videt auctorem, sed sentit quisque refertque
 Atque audisse putat, nec primus in agmine toto est:
 Mane sub Eoo, dum divae castra moventur,
 55 Elapsum pennis et inobservata ferentem
 Per liquidas Hymenaeum auras vestigia Romae
 Advertisse pedem subitoque redire tumultu.
 Ipse aderat pompanque trahens victosque iugali
 Quos inconsulta coniunxerat arte Diona,
 60 Auspicium iuvenem atque aquaevae pectus Aellae.
 Illos prima patrum generosae stirpis alumnos
 Nobilitas tota pridem celebraverat urbe
 Et species morumque opulentia compta nitore;
 Nec semel Arcitenens tentarat spicula castis
 65 Indere pectoribus, matris molimine magno.
 Olli florebant studiis Helicone potito,
 Nec chorus Aonidum nec sanctae Palladis ardor
 Nec pater ipse iugi cuiquam maiore favebat
 Ingenio. par cura animo, labor otia nescit
 70 Improbus atque altis urit praecordia flammis.
 Gloria, ab excelsa Laus intemerabilis arce
 Monstrat iter, quo celsa petunt fastigia rerum
 Semideae mentes, puro stirps prosata caelo.
 At teneros aevi nec adhuc puerile sonantes

45 festina et uato b, corr. Burmann 49 sparso . .
 urbes Burmann; sed Laudes Pison. 224 Ziehen confert
 51 Aucta Baehrens 58 vinctos Burmann vincolo Meyer
 59 Dione Burmann 61 alumno b 66 potiti
 Burmann 68 iugi corruptum 70 altis scripsi
 aliis b almis Baehrens

A primis fausto sociarant omine cunis 75
 Solliciti longa de posteritate parentes.
 Hinc puer elusa iuga Calliopeius illis
 Nexuerat domina laetamque ferebat ad aulam
 Luctantes rapiens iuvenes, immane tropaeum.
 Indignata tamen risit dea; nec tibi tantum 80
 Saepe licere velis, nimium studiose pudoris,
 Maternos nimium, puer, amplexate rigores.
 Protinus instaurant pompae genialis honorem
 Deflectuntque viam pelagoque advertere certant.
 Ales at e medio revolans Concordia coetu 85
 Iungere nunc dexteras, nunc oscula pangere mandat
 Primaque perpetuis mysteria tradere curis.
 Ipsa pharetratos urget dea Pronuba fratres,
 Sancta Fides, flectant choreas ad moenia Romae
 Et patrios laeto repetant rumore Penates, 90
 Vnde ante ora suorum et avitae in sedibus aulae
 Testentur fixum foedus thalamumque coronent,

B. III 117. M. 922.
 B. V 425.

942

Quod cernunt oculi, deus est: fons nempe deorum est.
 Maiestas caeli vertitur orbe suo.
 Terra gerit gremio sese caelique suoque
 Et finem ingentis monstrat uterque globi.
 At quae se pelago tradit natura videndam, 5
 Luminibus dicit: 'non ego finem habeo.
 Omnia me circum, super, omnia fundit aquae lex:

75 sociarunt *Meyer* 77 iam *Cythereius Burmann*
 81 uelit *b, em. Burmann.* 85 *Alitem fingi Concordiam*
a poeta, notandum. — *Post 92: Hactenus schedae ve-*
teres, quibus, pagina una interioris, insunt alia deinceps
minime ad hunc Apollinem facientia, potius ad Marcelli
illum . . . medicamenta membrorum docentis.' Francisci
cuiusdam Patritii eclogam in cod. Urbinate 368 extare
A. Maius praef. ad Perotti fabb. testatur: at catalogus a.
1902 editus tacet de ea.

942. *Ibid.* in III consul. Honor. v. 23 p. 541 'Epi-
 gramma vetus . . .' 5 se in p. *b*

- Sic nusquam immensi terminus Oceani est.
 Hic oculos igitur rerum in primordia mittis,
 10 Exspirant omnes hic numeri atque notae:
 Nascitur hinc quicquid moritur retroque recedit;
 Huc redit, aeterno quicquid in orbe perit.
 Hoc perimit flammam elementum, alit evocat auget,
 Omnis abest sapiens aequae Thaletae procul.'

943

B. M. B. —

- Collisi silicis chalybem vigor urget in ignem
 Et flammam inter se quassa metalla vomunt.
 Durities vitae fortunaeque improba virtus
 Vitam emendantem scit generare preces.
 5 Sic anima in vivi scintillas emicat ignis,
 Et sua fert miti damna levanda deo,
 Sic quoque naturae generant contraria lucem,
 Factoris pateant ut monumenta dei.
 Sic Ratio sese peccantem cernit in usu,
 10 Admonet et superi lux peritura poli.

944

B. M. B. —

- Fortiter in vita mortem contemnere iactant,
 Quos Fortuna suis pulverulentat equis.
 At quibus alba dies procedit tramite laeto,
 Dulcius aetherea nil sibi luce ferunt.
 5 Omnia sed passae nunc hoc, nunc tempore in illo,
 Communi superos mens prece cuncta petit.
 Quicquid in hospitio succedat corporis isto,
 Sidere vel retro vota ferente cadat.
 Vnius ambitio non est expleta senectae,

13 Hec *b. num* educat?

943. Aeneas Gazaenus ed. C. Barth 1655 p. 102: 'Exstat in schedis veteribus apud nos epigramma istud . . .'

944. Aeneas Gazaenus ed. C. Barth 1655 p. 121 'Mimini veteris poetae Drosithei vel Dorothei hoc epigramma legere, hactenus quidem ἀνέκδοτον, qualibus scatent scrinia nostrarum opum.' 5 *Num* passim?

Centum annos etiam prima iuventa cupit.	10
At cui canities sparsit iam sera capillos, Deficiunt toto quem sua membra gradu, Sena licet vitae vicennia compleat, optat Sperat et aetates addere posse decem.	
Has quoque si addiderit, semper sitit insuper unam; Unus in immensos, si queat, annus eat.	15
Nemo satur vitae mensa discedit ab ista, Incusant omnes fata retroque vident.	
At quia nulla dies ars virtus prorogat istos, Hoc patitur meriti nescia Vita sui.	20

APPENDIX.¹⁾

945

Epitaphium Hannibalis

Primus in Ausonios scissis ex Alpibus agros
Hannibal inrupi, bellorum qui artibus omnes
Excessi et diris attrivi cladibus urbem.
Poenorum potui solus tardare ruinas.

Epitaphium Scipionis

5 Hannibalem et longos fregi Carthaginis ausus
Scipio, Romano medium qui circiter orbem
Adieci imperio libertatemque labentem
Firmavi, despector opum, servator honesti.

Sequitur:

Tempus adest. facias, tibi si facienda videntur,
10 Quae peto, Laurenti. sis memor ergo mei. N.

946

AVSPICII

episcopi ecclesiae Tullensis ad Arbogastem comitem
Treverorum.

Praecelso expectabili his Arbogasti comiti
Auspicius qui diligo salutem dico plurimam.

945. *Ex Riccardiano 981 s. XV fol. 13^v post c. 832
et 667, fortasse inedita, nescio an antiqua* 2 q, ui
5 cartagis 9 sq. alio atramento scripti 10 erga cod.

946. *Excerpti ex Monum. German. hist. Epist. III 1, 135.*

1) *Hoc loco quaedam composui, quae suis locis omisi.
Poteris tamen fortasse aut plura aut pauciora expectare.*

Magnas caelesti domino rependo corde gratias, Quod te Tullensi proxime magnum in urbe vidimus.	
Clarus etenim genere, clarus et vitae moribus, Iustus, pudicus, sobrius, totus inlustris redderis. Pater in cunctis nobilis fuit tibi Arigi- us: Cuius tu famam nobilem aut renovas aut superas.	15
Congratulandum tibi est, o Trevirorum civitas, Quae tali viro regeris antiquis comparabilem. De magno origo semine descendit tui nominis: Certe virtutis eius est, ut Arbogastis legitur	25
Fuit in armis alacer ille antiquus: verum est: Sed infidelis moritur et morte cuncta perdidit. Hic autem noster strenuus, belligerosus, inclitus, Et quod his cunctis maius est, cultor divini nominis.	33
Vnum repelle vitium, ne corda pura inquinet, Quod esse sacris scribitur radix malorum omnium: Cupiditatem scilicet, que in alumnos desaevit sqq.	41

947

RVRICII

Sancto Ruricius cliens patrono, Sedato, monitis parens paternis Grates concinit et refert salutem. Quem blandis precibus rogat timendo Ne fors displiceat levis camena Tanti iudicio minor magistri.	5
---	---

Floruit Auspicius c. a. 470 p. Chr. Monet, ne avaritiae Arbogastes se dedat. Nihil mutavi.

947. *Ex Auct. antiquiss. VIII 323. Floruit Lemovici c. a. 500 p. Chr.*

Hos tu luminibus libens recurre,
 Hos sanctis manibus frequens revolve,
 Hos tu dum relegis, mei memento.
 10 Me semper recolat canatque lingua
 Et mens me teneat, sopor retentet,
 Me semper recinat tuum labellum.
 Hos tu visceribus piis reconde,
 Hos tecto residens viamque carpens,
 15 Hos inter calices toro recumbens
 Et parcas epulas cibosque dulces
 Antro pectoris et medulla cordis
 Inclusos recita canente mente.
 Sic nos et mutuos videre vultus
 20 Et vivis tribuat referre verbis,
 Quae nunc intima pectoris fatigant,
 Largitor deus omnium bonorum,
 Christus cum patre sempiterno regnans,
 Sancto spiritui dignantes hymnos.

948

A Rusticio commemoratum

Virgilium vatem melius sua carmina laudant,
 In freta dum fluvii current, dum montibus umbrae
 Lustrabunt convexa, polus dum sidera pascet.
 Semper honos nomenque tuum laudesque manebunt.

949

AVDACIS

Cur mihi fons orbis parvo sermone meavit?
 An minus apta suis speravit corda fluentis,

948. *Ex C Scr. Eccl. Vindob. 31, 199. In opere musivo ad Vergili imaginem erat appositum. cf. Aen. I 607sqq.*

949. *Quamquam est in Augustini epistola 260, tamen affero quia is heptametrum v. 5 vituperat.*

Cum pateat mens omnis aquis spectetque loquacem
 Religionis opem? gratos dat sensibus imbres,
 Expectat quos plena fides Christi de stipite pendens. 5

950

Possidonius 1

Hic specular renitens fert et crystallina mira

Quidam poeta 2

Et raucos timuit discernere damma molossos

Virgilius 3

Sole recens orto numerus ruit omnis in urbem
 Pastorum, reboant saltus silvaeque cicadis

Quidam 4

. . . . Terramque inpresso syrmate verrat

Pauli Quaestoris 5

Tartaream in sedem sequitur nova nupta maritum . . .
 Arbiter aurarum qui fluctibus imperat atris . . .
 Oceanum rapidis linquens repetensque quadrigis . .

Ambrosii 6

Dumque colorati rutilat plaga caerula mundi

Quicquid Romani valuerunt perdere mores. 7

950. *Versus varios ultimo loco composui, quibus addere poteris, quae Baehrens collegit Fragm. poet. Roman. p. 388—403. 1—4 e glossario codicis Phillippici 4626 s. XII ed. Ellis (cf. et praef. fasc. I, XXVII). 5. 6 apud Aldhelmum p. 281. 238. 289 („in gratiarum actione“). 267 Gil. 7 ap. Gelasium papam C Scr. Eccl. Vindob. 35, 458.*

8 **De diverso usu hominum tres versus**

Mille hominum species et mille discolor usus;
 Velle suum cuique est nec voto vivitur uno.
 Dissimilis cunctis vox vultus vita voluntas.

9 Spicula curvato pelluntur ferrea cornu.

10 Gramineo, formose, iaces sine coniuge lecto.

11 Omne quidem nimium semper vitare memento.

12 **Bruti ad Dianam**

Diva potens nemorum, terror silvestribus apris *sqq.*

13 **Ad eum cum quo cenabat**

Boletos solus sumens atque ostrea voras:
 Boletum qualem Claudius edit, edas.

14 **Sibyllae poetridis**

Tunc ille aeterni species pulcherrima regni . . .
 Denumerat tacitis tot crimina conscius ultor . . .
 Vivat ut aeterno bonus ac malus ardeat igne . .

8 e *Petropolitano F* 14, 1 s. VIII—IX fol. 143 (cf. *Venantius ed. Leo p. XII*), 1 et] set 3 uoluntas uita cod.
 9. 10 in *Sangall.* 899 et *Reginensi* 421 s. XI cum *Ovidii disticho a. am. III* 249 sq. iuncti 11 *Theodericus de Amorbach: Quidam veterum ait: Omne . . cf. Diss. acad. Berol.* 1894 II 10. 12 *Sic Cantabrigiensis Caius coll.* 230 s. XIV ex. cf. *Nunt. acad. Vindob.* 143 VIII, p. 13. *Anti-quumne?* 13 e *Lipsiensi I* 74 s. X. v. 2 = *Martial.* 1 20, 4. 14 apud *Aldhelmum p.* 231. 245, 16; 30 G.

ADDENDA ET CORRIGENDA.

Ad Fasciculum I.

p. XIII. Salmasianum in Hispania scriptum esse L. Traube contendit Philol. 54, 124.

p. XXXIV. Thuaneum Par. 8071 saeculo X ex. vel XI in. tribuit Delisle, cf. et De Rossi Inscr. christianae urb. Romae II 1, 242.

I. Carminis eius reliquias alias, quae restitui possint, Oxonii in bibliotheca esse dicit Scott, Fragmenta Herculansia (a. 1885). Cf. et Ihm Mus. rhen. 52, 129.

1. 2. Adde cod. Sangallensem 397 s. IX med., Paris. 16236 s. X (contuli partem) et 2772 s. X—XI. Bernenses mihi contulit *H. Hagen*. Olim in imonasterio S. Oyan in monte Iura sito codicem fuisse et haec et alia carmina ex nostris continentem ex catalogo saec. XI scripto novimus a Delislio, Cabinet des mss. 3, 385 edito, haec memorante: „*Codex ubi sunt . . versus cuiusdam de Tarquinio et Lucretia* [c. 787?]. *Item libelli Catonis. Item versus septem sapientium* [351?] *et versus de novem Musis* [88? 664?]. *Item versus duodecim sapientium de quattuor temporibus anni* [567—578]. *Item conflictus veris et iemis* [687]. *Item epigrammata Nasonis de libris Virgilii* [1]. *Item exastica Sulpitii de eisdem libris* [653]. *Item thetrastica in eisdem libris* [2]. *Vita Virgilii eum epitafis eius* [507—518]. *Versus Octaviani Caesaris de Virgilio* [672]. *Item epigrammata diversa, inter quae versus Endelici de moribus boum* [893]. *Item Avigenii* [l. Aviani] *liber fabularum. Item Enigmata Symphosii* [286].“ —

Praef. v. 1—2: 'sic et Ovidius' Beda sentent. philos. (Migne 90, 987). Monosticha c. 1 et c. 2, 1—4 in Vaticano 1575 s. XI ad recensioem *E* vergente sunt.

4 a multis tractatum est; cf. inter alios M. Ihm Mus. rhen. 52, 208. Weyman, Jahresber. 93 (1897), 174.

v. 96 'subrepta Proserpina matri'; sic emendavit Usener.

v. 102 'portaret' recte *P*.

5. 6. cf. *P*. v. Winterfeld, Philol. 58, 288.

6^a. An omittere debuerim hos utpote Scoti monachi versus nescio.

7—388. Coniecturas proposuerunt Traube Philol. 54, 124 sqq., Ziehen ib. 59, 305 sqq. et 63, 362 sqq. et Mus. rhen. 53, 271 sqq. Petschenig Philol. 48, 562 sqq. alii. Imitationes investigavit plurimorum Anthologiae carminum M. Manitius Philol. 51, 156 sqq., Mus. rhen. passim, ad.

7. cf. Ziehen Philol. 63, 368.

20, 166 sq. lege: 'p. ne n. a. Incidat'.

26. Adde libros s. IX: Paris. 2832 et Sangall. 397.

29. Avitus episcopus Viennensis (mortuus a. 523) '*Epigrammata de diversis causis*' scripsit: idemne est?

30. cf. *Studia Vindobonensia* I 61.

32. Ad lectum in theoxeniis adhibitum refert Ziehen.

82, 10: cf. c. 499. 11: cf. Petron. c. 137, 1.

83, 88 'Cocyto fundere' Traube.

88. Abrincensis 229 s. X—XI libro C simillimus est. De codice S. Oyanensi cf. ad c. 1.

89 adn. 'num Flori?' dele.

91 cum 91^a cohaerere evicit De Rossi Inscr. chr. II 1, 240: 'e portis ecclesiarum *vela* acu picta, litteris quoque insignita pendebant'.

92 in sepulcro, 93 sub pictura scriptum erat; 93, 1 'negando' lege cum *A*.

120, 2 'Vitae' Ziehen (cf. 'Vitenses' 149, 3). Filocalus ipsas thermas, non carmen 'condidit'.

123 cf. Sedlmayer, Stud. Vindob. II 150.

124, 2 'Ut' *A* recte.

135, 2 'Perdidit' Hagen.

160 adn. 3257 et XI—XII lege 3252 et IX. iacet] 'iaculo' Hagen.

181 adn. 'et pica'] lege: 'et pico'. Sofocles: sic cod. Phillippicus 4626 s. XII (Ellis). Cf. Mus. rhen. 50, 316. 52, 212.

198, 34 l. 'Securo'. 38 iac.] 'Lacaenae' Traube.

199 cf. Ihm Mus. rhen. 52, 205.

200 cf. Froehner, ib. 47, 295.

217, 2. 7 circiter a. 800 imitatus est poeta de Karolo et Leone papa: Manitius Philol. 51, 157.

221: cf. CIL VI 5 (falsae) nr. 2* i.

238: 'In codice Scriveriano Nasoni tribuitur' Burmann. Is est codex ipse *A*, qui scilicet 'De ouidio' falso inscribit.

253: cf. Tolkiehn, Ann. philol. 1897, 615.

256 sqq. adde Vaticanum 1575 s. XI. Apud Venantium c. IV 11, 10 legitur: 'mellificatis, apes'.

268. Adde Sangallensem 397 saec. IX med.

284 'De ancla' Traube cum *A*; i. e. de rota aquas hauriente.

286. cf. Manitius, Philol. 51, 158 et Add. ad c. 1. Sangallensis 450 s. IX. — 'Enigmata siphusii phisici' Angelicanus V 3, 22 s. XI, quem contuli. Recensionem II Symphosio abiudicat Huemer; Stud. Vind. III 143. v. 16 'decoramine' Ziehen; 25 'Ingenuum' Froehner; — 61 sic mutavit Iulianus Toletanus: 'Vivo nocendo quidem, sed me manet exitus idem' (!). — 149 'habeo' recte α ; 237 'sopes' recte Petrop. — Aldhelmus quid Symphosio debuerit cf. Manitius, Nuntii acad. Vindob. 112, 583; quid aenigmasin c. 481 ib. 611.

287, 9 ut amavit] 'autumavit' legendum puto. — In Luxorio Froehner, Traube, Ziehen multa proposuerunt locis supr. laudatis.

316, 7 adn. tum] l. 'dum'.

351. cf. Add. c. 1.

362, 1 'Quid' recte *A.*

377, 15 'Haec, Tibilis, monumenta tibi' Ziehen de oppido Africae recte cogitans.

374, 6 'archisophus' iam Petschenig Philol. 48, 563.

378 sq. cf. De Rossi, Inscr. chr. II 1, 240.

378, 5 'lomenta' v. Winterfeld.

388^a (cui ex adn. v. 17 addendus est) imitatus est [Colum]banus, ex quo e Vossiano graec. q. 7 s. X sic ed. Duemmler Nov. Arch. 6, 190:

'En silvis caesa fluctu meat acta carina

Bicornis Hreni, et pelagus perlabitur uncta.

Heia, viri, nostrum reboans echo sonet heia!' *sqq.*

390. Adde Casinensem 320 s. X—XI (Nunt. acad. Vindob. 71, 141, ubi carmen ex eodem editum est). — v. 29 'cavanus' recte Cas. MG. v. 15 'despectis' recte Monacensis 22227 s. XII.

392. 393. Adde Phillipicum 1869 s. IX, Bernensem 167 et Cantabrigiensem Trin. O IV, 11 s. IX—X, Bruxell. 10470/3 s. X, alios. Parisinum 9344 s. XI fol. 41 v. ita contuli: 'Hos uersus Nero imperator cōposuit [392]. 2 Ypolite. v. 8. 7. 5. 6. 8 mesus.. archas 7 Ypicli.. doracli. *Ubique* ebalus et T(h)entras. — P: cf. Stud. Vind. 3, 304.

394. 395. Collati sunt etiam Phillipicus 1869, Sangallensis 250, Vaticanus 645 saec. IX, Palatinus 487, Urbinas 290, Valentianus 330 bis, s. X, alii. — Rectissime Froehner artificium observavit (Mus. rhen. 47, 300), quo singuli versus tot litteris constant quot diebus constant menses. Itaque v. 5 cum libris 'exagona' legendum, ut versus Maium inlustrans litteras habeat 31; v. 12 'hiemps'; v. 3 non 'reducti' sed 'reduce' ('reduci' libri); ideoque recte se habet 'de numero dierum' in inscriptione.

395, 16 Mico Ovidio tribuit.

396—479: Ziehen quosdam locos tractavit Philol. 57, 409 sqq. Mus. rhen. 53, 273 sqq.

405, 417, 418 Hrabano Mauro nota erant.

405, 11 'Artubus [hic] iaceo' nunc propono, cui 'Mens tecum est' v. 12 opponitur. 'telluris' opponitur 'nulla humo'.

408, 1 cf. Ausonius p. 88, 33 P.

414: CIL VI 5 (falsae), 2* l.

417, 6 Cleopatra 'immo Artemisia' v. Wilamowitz Herm. 34, 638.

447 adn. 'Vind.' adde 2521.

458, 6 lege 'simplicitate'.

469, 2 'I, iuvenis' v. Winterfeld Philol. 55, 190.

Ad aenigmata c. 481

481. Haec aenigmata ut accuratius hic tractem, fit et insigni W. Meyeri opera in Actis acad. Monac. cl. I, XVII 2, 265 sqq. (412) edita, quae olim me fugerat, et codice *P* = Phillippico 1825 nunc Berolinensi 167 s. IX—X nunc demum noto, cuius collationem a me institutam infra edam. Est is codex optimus eius classis quae ex *L* nota erat, non tamen ubique aequat bonitate classem libri *B*. In universum igitur sequemur *B*, sed in partibus ibi deperditis *P* magis etiam quam *L*. 'Metrum Marci Porci Catonis [i. e. Disticha Catonis] et 'Aenigmata Tullii in codice *I*' ineunte saeculo IX erant in bibliotheca Augiensi, cf. G. Becker, Catalogi antiqui 6, 332 p. 10. Philol. 58, 290.

In arte scriptoris exploranda multa invenit Meyerus. Non tamen satis rationem habuisse videtur eorum versum, qui ut v. 14

'Et pia defectu me mater donat ubique'

prorsus ad iustam hexametrorum normam facti sunt, vel ut v. 38 et 6

'Verbero nam cursu, visu quem cernere vector'⁽⁻⁾

'Calida sed cunctis salubres porrigo victus'⁽⁻⁾

semel bisve leviusculo vitio ab ea discrepant. Tales versus inter v. 1—78 sunt non minus quam 46 (5 + 17 + 24) et ab his proficiscendum puto. Poeta igitur qui *Symphosium* aperte imitatur, hexametri latini leges normamque vel noverat vel saltem sentiebat; at idem usu dicendi populari valde trahebatur. Ex hac coniunctione factum est, ut vim positionis, prosodiam¹⁾ syllabarum elisionemque saepissime neglegeret²⁾, idem autem primam omnium versuum syllabam cum accentu efferret (nam initia 'Me páter' 'Florígeras' quae Meyeri leges admittunt, a quovis hexametro abhorrent), accentumque verborum vix aliter tractaret atque poetae priores: nam in media parte versuum consulto eum neglexit, in ultima servavit, in prima secundum normas usitatas vel neglexit vel servavit³⁾. Ita non solum legendum est:

'Et pia défectú | me máter dónat ubíque'

sed etiam (v. 9. 145)

'Oculi nón mihí | lumén osténdere póssunt'

'Náscimur álbentibús | locís sed nígrae soróres'

(sic cum *B* scribendum, cf. *Mírántibús* 289, *rogántí* 56, alia): quo ultimo loco ab usu prorsus singulari a Meyero invento recedit quem vulgo (non ubique) sequitur, quo ante caesuram sex syllabae sunt, post eam octo (item dactylus unus ante esse solet, unus post).³⁾ Ab his

1) Cf. vel talia ut: *infectá* 75, *necé* 76, *siné* 108, *oré* 124, *amoré* 281, *pruiná* 358.

2) E. c. v. 33 *'Ignem feró*; 48 *Móriens víventém*; 50 *'Et senéctam gravém*; 187 *Díssimilé m sibi*; 42 *Pátefactá nul-lúm*; 80 *'Annisque péractís*; 110 *'Et nullo vírilí*; 114 *Plú-rimam féro lucrúm*; 303 *Méos únde nascór*.

3) Ab hac caesura ex penthemimeri orta — in libro *P* autem in plurimis versibus caesura notata est — discrepat raro: *hephthemimerim P* indicat v. 39, 74, 103, 167, 198, 215 paucis aliis, tertia trochaica esse potest 194—196, 214, 329, sed incertum est.

normis, quibus (praeter numerum finitum syllabarum) *Commodiano similis est, non recedit.*

Iam collationem libri *P* proponam cum ed. mea altera institutam¹⁾.

Inscr. Enigmata in dī nomine Tullii 2 q. m.]
 qui uita 3 durum | coget 4 adsummo (*sic* 166. 254.
 304) 6 poniego 9 n̄ mei | possu' 12 Dum amio
 alucis | umbras 18 mater 14 E pia defectum mi
 15 durat soluet 16 Noli me solantē ligatā 18 sinē
 19 Mollib; 22 fero libens 23 Nulla 24 senē | uerberis
 25 colligo (*26 sic*) 27 qui *ex* quā 28 turpiter m. m. re-
 linquent *sequitur* 29. 30 angulo 31 meā l. solā p. um-
 bra 32 pospono 33 Igne 34 putrido 35 defunctis
 36 porrego (*sic* 78. 170) 7 De uis sica 38 uerberor | quā
 39 d. i.] i. d. 40 P. d. ciuē nullo sub pendere gestat
 41 ad nebula 42 Patafacta | mentē 43 uterz 46 mea
 47 patescat 51. 52 manū 54 una (*a ex u*) uacantes
 57 sed] si | se *om.* 59 S. m. p.] Unde p. m. 60 qui cu-
 bit 61 maiore u. q. 64 uero | uitāque 65 defuncta
 66 unusta | plana 67 asumo 68 casa | tristant 70 paruul
 f. p. 71 Vilis supterreno pulillus tumulo rura 73 Geno |
 longinquū 75 Lacrimas inflecta 79 inlustrē 80 que
om. 81 paruos 83 filii] sibi 84 Tenebriis | dolori 85 cy-
 mis 87 decor de 88 Nullūq; *ex* Nullaq; | cultori 89 se-
 ret m. d. f. edet 90 frore 16 De. — 91 v. sp. nutrit 92 F.
 ut d. 93 Tertiā formam cerē confingo rubenti 95 Mella
 96 eructuant exta c̄clusa 98 tatus 99 Exta mihi nullā
 m. s. f. ponatur 100 Quas a. | ruptz 101 seruans 102 in-
 anē (*103 sic*) 104 honeste uiuio 105 N. me t. domat
 106 Et retracta 107 horrende meterrē puluerē 108 n. esse
 v. 19 De cera 111 spontē | a] e 112 Cessa | flammās,
corr. 113 nullo 114 lacrum 115 domo] mo | lapsos
 117 B. natus inde s. in u. creatus 118 in c. t. *om.* 119 me]
 mus | inueni 120 Aureamque 21 *om.* 127 mi | m. con-
 stat f. 128 a nullis | conferro 129 oberrans cybos 132
post 131. 23 *post v.* 366. 139 toto 142 G. sit | uiscerā
 pendit 144 (*ante* 143) pquam 143 suppondere 145 al-
 benti loco 149 nos demude tenet 150 p.] patre 26 De

1) *Non afferam orthographica velut giro v. 4, humber 11, e et i commutata ut coget 3, ae et e ut coevus 44; or- resco 19, capud 74, refitio 327, foetum 48, alia.*

sinape 151 parui 152 astitia uiget 155 produ cord sa-
 poreis 27 De. — 157 cispite 158 uiresco 159 non queo
 161 fior 162 mater *om.* 28 De sirico 163 (parus *sic*)
 163 v. q. conferet 164 v. m. pr. 165 fetus 166 morte
 167 Nubili p-us | cessare 169 te erit umbram 171 na-
 tus 172 potenti 173 foetus 30 De piscibus 175 firmo l.
 mane 176 uacando u. nolo 177 est et 178 uolenti
 domu 180 uitale | frigora 31 De NEMITXO 181 Orē | nullā
 182 ullum r. perinde florem 184 uacua | ima 185 Pol-
 lice defuso | lymphas 186 sublatos 32 De spongea
 188 Coro | vac.] caua 189 Sumerē | obsorb. 190 pquam
 191 grauissimū m. dimissa 192 sumptos 196 ad] a |
 menses 196 a. c. 197 reddet | sumpt{ 198 uia q. do-
 cet' 201 lucet | sim in g. uptā 202 Minor 203 doco-
 rem 35 De lilia 206 onusta 36 De grogo 212 Tellore
 213 Frigidus | pinas 214 Et]me | sic] sa 216 Modi-
 cus 37 De pipro 217 Peregre 218 tactus 220 (uigeo *sic*)
 cessus 223 mursu 224 N. mater f. 225 s. g. p.] si non
 genuero patrem 226 *deest* 227 conceptus | cum] meos
 228 Et aestiuo rursus ignibus trado coquendos 39 De xe-
 dera 231 Estas me nec nulla ulla nec frigore uincunt
 232 B. c. u. uerno qui 233 uector 235.6 conphend. 235 ua-
 cantes 237 m. n. qui posit capita r. 238 tenedi 239 s. si
 p. et a. 240 mane 241 V. c. n. gradi u. sonorus 242 ad-
 leuo 243 e. m. 245 C. m. q. nequid aut nectere uinclis
 246 uicit n. ergolis cū quam 247 me nec ulla | duriscere
 248 multas que 249 solōtam 250 constricta manū t.
 251 mi pulchra dat ubique rigidus auctor 252 seuis ab
 ira i. turbiscere 43¹⁾ De uermicolis (s. f. *om.*) 253 I. con-
 cepta mitto de nito uolatus 254 mensum 256 toxtoris s.
 aure & c. u. (257 uideatur *sic*) 258 Protinus e. v. r. t.
 44—48 *inscr. om.* 261 in habita 262 Vacua do lucem
 pferta confero lucrum 263 f. v. n. umbra senescit 264
 molli subito f. 265 que t. ictus 266 qua 267 famis | q.]
 que 268 *sq.* Et—escam *om.* Mirus affectus saporis 270 Gil.
 271 tot 273 uice et capita (*ut conieci*) 274 L. dum
 redde v. calles quas 275 tundet 276 nitentē 277 c. pr.
 a m. 278 Et ulta crescens l. 279 S. intacta m. de v. pro-
 duco 280 corrupto | nullam 283 Q. as ego conclusa gero f.
 284 b.] uerbis 285 trassa 288 Nisi sub amaro 290 Effitior
 statim moior a patre qui nascor 291 nu. potē 292 S. me c.
 l. capere 294 uideri q. u. 50 *inscr. et* 295 *om.* 296 G. qui
 n. uiuo 297 uulnere 298 mh mors 300 r. m. quice s. a.

1) *Ordo aenigmatum in P:* 1—20. 22. 24—41. 43. 49. 55. 57—60. 62. 61. 23. 42. 44—48. 50—54. 56. 56^a. Symph. 59, 63, 69.

50^a

Multimodo matris divellor opere membris
 Et truncata multum redor de minimo maior.
 Fateor intacta firmis sistere plantis.
 Opera nostra nullius virgo momenti relinquo.
 Solida disiungor, rursus soluta reformor,
 Qui secura meis credantur liquida membris.

50^a in solo *P* est. 301 Multiplice 303 Meos unde
 nascor 304 V. n. 305 Super eductus 306 n. caput f. s.
 (ex capit) 52 *inscr. om.* 307 durus de corde 309 fili
 310 M. q. nascent 311 Postque dec. uelantur t. matrem 312
 diligati fr. certamina fortes 313 nulla] tenui 314 N. (te-
 nui *om.*) s. fero in c. siccus cibum 315 N. q. escas 317 D.
 m. membra | p.] dantur 319 D. generantur multo 320 di-
 uisus q. natura 321 adq; | a pari ad diues (322) *desunt*
 322 quod quisq; semper r. 323 nullā | cum] quo 324 et
 nunc] nihil 325 creatoris nascor 326 possū 327 que *om.*
 ego meis | saepe *om.* 328 f. multas p. 329 Animas nec
 caro | m. s. *om.* | ceterā 330 Aligeras tamen 331 est *om.*
 333 Nam *om.* | s. m.] simul thoro | a.] umquā 334 Et a
 335 suos gygnet

56^a De penna

Nudata crinibus quinque coactam uirginem ducent
 Viāque prospicientibus cunctis infusa lacrimis pandit.
 De lacrimante uirgine duobus perstrixi uertibus (*lege*
 perstrinxi uersibus).

Sequitur Symphos. 59, 1. 2 (1 uincta | co.] nudata. 2 I. m.
 cr. s. quas). 57 De sole 338 per uia 339 Nulli | noluta
 340 nullus gesture c. penas 342 auferrem | ualebat 341
 Pupil. | completa 58 De luna 343. 344. 345 copellor
 346 reduxit traor concedere 348 Infantiā parē s. et c. s.
 59 De l (*sic*) 349 mensear gressū n. cognoscere 351 Cotti-
 die | multos 353 Y. n. bruina (gl. *om.*) n. fulgora 354 f. t. t.]
 magna fortitudine tect] 60 De gelu 355 du r. acmit-
 tus 356 Pulchrū se per & d d&urpis qui sē h. 360 tectus
 361 domu 362 Ininima 363 patrē 365 Pulchior turp.
 uultū n. discipat (-it *corr.*) 368 *om.* 369 tenebitur 371 a.]
 ad 372 totam 63 *deest. Pauli (Diaconi) est sec. acrosti-
 çon, quod vidit Duemmler, N. Archiv 10, 165.*

In eis igitur partibus, quibus *B* deest, *PL* et
 maxime quidem *P* sequemur. Vel eam vel alias ob
 causas igitur haec in contextu scribenda sunt¹⁾:

1) Tam multa mutanda sunt, quia olim librum *L* iusto

Aenigmata TVLLII (P; in B initium deest). —
 13 duram (Endlicher, recte?) 19 Mollibus (P) 22 fero
 libens (PL) 24 senem (P, cf. L) | verberes (ex L)
 40 de] sub (PL) 57 sed] si (P) (lateri Meyer recte?)
 59 Unde (vel Súbito) pèdem mihi (PL)¹⁾ 79 in-
 lustrem (PL) 81 parvos (libri). post 86 (non 85)
 interpunge. 88 Nullumque (BPL) | cultori (PL)
 91 vivam, spinis (PL) 92 Faciat ut dulcem (PL)
 93 Téreti nám formá cerám confingo rubéntem
 (v. Winterfeld ex P) 96 Acidum (Meyer et ego) e. e.
 conclusa (P) s. 102 inanem (BPL) 105 ante 106 Et
 redacta (PL) 117 B. nátus, inde semél in u. (P, ex
 parte BL) cr. 124 cretós nulla de Venere (Hagen)
 129 óberráns (PL) 132 post 131 Paúperaqué P
 (L) 158 virdisco (B) an viresco (PL), incertum,
 item 161 fior (BP) an fio (L), 188 cava (P) an va-
 cua (BL) 163 vilem quae (PL) 167 perfectam
 (Hagen, Meyer) 176 nolo (P) 180 vitale(?) et fri-
 gora (libri) 182 nec ullum (P) 185 Pollice .. lymphas
 (PL) 186 diffusos (L) 189 nil (Meyer) 195 menses
 (PL) 196 Et a. c. (PL) [216 retineo Modica, ut
 in forma possit intellegi] 221 morsú, nec vulnero
 dente (Hagen) 225 si non genuero patrem (P op-
 time) 227 conceptos obscurum cum] meos (P, om. L)
 228 Aéstivó rursús sed ígnibus trádo coquéndos (se-
 cundum PL) [231 retineo nec úlla, cf. v. 182] 232
 Br. col. unús (PL) 237 míhi nullús (PL) 240 mǎ-
 net (PL) 241 Vélox cúrro nascéns (PL) 243 est
 mí (PL) 245 C. me q. nequít aut nectere vin-
 clis (P) 251 Spéciem mí pulchrám dat túrpi rígídu-
 s aúctor (v. Winterfeld ex P) 253 mittó de nído v.
 (PL) 256 textóris(?) (P) | auré nec (PL) 258 Pro-

saepius spreui prae V, libro recentiori et elegantioribus ver-
 sibus interpolato.

1) v. 61 'vivens quam' BPL repugnat sententiae, quare
 'quam vivens' retineo. Et in v. 39. 100. 164. 300 ab eis
 quae olim recepi recedere non possum.

tinus (P) exc. v. reicere t. (PL) 262 Vacua do lucém, referta (L) confero lucrum (PL) 263 frigus valet (PL) 267 quoque] que (PL) 274 callé quas (PL) 277 cuté producior a matre (PL) 278 crescens (PL) 279 Sonitum intactá m. de v. produco (PL) 48 De nuce (Hagen, Meyer) 283 Q. háš egó conclúsa géro figuras (P) 284 r. verbis (P) 288 Nisi sub amaró (P) 290 'Efficiór statím maiór a pátre (i. e. *quam pater*), qui náscor (PL) 291 n. p. (PL) 292 S. mé cunctí (PL) 294 Et v. q. vol. (LP) 296 Génitusqué (PL) | vivum *conieci* 298 mihi mors (PL) 50^a, 2 *lege reddor*, 3 *consistere*, 4 *relinquor* 51 De cepa *Brandt*, De ovo *Meyer*, De bulbo v. *Winterfeld* 303 Méos, únde nascór, in ventre féro paréntes P 304 Vivo nam (PL) 305 Superis eductus (L) 306 n. caput facit s. (PL) 310 M. q. n. (PL) 311 decorato velantur (P), *quod olim conieci* 312 deligatí frangúnt certámina fórtes (P) 314 T. n. s. feror in c. (PL) siccus 317 Dúo mihi membrá (PL) 319 Dúo génerantúr multó sub n. fr. (P, cf. L) 320 divisus q. natura P 321 atqué (PL) 322 Pauper s. h., dives quod saepe requirit (*ferre P*) 323 iungunt (Hagen) 324 Nám stantés nihil, iacéntes plúrima pórtant (P) 327 'Uberibús egó méis reficio multos (PL) 329 sunt *dele* (PL) 330 Aligeras tamen (PL) 331 est *dele* (PL) 333 Núnquam úno simúl toró (P) 334 a longe (PL) 57 De sole (P); 58 De luna (P). 341 *post* 340, 344 *post* 343 *ponendi sunt*. 348 'Infantiá par ést, simúl et c. s. (P) 356 saepe, sed ét turpís (*PB fere*) 372 totam (BPL). 63 *delendum*.

Ad Fasciculum II

483. Ipsam Loewii collationem libri O Goetzius mihi misit. In C non mea sed Wattenbachii collatione usus sum. Florentinum S. Marci 604 s. IX nominare debui.

484. Bernensis 212 (quem Hagen et ego contulimus) et Vossianus q. 33 ad classem I certo pertinent. K. Schenkl quoque Stud. Vind. 12, 320 *O* contulit (sed Loewe accuratius, ut videtur). Scribit v. 7 'Grai', 10 'Solis', 27 'Argestam quem Graiorum vocat ore Camena'.

485. Ex libro longobardicis litteris scripto ed. pr. Quicherat, *Bibl. de l'éc. des chartes* I 1, 51 cf. IV 3, 161. — cf. Halm, *Rhetores lat.* p. 63. Keil, *Gramm. lat.* IV, XLI sqq.

485^a. *V* contulerunt Jeep et Brandt. Cf. Riese, *Mus. rhen.* 31, 446; H. Dechent *ib.* 35, 39; Brandt *ib.* 47, 390.

126 adn. lege: 'Cortice quae' scripsi et *Mus. rhen.* 55, 317 defendi. Defendit etiam Sedulius Scottus II 37, 9 (*Poet. Caroling.* III 201): 'Puniceo similis malo croceoque decori.'

486. Vossiani q. 33 m. alteram (u) ad *A* m. pr. potius vergere iam ed. pr. p. VIII dixi.

487^a. Sangall. 877 s. X mihi contulit Hagen. Inscribit ut *BP*. Habet 13 'uerba, 19 meos effemina, 20 compta, 21 quo'; in reliquis vulgatam sequitur. v. 1 'quae n. p. nosti': Sedulius Scottus II 37. 'Mors . . parcere nescis | ulli': Paschasius Radbertus v. 62 (*P. Caroling.* III 201; 47). — v. 23 'tristi tristatus' *C*.

487^b. v. 3 'lumina' *C*.

487^c. 7895] lege 7859. — *BE* mihi contulit Hagen. 5. 6 pro 'om. E' lege 'periere in E'; 'meretris E' dele. 5 'configat' Escor. (contulit Loewe).

488. E(insidl. 319) Hagen, V(rbin. 290) et R (Vaticanum 644) ego contulimus. 'Versus sex feriarum' E 'Versus de septimane diebus' V 'De noīb; dierū' R 1 'lumine' V 2 'Vendicat' EV 'elucens' E, recte? 'secunda' V 3 'Emicat ecce dies' E 4 'Quartam Merc.' R 5 'dicabit' V 6 'magno' R 8 add. E.

490^a, 1 'acri' puto ('acris hiems' Hor. c. I 4, 1).

491—493 Reginensem 333 et Parisinum 9347 contuli.

491. Bern. 286 et Sangall. 877 mihi contulit Hagen.

492 'Bellisarii scolastici' Cheltenhamensis 21163 s. XI (Stud. Vindob. XII, 319). 3 num 'qui carpit et illud' (et = etiam)?

493^a, 8 'moderamina' typis mandare volui. — Angelicanum et Parisinum 8094 (ed. pr. I 2 p. XII) contuli. Nil inde novi adnotandum.

494 in V et fere Casinensi inscriptum est: 'In velo quod a Chintilane rege Rome dic[a]tum est.'

494^b: cf. Claudiani Raptus Proserpinae II praef. 29 sqq. — Claudiani simile est quod Hieronymus habet comm. in Iesai. 8, 27: 'pulchre quidam poeta in Gigantomachia de Encelado ait:

Quo fugis, Encelade? quascunq̄e accesseris oras,
Sub Iove semper eris!

495—638. [Ex ed. pr. „Iam ad duodecim sapientum duodena carmina (c. 495—638) pervenimus. Quorum cum ea quae *Polysticha* inscripsi et librum C secutus ultimo loco posui (627—638), in editionibus dissipata dispersaque fuerint nec in reliquis iustus ordo adhuc exhibitus sit, ignotum hucusque mansit, quo consilio quaque ratione haec carmina composita sint mediocria certe sed ea ipsa re insignia, quod verificandi quandam quasi scholam antiquam variosque poetandi progressus nobis ostendunt.¹⁾ Scilicet duodecim illi scholastici tempore ignoto, sed antiquitatis ultimis temporibus non posteriore²⁾ certamini poetico ita indulserunt, ut duodecim argumentis eisdem singulis propositis monosticha, deinde disticha tristicha tetrasticha pentasticha hexasticha conscriberent, ultimo autem

1) Quamquam ignoro, magistrine an discipuli scripserint; sane et 'iuvenes' illi (638, 3) vel Asmenii discipuli vel reliqui undecim 'sapientes' intellegi possunt.

2) Asclepiadii versibus 629, 9. 10 comparandi sunt Consolationis ad Liviam scriptae v. 371sq.

gradu suam sibi quisque materiam eligentes maiora carmina componerent (627—638). Nullus autem eorum reliquis maior minorve habebatur; quare quamquam eundem nominum ordinem in omnibus dodecadibus servatum videmus, tamen ne quisquam efferretur vel contemneretur, primum locum in unaquaque serie alius eorum et is quidem qui prioris dodecadis principem sequitur tenet; ideo et reliquorum ordo ratione certa instabilis est. Vt exemplum afferam, qui in prima serie enumeratur tertius, secundus est in altera, primus in tertia, in quarta deinde ultimum locum occupat, in quinta paenultimum, et sic deinceps progreditur usque ad quartum locum. Iam puto intellegetur artificiosa illa concinnatio, quae in paucis libris vetustis et optime omnium in *C* elucet, in aliis et in recentibus codicibus (ubi nonnulla eorum Vergilio attribuuntur) et in editis satis frequenter conturbatur. — Optimus codicum accuratissimusque *Parisinus* est 8069 (Thuaneus) quem dixi *C*. Librorum familias quas p. 59 breviter indicavi, pluribus explicare taedet. Ipsorum poetarum vitam plane ignoramus, cum praeter c. 638, quo Iulianus Asmenio diem natalem gratulatur, et si vis c. 630 Eusthenii de Achille et 631 Pompiliani de Hectore, quae hos duos inter se maxime coniunctos fuisse docent, nihil ad ipsos spectans in carminibus extet.“]

Librum Vergilianum *C* fasc. I p. XLI descripsi. Haec addo: fol. 1 ante c. 83, 4 Claudiani epigr. 32 ('Dulcia mella mihi... mella putare decet') habet; post in eodem sunt c. 746, 740, 716, 486, 733, 672, 741; 1, 1—10, alia ad nostram rem non spectantia. Codex pretiosus scholarum olim usui destinatus videtur fuisse.

507—518. Ex simili certamine poetico orta videri volunt haec:

'Pascua rusque canens peragraram, bella sequebar,
Nondum finieram: Virgilius perii'. —

'Silvas, rura, acies cecini. mihi Mantua mater,
Nomen Virgilius, Parthenope tumulus.'

B. II 205 sq. M. 867 sq. ex cod. J. Gerh. Vossii. In Escorialensi F II 12 s. XV et Phillippico 206 (1795) s. XV, qui v. 1 'peragram b. secabam'.

527. 'Tullii — p. 121' dele; pertinent enim ad c. 772^b.

544, 1 'solis' (is eras.) P.

555, 4 P m. 2.

559, 3 'frygum' P

573, 3 'bache' P

603—606: in Vaticano 3227 s. X.

615 sqq. dele: 'Vrbinas 290.'

627: Vossianus q. 33 s. X: 7 'augei' V.

628, 6 'umbras' F. 8 'doctas fabulas: hoc est a doctis compositas' Theodoricus de Amorbach s. IX ex. (Diss. acad. Berol. 1894, II 10).

630—1: Bernensis 184 s. IX—X. 7 'Ille interemptus me solvit'. 10 'Compressi', 631, 3 'uiolentis adactus', 4 'frigis', 10 'accumulauit' B. — 631 in Veneto Bessarionis 497 s. XII cont. Loewe.

632 cf. Persius 3, 56 'quae Samios deduxit littera ramos'.

634 Ovidio in codd. s. XI, Parisinis 7930, 9344, Monacensi 305 tribuitur. v. 5 adn. scribe: 'Anchisae] ad'.

639—656. Codicem praestantissimum E = Vossianum fol. 111, s. IX in. foliis 40 (olim 41) binarum columnarum langobardicis litteris scriptum, accurate descripserunt R. Peiper et C. Schenkl in Ausonii editionibus p. XVIII et XXXII sqq., ad quos legentes relego. In eo inter Ausoniana fol. 3 c. 639, fol. 4 c. 640—643, fol. 15 c. 644, fol. 16 c. 645 et (sic) 647, fol. 37 c. 648—649, fol. 38 c. 650—652, fol. 38—39 c. 1 (decasticha), fol. 39 c. 653, fol. 40 c. 2 (tetrasticha) et c. 654 et c. 1 (monosticha) et c. 655 et alia manu scripta c. 656—657^c leguntur. C. 1 et 2

in solo *E* uno tenore scripta, in ceteris ad Vergilii carmina locis singulis adnexa sunt.

In Anthologiam et olim dubitanter recepi et nunc retinui, quae ex his Carolingica iam aetate vel antea ex Ausonio excerpta et in libris quibusdam — non tamen in *E* — Vergilio adiuncta vel etiam tributa videmus (quibus propter similia fata c. 646 quoque adiunxi), quia ea et Scaliger et Pithoeus suis iam syllogis inseruerant. Libri *E* autem collectionem vel ab Ausonio ipso vel ad eius voluntatem factam esse, et ex aliis et ex eo quod de „nostris versibus“ (inscr. c. 642) agitur, elucet. Sannazarius quaedam ex *E* transcripsit: ex quo fluxit apographon Mariangeli Accursii passim memoratum.

Paene taedet, tot codicibus p. 105 enumeratis addere Bernensem 250 s. X (641, 7 'augaeis'). *P* (Phill. 131) librum non bonum contulit Manitius, quem vide Mus. rhen. 51, 160; Helveticos mihi Hagen, ut Bernensem 441 s. IX (640).

640, 4: lege 'Aprilis' cum opere musivo, *MP* aliis.

645 adn. lin. 6 lege 'Voss. o. 15'.

646, 40 'conficit ipsa dies' cum libris legendum est.

648, 11 'Splendet': cur non potius 'Sordet'?

658. Bernensem 36 s. X—XI ad classem II pertinentem mihi contulit Hagen. 'Disticon in flomela' ibi inscriptum. Angelicanus: cf. Stud. Vindob. II 296.

661, 1 'iunctis' *B*, recte? 6 'que' *B* 5 'Sagilam' iam De Rossi nomen Germani esse putavit, Iacobo Grimm consentiente.

662 adn. Pro '677' lege '679'.

663, 3 'finisque' Buecheler.

664 Angelicanum ego, Ambrosianum M 79 sup. s. XII Loewe contulimus. Uterque v. 8: 'Urania poli'.

666 Monacensis 14613 s. XI teste Nov. Archiv. 9, 562 inscripsit ut *P*; Palatinus 920 s. IX—X teste catalogo ut *V*.

667 cf. Parisinus 8319 s. XI.

672. Parisinus 16236 (quem contuli 1906) vergit ad *B*.

672 adn. 21: 'congestas', 22 'Hauserat'.

674 'De calvo' in Paris. 13029 s. IX est.

674^a. Palatinum 487 contuli: prorsus cum mea lectione consentit.

676—680 adn. dele 'v = Vaticanus 438'.

679. Einsidlenses 29 et 319 Hagen, Reginensem 215 ego contulimus.

680^a. Ber(nensis 584 s. X), quem Hageno debeo, habet: v. 5 Graio 7 minatur 11 est 16 gladius decem in. Idem contulit Bern. 441 et Einsidl. 319, ego Valent. 330 bis. Cantabrigiensis similis est Oxoniensi.

682 adn. 2 'petule' (ex -le) *S*. v. 9 lege 'arbuscola'.

684. Sangallensis 877 s. X (quem mihi contulit Hagen): 'Itē epitañū 2 facundia 3 monumenta 4 triueri 7 Fundor sp. cinere 9 humili — honore 10 h.] amori'.

685 'Al' (i. e. Aliud) *T* in mg.

686 adn.: 'vel IX' omittere debui.

689: est et in Reginensi 421. v. 1 ad Evam certe spectat, v. 2 nescio an de omni muliere intelligendus sit.

689^a. adde: v. 8 'Virgo' sic *G* (cf. Stud. Vindob. II 74). Ex *P* quem a. 1906 contuli, addenda: 6 'gigans' 8 'emmanuhel' 10 'sid' in mg. (recte pro 'haedus') 10 'leo iesus' 11 'XPf'.

c. 690—715. Eis quae de codice Bellovacensi fasc. I, XXXIII dixi, adde quae Peiper disseruit Mus. rhen. 31, 190 sqq.

698, 8 adn. pro 'olim scripsi' lege 'olim conieci'.

706, 7 adn. lege 'Victoria tollere flammas'.

712, 20: 'cursu': an 'pulsu'?

716. Cod. Cantabrigiensis (Caius college 144) s. IX ex memoratur in Nuntiis acad. Vind. 143, VIII 9. Ibi c. 716

'Versus magistri monendo discipulos'. — P ipse quoque a. 1906 contuli; habet v. 7 'serui' (servis); 33 'app.' | 'parte' 35 'laevius' 39 'gravius' 45 '-ne' | 'amare' 55 'uincisse se' ['uinci sese' AE] 72 'quid'. Inde a v. 71 Catoniana intermixta sunt. — Illa „Formula vivendi“ sqq. in Parisino 14194 s. XII—XIII a. 1906 contuli. Habet 'Ad nepotem' 2 'rectum' v. 4. 3. 7. 5. 6. — 4 'praemia poscant' 7 'insignem'. — In Par. 7596 s. XIII quoque inter Hildebertiana inveni. — V. 1 a Beda affertur (Mign. 96, 323).

720^b cf. Damasus ed. Ihm p. 7. — Est in Cheltenhamensi 21163 (sic) s. XI (Stud. Vindob. 12, 319): 'Versus . . corripendum'. 1 'XPe' 3 'inani'. Hic desinit.

722. Piget me sero invenisse hanc inscriptionem, in AL Epigraphica omissam, ex 'Valentina ecclesia' in museum Tolosanum delatam, adhuc extare et in CIL XIII 128 receptam esse. Ibi: v. 1 'Nymfius' 3 'compl.' 11 'Exceperē' 19 'coniunx'.

725, 32 'Talis Phoebus erat': ὁ καλὸς Καῖσαρ ὁ Ἀπόλλων, ὁ Ἀὔγουστος εἰς ὧς Πύθιος Cass. Dio LXI 20, 5.

730, 8 'Estque feris socia': sic iam Bernensis 211 s. XV, quem mihi cont. Hagen.

733: cf. Nuntii acad. Vindob. 112, 606.

742—759 [Ex ed. pr. „De his carminibus quid sentiam, exposui ann. philol. 1868 p. 698 sqq. 710. Scilicet omnia Claudiani fere aevo scripta eique argumentis et quantum licuit dicendi genere similia in nonnullos eius codices nescio quo errore postea irrepere: Vaticanum (V) dico, Ambrosianum (M), Cuiacianum (C); a reliquis absunt.¹) C non novimus nisi ex primo folio ed. Claudianae a Stephano Claverio Parisiis a. 1602 publicatae: sed vel inde efficere possumus, recentia

1) Apparebit hinc, cur c. 759 Claudiano vulgo tributum ei abiudicans huc receperim: cf. adn. h. c.

apographa *v* et *a* ex *C* vel ei simillimo derivata, sed in brevius redacta esse (ita, ut exemplum proferam quod indagare licuit, c. 760 in *v a* deest, erat autem in *C*; cf. adn. ad h. c.). — Quorum *v* descripsit Th. Mommsen CIL. I p. 412 et Herm. I p. 133 sq.; *a*, quem ante oculos habui, sunt schedae illae Divionenses, de quibus fasc. I p. XXXII dixi quaeque ex Salmasiano et hoc Cuiaciano concinnatae sunt. In quibus cum ordo carminum solutus sit, ordinem libri *v* servavi, praemisso ut maximo omnium c. 742, subiectis titulis 754 sqq., de quibus ita Claverius '*Erant praeterea in vet. codice et schedis Gnosianis [apographo recenti, ni fallor] multa et varia opuscula neque bella satis neque genuina meo iudicio, qualia sunt haec praecipue [754—758].*'⁴

744 adn. ex lege 'indicat *a v*'.

746, 3 adn. lege '*a v*'.

754 adn. Punctum post 'Claverium' pone, post 'Mueller') dele.

760^a, 37: an 'sternentur'? cf. 417, 7.

762 adn. 'Ovidius de philomena' iam Barberinianus 8, 26 s. XIII; etiam Palatinus 910 s. XV.

763^a, 10. De heptametris cf. etiam c. 224, 6 et 949, 5 cum adnot.

764^a: Palatinus 1716 s. X.

772^b: huc pertinet adn. ad c. 527 posita.

774, 14 'Tenerque . . buculus' Haupt.

776, 1 'mole sub hac' legitur etiam c. 512, 2. 886, 5.

Ad 'celavit membra' cf. 'posuit cineres' 670, 1.

786. Parisinus 14914 s. XII—XIII (contuli 1906): 'De ermafrodito' 1 'Dum' 4 'ermafr.' 7 'ascendo' 9 'anne' 11. 12 *desunt*.

786^a, 17 ad leta: 'athleta' recte Manitius ('adthleta' cod. G) Mitth. oesterr. Gesch. 18, 230; quem omnino confer.

787, 1 'Cum' et 'gladio' Paris. 14914.

791 Codex lectu difficilis olim in Hiberniae urbe Armagh servabatur.

792. De codicibus cf. Notices et extraits XXII, 2, 428 (Thurot).

793 sqq. In Par. 3761 haec quoque inter alia medii aevi carmina Martialem imitantia sunt: [Ex ed. pr.

- „(1) *Olim dives eras, nunc es de divite pauper*
Factus. quid facit hoc? sola superfluitas.
Alea, Bacchus, amor meretricum fecit egentem:
Numquam, qui sequitur haec tria, dives erit.

Ad Cherulum

- (2) *Cherule, tu cenas apud omnes, nullus apud te.*
Alterius siccas pocula, nemo tuum.
Vel tu redde vicem vel desine velle vocari;
Dedecus est, semper sumere nilque dare.

Ad Quintinum

- (3) *Et fugis et culpas, Quintine, superfluitatem:*
Hoc virtutis amor non facit, immo rei.
- (4) *Ad cenam saturum, ieiunum ad pocula Plancus*
Me vocat. in neutro sum tibi gratus ego.
- (5) *Tura piper vestes argentum pallia gemmas*
Vendere, Milo, soles, cum quibus emptor abit.
Coniugis utilior merx est, quae vendita saepe
Nunquam vendentem deserit aut minuit.

Horum epigrammatum ultimum Martiali ipsi in codice Anglicano tribuitur, de quo in ed. maiore Martialis disseruit Schneidewinus.“]

799 Monacensis: adde: ‘s. XII’ sec. Mone, Anzeiger d. d. Vorz. 1838, 506.

800 cf. B II 204. M 866.

808, 254 ‘viscera vesca’ Eussner.

831—854. Haec carmina Symmachi (Epist. I 2) hexasticha panegyrica quinque in mentem revocant.

842, 2 ‘ferox’ R.

866 sq. [Ex ed. pr. „Primum de Veneris cum Amore statua rosam auream crinibus gerente, alterum de amuleto Gorgoneo est.“]

877 cf. CIL VI, 5 (falsae), 2* k: est in cod. Ambros.
A 55 inf. f. 27.

890 sq. cf. adn. ad c. 715.

898 sqq. Pithoeus ipse p. 581 sic: „ . plura non modo dubiae vetustatis, sed et recentiora ac nostri fortassis saeculi, quae ex adversariis . . sine delectu congestis facile inrepserunt, eius potissimum incuria qui ea primum excerptenda et in mundum redigenda susceperat.“

891, 892: num recentia?

INDICES.

I

INDEX SCRIPTORVM

- Alcimus *carm.* 233. 713—715.
740.
Alexander 786^b.
Ambrosius 950, 6.
Andreas orator 494^c.
(Appianus *cf.* 871.)
L. Apuleius 922. *Ἀνεχόμενος*
712.
Asclepiadius 496. 507. 530. 541.
552. 563. 574. 585. 596. 607.
618. 629.
Asmenius 502. 513. 524. 535.
546. 557. 568. 579. 602. 613.
624. 635.
Asterius, Turcius Rufus Apro-
nianus 3. 491.
Audax 949.
Augustinus 484^a. 487^d. 489.
cf. 785—785^b. 870. 721.
Augustus *cf.* Octavianus.
C. Aurelius Romulus 904.
Auspicius 946.
Avianus *cf.* 807.
Avenius, Rufus Festus 26. 876.
Avidus 29.
Ausonius 395. 639—641. 644—
647 (exc. 646).
Basilius 501. 512. 523. 534.
545. 556. 567. 590. 601. 612.
623. 634.
Bassus 670.
(Beda *cf.* ad 676.)
Bellesarius scholasticus 492.
(Bernò *cf.* 727.)
Bonosus 280.
Brutus 950, 12.
'Caesar' 233. *cf.* 889.
Caesar Augustus 655. 672. *cf.*
Octavianus.
Calbulus grammaticus 378.
Callimachus 896 (?).
Campanianus 772.
Cato 387. — 664. — 716. —
cf. ad 658.
Celsus v. Cornelius.
Chintila rex 494.
Cicero, M. *cf.* 268 et Tullius.
cf. 784 sq.
Cicero, Q. 642.
Citherius rhetor 484^b. *cf.* ad
393.
Claudianus 494^a. ^b. 652. 759.
cf. 742—760. 878—879.
Claudius 723.
(Columbanus *cf.* ad 676, 689.)
Cornelius Celsus 899.
Cornelius Gallus 242. *cf.*
914—917.
Coronatus v. cl. 223. 226. 228.
Cyprianus 689^b.

- Damasus papa 720^b.
 Dominus papa: ad 669.
 Donatus 227.
 Dracontius 874^{a, b}. cf. ad 889.
 Dynamius 786^a.
 Epicurus cf. 873^c.
 Euanthius, Domnus 669.
 Eucheria 890. cf. ad 728.
 Euclerius comes 789.
 Eugenius Toletanus cf. ad 658.
 Euphorbius 504. 515. 526. 537.
 548. 559. 570. 581. 592. 603.
 626. 637.
 Eusthenius 497. 508. 519. 542.
 553. 564. 575. 586. 597. 608.
 619. 630.
 Favi(a)nus cf. Remius.
 Faustus praef. I, XXVIII.
 Flaccus cf. ad 709.
 Flavius Felix v. cl. 254.
 Felix v. cl. 210—214.
 (Filocalus cf. ad 120.)
 Florentinus 876.
 Florus 87. 245—252.
 (Fulbertus cf. 741.)
 Gallienus imp. 711.
 Germanicus Caesar 708. 709.
 (Godefridus Remensis cf. 803.)
 Hadrianus imp. 392—393(?).
 cf. 660. ad 708. ad 903.
 Hieronymus cf. ad 802.
 Hilarius Arelatensis 487.
 Hilasius 506. 517. 528. 539.
 550. 561. 572. 583. 594. 605.
 616. 627.
 (Hildebertus cf. 716 add. 786.
 787.)
 Honorius scholasticus 666.
 Hosidius Geta 17.
 Isidorus cf. ad 483 sq.
 Iulianus 505. 516. 527. 538.
 549. 560. 571. 582. 593. 604.
 615. 638.
 Iulius 890.
 Iulius Caesar cf. ad 709. ad 889.
 Lactantius 485^a. cf. ad 286.
 Laetus Avianus 925.
 Laurentius 6^a.
 Liberatus scholasticus 493.
 Lindinus 28.
 Lucanus cf. 485^e et 668. cf.
 ad 286. 719^c. 806.
 Luxorius v. cl. et sp. 18.
 37. 203. 287—375. praef. I,
 XXVII sq., ubi Lisorius. cf.
 ad 810.
 Marcellus (Empiricus) cf. ad
 719^c.
 Marcus monachus 689^c.
 Martialis 26. 275. 276. cf. 892.
 (Matthaeus Vindocinensis cf.
 786.)
 Mavortius 10. 16.
 Maximinus 499. 510. 521. 532.
 543. 566. 577. 588. 599. 610.
 621. 632.
 Meleager 891.
 Menander cf. 712.
 Merobaudes vel Claudianus
 878.
 Modestinus 273.
 Modestus 900.
 Nemesianus cf. 883. 884.
 Nero imp. cf. ad 392.
 Octavianus v. inl. 20.
 Octavianus Augustus 719^c.
 (cf. ad 709).
 Olybrius 772.
 Ovidius 262. 269.
 Ovidio tributa 1. 2. 634. 672^a.
 674. 682. 787.
 Palladius 495. 518. 529. 540.
 551. 562. 573. 584. 595. 606.
 617. 628.
 Parthenius presbyter 763^a.
 Patricius 791. alius (vel Pa-
 tritus) 941.
 Paulinus Nolanus cf. ad 928.
 Paulus Diaconus 481, 63. ad
 709.
 Paulus Quaestor 950, 5.
 Pentadius 234. 235. 265—268.

- Petronius Arbitrator 218. 464—479. 650. 651. 690—699. (700—701?) (cf. ad 927.)
 Petrus referendarius 380.
 Phocas grammaticus urbis Romae 671.
 Plato cf. ad 490. 716.
 Plinius, C. Caecilius Secundus 710.
 Pompilianus 498. 509. 520. 531. 554. 565. 576. 587. 598. 609. 620. 631.
 Pomponius 719^a.
 Ponnanus 274.
 Porfirius 81.
 Possidonius 950, 1.
 Priscianus grammaticus (486) 679.
 Probus (Aemilius) 783.
 Propertius, Sextus 264.
 Prosper 493^a.
 Rabirius (?) I.
 Regianus 270—272.
 Remius Favinus 486.
 Reposianus 253.
 Rufinus cf. 486. 732.
 Ruricius 947.
 Rusticius 785^c. 948.
 (Sedulius: cf. 491—493. 719^d adn.)
 Seneca 232. 236. 237. cf. 396 sqq. (667) 898. ad 911.
 Severus Sanctus fides. . En-delechius 893.
 Sidonius Apollinaris cf. ad 391.
 Sidonius subdiaconus 719^c.
 Silvius 689^a.
 Sisebutus rex 483.
 Sulpicius Carthaginiensis 653.
 Sulpicius Lupercus Servasius Junior 648. 649.
 Symmachus 933.
 Symphosius scholasticus 286.
 Terentius cf. 487^c.
 Theodosius imp. cf. 724. 783.
 Tiberianus 490. 719^b. 809.
 Traianus imp. ad 392.
 Tuccianus 277. 278.
 Tullius Marcus 901. cf. Cicero.
 Tullius 481. — 772^b. — 873^a.
 Varro Atacinus 414.
 Vergilio tribuuntur 160 cf. 161. 256—263 (de 262 cf. Ovidius). 637. 644—646. 673—674^a (675). 686. 760^a. ^b. 773—775. 812. 813. 950, 3. — Vergilius commemoratur 1. 2. 158. 222 sq. 233. 242. 244. 255. 264. 507—518. 555—566. 591—602. 634. 653 sqq. 671 sq. 713. 717. 720^a. 725, 49. 735. 738. 740. 742, 4. 777 sq. 800.
 Centones Vergiliani 7—18. 719. 719^a. cf. 686. 948.
 Vergilius Scottus (?) 675.
 Vespa 199.
 Vestricius Spurinna 918—921.
 Vitalis 500. 511. 522. 533. 544. 555. 578. 589. 600. 611. 622. 633.
 Vitalis mimus 487^a.
 Vomanus 503. 514. 525. 536. 547. 558. 569. 580. 591. 614. 625. 636.

II

INDEX CODICVM

saeculo XII antiquiorum, qui plus quam uno loco afferendi erant. Accedunt ex recentioribus pauci.

- Ambrosianus D 48 inf. saec. X.
c. 488. 676. 680.
- Ambrosianus M 79 sup. s. XII.
c. 639. 640. 664. 680^a.
- Angelicanus V 3, 22 s. XI.
c. 286. 493^a. 658. 664. 719^d.
720^b.
- Antverpiensis 126 s. X. c. 268.
491—498^a. 494^c. 719^d.
- Bellovacensis Bineti v. praef. I,
XXXIII. II, 388.
- Bernensis 109 s. X. 689^a. 719^f.
- Bernensis 165 s. IX. 1. 2. 672.
- Bernensis 167 s. IX—X. 1. 2.
256 sq. 392. 634. 672.
- Bernensis 172 s. X 1. 2. 634.
672.
- Bernensis 184 s. IX—X 1. 2.
586. 630. 631. 634.
- Bernensis 255 + 239 s. IX
1. 2. 634.
- Bernensis 363 s. VIII. 485^c.
487^c.
- Bernensis 441 s. IX 640. 680^a.
- Bernensis 611 s. VIII—IX 481.
484.
- Berolinensis Diezianus B 66
s. VIII—IX. 186—188. 388^a.
- Berolinensis 107 Phillipicus
1711 s. XI c. 484, 1—9. 679.
- Berolinensis 128 Phillipicus
1831 s. VIII—IX 394. 395.
487^d. 488. 639. 640.
- Berolinensis 181 Phillipicus
1869 s. IX 394. 395. 639.
640. 680^a.
- Berolinensis 167 Phillipicus
1825 s. IX. 286. 481.
- Berolinensis 180 Phillipicus
1694 s. XII—XIII. 787. 803.
- Bodleianus auct. F 1, 16 s. X ex.
1. 507. 634. 641.
- Mus. Britann. Regius 15 B 19
s. IX—X. c. 26. 256 sq. 286.
392—395. 492—493^b. 605—8.
617. 639—641. 673—674^b.
679. 680^a.
- Mus. Britann. Add. 11983
s. XI—XII 392. 709.
- Bruxellanus 1828—30 s. XI
658. 762.
- Bruxellanus 5657—5662 s. X
—XI 495—638 (exc. 634).
- Bruxellanus 10615—10729
s. XII 26. 290. 760^a. ^b. 773—
775. 777.
- Cantabrigiensis Trinit. O 2, 24
s. XII. 494^c. 678. 680. 786^b.
- Caroliruhensis 36 F a. 850.
c. 394. 395. 488. 484. 639.
640. 645. 664.
- Carol. 167 s. IX c. 394. 395.
639. 640. 644—646. 676
678—680.
- Carol. 217 s. IX—X c. 492—
493. 719^d.
- Casanatensis B IV 18 s. IX
224. 232. 318.
- Casinensis 320 s. X—XI 390.
494. 670.
- Cheltenhamensis 21163 s. X
492, 1. 719^d. 720^b.
- Coloniensis 168 s. IX—X c. 394.
395. 639.
- Divionenses schedae cf. praef.
I, XXXII.

- Einsidlensis 266 s. X 485^a.
 725. 726.
 Einsidlensis 319 s. X—XI
 394. 395. 488. 639. 640.
 679. 680^a.
 Einsidlensis 326 s. IX—X
 485^b. 641. 720^b.
 Erlangensis 840 s. XI 437.
 438. 447.
 Exeteranus 3507 s. X—XI 394.
 395. 488. 615. 680. 689.
 Gothanus I 75 s. VIII—IX
 484. 492.
 Gothanus 1047 s. XV 256.
 630. 631. 674^a. 800. 833.
 836. 843. 846. 847.
 Guelferbytanus Gud. 132 s. X
 486. 679.
 Harleianus 3091 s. X 394.
 395. 490^a. 639.
 Harleianus 3685 s. XV 719^b.
 808—810.
 Laurentianus Florent. 39, 23
 s. XII—XIII 674^a. 740.
 Lipsiensis I 74 s. IX—X 23.
 31. 39. 97. 160. 256. 257.
 259. 261. 276. 389. 481. 674.
 950, 13.
 Matritensis Tol. 14, 22 s. IX—X
 658. 669. 727.
 Matritensis nat. Ee 40 a. 1026:
 c. 484. 488. 645.
 Mellicensis s. XI: 484. 641.
 663. 672. 760^a.
 Mettensis s. XI in.: 567—578.
 591—602.
 Monacensis 305 s. XII 1. 2. 160.
 256. 392. 664. 672. 760^a.^b.
 Monacensis 6911 s. XIII—XIV
 437. 438. 440. 447. 495—637.
 720^b. 804.
 Monacensis 14505 s. XI 675.
 762.
 Monacensis 19413 c. s. XI.
 c. 1. 268. 762. 772^b. Isidori
 in bibliotheca versus.
 Oxoniensis S. Ioh. 18 s. XI
 488. 676. 678. 680. 680^a. cf.
 Bodleianus.
 cod. S. Oyan s. XI, cf. II,
 p. 372.
 Palatinus Vatic. 487 s. IX
 1. 394. 395. 494^a, 22 sq. 495—
 590. 615—619. 672. 674^a.
 720^a, 1—6.
 Palatinus 1448 s. IX—X 394.
 395. 639.
 Palatinus 1753 s. IX—X 286.
 719^a.
 Parisinus 2772 s. X—XI 1. 2.
 487^a. 490. 495—506. 516.
 567—590. 638. 640. 672.
 689^b. 727.
 Parisinus 2773 s. XI 286. 632.
 ad 658. ad 674. 680^a. 721.
 738^a.
 Parisinus 2832 s. IX 669. 689^b.
 Parisinus 3761 s. XIII 487^a.
 630. 631. 688. 786. 793—797.
 II, p. 391.
 Parisinus 4883 A s. XI 181, 3.
 488—490^a.
 Parisinus 4887 s. XII 641.
 644. 645. 647.
 Parisinus 5543 s. IX 394. 395.
 483. 639. 640.
 Parisinus 5596 s. IX 286. 481.
 Parisinus 6630 s. XIII 660.
 667. 709.
 Parisinus 7362 s. XIII 394.
 488. 676. 680.
 Parisinus 7533 s. X 483. 737.
 Parisinus 7886 s. IX—X 394.
 395. 639. 680.
 Parisinus 7927 s. X 1. 2. 644—
 646. 672.
 Parisinus 8069 s. X—XI cf.
 praef. I, XLI sq. II, p. 385.
 Parisinus 8071 s. IX—XI
 (Thuaneus) cf. praef. I,
 XXXIV sq. II, p. 372.
 Parisinus 8088 s. XI 286. 738^b.

- Parisin. 8093 s. IX (VIII?) 1. 2.
 26. 160. 256. 257. 261. 495—
 561. 615—627. 630—632.
 644—646. 669—672.
 Parisinus 8094 s. XI 492—498^a.
 670. 682.
 Parisinus 8319 s. XI 286. 487^a.
 491. 667. 683. 687. 720. 767.
 768.
 Parisinus 8440 s. X 286. 390.
 658. 728—730.
 Parisinus 9344 s. XI 1. 181.
 392 (bis). 634. 672^a. 772.
 Parisinus 9347 s. IX 491—
 498. 689^a. 716.
 Parisinus 10318 s. VII—VIII
 (Salmasianus) 7—388.
 Parisinus 12117 s. XI 486.
 679. 741. 761.
 Parisinus 13026 s. IX(—X)
 392. 393. 507—518. 555—7.
 641. 645. 717. 718.
 Parisinus 16236 s. X—XI 672^a.
 760^a.
 Petropolitanus F 14, 1 s. VIII
 —IX 31, 2 post 160 (Anguis
 aper . . Sus iacet . .). 256.
 286. 487^{a-b}.
 cod. Reginae (vulgo Reginen-
 sis) Vatic. 123 s. XI 116.
 117. 488. 639. 676. 680.
 Regin. 215 s. VIII—IX 181, 3.
 488—490^a. 679.
 Regin. 300 s. XI 491—493.
 716.
 Regin. 421 s. XI 487^d. 682.
 685. 686. 689. 721. 738^{a-b}.
 Isidori in bibl. versus.
 Regin. 438 s. X 640. 676.
 678—680.
 Regin. 1260 s. IX—X 483.
 484. 676. 679.
 Regin. 1414 s. XI 397—399.
 487^a.
 Regin. 1578 s. XI 487^a. 658.
 Regin. 2078 s. IX(—X) 26.
 256. 257. 286. 487^a. 492.
 493. 669. 679.
 Rehdigeranus Vratislav. I 6, 17
 s. XIV—XV: 663. 760^{a-b}.
 773—782 (exc. 779. 780).
 Remensis 739 (743) s. XIII ex.
 787. 796. 801—3.
 Sangallensis 184 s. X—XI
 394. 395. 488. 640. 688.
 Sangallensis 250 s. IX 394.
 395. 640. 679. 680. 688.
 Sangallensis 251 s. IX 394.
 395. 488. 639. 640. 680.
 Sangallensis 273 s. IX 286.
 495—550.
 Sangallensis 397 s. IX med.
 1. 26. 268. 394 sq. 488. 639.
 640. 644—646. 664. 672^a.
 688. 772^b.
 Sangallensis 450 s. IX 286.
 488. 640. 680. 680^a.
 Sangallensis 459 s. X 394 sq.
 488. 639. 640. 676. 679.
 Sangallensis 877 s. IX 487^a.
 491. 684.
 Sangallensis 878 s. XI 488.
 665. 686. 689^a.
 Sangallensis 899 s. X 31.
 39. 160. 259. 261. 392. 641.
 644—647. 664. 682. 685.
 738^{a-b}. 950, 9; 10.
 Turicensis 78 (451) s. IX 487^a.
 495—590. 658. 664. 682—
 689^a. Isidori in bibliotheca
 versus.
 Urbinas 290 s. XI, ex parte
 s. XIII 394. 395. 486. 488.
 639. 640. 679.
 Valentianus sive Valencenen-
 sis 145 s. XII: 647. 787.
 Valentianus 330 bis s. X: 394.
 395. 639. 640. 679. 680^a.
 Valentianus 387 s. IX 390. 494.
 Valentianus 389 s. IX ex. 1. 2.
 507—518. 543—578. 603—
 614. 627. 631. 633. 634.

- Valentianus 393 s. IX 487.
 487^b. 645. 647. 660—664.
 679.
 Valentianus 394 s. X 664. 727.
 Valentianus 396 s. IX (XV)
 687. 869.
 Vallicellanus B 41 s. XI ex.
 647. 667.
 Vaticanus (cf. Palatinus, cod.
 Reginae, Urbinas).
 Vaticanus 639 s. XI 83. 762.
 772^b.
 Vaticanus 644 s. X 394. 395.
 488. 639. 640. 676. 678—680.
 783. s. XI: 736. 741.
 Vaticanus 645 s. IX 394. 395.
 639.
 Vaticanus 1575 s. XI: 1. 2.
 242. 256. 257. 495—517. 672.
 Vaticanus 2809 s. XI: 742.
 748—753. 759.
 Vaticanus 3252 (Bembinus)
 s. IX: 1. 2. 160. 256. 257.
 644—646. 672.
 Vaticanus 4493 s. X: 629. 633.
 679.
 Vaticanus 9185 s. XVII: 665.
 680^a. 743—749. 751—753^a.
 Venetus Bessar. 497 s. XII
 631. 790^a.
 Veronensis 163 s. IX in. 485^a.
 494^a. ^b.
 Vindobonensis 113 s. X 507—
 518. 672.
 Vindobonensis 2521 s. XII
 392. 393. 437. 438. 447. ad
 677. 709. 716. 786.
 Vossianus Leidensis fol. 111
 s. IX: 1. 2. 639—657^c (exc.
 646). cf. 672.
 Vossianus q. 33 s. X 26. 392.
 393. 484. 485^a. 486. 627. 645.
 658. 664. 727, 15—22. 732.
 Vossianus q. 69 s. X 390. 494.
 670.
 Vossianus q. 86 s. IX cf. praef. I,
 XXXVII sq. Praeterea in-
 sunt c. 26. 639. 641. 645.
 Vossianus oct. 15 s. XI 645.
 680. 761.
 Vossianus oct. 96 s. XV 645.
 760^a. ^b.

III

INITIA CARMINVM

- Ablatus mihi Crispus 445.
 Accensa in Venerem 35.
 Accusas proprios cur 343.
 Accusare et amare 701.
 Acidus haec cernis 886.
 Ad Boreae partes 679.
 Ad cenam saturum p. 391.
 Ad cenam Varus 796.
 Adeste Musae maximi 635.
 Ad fora pictoris 807.
 Adludunt pavidis 288^a.
 Ad Turnum propere 599.
 Aedibus in nostris volitans 106.
 Aeneas et Amor 805.
 Aeneas primo Libycis 1.
 Aeolus inmittit ventos 591.
 Aere cavo falsam 282.
 Aërio victus dependet 173.
 Aeris fulgiduli nitens 355.
 Aestatis Maius 864.
 Ales dum madidis 810.
 Ales virgo leo crevit 180.
 Alma Venus [quondam] 874^b.
 Almo Theon Thyrsis 393.
 Alter Niliaco tumulo 454.
 Amare liceat si potiri 712.

- Ambitur gemini 873^a.
 Amisit proprias vacuato 225.
 Amnis ibat inter herbas 809.
 Amnis iter plastro 539.
 Amphitheatralem podium
 373.
 Amphitheatrales mirantur
 346.
 Andromacham atque Hele-
 nam 310.
 Angelus adloquitur 879.
 Anguis aper iuvenis *ad* 160.
 Ante bonam Venerem 271.
 Ante dies multos nisi 459.
 Ante rates Siculo 440.
 Ante suum gremium 688.
 Anxiam interea plebem 719^c.
 Apparet mendax inlimi 523.
 Apros et capreas 307.
 [A]quales ego mane 84.
 Ardet amore gravi 594.
 Ardet amore sui 146.
 Ardua montanos inter 350.
 Arma tuli quondam 845.
 Arma virumque canit *in* 653.
 654.
 Armorum virtute potens 840.
 Arretine calix, mensis 259.
 Artatur niveus 490^a.
 Artis opisque tuae 8.
 A silvis ad agros 514.
 Aspera diverso lassatur 223.
 Aspera dum quaterent 254.
 Aspice fulgentis tectis 119.
 Aspice si Thomarim *ad* 859.
 Aspice ut insignis vacua 13.
 Augustine, tonans 493^b.
 Aurea concordii quae fulgent
 390.
 Aurea mala mihi 218.
 Aurea matronas claudit 101.
 Auro quid melius? iaspis 799.
 Aurora Oceanum croceo 579.
 Aurum quod nigri 719^b.
 Ausoniis numquam tellus 419.
 Ausus post veteres tuis 287.
 Aut Asia aut Europa 403.
 Aut hoc risit Amor 85.
 Bacche, vitium repertor 245.
 Baiarum dum forte 873^b.
 Barbara praeruptis 237.
 Barbati pecoris 187.
 Basia coniugibus 681.
 Bella die noctuque 341.
 Bellerophon superans 97.
 Bellipotens Mavors 272.
 Bis deni binique 680^a.
 Bis sena mensum 680.
 Bis sex signiferae 678.
 Blanditias fera mors 81.
 Blandum mellis opus 231.
 Boletos solus 950, 13.
 Bucolica Ausonio 557.
 Bucolica expressi 515.
 Caballina furens 130.
 Caeca profanatas 689^c.
 Caeduntur rastris veteris 100.
 Caesar ad imperium 848.
 Caesareos toto referens 854.
 Caesaris a.. ap.. I.
 Caesaris ad valvas 877.
 Callidus Afer eris 901.
 Calliope madido 285^a.
 Candida iam nostris 728.
 Candida per silvas 9.
 Candida Phoebeo praefulgent
 132.
 Candida sidereis ardescunt
 217.
 Candida sidereo fulgebat 20.
 Cantica gignit amor 277.
 (Capricorni sidere frigans *cf.*
 864.)
 Captus amante puer 72.
 Carmina mortifero 412.
 Carmina si fuerint 675.
 Carmina Vergilii *adn.* 507.
 Carmina Vergilius 653.
 Carmine bucolico nitui 566.
 Carmine dulcis olor 59.
 Carminibus pecudes 510.
 Carminis Iliaci libros 222.

- Carminum interpres 294.
 Carpit blanda suis 116.
 Castellane sores 205.
 Causidicus pauper 148.
 Cauta nimis spinam 371.
 Cauta quidem genetrix 118.
 Cecropias noctes 904.
 Cedite Romani 264.
 Cerne Arabem Myrrham 923.
 Cerne hic ora sacri 846.
 Cervus aper coluber 391.
 Cessit Lyaei sacra fama 360.
 Cherule tu cenas II p. 391.
 Chrysocome gladium 267.
 Circus imago poli 197.
 Clara sub aethereis 545.
 Clarus inoffenso 638.
 Claudius egregie vixit 853.
 Clio gesta canens 664.
 Clio saecla retro 88.
 Cogitat Vrsidius 875.
 Cogitur Aeneas 592.
 Collibitum est nobis 485.
 Collis sum collisque fui 685.
 Collisi silicis 943.
 Conditus hic ego sum 518.
 Coniugis arte decus patriae 47.
 Conlatum vitae 689.
 Conpedibus nexi quidam 339.
 Conponis fatuis dum pueris 316.
 Conquerar an sileam 794.
 Conspicua primum specie 729.
 Constructas inter moles 369.
 Consules fiunt quotannis 252.
 Contentus modico tectique 838.
 Conubii bellique deas 163.
 (Conveniunt subito cuncti 687.)
 Convivae, tetricas 719^f.
 Corduba me genuit 485^c. 668.
 Corduba solve comas 409.
 Corniger in primis Aries 622.
 Cor non laudo hominis 902.
 Corpore par querulis 296.
 Corpus in hoc tumulo 604.
 Corsica Phocaico tellus 286.
 Cras amet qui numquam 200.
 Crede prius veniens 378.
 Crede ratem ventis 268.
 Credita virgo parem 48.
 Credite victuras anima 487^b.
 Cresciture ferox 207.
 Crevit ad ornatum 320.
 Crinibus ambrosiis 283.
 Crispe meae vires 405.
 Cui dedit hirsutus nomen 838.
 Cui pater amnis erat 265.
 Cum cretam sumit 486.
 Cum famulis telisque 342.
 Cum foderet gladio 787.
 Cum mea me mater 786.
 Cum nemus omne suo 884.
 Cum patrem et patrios 924.
 Cum possis parvo sumptu 103.
 Cumque serenifluo 241.
 Cum radiis imbres et 552.
 Cum saltas misero Gattula 361.
 Cum sua cornua 772.
 Cum sol arduentes radios 544.
 Cum te Barbati referas 156.
 Cum te diversis 689^b.
 Cum te mortalem 873^a.
 Cum tetigit nubes 548.
 Cura labor meritum 667.
 Cur differs mea lux 460.
 Cur mihi fons 949.
 Cygneas genitor 141.
 Cypriis candenti 356.
 Dalmatiane, iugi 723^a.
 Da sensus mihi Phoebe 27.
 Dat Veneri malum 166.
 Dea sancta Tellus 5.
 Dedecus o iuvenum 255.
 Defensor patriae 631.
 Defensor probe tristium 149.
 Defleram iuvenis tristi 760^a.
 Defugiens pontum silvas 151.
 Deidamia virum qua 53.
 Delectat variis infundere 124.

- Delos iam stabili 707.
 Demetrium Antigoni 855^a.
 Dente perit Lycabas 905.
 De numero vatuum 740.
 Desidiam nolis, sed nec 926.
 Desine Troia tuos 162.
 Dicite cum melius 873^c.
 Dicite qui colitis 4.
 Dic mihi, parve puer 808.
 Dic quid agis, formosa 24.
 Dictantes Medici 899.
 Diligit informes 329.
 Diogenem meretrix 374.
 Dira patet Iani 394.
 Dirum Iocasta nefas 74.
 Disce pium facinus 325.
 Disciplinarum esse hominem 365.
 Discipulis cunctis 494.
 Discipulum medicus 159.
 Discite securos non 253.
 Discolor aetheriis apparet 546.
 Discolor ancipiti sub 192.
 Discrimen vitae ludit 167.
 Dispersit remeans 168.
 Dissona vox hominis 730.
 Distinxi emendans 3.
 Diva potens nemorum 950, 12.
 Diversis iuvenes Asia 456.
 Divitias grandesque epulas 321.
 Docta manus saevis 334.
 Doctiloqui carmen 717.
 Doctrinae antistes 612.
 Doctus Apollineo 114.
 Donatistarum crudeli 484^a.
 Dulce malum Siren 494^a.
 (Dulce sopor fessis. *cf.* 798^a.)
 Dulces Vestricii iocos 918.
 Dulcia non meruit 785^a.
 Dulcis amica veni 762.
 Dum bibis solus pateras 311.
 Dum dubitat natura 263.
 Dum mundum natura 389.
 Dum non laeta fuit 873^d.
 Dum putat esse parem 39.
 Dumque colorati 950, 6.
 Dum sis patris heres 191.
 Dux Aries et frons 619.
 Dux gregis et placidum 625.
 Effigies liquido resp. 528.
 Effingit species pur. 529.
 Ego haec, ego arte 774.
 Ego nata duos patres 481.
 II p. 376.
 Egregium forma iuvenem 15.
 Eloquio princeps, magnis 613.
 Eminent impletus 176.
 En adsum Caesar 850.
 En dat aperturam 673.
 (En silvis caesa *add.* 388^a.)
 Ergone supremis potuit 672.
 Esset caudidici si par 340.
 Esse tibi videor demens 431.
 Est et Non cuncti 645.
 Est locus in primo felix 485^a.
 Est mihi rus parvum 433.
 Esto nunc sol testis 17.
 Est ubi non imber 798^a.
 Et fugis et culpas II p. 391.
 Et genus et nomen 843.
 Et raucos timuit 950, 2.
 Et tetracem, Romae 883.
 Euphrates ortus, Rhenus 421.
 Excedunt cunctos hi 785.
 Excipit ingentem 384.
 Execi species viri 295.
 Eximius Perdicca 220.
 Ex oriente die noctis 182.
 Exoritur Phoebus 585.
 Exprimit oppositas 522.
 Extat causa mali 165.
 Extollit celsas 304.
 Extulit Oceano 581.
 Exultent Apono 36.
 Exurgens Chelas 677.
 Fabula constituit 867.
 Faex Garamantarum 183.
 Fallunt nos oculi 650.
 Fata per humanas 406.
 Fave sancta deum 919.

- Fausta novum domini 120.
 Fecit amore viam 48.
 Felices illos qui te gen. 381.
 Felix marinis alitibus 305.
 Feltria perpetuo nivium 889.
 Famineo geminum 107.
 Fert miseranda caput 45.
 Fervidus axe Pelops 67.
 Filia Solis 732.
 Filius Aurorae 189.
 Fingis superbum quod 315.
 Flammea perspicuis 122.
 Flecte truces animos 505.
 Flexilis obliquo 139.
 Flora venit. quae Flora? 747.
 Flore solum vario 578.
 Flumina verna cient 642.
 Foeda est in coitu 700.
 Fonte lavat genitor 688.
 Fonte repulsatur 530.
 Fontibus in liquidis parvum
 772^b.
 Fontibus in liquidis simplex
 527.
 Fontis aquae reddunt 521.
 Forma meae catulae 359.
 Forma repercussus 525.
 Formas pura refert 520.
 Formosa es, fateor 446.
 Formosissima Lai 892.
 Formula vivendi II p. 182.
 Forte erat Aurorae 746.
 Forte iacebat Amor 273.
 Fortiter in vita 944.
 Fortunae et virtutis 933.
 Fraude carete graves 496.
 Frigoribus pulsus 568.
 Frondibus et membris 172.
 Fulgens Eunomia 768.
 Fulget et in patinis 152.
 Fulget honorifico 117.
 Fundit et haurit aquas 284.
 Funera Lemniadum 65.
 Funere turbat equos 57.
 Garrula quod totis 452.
 Gaudeo quod me nimis 326.
 Germanos domui Caesar 849.
 Gillo vomit gelidum 186.
 Gorgoneos vultus 338.
 Graecia bellorum 447.
 Graecinum virgo 797.
 Graecule consueta 127.
 Graiugenas acies 861.
 Gramineo, formose 950, 10.
 Grata voluptatis 353.
 Gratia magna tibi 79.
 Haecenus me intra vurgam 19.
 Haec ait et tremulo 475.
 Haec Augustini ex sacris 493^a.
 Haec pictura docet 761.
 Haec poterant celeres 133.
 Haec quoque Symphosius 286.
 Haec tibi, Vergili 561.
 Haec urbem circa 417.
 Hanc puto de proprio 366.
 Hannibalem et longos 945, 2.
 Has acies bello similes 82.
 Heia, viri, nostrum 888^a.
 Hermes cunctorum thalamos
 337.
 Hesperie lateri 704.
 Heu dolor! est magnis 345.
 Heu misera in nimios 649.
 Hic Cytherea tuo 202.
 Hic data Vergilio 516.
 Hic est ille suis 266.
 Hic est qui vitam 836.
 Hic gemini fratres 661.
 Hic iacet Arpinas 603.
 Hic Iani mensis sacer 395.
 Hic nova qui celsae 832.
 Hic posuit cineres 670.
 Hic quem cernis Athos 461.
 Hic specular renitens 950, 1.
 Hic ubi Baiarum 110.
 Hic ubi conspicuis 210.
 Hildirici regis fulget 203.
 Hinc crux sancta 379.
 Hinc est quod populus 927.
 His constat Veneri 134.
 His contempta deum 135.
 Hispidus tota facie 358.

- Historias primo 664^a.
 Hoc iacet in tumulo 556.
 Hoc opus egregium 724.
 Hoc sibi lusit opus 703.
 Horrida cornuto 195.
 Hortis Hesperidum 885.
 Hortus erat Veneris 86.
 Hortus quo faciles 332.
 Hos ego versiculos 257.
 Huc mihi vos largo 710.
 Humor alit segetem 260.
 Hunc ego, o iuvenes, locum
 775.
 Hunc quem nigra gerit 150.
 Hunc quis non credat 349.
 Iam libet ad lusus 429.
 Iam mulier sibi 223^a.
 Iam nitidum tumidis 238.
 Iam nunc ardentem 465.
 Icarus et Phaethon 324.
 Ictu non potuit 398.
 Ilectorian prasino 328.
 Igne canens belli 844.
 Igne salutifero 347.
 Igniculus tenuis 185.
 Ilion in medium 367.
 Ille ego Pannoniis 660.
 Ille ego sum, patriam 842.
 Ille hic magnanimus 847.
 Illic alternis depugnat 477.
 Imbriferas nubes 547.
 In causa Hippolyti 688.
 Incertum ex certo 109.
 Incestum si promiseris 280.
 Inclita Torquatae 835.
 Inclitus hic Cicero est 614.
 Indica materies 194.
 Indica purpureo 691.
 Indoctus teneram 96.
 Infantem Nymphae 891.
 Infundit nostris Titan 123.
 Ingrati nebulae 921.
 In gremio Veneris 34.
 Inguine suspensam 137.
 Inicio Furiarum 504.
 In Macetum campis 855.
 In medio generata salo 154.
 Immensi soricis 375.
 In parte alveoli 193.
 In parvo magnas 377.
 In primis te, sponse 742.
 Inprobe distractor 161.
 Inputat aegra toris 60.
 Insanus vobis videor 434.
 In Siculas iterum 595.
 Insomnem philomela 658, 3.
 In spatio Veneris 115.
 Inter Amazonidas 860.
 Inter 'eils' goticum 285.
 Inter praecipuas 786^a.
 Intertexta rosa 705.
 Invadunt post terga 385.
 Inveniat quod quisque 464.
 Invenit proprios 145.
 Inventa est ferro 93.
 Invictus constans 764.
 Invictum victis 397.
 Invisus tibi sum 416.
 Ipse manu patiens 7.
 Irasci victos 498.
 Iris habet varios 553.
 Isi, o fruge nova 743.
 Ite agite, o iuvenes 711.
 Ite verecundo 22.
 Iudaeus licet et porcinum 696.
 Iudicium Paridis 40.
 Iunxit magnorum 438.
 Iuppiter astra, fretum 793.
 Iuppiter in caelis 818.
 Iuratum tibi me 450.
 Iurgia conflatur amor 76.
 Iussa manus sacri 399.
 Iusserat haec rapidis *ad* 653.
 Iustius invidia 485^b.
 Lambere nascentis 331.
 Laniger astrorum 618.
 Lanigeri ductor 623.
 Laucontem gemini 99.
 Lecto compositus 698.
 Ledaevi partus 142.
 Lenaei vitisator 751.
 Lenaeos latices 186.

- Lenta paludigenam 94.
 Libera non hostem 422.
 Libra vel as ex unciolis (741).
 Lictorem pro rege 155.
 Linea constricto 29.
 Lingua brevis, brevitate 790.
 Linque tuas sedes 469.
 Littera Pythagorae 632.
 Littera rem gestam 663.
 Litore diverso 413.
 Litus harenosum 12.
 Livor tabificum 636.
 Luce repentina 554.
 Lucifer annorum 352.
 Lucifer exoritur 801.
 Luciola effigies 684.
 Lucis egenus, viduae 357.
 Ludere sueta vadis 153.
 Ludis nec superas 323.
 Ludit cum multis 333.
 Ludite securi quibus 499.
 Lumina colla genae 795.
 Luna decus mundi 723.
 Lusori cupido 501.
 Lusuri nummos 497.
 Lutea fulgebat 584.
 Lux festa sacris 928.
 Lux mea puniceum 715.
 Lux mundi laeta 6a.
 Maeonio vati 713.
 Maeonium quisquis 674^a.
 Magne, premis Libyam 400.
 Magni animi Caesar 855^c.
 Magnus Alexander bellisque 862.
 Magnus Alexander sum 855^b.
 Maiorum similis 772^a.
 Mandris notus olim 386.
 Mantua, da veniam 233.
 Mantua mi patria est 511.
 Marcus amans puerum 760.
 Marcus eram Cicero 607.
 Marmoreo Licinus 414.
 Mars gravis armorum 937.
 Mars pater armorum 749.
 Mars pater et nostrae 424.
 Martia progenies 708.
 Martis aper genitus 292.
 Mascula femineo 111.
 Mater me genuit 286, 318.
 (Matris amor delictumque 916.)
 Matronam magni vehit 939.
 Maxima civilis belli 404.
 Medeam fertur natos 228.
 Me legat annales 676.
 Me legat antiquas 737.
 Memnonis ut genetrix 587.
 Me nive candenti 706.
 Mensa coloratis 748.
 Mens tibi dira, Creon 52.
 Mens, ubi amarum ama 78.
 Mentitus taurum Europam 144.
 Mergitur Hippolytus 688.
 Militiae cultus et 128.
 Militis in galea 695.
 Mille hominum species 950, 8.
 Mille post annos quater 934.
 Mirifico nubes 549.
 Mitte, aquila, hunc 895.
 Moles tanta tibi 138.
 Mollior in tactu 657^b.
 Monstrorum princeps 196.
 Monstrum feminei 317.
 Monte sub hoc lapidum 261.
 Mordaces morsu 181.
 Moribus et vultu 224.
 Mortua fit praedo 226.
 Musica contingens 113.
 Nam citius flammas 476.
 Nam nihil est quod non 470.
 Natus in excelsis tectis 487^c.
 Naufragus eiecta 692.
 Nectareo muro 753.
 Nec Veneris nec tu vini 633.
 Nec volor me summus 276.
 Ne mirere sacri 432.
 Ne, quaeso, ne me ad 16^a.
 Nereides freta sic 674^b.
 (. Nescio quid fugiente 655.)
 Nescio quo stimulante 451.

- Nil mihi mors faciet 80.
 Nilus quam riguis 372.
 Ninus ab Assyriis 856.
 Nobilis atque insons 92.
 Nobilis insultat 211.
 Nobilis et magno 669.
 Nocte pluit tota 256.
 Nolo ego semper idem 467.
 Nomen amicitiae 77.
 Nominis et formae 190.
 Non est (falleris) haec 444.
 Non est forma satis 479.
 (Non fuit Arsacidum 914.)
 Non redit in florem 25.
 Non satis est quod nos 472.
 Non sine mors gemitu 798^a.
 Non tibi vina placent 745.
 Nox abit astrifero 583.
 Nubigenae iuvenis 621.
 Nubila cum Phoebus 551.
 Nullum opus exurgit 418.
 Nullus ubique potest 503.
 Nunc vos potentes omnes 6.
 Nuntia Iunonis 550.
 Nymfius aeterno 722.
 O blandos oculos 714.
 Occidere simul Cascae 457.
 Occisum iugulum 396.
 Occisis proprium pars 601.
 (Occurris cum mane 915.)
 O Fortuna potens 629.
 Olim dives eras II p. 391.
 O litus vita 474.
 Omne genus mali 171.
 Omne quidem nimium 950,11.
 Omne quod natura 648.
 Omnia casus agit 38.
 Omnia quae miseris 694.
 Omnia quae poscis 91.
 Omnia quae sensu 652.
 Omnia sunt bona 489.
 Omnia tempus edax 232.
 Omnipotens annosa 490.
 Omnipotens genitor 719.
 Omnipotens, vis trina 689^a.
 Omnis mulier intra pectus 246.
 O pater omnipotens 789.
 Opponis frustra rapidum 425.
 Opprimit insontes 102.
 Oppressit Nemeae 627.
 Optimus est, Cleobulus ait 882.
 Orbita signat iter 537.
 Ordine mortis eunt 62.
 Ore leo tergoque caper 98.
 Orgia lassato 32.
 O sacros vultus 430.
 O vetustatis memoranda 671.
 Ovarum copiosa phalanx 227.
 Pallas tota Iovis 278.
 Pallia nota fovet 73.
 Pallida mole sub hac 776.
 Pande manum genetrix 201.
 Pandite nunc Helicon 11.
 Pan tibi, Phoebe tibi 887.
 (Parce, precor, virgo toties 803.)
 Parce, puer, si forte tuas 812.
 Parce rapax epulis 206.
 Pars tibi, Nise, datur 258.
 Parvula quod lusit 90.
 Parvula securo tegitur 471.
 Parvula succinctis 179.
 Parvus nobilium 289.
 Pascua rusque canens *add.*
ad 507.
 Pascasium aurigam 327.
 Pastor arator eques 800.
 Pastores cecini 517.
 Pastorum Musam 720^a.
 Pastorum vates 513.
 Patria diverso 455.
 Pelides ego sum 630.
 Perfida nox Danai 58.
 Perna lepus turtur 230.
 Pervixi: neque enim 474^a.
 Pes est spondius 480.
 Petroni carmen divino 890.
 Phoebea sedens gremio 33.
 Phoebe, fave coeptis 804.
 Phoebus me in somnis 30.
 Pica hominum voces 370.
 Picta fuit quondam 274.

- Pictus acu tunicas 10.
 Pieridum columen 494^b.
 Pinge precor pictor 23.
 Pingitur ora Venus 61.
 Placat busta patris 177.
 Placat. et uxoris 600.
 Plaustra boves ducunt 540.
 Plaustra viam carpunt 542.
 Plena deo, moderata animo
 767.
 Plurima mira malum 791.
 Pompeius totum 402.
 Pondera Paeoniis 486.
 Pondere detracto 300.
 Ponite mature 506.
 Porcius octophoro 865.
 Post casum Troiae 598.
 Post mille amplexus 382.
 Postquam fixa solo 920.
 Postquam militia 871.
 Post tot repleta busta 309.
 Praecedis, Vico, nec 336.
 Praecelso expectabili 946.
 Praecisae silicis 131.
 Praemia magna Dolon 63.
 Praeteriens hominum 662.
 Praevia flammiferi 588.
 (Praxitelis Venerem 894.)
 Prima Cleonaei tol. 641.
 Prima dies Phoebi 488.
 Prima mihi Musa 555.
 Prima sonat quartae 738^a.
 Primus adest Aries Taurus-
 que 615.
 Primus ego Ausonio 562.
 Primus habet Libycam 634.
 Primus habet pelagique 672^a.
 Primus, Iane, tibi 665.
 Primus in Ausonios 945.
 Primus in orbe deos 466.
 Primus Romanas 639.
 Principium cui sola 785^b.
 Principium Iani 640.
 Principium signis 624.
 Principium vitae 922.
 Priscos cum haberes 288.
 Priscos Luxori 37.
 Prodentem ducibus 174.
 Proditā prole parens 70.
 Proditor est Helles 616.
 Prole viro regnoque 105.
 Proles vera dei 878.
 Pro pietate nefas 44.
 Proponit primus liber 806.
 Publica qui celsis 213.
 Pulchra comis annisque 674.
 Pulcinus milvo 869^a.
 Pulcrior et nivei 364.
 Purpura iuridicis 874^a.
 Purpureos flores 575.
 (Quadam nocte Niger 727.)
 Quaedam me (si credis) 435.
 Quae dedit ipsa tulit 51.
 Quae manus hos anim. 243.
 Quae mihi, sancte, dabit 851.
 (Quaenam haec forma? dei
 896.)
 Quae solita est ferre unda 535.
 Qualem, Flacce, velim 275.
 Qualem te pictor 312.
 quales ego cf. A quales ego.
 Qualis bucolicis 2.
 Qualiter intacta processit 380.
 Quam late vestros 401.
 Quam melior, Neptune 348.
 Quamvis ab Aurora 293.
 Quando ponebam novellas 248.
 Quantum ego claruerim 859.
 Quantum fata valent 858.
 Quantum tres Priami 344.
 Qua puppes ibant 538.
 Qua ratīs egit iter 531.
 Quas modo plaustra premunt
 533.
 Quattuor a quadro 484.
 Qua venit Ausonias 876.
 Quem natura marem 108.
 (Quicquid formosum 895^a.)
 Quicquid Romani 950, 7.
 Quicumque in libris 606.
 Quidam concubitu 368.
 Quid faciat laetas 2.

- Quid facis ut pretium 362.
 Quid iuvat imperio 837.
 Quidnam solivagus 893.
 Quid prodest Martis 129.
 Quid saevis, Cypare? 439.
 Quid tacitus Mystes 726.
 Quid tibi, mors, faciam 487^a.
 Qui dubias artes 925.
 Qui fuit en patriae 834.
 Qui mali sunt, non fuere 249.
 Qui modica pelagus 738.
 Qui non. vult properare 478.
 Qui pastorali 560.
 Qui pecudes, qui rura 509.
 Qui deus has incendit 270.
 Quis deus hoc medium 866.
 Qui silvas et agros 512.
 Quis me fervor agit 240.
 Qui splendere cupis 744.
 Quisque gravas lacrimis 484^b.
 Quisquis adhuc nondum 437.
 Quisquis ad ista moves 831.
 Quisquis amat dictis 487^d.
 Quisquis Cecropias 411.
 Quisquis Cumani 121.
 Quisquis es (et nomen) 410.
 Quisquis es, extremi 564.
 Quis volucrum species 733.
 Qui tenet eloquii 609.
 Quod bibis [et] totum 863.
 Quod cernis, dicor 738^b.
 Quod cernunt oculi 942.
 Quod natum Phoebus 719^c.
 Quod te pallidulum 302.
 Quod tua mille domus 443.
 Quo festinus abis 303.
 Quo fugis, Encelade II p. 384.
 Quos paribus nutrix 936.
 Raptus aquator Hylas 69.
 Rauca sonora 739.
 Reddita post longum 330.
 Redditur effigies 519.
 Regia festa canam 376.
 Regia praeclaras 212.
 Regius est Abcar 209.
 Reliquias Danaum 71.
 Res eadem adsidue 234.
 (Respicis Apriles cf. 640)
 Rex Hunerix, manifesta 387.
 Roma labore vigil 870.
 Romani princeps 611.
 Roma, tibi ambiguum 900.
 Romuleum Sicula 559.
 Romulidum ductor 719^d.
 Roscida puniceo 580.
 Rure morans quid agam 26.
 Rustice lustrivage 682.
 Rutilo decens capillo 298.
 Sacratum Phoebus Cum. 596.
 Saepius futuis nimisque 297.
 Salve, magne pater 811.
 [Sancta] poli domina 750.
 Sancta probis pax est 502.
 Sancto Ruricius 947.
 Sanguine Cinyphio 188.
 Sanguine flos genitus 50.
 Sanguine muta probat 64.
 Saxa premunt Licinum 414^a.
 Scribere me voces 762, 45.
 Sedulus Christi 492.
 Sedulus domini 493.
 Semita fit plastro 536.
 Semota et vasto 426.
 Semper munditias 458.
 Se Narcissus amat 219.
 Sentio, fugit hiems 235.
 Septa micant spinis 169.
 Sera dedit Phoebus 932.
 Serranum Vegetumque 428.
 Servandum spurcum 204.
 Sicanus vates silvis 563.
 Sic Apollo, deinde Liber 247.
 Sic contra rerum 690.
 Sic est Maecenas 760^b.
 Sic et ames, mea lux 427.
 Sic et membra solent 473.
 Sic fugiens dux 790^a.
 Sicine componis 463.
 Sic me custodi 453.
 Sic mihi sit frater 441.
 Sic tibi florentes 216.
 Sic tua semper ames 83.

- Sic tua sit quamcunque 448.
 Sidera deinde canit 654.
 Si fontis brevis unda 666..
 Signifer aethereus 798.
 Signorum princeps 617.
 Silvas rura acies *add. ad* 507.
 Si me retro legis 656—657^c.
 Si novus a Iani 761^a.
 Sint tibi deliciae 157.
 Si Phoebi soror es 693.
 Si quis habens nummos 500.
 Si quis hoc nostro 290.
 Si quotiens peccant 262.
 Sirenes varios 637.
 Sit nox illa diu 699.
 Si vere exurunt ignes 487.
 Sol calet igne meo 221.
 Sole recens orto 950, 3.
 Solon praecipuus 351.
 Sol oriens currusque 586.
 Sol qui terrarum 18.
 Solus habes aquila 850.
 Somnia quae mentes 651.
 Sortitos celsis 786^b.
 Spectantis faciem 526.
 Sperne lucrum: versat 495.
 Sperne mores transmarinos
 250.
 Spes fallax, spes dulce 415.
 Spes ratio via vita 689^a.
 Spicula curvato 950, 9.
 Squameus anguis erat 66.
 Stamine resplendens 759.
 Stat domus exerrans 383.
 Stat duplex nullo 89.
 Stat similis auro 170.
 Stertis anhelanti 318.
 Stirpe negata 322.
 Stridula musca volans *ad* 674.
 Stuppea suppositis 112.
 Suave tibi nomen 753.
 Subduxit morti 158.
 (Subrides si, virgo 917.)
 Sume sacer meritis 491.
 Sum genus Aeneadum 863.
 Sum noctis socia 658.
 Surgit ab Oceano 590.
 Sus iuvenis serpens 160.
 Suspirat propriae 147.
 Sustinet unda rotam 532.
 Tam malum est habere 251.
 Tandem deveniunt 597.
 Tartaream in sedem 950, 5.
 Tautane, infamem 208.
 Tecta novem Phoebi 126.
 Tectum augustum ingens 16.
 Te cuperet Phoebus 873.
 Te, formose Mida 725.
 Telephus excellens 184.
 Tempore qui laeto 981.
 Tempore quo medio 763^a.
 Temporibus laetis 242.
 Tempus adest, facias 945, 3.
 Te quotiens victum 306.
 Ter binos deciesque 647.
 Terga bovis credens 143.
 Ter quinos animo 785^c.
 .. terramque impresso 950, 4.
 Ter ternae varias 199.
 Te stola ne dubium 857.
 Tethya marmoreo 720.
 Te vigilans oculis 702.
 Thaumantis proles 543.
 Thesea magnanimum 54.
 Thessalici proceres 940.
 Thrax puer adstricto 709.
 Threicius quondam vates 628.
 Tibi cum non sit diei 299.
 Tithoni coniunx 582.
 Tityre, te Latio cecinit 558.
 Tityre, tu fido recubans 720^b.
 Tityre, tu patulae 719^a.
 Tityron ac segetes 507.
 Tityrus agresti 2.
 Tranquillo nymphae 214.
 Tres sumus ecce deae 863^a.
 Tres sunt fatales 792.
 Tristia fata tui 778.
 Troianis Rutulisque 602.
 Tu forte in lucis 488.
 Tullius Arpinas 608.
 Tullius Hesperios 784.